הארץ

130 אג', שנה נ"ה, יום ו' ט' באייר תשל"ג, 11 במאי 1973
Vol. 55 / 16,461 / MAY 11 1973

ג'מייל תובע מפרנג'יה פתרון יסודי לנוכחות המזויינת של המחבלים על אדמת לבנון

...נוכניתו: "להבטיח קודם כל את האינטרס הלבנוני"
...הקרבות נמשכים למרות ההסכמים להפסקת־אש

מאת סופר "הארץ" לענייני ערביים

יריד מפלגת אל־כתאיב (הפ־ ...נגות), ואחד המנהיגים הבול־ ...ים של לבנון, השייך פייר אל־ ...מייל, תבע אתמול מהנשיא סלי־ ...אן פרנג'יה להביא לפתרון יסו־ ... את שאלת נוכחותם המזויינת ...עילותם של המחבלים במדינה. אל־ג'מייל אף הגיש לנשיא כו־ ...של הצעות מבשיות שיש בהן ...י "להבטיח קודם כל את האינט־ ...ים העליונים של לבנון".

לוחמי הפלאנגות

...תבים כסרו אהכול, כי לוחמי ...לאנגות נראו על נשקם ברובעים ...צריים בביירות, בעוד שברובעים ...וסלמיים הוקמו מתרסים אך לא ...ו שם אנשי כוחות הבטחון ה־ ...נתיים.

...ידיו דמשק מסר אמש כי התנג־ ...ות בין הצבא הלבנוני והמחבלים ...שכו אתמול על אף הסכם הפסקת ...אש. בהודעה של הצבא הלבנוני ...נמסר כי המחבלים פתחו אתמול ב־ ...ש על עמדות הצבא בביירות, בדרום ...יזור המזרחי הגובל עם סוריה ...ביירות של הצבא הותקפה על־ ...י המחבלים.

...ההודעה נאמר עוד, כי יחידות ...בא נאלצו להשיב באש ולהפגיז ...עמדות המחבלים וכן להפעיל את

פייר ג'מייל

מטוסי חיל האוויר כדי לשתק את מקורות הירי של המחבלים.

"יקצץ יד השטן"

הצבא הלבנוני פיזר אתמול באמצ־ עות הליקופטר כרוזים בשמי בי־ רות.

הכרוזים קראו לאזרחים "לש־ כור על האחדות הלאומית ולא להיגרר אחר מעשי פרובוקציה והשמועות שמפיצים המחבלים". כן נקראו האזרחים לעמוד איתן ליכוין לבנון בשלב זה, "שבו היא נאבקת לקטיעת יד השטן". בכרוזים נאמר עוד, כי שלטונות הצבא שוק־ דים על הבטחת שלום האזרחים בכל מקרה.

בביירות נמסר אתמול כי מפקדת הצבא הורתה לגייס חלק מיחידות המילואים המהוות עתודה לצבא ב־ שעת הצורך. רדיו ביירות פנה ל־ אנשי המילואים בבקשה להתייצב ב־ מפקדות הצבא.

דובר המחבלים תוקף

דובר המחבלים תקף את מפקדת הצבא וכינה את גיוס המילואים "פרובוקציה שנועדה להסלים את ה־ עימות".

דובר המחבלים אף תקף אמש את מרבית העתונים הביירותיים "שלא

(הסוף בעמוד 2, טור 4)

אלוף מוטי הוד מוסר את דגל חיל האוויר לאלוף בנימין פלד שבא במקומו בפיקוד על החיל. הטקס נערך אתמול בבסיס צבאי אי־שם.

צלפים יורים בתוך ביירות

ביירות, 10 (ע"ר, ע"צ ויופ"י). מטוסי חיל האוויר הלבנוני הפגיזו זה היום השלישי עמדות מחבלים פלשתינאים בקרבת הגבול הסורי. דובר הצבא הלבנוני הודיע היום כפני צלפים היורים בתוך ביירות "כדי ליצור אוירה של פחד". בהו־ דעה מתבקשים הלבנונים לעצור את הצלפים או למסור על הימצאם ל־ תחנת המשטרה הקרובה או לצבא.

נמסר כי מנהיג המחבלים, יאסר עראפאת, הורה אישית למפקדי ה־ מחבלים להפסיק את האש, לאחר ש־ מטוסי חיל האוויר הפציצו את כו־ חות המחבלים שהסתננו ללבנון מ־ סוריה. מקורות צבאיים אמרו, ש־ הערב (אמש) נפסקה כנראה כל ההתנגשות משטח סוריה.

הסובייטים ממתנים עמדת סוריה לבל תתערב בנעשה בלבנון

"אם תחליט מצרים לחדש את האש תעשה זאת הקיץ"

מאת דן מרגלית, סופר "הארץ"

...בברים מוסמכת, שאם תחליט ...דש את האש בקיץ הקרוב לא ...וסס סוריה להצטרף אליה. הנשיא אנואר סאדאת המשיך ל־ ...טיח לקציני צבאו, כי ינחית על ...ראל מהלומה צבאית, טוען כי הצ־ ...פות סוריה לצדו כזה היא ודאית. ...כן הוכל קהיר להחליט על צעד ...הוך היאום מלא כראש עם דמ־

...ם תחליט מצרים לחדש את האש ...תעשה זאת בקיץ הקרוב. עם ...הערכת רוב המשקיפים הבכי־ ...היא שמצרים לא תחדש את ה־ ...לחמה איזוויה הנמשכים. ...קורות בירושלים אמרו אתמול ...בריה־המועצות מפעילה את הש־ ...ה על סוריה לא להתערב בלבנון ...בוה בין ממשלת ביירות לבין ...ני המחבלים. הסובייטים חוש־ ...מפני תגובה ישראלית, ותגובות ...ות־הברית וצרפת. הקו הסובייטי ...לנקוט עמדה של מתינות וחי־ ...פשרה בהקדם בין המחבלים ל־ ...ממשלה הלבנון.

...יום בהארץ

...ד 15: אליהו סלפטר: המ־ ...של הטרגיים ✱ זאב שיף: ...יון עם האלוף הוד ✱ אכסנת ...לצעירים: רהי"ב וחופש הבטוי.

...ד 16: דן מרגלית: התנק־ ...כיהודיה ✱ יהודה ליטני: ...הקליטה אינו כרוצה ✱ אריה ...: היפה מוכה לאלמוני ✱ ...קובלר: ההבהיר מאלקו ✱ ...שנבל: כבוד האדם והיורות העיקר.

...ד 17. ליהדה צ'ארלמן: שעי־ ...זה אמריקאית ✱ אורי פז: ...הם מכוהנים.

...ד 18. הילדה ליבנהבנה: ...ניאו־פאשיזם באיטליה.

...ד 19: הביא כנען: היכבת ...ציון הסופי ✱ רובדים ושל־ ...כביחות הילדותי.

...ים 20 עד 21: תרבות הספ־ ...: דוד אריה כמבזר: עולם ...של היהודי בדורות הקוד־ ...✱ הרב מרוכובסקי: התחיה ...✱ ישראל הר: כעוף ד־ ...(שיר) ✱ יוסף אורן: ה־ ...ם ההרים בתשובה ✱ אהוד ...: ספרי דרית קודמים ✱ ...כוה.

...ד 22: משה ציריניאק: שחי־ ...✱ ג. גשרי: ברדיו' ✱ ...ל שדים: בודים ✱ פענח הגופן.

...ד 23: ...: ...: וכ־ ...הב ישראלי ✱ ההיות יכל־ ...כהנים אבנותי בכיכר ביא־ ...✱ יהושע גלבוע: הדכית ...הביאכה ✱ גרעין אלה: ...לים — שכונות סביב לה ✱ ...: פרשת הפגש־

...ד 30: יוסף פס: הזכים ✱ ראוזי שבעתי ✱ ...ים לצירוה.

שידלובסקי יקים בקרית ארבע מפעל לייצור חלקי מנועים

מתכונן להשקיע מליוני ל"י

מאת איתן ליפשיץ, סופר "הארץ"

יצרן המטוסים הנודע. אהרן שידלובסקי, מצרפת, מתכונן להק־ ים מפעל לייצור חלקי מנועים בהשקעה של מיליוני ל"י בקרית ארבע שבחברון.

מר שידלובסקי הציגיו בארץ מנה־ לים עתה מגעים מתקדמים ביותר ב־ נושא עם מספר שרים בממשלה וה־ דבר הובא גם לידיעתה של ראש ה־ ממשלה, גב' גולדה מאיר. במשרד ה־ מסחר והתעשייה הוחל גם בבדיקות כלכליות של הנושא המוצע.

אהרן שידלובסקי הוא בעל חברת טורבומקה שהיא בעלת מספר מפע־ לים באירופה לייצור מנועי מטוסים וטורבינות תעשייתיות. סמוך לתום מלחמת ששת הימים הגיע לארץ ו־ הציע לראש הממשלה המנוח לוי אשכול להקים בארץ מפעל לייצור חלקי מנועים. לשבוע האישור הו־ קם המפעל בבית שמש במהירות בלתי רגילה והוא מעסיק עתה כמה מאות עובדים. מר שידלובסקי ש־ אוהד נלהב של ישראל, בהבינו ל־ העמיק עתה את קשריו עם ישראל.

לסופר "הארץ" נודע, כי מהתייע־ צויות שהתקיימו לאחרונה בהשתת־ פות ראש הממשלה השרים דיין, ספיר, בר־לב ושפירא, הועלתה גם אפשרות לבדוק מחדש ובאהדה את תוכניתו של משפחת סחרוב להקים בקרית ארבע מפעל גדול לייצור פורמייקה בשותפות עם חברה גרמ־ נית בעלת מוניטין. השר ברלב מסר לראש הממשלה תזכיר בן 4 עמודים בנושא.

כן המסמך מתברר כי הבדיקות ה־ כלכליות, שנערכו לאחרונה, מראות שבמחיר הדולר הנחסך במפעל על פי תוכניות היזמים יגיע ל־5—8 ל"י ד־ באלטרנטיבות, מסויימות עשוי המפ־ על להיות מאד כדאי למשק המדינה.

ניכסון מינה את שלזינגר לתפקיד שר ההגנה

ג'ון קונולי מונה יועץ לבית הלבן

ואשינגטון, 10 (ע"ר וע"צ). — ה־ נשיא ניכסון מינה היום את מנהל סוכנות הביון המרכזית, ג'יימס שלזינגר, לשר ההגנה ואת שר האוצר לשעבר, ג'ון קונולי, כיועץ זמני ל־ בית הלבן.

נודע כי קונולי שעבר בשבוע שע־ בר מן המפלגה הדמוקראטית לרפ־ ובליקאית, ישמש יועץ מיוחד של הנשיא בנושאי מדיניות חוץ ופנים. ג'יימס שלזינגר בא במקומו של אל־ יוט ריצ'רדסון אשר מינויו כשר ה־ משפטים זקוק עדיין לאישור הסי־ נאט. לריצ'ארדסון נמסר הטיפול ב־ חקירת אנשי הממשל בפרשה ווטר־ גייט.

עוד נודע כי מיליונר מקליפורניה, דויד פקארד, סרב לקבל על עצמו התפקיד שר הגנה שהוצע לו על־ידי הבית הלבן.

ג'ון דין, היועץ המשפטי המודח של הבית הלבן, פירסם היום הודעה בה הוא טוען כי נרקמת מזימה כדי למנוע בעדו בכל האמצעים לומר את הידוע לו בפרשת ווטרגייט וכדי להבאיש את ריחו.

בהודעה שפורסמה בשמו וחולקה בין העתונאים המסקרים את דיוני הקונגרס, נאמר כי נעשה מאמץ "ל־ סבך אותי" ולפגוע את השמעת עדו־ תו באופן חופשי.

ג'ון קונולי

סניגורו של מר דין, צ'ארלס שפר, סירב לאשר או להכחיש כי הודעה זו אכן נמסרה בשמו של מר דין.

שירות "ניו־יורק טיימס" מיוחד ל־ "הארץ".

הסנטור הדמוקרטי ויליאם פרוקס־ מייר, הידוע בהתנגדותו העקבית ל־ מדיניות הנשיא ניכסון, האשים שול־ שום את העתונות בארה"ב באי־הגי־ נות כשהיא נוטה לחסל, במגנון מקארתי, את הנשיא ניכסון ע"י די־ וחה על קשריו בפרשת ווטרגייט. הנטיה בעתונות להעלות לכותרות האשמות סודיות שנויות במחלוקת ובלתי מוכחות נגד הנשיא היא כ־ עת בשיאה, אמר הסנטור, בדברים שאמר בסנט.

פרוקסמייר אמר שהעתונאים שול־ לים מהנשיא ניכסון אפילו את ה־ זכות להיחשב חף מפשע כל עוד לא הוכחה אשמתו, אותה הם מע־ ניקים לכל אמריקאי אחר.

שרי המסחר והמשפטים לשעבר בארה"ב מואשמים בהונאה

ניו־יורק, 10 (יו.פי.). שרי המש־ פטים והמסחר לשעבר, ג'ון מיטשל ומוריס סטאנס הואשמו היום בבית משפט פדראלי בהונאה, מירמה ו־ שיבוש באמצעים מתוכננים בלתי הוגנים כדי לחבל בחקירה פדראלית — זאת תמורת תרומה של 200 אלף דולר שהורמה למערכת הבחירות של הנשיא ניכסון. השניים טוענים שהם חפים מפשע.

האשמות הועלו גם נגד איש הכס־ פים רוברט וסקו, שתרם את הכסף ונגד הארי סירס, מנהיג רפובליקאי לשעבר בסנאט של ניו־ג'רסי אשר העיד קודם לכן כי הוא אשר העביר את הכסף לסטאנס, שהיה מנהל ה־ כספים של מערכת הבחירות של ניכסון.

סאיגון, 10 (ע"ר). — חילופי ה־ שבויים בווייטנאם שצריכים היו ל־ התקיים מחר, בוטלו משום שוועדת שביתת הנשק הבינלאומית הודיעה כי לא תפקח על שחרור השבויים — מסר היום הפיקוד העליון הדרום וייטנאמי.

ואלדהיים יאשים את ישראל במצב הקפאון במזה"ת

מאת רפאל רוזשביי, סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 10 (מיוחד ל"הארץ"). מזכיר או"ם, קורט ואלדהיים, י־ גיש בקרוב למועצת הביטחון דו"ח על המזה"ת שיטיל על יש־ ראל את האשמה בקפאון הנוכ־ חי במזה"ת — מוסרים מקורות יודעי דבר.

דו"ח זה ישמש כן הסהס כנקו־ דת מוצא לדיונים ערב בהתקפותיהן המילוליות על ישראל בעת הדיון ה־ קרוב של המזה"ת במועצת הביטחון.

עמדת ארה"ב לקראת מושב המו־ עצה, שאותו ביקשה מצרים, מעורפ־ לת בבקבה. נמסר כי היא מצדדת ברעיון הבריטי שהמועצה הנבחרה לה לכוזה"ת בהרכב נציגי 15 המדי־ נות המשתתפות במועצה, יותר מא־ שר ברעיון הסובייטי להקמת ועדה מצומצמת.

מנהל סוכנות הביון המרכזית, ג'יימס שלזינגר, שמונה אתמול לשר ההגנה החדש של ארה"ב, בשיחה עם עתונאים לאחר שהופיע לפני ועדת הסנאט שבדקה פרשת ווטרגייט.
(צילום רדיו של אי.פי.)

מבררים מחדש הצעת קול־בורג על ועדת שרים ל"קרן ספיר"

שפירא הצטרף לעמדת דיין בענין אי קבלת־ההחלטה

מאת דן מרגליות, סופר "הארץ"

בגישושים הנערכים בממשלה מתבררת מחדש האפשרות לקבל את הצעת השרים משה קול ויו־ סף בורג להקים ועדת־שרים, אשר תפקח ותכוון את הקצאת כספי "קרן ספיר".

שרים אלה רואים בחיוב רב את פעולות שר האוצר וסבורים כי לוא הסכים לקבל את הצעתם בזכות הק־ מת הועדה היה הדבר מקל גם עליו באיסוף כספים, מאחר שעתה יש פקפוקים ביחס לסדרי הביקורת. וב־ יחס לכתון זכות הכריעה בלעדית ל־ מר ספיר וביחס ל"אוטונומיה" של אי־ סוף התרומות מאנשי עסקים ישרא־ ליים, העומדים בקשרים מסחריים עם הממשלה.

נראה כי בימים הקרובים יתקיימו בירורים נוספים בין שרים אלה ל־ בין שר האוצר בקשר להצעתם להק־ ים ועדת שרים. גם בממשלה לא נמצא מי שהתנגד לתוכן הצעת קול ובורג אלא מנימוק שהענין נתון ומטופל בידי הסוכנות היהודית.

בקשר לעמדת שר הבטחון משה דיין הרי הוא טען שאין צורך גם בועדת שרים מיוחדת. הצעה זו — ובעיקר הצעת ראש הממשלה גולדה מאיר, שהממשלה "רושמת לפניה" את פעולות שר האוצר — אינן נר־ אות לו.

הממשלה לא נשאלה בעבר ולא נתבקשה לאשר את איסוף הכספים והקצאתם על ידי השר ספיר מחוץ לסמכות התקציב. אין הממשלה אח־ ראית על פעולות אלה גם בעתיד. השר דיין סבור כי אם הממשלה אי־ נה מפעילה את הקרן גם להבא — אין היא צריכה לקבל על עצמה את האחריות לקרן ספיר לגבי העבר או העתיד.

כמה שרים תמכו בעמדת שר ה־ בטחון, והבולט שבהם שר המשפ־ טים יעקב שמשון שפירא.

סובייטים העבירו 65 טנקים ממרוקו לסוריה במסגרת תמרוני צי בים התיכון

מאת איהוד יהבי, סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן, 10 (מיוחד ל"הארץ"). — במסגרת תמרוני צי סובייטים שנ־ ערכו באחרונה העבירו ספינות של בריה"מ 65 טנקים מרוקניים מהדגם הסובייטי טי־54 לסוריה.

הטנקים שנמסרו כתרומת מרוקו למאמץ המלחמה בישראל, הוצבו ב־ קרבת הגבול ברמת הגולן. מלך מ־ רוקו הבטיח לצי הסובייטי הקלות בקבלת שירותים בנמלי ארצו בים התיכון. בריה"מ הביעה לא מכבר תמיכה בהחלטתו של המלך להרחיב את תחום המים הטריטוריאליים של ארצו מ־12 ל־70 מיל.

בארה"ב מקווים שתמרוני גולני נועדו רק להרתעת סוריה

שירות "הארץ"

הידיעות מישראל על תמרוני ח־ טיבת גולני ברמת הגולן, התקבלו בארה"ב בתקווה כי ישראל רואה לנכון להזיז כוחות במגמה להרתיע את סוריה מהתערבות בלבנון.

האמריקאים מניחים שישראל לא תמהר לפעול בתחום לבנון והיו מודאגים לוא חשבו כי היא עומדת לפעול בפזיזות. דברי שר הביטחון משה דיין כי ישראל לא תמלא תפ־ קיד של שוטר בין ערבי יש בהם כדי לחזק הנחה זו.

אשר לנאומו של עוזר מיניסטר החוץ ג'וזף סיסקו, אומרים משקי־ פים כי לולא פרשת ווטרגייט לא היו דוברי־המימשל של ניכסון מהס־ סים להביע בגלוי וביתר־תקיפות את ההשקפות שביטא מר סיסקו. זמן קצר לפני המשבר בפרשת ווטר־ גייט, נישמעו כפי דוברי הממשלה דיבורים על התבצעות במישוהה של ישראל ועל הצורך בגישה אמריקאית "באחנה" למשבר המזהית.

התנגדות בתעשיה האווירית למינוי מוטי הוד מנכ"ל או יו"ר מועצת המנהלים

מאת איתן ליפשיץ, סופר "הארץ"

מקורות ממשלתיים בכירים מעריכים כי בחודשים הקרובים יעשה מאמץ להביא לשילובו של המפקד היוצא של חיל האוויר ה־ אלוף מרדכי הוד בצמרת התעשיה האווירית.

המקורות אמרו אמש לסופר "ה־ ארץ" כי שר הבטחון משה דיין תו־ מך במינויו של האלוף הוד לתפקיד בכיר בקונצרן ואף מינה אותו לפני זמן קצר לחבר במועצת המנהלים של התעשיה האווירית.

"התפקידים אינם פנויים"

ראשי התעשיה האווירית מתנגדים בכל תוקף למינויו של האלוף הוד לתפקיד המנכ"ל או יושב ראש מו־ עצת המנהלים. אתמול, בעת סיור לכתבי־חוץ, בקונצרן, אמר מנכ"ל הקונצרן, מר אל שווימר, ב־ תשובה לשאלה: "האלוף הוד הביע רצונו להיות או המנכ"ל או יושב ראש ההנהלה, אולם אף אחד משני התפקידים אינו פנוי לפי מיטב ידי־ עתי".

בעמדתם זו של ראשי התעשיה האווירית תומכים עוזרו של שר ה־ בטחון רב אלוף צבי צור ועוזרו מר אברהם בן יוסף שאחיו מר אשר בן יוסף הוא משנה למנכ"ל התעשיה ה־ אווירית ונחשב ל"איש החזק" בקונ־ צרן.

מערכה נגד שילוב

לסופר "הארץ" נודע, כי בתעשיה האווירית מתנהלת מערכה שלמה נגד שילובו של האלוף הוד בקונצרן. מ־ שיחות ומדיונים בלתי פורמליים ני־ תן להבין כי גם ועדי העובדים יביעו התנגדות למינויו של האלוף הוד ל־ תפקיד בכיר במפעל.

המקורות הממשלתיים מעריכים כי בסופו של דבר יכונה האלוף הוד למנכ"ל הקונצרן במקומו של מר אל שווימר ואילו האחרון יכונה לתפ־ קיד יו"ר מועצת המנהלים במקומו של עורך דין מ. פיזון.

יוהנסבורג, 10 (ע"צ). רב־אלוף (מיל') יצחק רבין הגיע היום ליו־ הנסבורג, לביקור של עשרה ימים, שבמהלכו יפעל למען המגבית.

ספינת אייבי נתן הפליגה ממרסיי ✱ שידרה בצרפתית

מרסיי, 10 (ע"צ). — ספינת־השי־ דור שלום של אייבי נתן הפליגה אתמול אחר־הצהריים מנמל מרסיי, לשם הגיעה ב־19 באפריל כדי לתקן חור שנתהווה בדופן האניה.

האניה הקטנה, המצוידת בתחנת שידור, הפליגה לכיוון קפריסין, וכ־ שם היא מתכוונת להגיע לנקודה מ־ רוחקת עשרה מילין מגבול המים ה־ טריטוריאליים של ארצות המזרח ה־ תיכון.

זמן קצר לאחר שהפליגה ממרסיי, שידר קול השלום שידור ראשון ב־ צרפתית, בו נאמר כי הגיע הזמן שהעמים עצמם יוכלו להשתתף במ־ אמצים למען שלום. הנסיון שלנו הוא נסיונו של העם".

פרנקפורט, 10 (ע"ר). — נכה מלחמה ישראלי, העומד כאן היום למשפט באשמת רצח ידידהו הגר־ מניה.

רוג'רס לאבן

ארה"ב נגד שינוי החלטת או"ם 242

מאת צ'ארלס מאנהוזר, כתב "הארץ" בוואשינגטון

ואשינגטון, 10 (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ האמריקאי, ויליאם רו־ ג'רס, הציג היום לפני עמיתו ה־ ישראלי, מר אבא אבן, את עמדת ארה"ב המביעה התנגדות חריפה ל־ כל שינוי בהחלטה 242 של מועצת הבטחון בעניין המזרח התיכון.

רוג'רס ואבן נפגשו היום ב־3 אחר הצהרים לשיחה שנמשכה כ־ שעה.

(ראה ידיעה קודמת בעמוד 2)

רוג'רס הטעים, כי ארה"ב אינה תומכת בהצעות חדשות שהועלו באו"ם לתוספת גופים שיטפלו בנושא המזרח התיכון. רוג'רס לא ביטא גם רעיונות חדשים לשאיפת ארה"ב להפשיר את

(הסוף בעמוד 2, טור 4)

ברז'נייב מגיע היום לוארשה

יבקר גם בגרמניה המזרחית

ברז'נייב

מוסקבה, 10 (ע"ר) — מנהיג המפ־ לגה הקומוניסטית הסובייטית ליאו־ ניד ברז'נייב עומד לצאת מחר לפו־ לין ולגרמניה המזרחית, כדי להבטיח ל־ שתי בעלות הברית של בריה"מ המ־ שך התמיכה הסובייטית, לפני ביקו־ רו בבון, שיתקיים בחודש.

סוכנות הידיעות "פאפ" מסרה ה־ בוקר כי מר ברז'נייב יצא מחר (ה־ יום) לוארשה, ומקורות מהימנים ב־ דרך כלל במזרח ברלין אמרו כי מ־ צפים לבואו לביקור מדינת גרמניה ב־ שבת.

בין ה־18 וה־22 במאי יגיע בר־ ז'נייב לגרמניה המערבית.

✱ מזג האוויר

תחזית מזג האוויר להיום: בהיר. טמפרטורות המינימום והמכסימום: ירושלים 17 עד 26, תל־אביב 17 עד 26, חיפה 18 עד 28, אילת 20 עד 37, מפרץ שלמה 23 עד 35, רמת הגולן 16 עד 26 מעלות.

בגליון זה 30 עמודים בצרוף המוסף השבועי בן 64 עמודים

هكذا من الأصل

מכז/מן الأصل

בריטניה תשלח 2000 מומחים לחיזוק ההגנה האווירית בסעודיה

המלך פייסל ידון עם פומפידו על המזרח התיכון

לונדון, 10 (ע"ר). — בריטניה הודיעה היום על חוזה בסכום ענק כדי לסייע לסעודיה להזק את מערך ההגנה האווירית שלה.

סבורים כי זה החוזה הגדול ביותר שנחתם אי פעם בין התעשיה הבריטית לבין מדינה זרה.

לפרלמנט נמסר, כי העבודה תבוצע על-ידי בריטיש איירקרפט קורפוריישן, יצרן הטילים הבאים הגדול ביותר בבריטניה.

היקף החוזה לא נמסר לפרסום, אולם מקורות יודעי דבר אמרו כי הוא נע בסביבות 250 מיליון לירש"ט. סגן שר ההגנה הבריטי, איאן גילמור, מסר לבית הנבחרים כי החוזה נחתם אתמול בין ממשלות בריטניה וסעודיה. החברה הבריטית "בי.איי.סי." תפעל במסגרת החוזה עם ממשלת בריטניה.

במסגרת העסקה כמעט לא ייסכר ציוד לסעודיה. הסעיף העיקרי בחוזה יהיה יצוא של כ-2000 מומחים כדי לבנות שדות תעופה, להכשיר טייסים, לאחזק מטוסים, מערכות הגנה אווירית כגון מכ"ם, ולדאוג באופן כללי לפעילותה התקינה של ההגנה האווירית הסעודית במשך 5 השנים הקרובות.

בשנת 1965 מכרה בי.איי.סי. לסעודיה מטוסי "לייטנינג" ו"סטרייקמסטר" יחד עם ציוד הגנה אחר, בסכום כולל של כמאה מיליון ליש"ט.

פייסל ידון עם פומפידו

פאריס, 10 (יופ"יע ועי"צ). — פייצל מלך סעודיה תיכנן שתי שיחות על המצב במזרח התיכון עם הנשיא פומפידו, בעת ביקורו הנדיבי בצרפת בשבוע הבא, הראשון מצד שליט סעודי במדינה זו — אמרו היום פקידי רשות צרפתיים.

פייצל ביקש שיציגו בפניו מטוסי "מיראז'" צרפתיים, כמו גם מטוס על-קולי "קונקורד", ואת שיטת הטלויזיה הצבעונית הצרפתית "סקאם", אמרו הפקידים.

פייצל יגיע ביום ב' אחה"צ לביקור מדיני של שלושה ימים בצרפת. הוא ינהל עם פומפידו שיחות ביקשות על הסכסוך הערבי-ישראלי, המצב הכללי במפרץ הפרסי, כולל בעית הנפט.

צרפת אינה מגיבה על האיום הסורי לעצמאותה של לבנון

"לחץ כבד מופעל על הסורים כדי שיתערבו"

מאת אליהו מאייסי, סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, 10 (מיוחד ל"הארץ"). לחצים כבדים מופעלים על סוריה שתתערב בסכסוך בין ממשלת לבנון לארגוני המחבלים נגד המשטר בלבנון — מוסרים דיווחים דיפלומטים שהגיעו לכאן.

עמדת צרפת לגבי איומים אפשריים על ריבונות לבנון לא באה לידי ביטוי והיא אפופה שתיקה. נמסר שמנהיגים נוצריים בלבנון פנו לצרפת שתפרסם הצהרה המדגישה את העניין שיש לה בעצמאות לבנון, כפי שעשתה זאת בהזדמנויות קודמות, כשישראל פעלה בשטח לבנון נגד ארגוני המחבלים.

שתי הפגנות-רחוב תיערכנה בפאריס בעניין המזה"ת. ארגון הסטודנטים היהודיים וארגונים אחרים מתכוננים לערוך ביום ב' מול שגרירות עיראק הפגנה שקטה נגד דיכוי יהודי עיראק. תריסר ארגונים שמאלניים קיצוניים יפגינו בשבת בכיכר קליש' נגד חגיגות 25 שנות הקמת ישראל.

בגין ייפגש היום עם וייצמן

נדחתה הרכבת מטה הבחירות של חרות

מאת דן כפלן, סופר "הארץ"

ח"כ מנחם בגין ומר עזר וייצמן יקיימו היום פגישה בארבע עיניים בנסיון למצוא דרך להחזרתו של מר וייצמן לפעילות בהנהגת התנועה ולשיתופו בעבודת מטה הבחירות של גח"ל.

על הפגישה המיועדת להיום הודיע אתמול מר בגין בישיבת הנהלת תנועת החרות, שהתכנסה כדי לדון בהרכב מטה הבחירות של גח"ל ובנציגי חרות במטה. אחרי הודעתו של מר בגין, החליטה ההנהלה לדחות את הדיון בנושא.

לפגישה המתקיימת היום קדמה פגישה אחרת, לפני שבועיים. באותה פגישה הציע מר בגין שמר וייצמן ישתתף בעבודת המטה, אך מר וייצמן לא היה מוכן לכך. בימים האחרונים נמשכו מגעים בין נציגי קבוצת האופוזיציה לבין מקורביו של מר בגין בנסיון כדי לגשר על הפערים. הפגישה שנועדה להיום היא כנראה פרי של מגעים אלה.

היום בבוקר תערך גם פגישת התייעצות בצמרת המפלגה הליברלית, שעל סדר יומה תעמוד גם בעית המטה. מחוגי גח"ל מסרו כי הליברלים הפעילו לאחרונה לחץ על מר בגין, כדי שיבוא אותו ללכת לקראת האופוזיציה בחרות ולהביא לחזרתו של מר וייצמן לפעילות.

המועצה העולמית של הכנסיות הנוצריות תפעל למען יהודי עיראק

(ע). — הנהלת המועצה העולמית של הכנסיות הנוצריות, שמקום מושבה בג'ניבה שבשווייץ, החליטה לפעול למען שיפור מצבם של יהודי עיראק. על כך נודע מבברק ששיגר רבם הראשי של יהודי ג'ניבה הרב אלכסנדר ספרן, אל הראשון לציון הרב עובדיה יוסף.

צפוי קיצוב דלק בקליפורניה

סן פרנסיסקו, 10 (עי"צ). — ... בקליפורניה, ההולכים במכונית ... במשך מספר שנים. מכון המחקר של סטנפורד קבע, כי הקיצוב יתחיל במשך שנות ה-70, אך לא ציין מתי.

נפתחו שיחות כלכליות בין מצרים ויוגוסלביה

קהיר, 10 (עי"צ). שיחות כלכליות מצריות-יוגוסלביות נפתחו היום בקהיר במסגרת פגישות הוועדה המעורבת לשיתוף פעולה כלכלי בין מצרים ויוגוסלביה. על כך מודיע רדיו קהיר.

הספר
הפקד
מאת צבי לידסקי
בגלי צה"ל
האזינו הערב בשעה 7.00 לתוכניות יום השישי הקצר בה ישוחח העתונאי אהרון בכר על רומן המתח החדש שהופיע בספרי שין שין שין.

המפלגה הליברלית
פעולות
ראה עמוד 30

... צא וטייל עמי ... מדרש הגדול, יתרו כ'

הארץ המובטחת בע"מ
THE PROMISED LAND LTD
* נסיעות * טיולים * מטענים
ירושלים, רח' הלל 10 ● טל. 228311, 226909
ת"א, רח' שלום-עליכם 5 ● טל. 50951

שיחות אבן בארה"ב מתרכזות בשאלות כלליות: סיכויי שלום, לבנון ומצב יהודי בריה"מ

האסטרונאוט ד"ר ג'וזף קארווין, איש צוות סקאי-לאב, בוחן את ציוד המיכה של מעבדת החלל, שתשוגר ביום ב'. (צילום רדיו של אי.פי.)

מאת ש. ארים, כתב "הארץ" בוואשינגטון

ואשינגטון, 10 (מיוחד ל"הארץ"). — פגישת אבן—רוג'רס נערכה כאן היום בעת שאין כל המחלוקות תלויות ועומדות העשויות להשפיע על יחסי ארה"ב—ישראל.

ארה"ב תומכת בתביעתה הבסיסית של ישראל להסדר בדרך כדים ללא כפיה חיצונית, ומסכימה לספק נשק לישראל בתוך העיקרון שרק ישראל חזקה מבחינה צבאית מסוגלת להרתיע את מדינות ערב מחידוש הקרבות.

עם זאת אין פקידי ממשלת ארה"ב מרוצים מן הסטטוס-קוו במזה"ת ומשביעות-רצונה של ישראל מהסטטוס קוו. כפי שהבהיר בנאומו של עוזר מיניסטר החוץ ג'וזף סיסקו ביום ב', רוצה ארה"ב לראות הזזה לקראת הסדר ואין דעתה נוחה מהקיפאון הנוכחי. היא מעדיפה ויתורים הדדיים בין שני הצדדים בתחום הרעיונות שבהם דבקו, על פני קבלת רעיונותיה של ישראל ע"י מדינות ערב.

מפח הנפש האמריקאי מהקיפאון במזה"ת לא הוליד כל יוזמה חדשה ואין סימן שהעקרונות הבסיסיים של מדיניות ארה"ב לכוזהות ישתנו בעתיד הנראה-לעין.

שיחותיו של שר החוץ אבא אבן כאן מתרכזות בסוגיות כלליות: סיכויי השלום והמלחמה באיזור, סיכויי לבנון להינצל, הסירור, ושאלת יהודי בריה"מ. הבוקר נועד שר החוץ עם ועדת החוץ של בית הנבחרים ודן אתה בעיקר על נושאים אלה.

קרוב לוודאי שנושא נוסף בשיחות רוג'רס—אבן היה הפסגה המשמשת ובאה בין ניכסון וברז'ניב, שכנראה תידחה עד לשלהי הקיץ. אחת הסיבות לדיחוי זה היא מורת רוחו של הקרמלין מכשלון הממשל האמריקאי להסיר את הצעת התיקון של ג'קסון מסדר היום של הקונגרס. מומחים לענייני הקרמלין סבורים כי ישנן סיבות נוספות יותר כבדות משקל, כנראה התנגדותה של בריה"מ ליוזמת ארה"ב להאצה את ... לנטית החדשה או להידוק הקשרים בין ואשינגטון לפקינג.

נכשלו השיחות בין אופ"ק וחברות הנפט

טריפולי, 10 (ע"ר, יופ"יע ועי"צ). — המשא ומתן בין חברות הנפט המערביות לבין ארצות הנפט הערביות בדבר העלאת מחירי הנפט הגולמי, נסתיימו אתמול בכשלון — נאמר בהודעה ערבית.

בהודעה בשם אופ"ק, ארגון הארצות המייצאות נפט, נאמר כי נציגי חברות הנפט המערביות ונציגי אופ"ק נועדו אתמול במשך שעה וחצי, אך לא הגיעו לידי הסכם על התביעות הערביות להגדלת מחירי הנפט הגולמי, כפיצוי על פיחות הדולר האמריקאי.

משקיפים מסרו, כי כשלון השיחות עלול לגרום להחרפה במחסור בנפט באזור המערבי.

רוג'רס לאבן

(סוף מעמוד 1)

המצב הנוכחי במזרח התיכון באמצעות יוזמה דיפלומאטית חדשה. רוג'רס אמר כי ארה"ב תמשיך לפעול בדרכיה שלה, אך שב והדגיש את עמדת ארצו לפיה אין לכפות הסדר בכוח.

אבן נפגש גם עם ג'ורג' שולץ, שר האוצר האמריקאי שעמו דן בבקשת ישראל להיכלל במקצוץ של 25 מיליון דולאר בתקציב הסיוע לישראל בסכום 500 מיליון דולאר. אבן עומד להיפגש גם עם שגריר ארה"ב בפאריס, ג'ון סקאלי, שמו ידון בעניני המצב התיכון.

ג'מייל תובע מפרנג'יה

(סוף מעמוד 1)

רק שאינם תורמים להרגעת הרוחות אלא מסיתים את התושבים נגד המחבלים". הדובר הקף בחריפות משורר לבנוני ידוע (שלא נקב בשמו), אשר פרסם אתמול "שיר הספד" זולי.

"איגרת סובייטית בעל-פה"

שגריר בריה"מ בבירות סרבאר עזימוב נפגש אתמול עם הנשיא פרנג'יה ומסר לו איגרת בעל פה מהמנהיגים הסובייטיים. השגריר אמר לעתונאים לאחר מכן: "העברתי לפרנג'יה איגרת בעל פה מהאחראים הסובייטים. האיגרת כוללת את רצונם של האחראים הסובייטים להגיע לפתרון מהיר של המשבר הנוכחי לאור הענין שמגלים הסובייטים בגורל איזור זה.

תרומות לסהר האדום

יהודה ליטני, סופר "הארץ" מודיע: אגודת "הסהר האדום" בגדה המערבית אספה ביומיים האחרונים למעלה מ-15 אלף ל"י תרומות מתושבי יהודה ושומרון למען הפליטים בלבנון אשר נפגעו מהקרבות בשבוע האחרון.

בשבוע הבא מתכוון הסהר האדום להעביר משלוח מיוחד של התרופות וציוד למחנות הפליטים בלבנון באמצעות ארגון הצלב האדום.

דאגה בברית המועצות

ביירות, 10 (אי.פי). מנהיגי ברית המועצות הביעו את דאגתם נוכח המתיחות בלבנון ופנו לנשיא סוליימן פראנג'יה כדי שישים קץ למשבר עם ארגוני המחבלים.

הצעד הסובייטי נעשה בעקבות ידיעות שפורסמו בעתונות הלבנונית המצוטטות על אפשרות של התערבות ישראלית במשבר. העתון אל אנואר כתב כי מיניסטריון החוץ הלבנוני השיג מידע משגרירויותיו בוואשינגטון ופאריס כי ישראל רואה בהתרחשויות בלבנון סיכון לבטחונה.

התערבות ישראלית

ידיעות אלה מדברות על שתי אפשרויות שבעקבותיהן תתערב ישראל. האחת — נסיגה לבנונית בעקבות לחץ מצד המחבלים. השניה — התערבות צבאית של מדינות ערב לצד המחבלים.

העתון כתב גם כי הידיעות בכתבי השגרירויות הזהירו גם כי צורת ההתערבות הישראלית תקבל צורה של כיבוש זמני של חלק גדול מדרום לבנון, עד ליישוב הסכסוך בין לבנון והמחבלים.

מאמצי צאיב סלאם

עוד כותב אל-אנואר כי ראש הממשלה לשעבר, צאיב סלאם אשר בלא תפקיד פתח במאמצים להפסקת האש עם המחבלים, מיהר לארמון הנשיאות לאחר שנמסרה לו איגרת סובייטית זו, כדי להעביר לפרנג'יה. סלאם ביקש גם כי שליחו האישי של הנשיא סאדאת ששהה בביירות, חסן סאברי אל-חולי, להעביר ידיעות אלה לממשלות בקהיר ובדמשק. לאחר מכן נפגש חולי עם ערפאת ויצא לדמשק כדי להיוועד עם מנהיגי המדינה.

אבן: התערבות סורית בלבנון תשפיע על בטחון ישראל

ואשינגטון, 10 (יופ"יע וע"ר). — שר החוץ אבא אבן אמר כאן אמש כי ישראל תעקוב בקפדנות אחר התערבות אפשרית מצד סוריה במשבר הלבנוני.

בפגישה עם מועדון כתבי החוץ אמר אבן: "ההתערבות של כוח אחרת (במשבר הלבנוני) תשפיע ישירות על בטחון ישראל. עלינו לגלות ערנות ולנסות לעקוב אחר המצב". אבן אמר כי הוא מקווה שהמשבר הלבנוני "יוכרע לטובת ממשלת לבנון". חזר על קריאת ישראל למגעים בנויים לפתוח במו"מ לשם שלום במזרח התיכון.

מר אבן דחה ידיעות שהתפרסמו בעתונות, שלפיהן דן ראש ממשלת איטליה אנדריאוטי בחודש שעבר עם הנשיא ניקסון בבעיית תעלה אלטרנטיבית, קרובה לתעלת סואץ הנוכחית.

עימות חריף בין בר-לב לבן-אהרן במרכז העבודה

מזכיר ההסתדרות מאשים את מפלגתו בהצגת תמונה מסולפת לבוחרים * דורש לקבוע תקרה לרווחים ושינוי בחלוקת ההכנסה הלאומית

מאת דן כפלן, סופר "הארץ"

עימות חריף בין שר המסחר והתעשיה, מר חיים בר-לב למזכ"ל ההסתדרות, מר יצחק בן-אהרן, נתגלע אמש בישיבת מרכז מפלגת העבודה, שנועדה לסיום הדיון במשך החדשים רבים בעניני ההסתדרות.

בישיבה דיבר גם מזכיר המפלגה, מר אהרון ידלין, שניסה למתן את המחלוקת בין האישים המרכזיים במפלגה, באומרו שאין חילוקי דעות במפלגת העבודה, אלא "הבדלי דגשים".

מלחמת התשה נגד המדינה

למרות שלא נקב בשמו, האשים השר בר-לב את מזכ"ל ההסתדרות בהקמת "מדינה נפרדת" שאינה מכירה במדינה הנבחרת על ידה ואף מנהלת אתה מלחמת התשה.

לעומת זאת הצהיר מר בן-אהרן, שאינו רוצה להתייחס בדברי הסיכום שלו לדבריו של שר המסחר והתעשיה ושהוא יכול "לתרום לרוח החברות רק בזה שיתעלם מהם" וכי יש למר בר לב לתת זכות ללמוד עוד את הנושא שבו הוא מטפל. בהמשך דבריו הגדיר אף בן-אהרן את דבריו של שר המסחר והתעשיה כאינפנטיליים.

חלק ניכר מהדברים שנאמרו בישיבת המרכז, כוונו למערכת הבחירות להסתדרות ולכנסת — וכך גם נאומו הנלהב של מזכיר ההסתדרות.

מאשים את המפלגה

מר בן-אהרון האשים באוקראי את מפלגתו שמגישה לציבור "גלויה מצוירה של שקיעת-חמה אידיאית", וחדש מכנה לבוא לציבור הבוחרים עם האמת על המצב בהסתדרות ובמשק. הוא התקיף את המפלגה גם על כך שהיא נוטלת לעצמה זכות להחליט במקום מוסדות ההסתדרות והאשים את המרכז שהוא מנותק — מבחינת הרכבו האישי — מציבור העובדים.

הקו של המזכיר

נראה כי נאומו של בן אהרון בברכן מסכל את הקו שהוא עומד לאמץ לעצמו במערכת הבחירות להסתדרות — המאבק על עצמאותה של ההסתדרות והידוק קשריה עם ועדי העובדים. דבריו, שנתקבלו במחיאות כפיים של חלק מחברי המרכז, מנהיג שאינו מקובל בישיבות מוסדות מפלגת העבודה, גרמו מורת-רוח לחלק ממנהיגות, בין היתר למזכ"ל המפלגה, מר ידלין, שניסה למתן את דברי בן-אהרון בהערות לפני סגירת הישיבה.

פתיחה מתחמתת

(ע). מר בר-לב פתח את דבריו בגישה פולמוסית, באמרו: "ההנהגות, שאפיינה את ההסתדרות תקופה ארוכה, נסתלקה לעולמה, והפרוטוקולים של ישיבות הועד הפועל נראים באחרונה כקטלוג נוהגים של חברת צבעים. באותה הדרך פנתה הזמנה והוקה את הפקופה להתנועד תומים. ועל אף שהלב שם להתיחסים ברוח האהבה, דומה כי צמחה שם כעין מדינה חדשה".

"בנה מסיכוי הרבנות — המשיך הדובר — היו להסתדרות כאן ... תקופה גם סימן ריבונות ברוח שנות ה-70, וברוח האזור שבו אנו נמצאים — היינו: האם המדינה בית ההסתדרות בכירה בשכבתה וחותרת לדדיקים בשלום עמה, או שמא היא היה בהידיות כוהרת או מעוכבבת, כפים שאינה מכירה בסמכותה?

"בדינו בשלב את המחירים"

"מה היתה הבדיקה החדשה על דגלה ולאיזו מלחמה יצאה? כתבר, כי היא נטלה לעצמה את הגדנופי להגן על מקופחים לכריבהם.

אמיתיים או מדומים. לגירסתה של מדינה זו, כל שאר העולם — אין לו עיסוק אחר זולת להנציח — או לא להגדיל — את הפער החברתי, הכלכלי והחינוכי. כיוון שכך נחלקים ממלאי התפקידים של המפלגה לשני מחנות, מצד אחד צדיקים ומן העבר השני רשעים גמורים, ומלחמת השנה ביניהם", אמר מר בר-לב.

"וכיוון שכך, כל האמצעים כשרים, אפשר לבוא לעיירה פלונית או למפעל פלוני ולשלהב את הרוחות. אחר כך בשובו של משלהב הרוחות למקומו, יטרחו מאה אנשים מאה ימים להעות מים קרים על ההלהבות ולהחזיר דברים לתיקנם. ואפילו יצליחו ותחזור שיגרת יום-יום, עדיין ישארו גחלים של מרירות, שביום מן הימים נשלם כולנו את מחירה".

בן-אהרן כתוקף

בדברו על ההכרה במניעת התעשרות של מעטים, התיחס מזכ"ל ההסתדרות לשיטת התרומות של פ. ספיר, באמרו: מי שלא עובד יוכל להגיע להכנסה של חצי מיליון ל"י. ואחר כך יהיה מי שיהרים אותו. ביצור פילנטרופיה חדשה — יו.ג'.א, אי"ף (המגבית המאוחדת) בישראל. בעזור להם לכפר על מצפונם. במקום במים, נקבל תרומות. במקום מניעת התעשרות, נקבל מהם תרומה.

בהגיבו על דבריו של המזכ"ל א. ידלין, אמר מר בן-אהרן: "אל תגיד, שאנו רוצים לסתום פערים והפרשים ולא מצליחים. איננו שלומיאלים. אין דבר שהחלטנו עליו ולא הצלחנו. היינו במצוקה: לא היו בארץ מיליונרים. החלטנו לעשותם, ועשינו אותם..."

"עימות ועירה"

בקשר להקפאת המחירים ותוספת היוקר, טען בן-אהרן כי היה זה עיוות ועיוורון בראשית השנה, כאשר הוחלט, בניגוד לדעת ההסתדרות, להסיר את הפיקוח על המחירים. בינואר-פברואר עוד אפשר היה לסלוט במצב. ההסתדרות הציעה אז עיסקת חבילה ודרשה הקפאת מחירים וספיגה, אולם המעסיקים דחו זאת.

עתה, לאחר שהמחירים עלו ב-8 אחוזים תוך חצי שנה, אי אפשר למנוע פיצוי מהפועלים. "שכר העבודה לא יהיה המצרך המבוקר היחידי", אמר.

"זו השמצה לומר, שההסתדרות לא עסוקה בבלימה ובעצירה. היא נאבקת נגד תביעות בלתי צודקות, אבל למטרה זו עליה ליזום תביעה צודקת. המשק התעשייתי לא נגזל מהנהגת מבינציים, שעתה שוב אינו מספיק. לא רק הפאנטומים והעליה גורמים לאינפלציה, אלא גם רווחים מוגזמים בתיווך ובשירותי הדהר. יש לפעול נגד הצבר הון טפילי, אחרת הענין ישרוף את כולנו. יש לשים סכר נגד הפקעת הרכוש הציבורי בידי מעטים", אמר.

להלן אמר, כי אין לתאר מצב לצרכי בחירות, את הריב במפלגה כל השנה, ועל ידי הפגנת אחדות ואיזון כזו אי אפשר יהיה לקבל אימון מציבור הפועלים. "ציבור הפועלים מדבר אתנו אמת כרה ומודעת, ראוי שנאמר לו את אמיתנו. העם שלנו מתענה בשאלות מצפוניות-חברתיות המפריעות", אמר.

"אל נא נתיהר, לא ניצחנו עדיין בבחירות. לפני שלוש וחצי שנים הפסדנו בבחירות 12 וחצי אחוז, ועבדנו בהסתדרות ברוב רעים. יש המוני עובדים שלא נתנו לנו אימון. הדרך שלנו לנצחון הוא כיבוש הלב וההתודעה של הציבור. אין היום כחדים ותלות מנגנונית, כמו בעבר, והבוחרים עצמאיים", אמר.

כן עמד על ההכרה בהגברת הנציגות של צירים ממקומות עבודה במוסדות ההסתדרות והמפלגה. "יש 40 אלף ועדי עובדים, ולא ייתכן שהם יהיו רק לקוחות, ולא שותפים בקבעת החלטות, אם רוצים שהחלטותינו יחייבו אותם", אמר.

אגיל קרוג, שהתפטר ביום ד' מתפקידו כתת שר התחבורה של ארה"ב. הוא עמד בראש החבורה שפרצה למשרדי הפסיכיאטר של דניאל אלסברג, איש מסמכי הפנטגון. הוא הודה שהיה אחראי לפריצה. (צילום רדיו של אי.פי.)

חרם כללי על צרפת יטילו איגודים גדולים באוסטרליה

יאושר בשבוע הבא במועצת איגודי המסחר

מלבורן, 10 (אי.פי.). איגודים אוסטרליים גדולים החליטו לקיים חרם כללי על מטוסים, ספינות, סחורות והתקשורת של צרפת בגלל כוונתה של ארץ זו לקיים את ניסויי האטום שלה באוקיינוס השקט.

את ההחלטה לקיום החרם קיבלו 35 איגודים ונראה שצעד זה יאושר על-ידי מועצת איגודי המסחר של אוסטרליה, בשבוע הבא.

האיגודים דחו בקשה שהופנתה אליהם מראש הממשלה להפעיל לפחות את קשר הטלפון עם צרפת. נשיא מועצת איגודי הסחר, רוברט הוק, אמר כי ראש הממשלה פנה אליו ביום ד'. האיגודים רואים בהתעלמותה של צרפת מפניית אוסטרליה לבית הדין הבין-לאומי כדחיה מראש של כל החלטה שתתקבל בו.

מטוסים צרפתיים לא יקבלו ... קרקע אם ינחתו באוסטרליה ... בנמלים לא יפרקו אניות צ... אפילו אם יביאו מוצרים צרפתיים.

שיחות צמצום הכוחות יתחדשו ביום ב'

וינה, 10 (יופ"יע וע"ר). — ... נאט"ו וברית וארשה הודיעו ... כי יתחדשו ביום ב' את שיחות ... שוש שעוכבו על צמצום כוחות ... הדדי בין מזרח ומערב במרכז א... פה. נציגי 19 הארצות המשתו... בהתייעצויות המכינות הקשורות ... מרכז אירופה, יקיימו ביום ב' ... במאי, ישיבת מליאה.

הידעת כי
עובדי משרד הבטחון
נהנים מהנחה ניכרת
מדמי המנוי
ראה מודעה בעמוד 23
הארץ

אסטרגל בע"מ
הודעה
לבעלי מפסק-מגן לזרם פחת תוצרת "שראק"
בהתאם להמלצת היצרנים יש לבצע בדיקה תקופתית
של המכשיר להבטחת המשך פעילותו התקינה
למניעת התחשמלות.
להבטחת המשך פעילותו התקינה למניעת
התחשמלות.
הזמנת הבדיקה בטלפון 33459—(03)

אזעקת שוא גרמה עיכוב קצר בהמראת נבחרת הכדורגל לסיאול

(ע). נבחרת הכדורגל של ישראל, שנועדה להמריא ביום ה' אחרי הצהריים במטוס כ.ל.אי. לבאנגקוק בדרכה למוקדמות הקדם-עולמי בסיאול, בירת דרום קוריאה, התעכבה בנמל לוד יותר מן המקובל בגלל אזעקת-שווא בענין פצצה.

בנבחרת 20 שחקנים ובראשם מרדכי שפיגלר, המשחק כיום כמקצוען בקבוצת הכדורגל פאריס בצרפת. המשחקים יתחילו ביום ד'.

נחיתה בניירובי

מטוס אל על שהיה בדרכו אתמול מדרום אפריקה לישראל הונחת בניירובי, לאחר שנתקבלה הודעה טלפונית אלמונית ביוהנסבורג, כי הוטמנה במטוס פצצה. בעקבות ההודעה הוזעקו שירותי חירום ובתי חולים בישראל בכוננות. לאחר שהחיפוש במטוס לא העלה דבר, בוטל מצב הכוננות.

מטוס טורקי הוחזר לבדיקה

אל סדרת אזעקות השוא בדבר הטמנת פצצות במטוסים נתווספה הודעה על פצצה בקשר למטוס טורקי שהמריא מלוד אתמול אחר הצהרים. זמן קצר לאחר שהמריא מטוס של נתיבי התעופה הטורקיים נתקבלה הודעה אלמונית בלוד כי הוטמנה בו פצצה.

הוחלט להחזיר את המטוס ללוד לבדיקות חירום. אחרי בדיקות קפדניות, שלא נמצא בהן דבר, יצא המטוס שנית בדרכו לטורקיה.

זכו בפיס

בהגרלה במפעל הפיס מס' 19/73 שהתקיימה ביום 10.5.73 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך —150,000 ל"י זכו המספרים: 141167, 431088.

בסך —50,000 ל"י זכה המספר: 711946.

בסך —12,500 ל"י זכו המספרים: 554526, 778279.

בסך —6,250 ל"י זכו המספרים: 231014, 357318, 371315, 446430.

בסך —600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 05552, 07268, 34444, 38575, 44306, 55679, 56468, 57748, 65524, 94383.

בסך —250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 08268, 14509, 18731, 21782, 22701, 29683, 31607, 33372, 40356, 44558, 49458, 59510, 59872, 60286, 65929, 73267, 73732, 85142, 89138, 89993, 93006, 93957, 95487, 96596, 98885.

בסך —100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 0012, 4797, 5918, 6195, 8111, 9264, 9500.

בסך —50 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 0098, 0107, 0205, 0307, 0311, 0516, 0637, 0672, 0701, 0717, 1705, 1990, 3441, 2934, 3366, 3803, 3905, 4356, 4406, 5643, 5760, 5975, 6050, 6222, 6292, 6540, 6564, 6615, 6786, 7194, 7249, 7325, 7982, 8022, 8060, 8151, 8423, 9470, 9681.

בסך —4 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-4.

בסך —1,250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 034829, 090474, 098041, 104587, 207456, 219168, 242961, 373667, 285267, 293813, 346971, 428213, 438375, 474118, 504516, 530219, 534777, 564625, 668954, 709698, 793395.

ועידת בולוניה נפתחת היום

מאת הלדה ליברמן, סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה, 10 (מיוחד ל"הארץ"). ועידת בולוניה שנושאה המרכזי יהיה השלום במזרח התיכון, תיפתח ביום ו' (היום) ותנעל ביום א'.

רשימת המשתתפים בועידה טרם פורסמה אך ידוע שישתתפו בה נציגים מאיטליה, צרפת, בלגיה, בריטניה, ארה"ב, שתי הגרמניות, ברית המועצות, מצרים, סוריה, ירדן, כוויית, טוניסיה, מוזאמביק וישראל.

יוזמי הועידה הם ברובם סוציאליסטים וקומוניסטים איטלקיים השמאליים וכן אנשי שמאל דמוקראטים נוצריים איטלקיים. אלה חוגים התומכים בגירסה הערבית של פירוש החלטה 242 של מועצת הבטחון.

עתון ניגרי נגד ניתוק יחסי מדינות אפריקה עם ישראל

לאגוס, 10 (עי"ר) — עתון בבעלות ממשלת ניגריה קרא היום לבדיקת התכנית בארגון לאחדות אפריקה לא להיכנע ללחץ מצד נשיא לוב קדאפי לנתק את הקשרים עם ישראל.

העתון "דיילי סקץ'" גם התנגד לתביעת לוב להעביר את בסיס הארגון לאחדות אפריקה מאדיס אבבה, בשל הנוכחות הדיפלומטית הישראלית בעיר זו.

העתון כתב במאמר מערכת: "הכוונה הברורה בתביעותיו של הקולונל קדאפי היא שארצות אפריקה יעניקו את תמיכתן האידיאולוגית והמדינית לענין הערבי במשבר המזרח התיכון".

ביום ה-40 למותו של
יוסף חנא יעקב חנא
אבו חאפז ז"ל
תיערך אזכרה מחר, יום שבת 12.5.73 בשעה 9.30 בבכנסיית ג'ורג' הקדוש של האורתודוכסים, בכפר רמה.
חאפז יוסף חנא
אחיו, אחיותיו
ושאר בני המשפחה בישראל ובחו"ל
מזמינים את כל ידידיהם ומכריהם להשתתף בטקס.
הזמנות אישיות לא תשלחנה.

במלאות שנה לפטירתו של יקירנו
שמואל (מולה) מינקין ז"ל
תערך אזכרה ליד קברו בבית העלמין בפתח תקוה, ביום ו' י"ב אייר תשל"ג 14.5.73 בשעה 4.15 אחה"צ. תחבורה למשתתפים תצא מרח' אלחריזי 12 ת"א בשעה 3.30 אחה"צ דרך שכון דן לבית העלמין.
המשפחה

לד"ר אדולפו קפלן ומשפחתו
הזדהותנו הכנה באבלכם הכבד
בהילקח מכם אם המשפחה
גולדינה קפלן ז"ל
כפר חבת ציון

בצלאל
אקדמיה לאמנות ועיצוב
ירושלים
ההרשמה למחלקות לשנת הלימודים תשל"ד 1973/74
עיצוב גרפי, עיצוב סביבתי ותעשייתי,
קדרות, צורפות
תסתיים ב-14 ביוני 1973
אמנות
תסתיים ב-28 באוגוסט 1973
בחינות הכניסה תיערכנה בין 22.7.1973 לבין 1.8.1973
ולמחלקה לאמנות במועד נוסף באמצע ספטמבר 1973.
טפסי הרשמה ומידע נוסף להשיג באקדמיה
רחוב בצלאל 3, ירושלים.

לאחר פיחות הדולר-כדאי לך לרכוש את
האמריקאית היפה

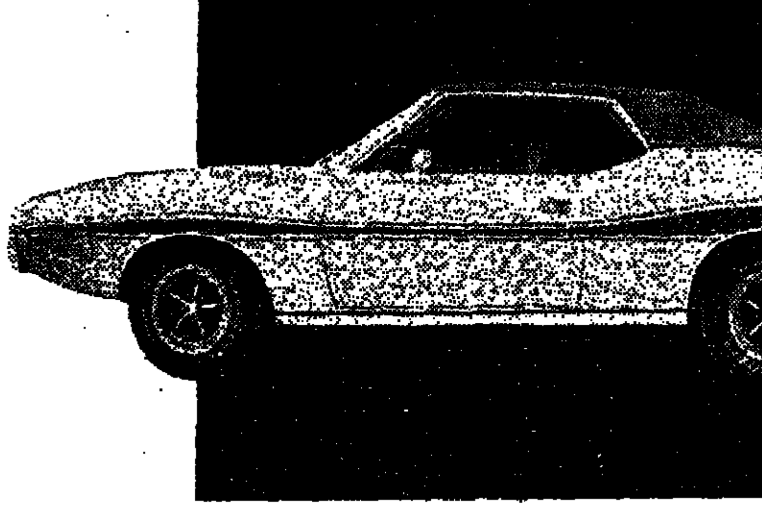

ג'בלין
JAVELIN
by American Motors
(Rambler)
בני משה קרסו
תל-אביב: רח' ריב"ל 24, טל. 33241 | ירושלים: רח' הס 4, טל. 226491 | חיפה: "רכב חיפה", רח' יפו 33, טל. 523359
באר שבע: סוכנות "דני" לנגב דרך הנשיאים טל. 2144 | ראשון לציון: ברוניצקי, רח' הרצל 42, טל. 941080
נצרת: "כוכב הגליל", נצרת מרכז, טל. 56587 | נתניה: סבדרליב, רח' הרצל 54, טל. 23852
פרסום פלד

AUDI 100
מכונית למופת

לבחירתך
סדרת דגמי האיכות:

AUDI 100 GL — AUDI 100
AUDI 100 GL אוטומטית — AUDI 100 LS
AUDI 100 COUPE'S — AUDI 100 LS אוטומטית
AUDI 100 COUPE'S אוטומטית

AUDI NSU
עדיפות באמצעות הטכניקה

הממשלה תכריע מי יתכנן ויקים המרכז בפיתחת רפיח

מאבק בין חטיבת ההתיישבות של ההסתדרות הציונית למשרד השיכון

מאת עמוס הדר, סופר „הארץ"

הממשלה תכריע תוך שבועיים ב־מאבק המתנהל בין חטיבת ההתיש־בות של ההסתדרות הציונית ובין משרד השיכון התובע לקבל לידו את התכנון והביצוע של המרכז האיזורי שיוקם בפיתחת רפיה.

הצדדים החליטו להעביר את הענין להכרעת הממשלה כדי למנוע עיכוב בתחילת הקמתו של המרכז שתוכ־ניותיו הולכות ונשלמות על ידי צוות של חטיבת ההתישבות.

במשרד השיכון, לרבות השר, סבו־רים שהתכנון והביצוע במרכז דינם כדין קרית ארבע (אשר התכנון וה־ביצוע שם נתון בידיו) כיוון שבע־תיד הוא עשוי להתרחב לישוב עי־רוני.

לעומת זאת טוענת החטיבה כי היא הממונה על תכנון המרכז משום ש־מדובר במרכז המיועד לשרת את ה־ישובים שהוקמו עד כה בפיתוחה — כמו כל מרכז איזורי אחר שהוקם בעבר בתוך המישבות חקלאיות.

לפי התכנית יוחל בבנית 100 ה־דירות הראשונות במרכז באוגוסט ו־בשלב מאוחר יותר יבנו עד 250 דירות. תה"ל השלימה תכנית לאספקת מים למרכז, לישובים בסיני ולמיתקנים צבאיים.

נחנך בית הצנחן ברמת גן

מאת סופר „הארץ" בגוש דן

במעמד שר האוצר מר פנחס ספיר, הרב הראשי שלמה גורן, האלופים יצחק חופי, רחבעם זאבי ואריאל ש־רון, ראש עירית רמת־גן ד"ר ישראל פלד ומשפחת ריקליס מארה"ב נחנך אתמול ברמת־גן בית הצנחן. בטכס נכחו גם בכירי הצנחנים ובני משפ־חות הצנחנים שנפלו.

כמנהל הבית מונה מר חיים ניר.

רופאי קופ"ח דורשים לשבות

מאת סופר „הארץ"

רופאי קופ"ח תובעים להשבית את העבודה במוסדות הבריאות ול־הקים קרן שביתה. החלטה זו הת־קבלה אתמול בישיבת המועצה ה־ארצית של ארגון רופאי קופ"ח ש־דנה בתביעות השכר וההצעות ה־ממשלה והבעסיקים.

המועצה החליטה לדחות את ה־הצעה למתן תוספת שכר ברוטו של 20% והודיעה כי אין היא רואה ב־כך בסיס רציני למו"מ. חברי ה־מועצה אמרו כי רופאי קופ"ח הג־כיוו עד כה מתיונות מירבית בכב־מה לאפשר מו"מ רציני שיוביל ל־הסכם. המועצה קבעה כי — „הנכ־שלה ומוסדות הבריאות בהצעות־הם, ניצלו לרעה עמדה זו של ה־רופאים וגררו אותם למאבק אותו רצו למנוע".

חברי המועצה החליטו לייפות את כוחם של נציגי ארגון הרופאים ב־ועד המרכזי של ההסתדרות ה־רפואית להודיע בישיבתם ביום ה־14 לחודש זה כי תמסר מיד הודעה מוקדמת על שביתה כנדרש בחוק.

האסיסטנטים שובתים מיום ראשון

האסיסטנטים באוניברסיטות תל־אביב, בר־אילן ובטכניון פותחים הלל ביום ראשון בשביתה כל עוד לא יכצא פתרון לבעיית השכר ש־להם. על כך הוחלט בעקבות שבי־תות אזהרה בתל־אביב ובחיפה ול־אחר שכל תביעות האסיסטנטים נד־חו.

האסיסטנטים בשלוש המיכללות, שמספרם מגיע לכ־1200 איש, קוב־לים על כי שכרם מקופח בהש־וואה לאקדמאים בעלי אותו תואר כגון כורים, מהנדסים, עובדי מע־בדות ועובדי מדינה בדירוג אק־דמאי. בחוזר לחברי הסגל באוני־ברסיטת תל־אביב טוענים האסיס־טנטים כי ב־1972 נעשה נסיון ל־תקן עיוות זה במענק חד־פעמי ש־בא לכסות את הפער בשכר ובתנאי העבודה. הסכם זה הותנה בכך ש־בהסכם 1972/74 יתוקן הפער ב־משכורות החודשית. לטענת האסיס־טנטים לא רק שהפער לא תוקן, אלא שלא ניתן עוד המענק וכך ירדה המשכורת בהשוואה לזו ש־היתה קודם.

קוראים למינהלים הבכירים בשירות המדינה לא לשבות

מאת סופר „הארץ" בירושלים

מזכירות הסתדרות עובדי המדינה במועצת פועלי ירושלים קראה אתמול לעובדי המינהל הבכירים בשי־רות המדינה לא לקיים את שבי־תתם בראשית השבוע הבא. עובדים אלה החליטו להיעדר מהעבודה ב־ימים 13—15 במאי במחאה על אי־היענות להביעותיהם.

מזכיר הסתדרות עובדי המדינה ב־ירושלים, מר עמנואל זיסמן, אמר כי אין הצדקה מוסרית ועניינית להכ־רזת השביתה שכן עניניהם נמצאים בטיפול בהסתדרות עובדי המדינה.

העושה בנפשות — „אחת היצירות המיוחדות בשירה העברית"

ערב שהוקדש לספר שיריו של יהו־שע סרפי „העושה בנפשות", נערך השבוע בבית הסופר בעיר העתיקה בירושלים.

המשורר חיים גורי עמד על ייחו־דו של הספר שאין ליחס אותו ל־שום אסכולה מקובלת. במיוחד ציין את השיר „החולמים כרואים" שיש בו הן ביטוי לכבבנו כאומה הן ביטוי בעל ערך קוסמי.

המספר והמבקר אריה ליפשיץ אמר כי כל אותם הלכי הרוח הדימויים העולים ומתגוונים בתמונת עולמו ה־נפשי של יהושע סרפי, מבליטים את הספר לאחת היצירות המיוחדות בשירה העברית של ימינו.

יהושע סרפי אמר כי „העושה בנפשות" נכתב במתיש כמחאה על השקפות הרווחות בשירה המודרנית, כאילו מיטב השיר כזבו, תוך קרי־אה לשיבה אל שירת האמת.

✱ „יש להעדיף את כרמיאל וכל אותם המקומות בהם ישנה אוכלוסיה גדולה של לא־יהודים מסביב, ב־בניית שיכונים לעולים ולזוגות הצעי־רים, על כל ישוב שנמצא באיזור יהודי מובהק" — אמר אתמול שר השיכון, מר זאב שרף, בעת ביקור ביקנעם.

כלל ופרט

שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב, ראש עירית תל־אביב יהושע רבינוביץ, נגיד בנק ישראל משה זנבר, שגרירים, פקידי ממשלה בכירים ואישי ציבור, נכחו אמש בקבלת פנים שערכו בביתם רעיה ומנחם כבידור לכבוד נשיא „מינ־רו" בשוויץ מר אלפרד נהריג וחברי הדירקטוריון של החברה.

הגיעו לישראל

ראש ממשלת פינלנד לשעבר, מר קרל אוגוסט פאגרהולם — אתמול לביקור של חמישה ימים. במהלך ביקורו יפגש עם נשיא המדינה מר זלמן שזר ויס־פור לו שדר מנשיא פנלנד.

מר פ.א. לוינזון, נציג יריד הנובר בישראל — מכנס בין־לאומי של נציגי יריד הנובר בעולם.

יצאו מישראל

מר אריה ל. פינקוס, יו"ר הנהלת הסוכנות — לפאריס, כדי להשתתף ב־פגישה של כל הגורמים היהודיים ב־צרפת לדיון בשאלות החינוך היהודי.

ח"כ תופיק טובי, מראשי רק"ח ל־בולוניה, שם ישתתף בוועד המשלחת הישראלית ב„ועידה לשלום צודק ב־מזרח התיכון".

אסותא „אלישע"

נולדו ל: —
מרים ודוד לוי — בן
דינה ויעקב בוטבך — בת
אביגיל ושלום אולמן — בן
זמורה ואהרן רבינוביץ — בן

שרות חיתולים הביתה
לפנות לבתי־חולים
אסותא 'אלישע'
תל-אביב 245215
חיפה 87414

נהג משאית עמוסת שקי מלט שיצא מירושלים, איבד בירידה לעבר מוצא את השליטה על רכבו. המשאית החישה את מהירותה, פגעה בטנדר שנסע לפניה ושתי המכוניות התהפכו לתוך הואדי. שני הנהגים נפצעו קל. כאן — כבאים מירושלים מחלצים את השניים. המשטרה סבורה כי התקלה ארעה בשל קלקול בבלמי המשאית. (תצלום: רחמים ישראלי)

651 הרוגים – בתאונות דרכים בשנת 1972

כ־70% מהם — ילדים וקשישים

5,700 נפגעים הולכי רגל היו בשנת 1972 מתוך כ־22 אלף נפגעים ש־נפגעו ב־15,300 תאונות בדרכים — ירידה קלה לעומת 1971 בה נפגעו כ־5,800 הולכי רגל מתוך כ־21 אלף נפגעים. זאת מתברר מתוך סיכומים מפורסמים של התאונות בדרכים עם נפגעים ל־1972.

מהנתונים מתברר עוד כי מבין הולכי הרגל שנפגעו בשנה זו נהרגו 314 איש — כמחצית מכלל ההרו־גים בתאונות (מספר דומה של הרו־גים היה גם בשנת 1971). עוד מת־ברר כי 40% מכלל הנפגעים הולכי הרגל הם ילדים (עד 14 שנה) ו־15% קשישים (גילאי 60 ויותר). שתי קבוצות אלה מונות כ־70% מכ־לל הולכי רגל שנהרגו. חלקם של ה־ילדים והקשישים בכלל האוכלוסיה במדינה הוא כ־45%.

בדיקת העונתיות של התאונות מראה כי החודשים שבהם נרשם ה־מספר הגבוה ביותר של התאונות הם החודשים יולי ואוגוסט בהם נר־שמו במוצע כ־1,400 תאונות לחו־דש. בכל אחד מחודשים אלה נפגעו כ־2,000 איש.

השוואת מספר התאונות לפי ימות השבוע מראה כי יום השיא בתאונות הוא יום א' (כ־2,480 תאונות בכל ימי א' בשנה שעברה) כאשר בכל אחד מימי השבוע האחרים (ימים ב'—ה') נרשמו כ־2,300 תאונות. ב־שבתות נרשמו 1,640 תאונות.

משאית נגררת נפלה מגשר גהה על המסילה לבירה

מאת סופר „הארץ" לעניני משטרה

אסון נמנע אתמול אחה"צ כאשר משאית־גררת, נפלה תוך כדי נסי־עה, מגשר בכביש גהה על מסילת הברזל לירושלים. איש לא נפגע.

כמה רגע לפני המקרה עברה במקום רכבת. התנגשות של קרון התיקונים של הרכבת, שהגיעה אח־רי התאונה נמנעה על ידי חייל ש־צפר את הקרונות בברזוק סביב כי המקום בו נפלה המשאית.

נהג משאית הגרר סיפר לי כי נסע בהדרגה סבירה, במסלול ה־ימני בכביש גהה כאשר עלה על הגשר כעל הכביש המהיר. לגמל־לה לפתע ניסתה מכונית פרטית לעבור אותו תוך כדי כניסה למסלול הנסיעה שלו. לכן סטה קצת ימינה ואחד מגלגליו פגע במדרכה. המש־אית טולטלה וכך השתחרר הרכב הנגרר ונפל על המסילה.

ח"כ יוסף תמיר: דרושים שלושת רבעי מיליארד ל"י לשיקום ראשוני של ההרס האקולוגי

השיקום האקולוגי של הנהרות ש־חוסלו ושל חופים שהושחתו וכן חיסול מיטרדי סילוקי פסולת עירו־נית לשנת 1973־4 מחייבים הקצבה סלוקמים בסדר גודל של שלושה רבעי מיליארד ל"י, [illegible] הזיהום [illegible] הנהרות ושיפור איכות ה־סביבה האורבאנית [illegible] קשיים — אמר אתמול ח"כ יוסף תמיר, יו"ר ועדת איכות הסביבה של הכנסת, בהרצאתו במועדון רוטרי בתל אביב.

פגלין וחברי הליגה כופרים באשמות

(צ). התעשיין עמיחי פגלין (לש־עבר קצין המבצעים של אצ"ל) וחברי הליגה היהודית להגנה הרב מאיר כהנא, אברהם הרשקוביץ ו־יוסף שניידר, כפרו אתמול באש־מה עם התחלת משפטם כנאשמים בנסיון להבריח נשק לחו"ל והחזקת נשק ללא רשיון.

בתחילת המשפט הודיע השופט המחוזי, מר חיים דבורין, כי הוא מכיר היטב את עמיחי פגלין ואחד הנאשם הוא ידידו הטוב. לפיכך שאל השופט את התובע עו"ד צמ־רם בלום מפרקליטות מחוז המרכז ואת הסניגור ידיד שמואל תמיר, אם הם מתנגדים לכך שיישב ב־דין. שני הצדדים הודיעו כי אינם מתנגדים לכך.

אחרי כן הודיע עו"ד תמיר, כי הוא כופר באשמה בשם עמיחי פג־לין ואינו מתכוון להציג שום טע־נה טרומית. בשם חברי הליגה כפר באשמה עו"ד מאיר שכטר.

המשך המשפט — במועד מאוחר יותר.

✱ הסתדרות הפקידים והסתד־רות עובדי המדינה יגישו למעסי־קים בסקטור הציבורי הצעה לתקן את סולם הדירוג האחיד במגמה לשמור על הפער בינו לבין הדירו־גים המקצועיים (מהנדסים, הנדס־אים ואחיות), בהודעת ההסתדרו־יות נאמר שהן תובעות פתיחות ה־כרי"ם תוך שבועיים כתעשת ההכר־עה.

רבע מיליון — נזק דליקה בראש העין

(ע). דליקה גדולה השתוללה ב־בית החרושת לעיבוד כימיקלים דלילים ולצבעים בראש העין.

אור לאתמול הוזעקו כבאי פ"ת לכיבוי דליקת קוצים. הם יצאו ב־מכונית כיבוי אחת, אולם בדרכם אל המקום כבר הבחינו מרחוק בל־שונות אש סמיכות וגבוהות. כאז, הוזעקו מיד את שאר תשע מכ־ניות הכיבוי של התחנה.

הכבאים גילו כי חלקו הגדול של מפעל הכימיקלים אחוז להבות. חב־יות של צבעים וכימיקלים התפוצצו מסביב ובפנים נשמעו התפוצצויות. הכבאים, שעבדו תוך חירוף נפש, פתחו את פעולות הכיבוי בהתיזם כמויות עצומות של קצף. הם הפעי־לו גם אבקה מיוחדת שהוכנסה ל־אחרונה לכיבוי דליקות. פעולות ה־כיבוי הצליחו, אולם מעטם ההתלקחו לפתע אגפים חדשים במפ־על ועלו באש.

הנזק נאמד ברבע מיליון ל"י.

✱ בפרס לשנת תשל"ג ע"ש הסגן ד"ר שביד — יעקב מאור, רופא הצוללת „דקר", המחולק כל שנה ע"י האגודה בעד יצירה ספרו־תית על נושאים הקשורים בכבוש הים העברי והקהילה [illegible] זכתה בפרס הראשה [illegible] ישראלי (בן גמא), מקבוק באש [illegible] על חיבורה על אבות המע־פילים „אגאוס ניקולאוס", ובפרס ה־שני מר יוסף רופא (רופאר) מרמת־גן, על קובץ השירים „אנחנו חיל הים".

נציג מ.פ. אשדוד חתם על הסכם של עובדי בתי המלאכה בנמל – בלי הוועד

הוועד התפטר במחאה על „יחס עויין"

מאת עמוס הדר, סופר „הארץ"

עובדי בתי המלאכה בנמל אשדוד הופתעו אתמול לשמוע כי מזכיר ה־איגוד המקצועי בכמועצת פועלי אש־דוד, מר אברהם טודרס, חתם על הסכם העבודה שלהם עם רשות ה־נמלים ללא שיתוף הועד והסכמתו להטבות שהושגו בהסכם.

דבר החתימה על הסכם העבודה ללא הוועד עורר תרעומת רבה ב־קרב העובדים ולא מן הנמנע כי הם יתארגנו לנקוט פעולה כדי להביא לביטול ההסכם, שלדבריהם אינו חוקי ואינו מחייב מאחר שאין עליו חתימת הועד.

לפני כן התפטר הוועד. מזכירו, מר יצחק מזרחי, נימק זאת ב„יחס עויין" של מזכיר מועצת הפועלים מר רפי כהן כלפי הועד. מר מזרחי טען כי ב־3 במאי קיבלו העובדים את החלטת מועצת הפועלים להפסיק את הסנקציות ולשוב לעבודה הק־נה תוך הבטחה לחידוש המו"מ ב־שיתוף עם מועצת הפועלים. כן סו־כם לדבריו, על הקמת ועדה פריט־טית שתבדוק את הבעיות השנויות במחלוקת וכי לא יינקטו שום צעדים נגד העובדים. לדברי מר מזרחי לא עמד מר כהן בהבטחתו ובמקום זאת שלח לועד מכתב שבו הודיע לו כי הוחלט להשעות את הועד מהתפקי־דו. הועד לא הוזמן לשום בירור במועצת הפועלים או בהסתדרות ו־לכן אין מועצת הפועלים רשאית להחליט על השעיית הועד, הוא אומר.

הסכסוך שפרץ עתה בין מו־עצת הפועלים לעובדי בתי ה־מלאכה עלול לגרום שיבושים בעבודה בנמל.

האלוף אסר על הופעת להקת פיקוד המרכז

מאת גדעון אלון, סופר „הארץ"

אלוף פיקוד המרכז רחבעם זאבי אסר על להקת פיקוד המרכז להש־מיע את השיר גבעת התחמושת ב־מסגרת „השירים שאהבנו" בפסטי־בל הזמר.

נודע כי האלוף תבע ממארגני ה־פסטיבל לאפשר ללהקת פיקוד ה־מרכז להופיע במקום להקת פיקוד הצפון, אולם משנדחתה, הורה ל־להקת פיקוד המרכז לא להופיע כלל ולכן לא ניתן היה להשמיע את ה־שיר גבעת התחמושת שבוצע במקור על ידי להקה זו.

מארגני הפסטיבל נאלצו להשמיע במקום גבעת התחמושת את השיר מה אברך בבצועה של רבקה זהר.

9 תושבי טירה נעצרו בעקבות תפיסת מיסמכי בירות

(ע). שמות תשעה הצעירים, בני 20 עד 30, תושבי הכפר טירה, אשר נעצרו על ידי הלשכה לתפקידים מיוחדים במשטרת מחוז המרכז ו־שרותי הבטחון בעקבות חשיפת מיסמכי בירות כחשודים בהתאר־גנות לצורך פעילות עוינת, הותרו אתמול לפרסום. התשעה הובאו עוד אתמול לחמישה בתי משפט במרכז הארץ והמעצרים הוארכו ב־8 עד 15 יום.

אורי זוהר וגיורא קליין – 3 חדשי מאסר

הורשעו על התפרעות ועלבת שוטרים, תקיפה

ע). הבמאי־שחקן אורי זוהר ו־ז גיורא קליין נידונו אתמול ל־ר שלושה חודשים בפועל ועוד ר על תנאי של שלושה חדשים, ל התפרעותם לפני יותר כשנה ת המשפט המחוזי בת"א.

ופטי בית המשפט המחוזי ב־ קיבלו את ערעור התביעה על דין הקל שהוטל על שני הנא־ם בבית משפט השלום. השופ־ המחוזיים החליטו להחליף את סות בסך 1800 ל"י (שהוטל על זוהר) ו־1500 ל"י (שהוטל על א קליין) בעונשי מאסר וכן הש־ על כנם את עונשי המאסר על י.

ורי זוהר וגיורא קליין הורשעו תנהגות פרועה במקום ציבורי, ת שוטרים ותקיפת שוטר. אורי ר, אריק איינשטיין וחבריהם או בשעתו לבית המשפט המחוזי לשם הארכת מעצרם כחשו־ החזקת סמים. לאחר שהשופט ר צ'רנובילסקי החליט ל־ר את מעצרם של החשודים, להתפרע באולם המשפטים, ו עם השוטרים וקיללו אותם. ורי זוהר וגיורא קליין הורשעו ת משפט השלום ונקנסו ונידונו לכאסר על תנאי. אריק איינשטיין והאחרים זוכו.

סגן פרקליט מחוז תל־אביב, עו"ד יעקב אור, ערער אתמול על קולת העונש בפני בית המשפט המחוזי בתל־אביב וטען כי במקרים אחרים החמיר בית המשפט בעונשם של מתפרעים בלשכת הסעד ואילו ב־מקרה זה, כאשר המתפרעים הם אנשים ידועים ועשו את מעשיהם בבית המשפט — יצאו בעונש קל.

השופטים המחוזיים, ז. צלטנר וגב' ש. ולנשטיין וש. בייסקי קבעו, כי „קנס אינו העונש ה־מתאים למעשים כאלה. במקרים פחות חמורים, כאשר אנשים פע־לו במצוקה פיזית חמורה, לא היססנו להטיל עליהם עונשי מאסר כדי להשליט סדר בציבור ולדאוג לכך שהחברה שלנו לא תהפוך לג'ונגל. המדינה לא תו־כל להתקיים אם עובדי ציבור לא יוכלו למלא את חובתם ב־בטחון ובשקט" — אמרו השופ־טים.

✱ (ע). וילה, שהוקמה בניגוד לחוקי הבניה בכפר כנא שליד נצרת על ידי מחמוד חסן, נהרסה אתמול על ידי המשטרה. בכך בוצע צו הריסה שהוצא על ידי בית מש־פט השלום בנצרת, על פי בקשת הועדה לתכנון ולבנין. שטח הוילה 150 מ"ר.

סוכנות הבטוח הגדולה בישראל

סוכנויות בטוח בע"מ

מומחים לבטוחי תעשיות
בטוח ימי ותעופתי
בטוחים בלתי שגרתיים
וכל ענפי הבטוח

סוכנים כלליים של:
GUARDIAN EASTERN
חברה לבטוח בע"מ לונדון

LLOYD'S ללוידס מורשי

סוכנים כלליים של:
חברה לבטוח בע"מ

משרד ראשי: תל-אביב, רח' אחוזת בית 6, טל. 03-51381. סניפים: ירושלים, רח' יפו 33, טל. 02-227351-2-3
חיפה, רח' יפו 53, טל. 04-529851, 04-535201. נתניה, רח' שער הגיא 8, טל. 053-23889.

ספיר: הבורסה יכולה וחייבת להתרחב

הבורסה יכולה וחייבת להתרחב ו־ הדבר יקרה כאשר יעזבו הבנקים את הבורסה. אני מקוה שיגיע יום וגם אצלנו יחוקק חוק שהבנקים לא יעסקו בבורסה כפי שקורה בארה"ב

— בהצהרה מפתיעה זו יצא אתמול שר האוצר, מר פנחס ספיר, בנאום שנשא בפני באי האסיפה הכללית של איגוד חברות הביטוח. אם כי הבמה מעליה השמיע ה־

בשוקי ההון והכספים

מאת מרדכי צבי

שר ספיר את הכרזתו מפתעת כלשהו, הרי הרעיון שהעלה האם לא הפליא את גישתו הכללית כפי שבאה בנאומו: הממשלה אינה ששה להתערב בפעילות העיסקית השוטפת ומעדיפה לתת לגורמי השוק להתפתח באורח חפשי. השר התכוון להישגי ענף הביטוח ודבריו על הבורסה ובמיוחד על שוק המניות נאמרו בהקשר לתוכניות פיתוחם של אפיקים לגיוס הון לפיתוח משק המדינה. בציינו כי ענף הביטוח יעמיד לרשות הממשלה 1.5 מיליארד ל"י במסגרת תוכנית ההשקעה בחברת החשמל, בסך כולל של 4 מיליארד ל"י, נגע השר גם בבורסה כגורם נוסף לגיוס הון. מכאן אמונתו שהבורסה עוד תגדל ותתפתח ותמלא את ייעודה האמיתי.

בעוד השר מביע גישה אופטימית לגבי תפקיד הבורסה נשמעה השבוע גישה דומה ממקור אחר. בנאומו בפני האסיפה השנתית של הבורסה, ציין יו"ר מועצת המנהלים, ד"ר א. להמן, כי בשנה האחרונה רבו המבקרים מקרב הצמרת הכלכלית. בין השאר הזכיר את נגיד בנק ישראל, את שר המסחר והתעשיה, את יו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת. בקרוב יבקרו בבורסה חברי ועדת הכספים של הכנסת. אלה מלמדים כי שוק המניות כספק הון למפעלי תעשייה במשק מתחיל לתפוס מקום הולך וגובר בתודעת קברניטי הכלכלה.

פחות נחת שבעו המשקיעים מקרב הצבור הרחב בשבוע שחלף. שערי המניות הוסיפו לדרוך במקום ורמתם בסוף שבוע זה אינה שונה בהרבה מזו שלפני שבוע. מוקד הפעילות הוסט לשוק אגרות החוב, בעיקר לענף צמודי המדד. בשלושת ימי המסחר הגיע היקף העסקות בשוק זה ל־18 מיליון ל"י בקירוב. לעומת זאת היה היקף הפעילות בשוק המניות מצומצם למדי: כ־5 מיליון ל"י בשלושה ימי מסחר.

בינתיים מוסיף הדולר השחור להיות יציב ורמתו נשארה קבועה: 4.44—4.42 ל"י. הזהב נסחר לפי 13,300 ל"י הק"ג.

מדד שערי המניות בבורסה התל-אביבית
100 — 31.3.67

	10.5.73	9.5.73
כל המניות	286.69	287.84
כספים וביטוח	246.44	246.91
מזה: בנקים מסחריים	277.03	277.67
בנקים למשכנתא	237.34	237.39
מוסדות מימון עצמיים	233.52	235.28
חברות להשקעה	239.85	240.60
תעשייה	422.08	424.59
מסחר ושירותים	427.90	435.21
מקרקעין, בינוי ופיתוח (פרט להדרים)	245.22	245.61

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית
10.5.1973

מניות			
בנקים מסחריים			
החברות לאחזקה בבנקאות			
איהזי (מ)	346	+4	347
אי.די.בי.בכ'	265		264
אי.די.בי.ר"ג (ש)	261.5	—0.5	261
אי.די.בי.ב (ש)	340		
אגוד (ש)	318.5		318.5
אי' בריטי ר"מ (כ)	326		
אי' בריטי (מ)	323		
דיסקונט א' (ש)	545	—10	540
מזרחי (מ)	168		167.5
פועלים ר"ב (מ)	357		
פועלים (מ)	338		338
בל"ל (ש)	314	—1	313
בל"ל הרשות (60%) (ש)	310	—1	309.5
בנקים למשכנתאות			
אפותיקאי (מ)	253	—0.5	253
כרמל (מ)	149		
משכנת' בנין	259.5		
פה' משכנת' (מ)	227		
יכון מב'	170		168
טפחות מב'	235		
טפחות ר"ג	228	—0.5	229
מוסדות מימון עצמיים			
שלטון	126		
אוצר לתעשיה	249	—1	248
חקלאות	83		83
פה' תעשיה מב'	72	—1.5	73
ביטוח			
הסנה	261.5	—0.5	265
סהר	228		228
צור	158.5		
מסחר ושירותים			
בית הרכב	77	—1	
דלק (ש)	226	—1	225
דלק (מ)	235.5	—4	
קרור 1	455		
קרור 10	425	—5	426
חשמל	57		56
ספנות	224	—6	221
צים	379		
מקרקעין בנין פתוח והדרים			
אזורים	227	—2.5	
אפריקה 1	350	—5	
אפריקה 10	292.5	—1	292
הכשי' הישוב ש'	208		206
הכשי' הישוב פ'	208.5	—1.5	209
סולל בונה פ'	144		
נכסים	258	+1	
ישפרו	113.5	—1.5	115
ישרס	164	—2	165
כהדרין	176		
כשצי הדר	105		105
מקרקעים	126		
נאות אביב	80.5		80.5
פרי אור	169		
רסקו מב'	111.5		112.5
רסקו רג'	84.5	—0.5	87
תעשיה			
אליאנס	455	—20	
אלקו 1	120		119.5
אלקו 2.5	109.5		
אלקטרה 1	300		300
אלקטרה 5	298	—2	300
ארגמן מב'	337	+2	
ארגמן (ב)	335		335
אתא ב'	145.5		
אתא ג'	145.5	—2	145
דובק	447		447
כבלים	196		196
טבע (ב)	940	—16	
כימיקלים	49	—2	
כ"לר	230		
פניציה (ב)	120.5		
פניציה 10	118		
נייר חדרה	318.5	+2.5	318
עסיס	246	—4	246
נחושתן	444		
ציד	130		
יכין	118		
הצל	294		
חב' להשקעות			
אילגר (ב)	101.5		104
אלרן (ב)	230.5	+0.5	
ברכות	330		
מפעלים הצק'	293		

פז	104	—1	105
וולפסון 1	178	—1	175
וולפסון 10 (מ)	118.5	—2.5	119
אמפא	132.5	—2.5	133
דיסקונט השק. (מ)	255	+1	254.5
מזרחי השק.	111	+1	111
בל"ל השק.	230		230
פריון	121	+1	121
חסוהה	111		111
יצ"א השק.	76	—1	75
כור	177		
כלל השק.	209.5	+1	208
כלל תעשיות	210		209
עוז	185		
פב"ה	62.5		62.5
נפט			
נפטא	53.5	—0.5	55
לפידות (ש)	119	—1	118.5
לפידות (מ)	151		
אגרות הוב להמרה			
שטרי הון בל"ל	158.5	+1	157.5
שטרי הון בל"ל	123	+1	122
פה' משכנת'	108		108
הכש' הישוב	99.5		98.5
אלקטרה	204	—1	204
אתא	99.5		100
דיסקונט השק.	123.5		123
מזרחי השק.	100.5	—0.5	100.5
כלל השק.	100.5	—0.5	100.5
אוצר לתעשיה	102	—0.5	101
אי.די.בי. ש.ה.	104	—2	
ישפרו	103		103
מניות המבחירות במטבע חוץ			
אוהיקו א' (מ)	103		
8% אוהיקו (מ)	85		85
7% פ' התעשיה (ש)	170		
6% פ' התעשיה ג' (ש)	103.5		
6% פ' תעשיה גג (ש)	102		
6% פ' העשיה גג 1 (ש)	102.5	+0.5	
בזית (ש)	78		

אגרות חוב

	מכירה	שינוי
צמודות לדולר		
5% זוטא ים המלח (ש)	203.1	
5% אג"ח ים המלח (מ)	114.5	
6% השמל חטיבה ב' (ש)	130.5	+0.2
וולפסון קלור מאיר 6.5% אג"ח (מ)	81.6	+1
הוליים 5	129.8	—2.2
הוליים 6	129.9	—0.1
הוליים 7	133.9	—0.1
הוליים 8	97	
הוליים 9	97	
הוליים 10	99.5	+1.1
הוליים 11	97.1	+0.1
הוליים 13	97	
הוליים 14	97	
הוליים 15	95.2	—0.4
הוליים 16	95.3	—0.2
הוליים 17	98.1	—0.7
הוליים 18	96	—1.6
הוליים 19	95	
צמודות למדד (קרן ורבית)		
מלוה בטחון 1968		
סדרה א	94.7	—9.7
סדרה ה	174.5	+0.4
סדרה מא	172.8	+0.2
מלוה בטחון 1969		
סדרה א	170.1	+0.6
סדרה ס	161.5	
סדרה כא	161.7	
מלוה קליטה 1962 אינדקס 132.6	168	
מלוה קליטה 1963 אינדקס 132.6	252.6	—0.5
מלוה קליטה 1964 אינדקס 138.5	231.5	
מלוה קליטה 1965 אינדקס 110.1	210.4	—0.5
מלוה קליטה 1966 אינדקס 118.7	171	+0.4
מלוה קליטה 1967 אינדקס 118.9	163	

מ פ ת ח : ר"ם — רגילות מבוכרות : א' — מניה א' ; ב' — מניה ב' ; ג' — מניה ג' : (ש) — על שם · (מ) — מוכ"ז : בלתי מסומנות — מניות רגילות ; ● מוכרים בלבד : ✱ — קונים בלבד.

שערי מטבע חוץ בין בנקאיים (Interbank)
אתמול 10.5.1973 באירופה

כשירה מיידית (Spot)

ל"י £ שטרלינג	$ ארה"ב	2.5067/2.5070
ל"י $ ארה"ב	מרקים גרמניים	2.8350/2.8360
"	פלורינים הולנדיים	2.9430/2.9440
"	פרנקים שוויצריים	3.2380/3.2390
"	פרנקים בלגיים	40.13/40.16
"	פרנקים צרפתיים	4.5390/4.5410
"	לירות איטלקיות	590.00/591.00
"	ינים יפניים	264.50/265.00

מכירה מאוחרת (Forward)

	£/$	$/פר"ש	$/מר"ג
חודש	2.5025/2.5031	3.2182/3.2212	2.8175/2.8205
חודשיים	2.4986/2.4993	3.2032/3.2062	2.8050/2.8080
3 חודשים	2.4946/2.4953	3.1918/3.1964	2.7945/2.7975
6 חודשים	2.4810/2.4817	3.1625/3.1660	2.7625/2.7675

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
ארלון	127.38	124.27
דקל	463.9	443.0
ברוש	199.8	189.9

המנהל: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע"מ

	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	287.8	274.2	281.0
ארז	136.0	129.6	132.8
איתן	121.65	—	118.67

הנאמן: בנק הפועלים בע"מ

מאבק חריף על זכיה במיכרז המארינה בת"א

היקף העבודה 300—400 מיליון ✱ טענות נגד בר-רצון ורמדי

מאת אלעזר לוין

מאבק חריף על קבלת עבודות הבניה של מארינה סיטי ושדה התעופה הימי בצפון תל אביב מתפתח בין קונצרן סולל בונה, חברת רמדו המקומית ושתי חברות מחו"ל. מעטפות המיכרז שהוציאה חברת אתרים הממשלתית־עירונית נפתחו ביום רביעי שעבר, ומומחים בודקים עתה את פרטי ההצעות. עבודות הבניה הן בהקף של מאות מליוני לירות ומהוות את פרוייקט הבניה הגדול ביותר בארץ.

כל הצדדים הטילו איפול על פרטי ההצעות, אולם נודע כי סולל בונה הגיש הצעה ב־400 מיליון ל"י, החברה האיטלקית גרנדי־לאבורי ב־350 מיליון, חברת רמדו ב־300—250 מיליון ל"י. נתונים אלה הם אינדיקציה בלבד, מפני שיש לערוך טבלאות השוואתיות מפורטות של פרטי ההצעות, והדבר יארך.

גורמים בענף הבינוי חששו כי קבלת הצעת רמדו, שהיא הזולה ביותר ולכן יש בדרך כלל לקבלה (המדובר במיכרז סגור שהוצע ל־14 חברות, רובן מחו"ל, אך רק ארבע הגישו הצעות מלאות) תעורר בעתיד קשיים. מפני שההצעה כה זולה, קיים החשש כי החברה לא תוכל לעמוד בהתחייבויותיה מבחינה כספית וביצועית עד תום העבודות. אותם גורמים טוענים, כי רמדו היא קבלן לעבודות עפר ואין לה נסיון בעבודות גדולות דוגמת המארינה ושדה התעופה. הם מצביעים על כך שרמדו צירפה אליה לצורך המיכרז את חברת פאדלון, והדבר מוכיח לדבריהם שרמדו לבדה לא תוכל לבצע את העבודה.

מנהל פאדלון, מר אורי בר־רצון, דחה אתמול טענות אלה נגד רמדו. הוא ציין כי רמדו זכתה בעבר במיכרז לבניית המארינה הקטנה בתוך שרתון הילטון, וביצעה את העבודה במחירים סבירים וברמה גבוהה. לדעתו, כשותף עם רמדו, זה הקבלן המנוסה ביותר כיום בארץ בעבודות כגון המארינה וגם מומחה בביצוע עבודות גדולות.

טענה אחרת המושמעת נגד השותפות בין פאדלון ורמדו, היא שמר בר־רצון היה עד אוקטובר אשתקד מנהל אתרים, מוציאת המיכרז והשתתף בעריכתו ו„אין זה אתי" שיעבור עתה לצד השני של המתרס". בתגובה על כך אמר מר בר־רצון, כי לדעתו במקרה של מיכרז זה, אין חששות כאלה, שכן במיכרז שנשלח למשתתפים בפברואר, מצוי כל המידע שרוכז באתרים בנושא, ולו אישית אין מידע בנוסף לזה שפורסם. מנהל אתרים, מר משה צביר, הוסיף בענין זה כי כאשר קבלן ביקש מידע נוסף בנקודה כלשהי, הוא סופק מיד לכל 14 המשתתפים.

הצעת האוצר עדיין רחוקה מדרישות הרופאים

פגישה ביום א' בנסיון ליישב חילוקי הדעות

מאת אמנון ברזילי, סופר „הארץ"

המשכורת הכוללת של מנהל מחלקה בבית חולים, עם ותק של ארבע שנים תהיה 3,304 ל"י ברוטו לפי הצעת המעסיקים, שהיא תוספת שכר חודשית של 668 ל"י. למנהל נשוי +2 יהיה זה שכר נטו של 2,248 ל"י לחודש. כך מתברר מדו"ח שהכין הממונה על השכר באוצר, מר אפרים ירמנס, המשווה את תביעות הרופאים מול הצעות המעסיקים והאוצר.

הצעת האוצר עדיין רחוקה מתביעות הרופאים העומדים על כך שמנהל מחלקה יקבל משכורת כוללת של 7,898 ל"י לחודש או משכורת נטו של 4,164 ל"י. לפי הדו"ח יהיה שכרו של מנהל מחלקה ללא ותק 3,001 ל"י ברוטו — תוספת של 637 ל"י לחודש. השכר בניכוי מס לנשוי + 2 תהיה 2,124 ל"י לעומת תביעה לשכר של 7,291 ל"י ברוטו או 3,955 ל"י נטו לחודש. המשכורת הכוללת של סגן מנהל מחלקה בכיר או רופא ראשי תהיה, לפי הצעת המעסיקים, 2,679 ל"י לעומת התביעה 6,136 ל"י והשכר נטו יהיה 1,962 ל"י לפי ההצעה, לעומת 3.511 ל"י כתביעת הרופאים. (עד כה היה שכרו נטו 1,372 ל"י). רופא מומחה עם ותק של שנתיים יקבל על פי ההצעה שכר ברוטו של 2,503 ל"י לעומת תביעה של 5,057 ל"י. בנטו יקבל 1,901 ל"י לעומת 1,328 ל"י שהוא מקבל היום. רופא מתמחה יקבל 2,167 ל"י ברוטו לחודש ובנטו 1,740 ל"י לעומת 1,230 ל"י לחודש — הנטו שלו היום.

בהערות המופיעות בדו"ח נאמר כי הפרשי השכר כוללים את תוספות היוקר שניתנו בינואר 1972 ו־1973. התוספת המירבית בגין סעיף זה הינה 156 ל"י. הפרשי השכר כוללים את תוספות הותק עד לותק מירבי של 20 שנה, אולם אינם כוללים עליית הרופא בדרגה בהתאם לפרקי הזמן שבהסכם. עוד נאמר בדו"ח כי התוספת המוצעת לרופאים היא לפי עקרונות הסולם החדש שהוצע למהנדסים במסקנות ירוחם משל ומסתכמת ב־35%. הפרשי השכר לאחר ניכוי מס כוללים את הפחתות המס של אפריל 1972 ו־1973 וכן את הפחתת שיעור המס השולי על תורנויות וכוננויות.

עוד מתברר כי לרופאים הוצע שמלבד לוח השכר החדש יעלו בשיעור דומה גם מרכיבי השכר שמחוץ לו. הוגדל ההקצבה ב־50% ויינתנו 60 ל"י על תורנות שבת של ארבעה שעות. מעל ל־4 שעות יינתן נוסף ל־60 ל"י, גם יום חופש. כן יינתן יום־ספריה לשבועיים. יוגדלו הוצאות נסיעה [illegible] אם להסכם עם הסתדרות עובדי המדינה.

הצעות המעסיקים אינן נראות לפי שעה לרופאים שעומדים עדיין באיומם להכריז על סכסוך עבודה. ביום ראשון הקרוב תהיה פגישה בין נציב שרות המדינה מר יעקב ניצן, מנכ"ל קופ"ח מר אשר ידלין ויו"ר ההסתדרות הרפואית ד"ר רם ישי כדי למצוא פתרון לחילוקי הדעות. עמדת הרופאים היא שההצעה של תוספת 20% ברוטו על חלק מסעיפי השכר בלבד וללא התייחסות לתביעות מקצועיות אינה מספקת להדביק אפילו את ההתייקרויות של החודשים האחרונים.

מתחילים בביצוע המלצות להקלת העומס בכבישים

הוקמו 12 קבוצות־ביצוע

(ל.צ.מ.). על הקמת 12 קבוצות ביצוע שתיישמנה המלצות הועדה לבדיקת האפשרויות להקלת העומס בכבישים הודיע אתמול סגן שר התחבורה, מר גד יעקובי, בפגישה עם מנהלים כלליים של משרדי ממשלה ונציגי עיריות ת"א, ירושלים, חיפה, המשטרה וההסתדרות.

אחת ההמלצות העיקריות של הועדה מתייחסת לפיזור שעות עבודה ולימודים והנהגת זמן גמיש. קבוצת הביצוע שתטפל בנושא זה כוללת את נציגי משרדי העבודה, החינוך, נציבות שרות המדינה וההסתדרות.

בהתאם למסקנות ולהמלצות הועדה, הוקמו קבוצות ביצוע נוספות לטיפול בנושאים הבאים: מיקום מחדש של גורמים מעוררי נסיעות (מרכזי מסחר ושרותים, מוסדות ו[illegible]), הסדרת כניסות ויציאות מבתי ספר, הסדרי חניה, מסלולי רכב ומיקום בתי־ספר לנהיגה, איסורי עצירה לפריקה וטעינה, הגבלות על תנועת רכב בערים, פתיחת שווקים וחנויות בשעות מאוחרות כדי לאפשר ביצוע פיזור שעות העבודה, הסדרי איסוף אשפה, הקמת מערכות הספקה מרכזיות לבתים, גישות פריקה וטעינה, ושעות עבודה במחסני ממשלה ואחרים.

מר יעקובי הודיע, כי שרי העבודה והתחבורה אישרו את ההמלצות וכי אחדות מהן מצויות כבר בתהליך ביצוע: הקמת חניונים במבואות הערים, הסדרי העדפה לתחבורה ציבורית ועוד.

כתב אישום בפרשת השוד בכנסיה

(צ). כתב אישום נגד האחים יהושע ואלכסנדר וייגנרטן, מנהלי בית המלון „מכבי" בתל־אביב, החשודים בשוד מזויין בכנסיית הקבר הקדוש, הוגש אתמול לבית המשפט המחוזי בירושלים.

סגן פרקליט מחוז ירושלים והדרום, ש. זכריה, מאשים את שני האחים כי ב־13.4.73 התפרצו יחד עם אדם שלישי לכנסייה כשהם מזויינים באקדחים, רעולי פנים, ולבושי כמרים.

בהתאם לכתב האישום, נתקלו הנאשמים בכומר פרנציס קרייצר, ואחד מהם איים עליו באקדחו. הכומר החל להאבק עמו, ואז הוא הוכה בראשו במכשיר קהה, נפצע ואיבד את הכרתו. כומר נוסף שהזדמן למקום, יוסף גריני, הצליח להימלט ולהזעיק עזרה.

לטענת סגן פרקליט המחוז, גנבו שני האחים וייגנרטן עם האדם השלישי שלא זוהה עד כה לוח כסף הקודש לנוצרים. העבירה בה מואשמים האחים היא שוד מזויין, שהעונש המכסימלי עליה הוא 20 שנות מאסר.

לוח הכסף עוד לא נמצא. השופט החליט להשאיר את האחים במעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

✱ **מחירי הפטמים** ירדו השבוע ל־2.90 ל"י לק"ג בשר לסיטונאים, לעומת 3.50 ל"י לק"ג בשבוע החולף. כן ירדו מחירי בשר הודו. דובר משרד החקלאות שמסר על כך ציין כי המחיר הנכון לצרכן בשווקים הוא: 4.80—4.60 ל"י לק"ג פטמים, ובחנויות־השרשרת והאיטליזים כ־5.50 ל"י לק"ג. גם במחירי ההודים צפויה ירידה נוספת במחירים הסיטוניים לקראת סוף החודש.

המרכז הישראלי לניהול

ערב עיון

על הנושא:

הועידה הכלכלית - לקחים ויעדים

ביום ג' 15 במאי 1973, בשעה 16.00 במלון פלזה, רח' הירקון 127, ת"א

בהשתתפות:

מר אברהם אגמון, המנהל הכללי, משרד האוצר ;

מר גדעון להב, המנהל הכללי, משרד המסחר והתעשייה ;

מר ישעיהו טמופר, מנהל רשות ההשקעות, משרד האוצר ;

מר אשר ידלין, מזכיר חברת העובדים ויו"ר מרכז קופ"ח הכללית ;

מר ארנסט י. יפת, דירקטור — מנהל כללי, בנק לאומי לישראל בע"מ ;

ד"ר אלכסנדר רפאלי, נציג התאחדות התעשיינים בנשיאות הועידה הכלכלית.

המנחה: מר זלמן סוזאייב.

פרטים והרשמה בסניפי המי"ל: ירושלים: טל' 02־224141 קו 60 תל־אביב: טל' 257202 ; חיפה: טל' 04־640678

ארגון יוצאי זגלמביה

(בנדין, סוסנוביץ, צילדז', דומברובה, שצ'ושיץ והסביבה)

עצרת יוצאי זגלמביה

במלאות 30 שנה לחיסול הגטאות ו-25 שנה לעצמאות ישראל

תתקיים ביום ג', י"ג באייר תשל"ג, 15.5.73, בשעה 8 בערב באולם העצמאות, מלון „שרתון", רח' הירקון, ת"א.

ישאו דברים:
שר הסעד, מר מיכאל חזני
שר התיירות, מר משה קול
פרופ' יהושע פראוור
מר יוסף תורף

ניהול העצרת:
עו"ד אריה בר־טוב, יו"ר ארגון יוצאי זגלמביה

דברי פתיחה:
מר אברהם גרין

דברי ברכה:
מר סטפן גרייק, יו"ר התאחדות יוצאי פולין

בחלק האמנותי:
מקהלה בניצוחו של משה לבוין
החזן אריה בראון
[illegible]

יוצאי זגלמביה שלא קיבלו הזמנות, מתבקשים לפנות ליו"ר הארגון, עו"ד אריה בר־טוב רח' דניאל פריש 8, ת"א, טלפון 257722, ולמסור את כתובתם.

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירת
בעלי ואבינו היקר

מאיר שפרלינג ז"ל

ההלויה תצא היום יום שישי ט' אייר תשל"ג 11.5.73 בשעה 12.00 בצהרים מבית ההלויות העירוני ברחוב דפנה 5, ת"א לבית העלמין האזורי בגבול בת־ים חולון.

אשתו — שושנה שפרלינג
בניו — משה שפרלינג ומשפחתו
דוד שפרלינג ומשפחתו
שרגא שפרלינג ומשפחתו

בצער ובכאב רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו ויקירנו

נחום כהן ז"ל

ההלויה תצא היום, יום ששי, ט' באייר תשל"ג (11.5.73) בשעה 15.00
הארון יוצב ליד בית העם בשעה 14.30.
תחבורה ממרכז הכפר

המשפחה
וחברי מושב חרות

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
בעלי האהוב, אבינו וסבנו היקר

משה דודזון ז"ל

ההלויה תצא היום, יום ששי ט' באייר תשל"ג (11.5.73) בשעה 12.00 בצהרים מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בקרית־שאול.
אוטובוס יעמוד לרשות המלוים.

המתאבלים מרה: אשתו: סבינה
ילדיו: בועז וברוריה
רות ושמעון
והנכדים

לבועז דודזון

משתתפים באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

כל עובדי
וילי גפני
חברה להפקות קולנוע וטלויזיה בע"מ

במלאת שלושים לפטירתה של אשתי ואמנו היקרה

שרה פרץ ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון 13.5.73 י"א אייר תשל"ג בבית העלמין בחולון.

היציאה מביתנו בשעה 14.00
תחבורה מובטחת

האב ליאון
הבנים אלי ושלמה

טכס אזכרה וגילוי מצבה
לאשתי, אמנו וסבתנו היקרה

רוזה אידלסון ז"ל

יתקיים ביום ראשון י"א באייר תשל"ג (13.5.73)
בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול

נפגשים ליד השער

התחבורה תצא מבית המנוחה ברח' הרופאים 42 תל־אביב בשעה 3.30 אחה"צ

תודתנו לכל מנחמינו בכתב ובע"פ

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

צבי בלגה ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו

ביום ראשון, י"א באייר תשל"ג (13.5.73) בשעה 11.00
בבית העלמין בקרית־שאול

נפגשים ליד שער בית העלמין

המשפחה

במלאת ארבע שנים לפטירתו של
בעלי, אבינו, וסבנו היקר

אריה וינברג ז"ל

נתייחד עם זכרו ביום ראשון, י"א באייר תשל"ג (13.5.73) בשעה 16.30, בבית העלמין הישן בראשון־לציון.

מתאספים בשעה 16.15 ברח' ויתקין 10, ראשון לציון.

המשפחה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת יקירנו

סלומון (מומו) כהן ז"ל

אח „בני־ברית"
נשיא לשכת „יהודה־הלוי"

ההלויה תצא היום, יום ששי, ט' באייר תשל"ג (11.5.73) בשעה 11.00 מבית ההלויות העירוני ברחוב דפנה 5 ת"א לבית העלמין בקרית שאול.

המשפחה האבלה

ביום ראשון, י"א באייר תשל"ג, 13.5.73
במלאות שלושים לפטירתה של יקירתנו

הלה (הינדה) גלובינסקי ז"ל

לבית ברוקשטיין

נערוך אזכרה וגילוי מצבה בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין ההדרים ליד כפר סמיר.
אוטובוס מיוחד ייצא בשעה 3.15 מנוה־שאנן, רחוב אחד־העם? הכהן 11 ויתעכב ליד מועדון הפנסיונרים וברחוב חסן שוקרי מול העיריה

המשפחה האבלה

טכס אזכרה וגלוי מצבה ליקירתנו

מניה שאנן ז"ל

יערך ביום ראשון, י"א באייר תשל"ג, 13.5.1973, בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין בחולון.
אוטובוס יצא מבית המנוחה, רח' שפרינצק 8, חולון, בשעה 3.30 אחה"צ.

תודתנו למנחמינו.

המשפחה

במלאת שנה למות בעלי ואבינו היקר

יוסף דגני ז"ל

נעלה לקברו בבית־העלמין בקרית־שאול ביום ב' י"ב באייר תשל"ג 14.5.73.

נפגשים ליד השער בשעה 15.30.

נעמי נדב ויואב
צהלה

לכל הקרובים והידידים שהשתתפו בצערנו בכתב ובעל פה על מות יקירנו

אריך קווילצקי

תודתנו העמוקה

הילדה קווילצקי והמשפחה

שר הסעד
הנהלת משרדו והמועצה למען העוור

אבלים על פטירתה של

הגב' פרופ' ר. מנצ'ל

מחלוצות הטיפול בעוור בישראל.

בנק קפת-עם בע"מ

אבל

על פטירתו ללא עת של

יצחק שני ז"ל

פקיד סניפנו הראשי בת"א

ומביע רגשי השתתפות בצער המשפחה

לעו"ד **אביגדור ורשה**
יו"ר מועצה מקומית קרית־אונו

אנו אבלים באבלך הכבד במות אביך

יהושע ורשה ז"ל

רובינשטין ושות'
חברה קבלנית בע"מ

ראשי הרשויות בישראל

מתאבלים על מותו ללא עת של

כרמל אליאש

ראש המועצה המקומית טירת הכרמל
חבר הנהלת מרכז השלטון המקומי

פ. אילון
יו"ר מרכז השלטון המקומי
וחברי ההנהלה

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

הפועל ת"א - בית"ר ירושלים במוקד משחקי גביע הכ"ה

מאת שמואל קלינר

במוקד משחקי גביע הכ"ה למדי־ ישראל, שייפתחו מחר בהשתת־ ת כל הקבוצות הלאומית וכן 16 וצות בליגה א', יעמוד המיפגש ' הפועל תל־אביב ובית"ר ירו־ ים שיהיה ב־4 אחר הצהרים בי־ צטדיון בלומפילד.

משחק הליגה האחרון שהיה ב־ ית, חותם את עונת הליגה 1972/3, חה סגנית האליפה, קבוצת הפו־ תל־אביב, את הסגנית מאשתקד, וצת בית"ר ירושלים 1:2. כמעניין ה לראות מחר כיצד יצליחו כדו־ גני הפועל תל־אביב לחזור על כך הם חסרים שלושה שחקני כפתח, בריאו אתמול עם הנבחרת לסי־ : בדרנו, פריצו וחזום.

מיפגש המוקדם באיצטדיון בלומ־ יד (2) תארח מכבי תל־אביב את ועל מרמורק. המכבים יחסרו את , צוו וטלבי. אולם גם כך יש יות, שיצליחו לנצח את הפועל מורק, שספגה באחרונה מפלה ני־ ת בליגה (4:0).

מגרש בר הסידות של מכבי יפו, ו שני משחקים רצופים. בראשון 1.3, יארח מכבי יפו את הפועל ח־תקוה. הפתח־תקואים ניצחו לפ־ חודש בגביע המדינה את היפו־ ז 1:2 ביפו, ויש להניח כי יחזרו כך גם מחר. תחזית זו מבוססת העובדה שהיפואים יחסרו כהר קלמה ניניו ומשה אוננה, בצוד חסרונו של שוער הפועל פ"ת, ק ויסוקר, נבצא כבר התליך הולם ותו של השוער שאול גהום.

סיכויים שקולים

מפגש השני במגרש מכבי יפו קו בית"ר תל־אביב נגד הפועל ה. הביתי"רים יחסרו את הבינ־ ומיים שמואל דוד ואברהם לב. ב־ על חיפה ייפקד מקומו של אבא דין. הסיכויים שקולים.

הר המשחקים יהיו ב־3.30 אחה"צ. לוף, הכח רמת־גן יארח את מכבי יה כסיכוייו לזכות במשחק עדי־

פים. הפועל ירושלים, שדורג שלישי בליגה, בתום העונה, יארח את שמ־שון תל־אביב, שנשר לליגה א'.

הפועל באר־שבע יארח את מכבי פתח־תקוה. והפועל כפר־סבא (בלי יצחק שום) יארח את מכבי חיפה (בלי ישעיהו שחגר).

משחקי גביע הכ"ה יערכו בשיטת ליגה בת סיבוב אחד. הקבוצות חול־קו ל־4 בתים:

● בית א': הכח רמת־גן, מכבי נתניה, הפועל באר־שבע ומכבי פתח תקוה.

● בית ב': הפועל תל־אביב, בית"ר ירושלים, הפועל כפר סבא, מכבי חיפה.

● בית ג': הפועל ירושלים, שמ־שון, בית"ר תל־אביב, הפועל חיפה.

● בית ד': מכבי תל־אביב, ה־פועל מרמורק, מכבי יפו, הפועל פתח־תקוה.

שני המחזורים הבאים בגביע ה־כ"ה, יהיו ב־19 וב־26 במאי. 4 ה־קבוצות, שידורגו ראשונות בביתן, יפלו לשלב חצי־הגמר, שיהיה עם ראשונה מבית א', השחק נגד הרא־שונה מבית ג'; הראשונה מבית ב' נגד הראשונה מבית ד'. מיפגש ה־גמר יהיה במועד מאוחר יותר.

במקביל יהיו מחר מיפגשים בגביע הכ"ה בהשתתפות קבוצות מליגה א'. במשחק המרכזי יארח הפועל חדרה ביצלה לליגה הלאומית את הפועל הרצליה (3.30 אחה"צ).

בני־יהודה, שעלה אף הוא ללאו־מית, יארח ב־10.30 בבגרשון בשכו־נת התקוה את הפועל ראשון־לציון. מכבי שעריים יארח ב־4 את הפועל אשדוד.

יתר המשחקים יהיו ב־3.30 אחרי־הצהרים: הפועל רמת־גן — מכבי הרצליה; הפועל עכו — בית"ר נתניה; הפועל טירת הכרמל — ה־פועל טבריה; הפועל חולון — בי־ת"ר נתניה הפועל יהוד — הפועל דימונה.

שחקן הכדורסל הישראלי חנן קרה, נבלם בידי כדורסלן אוסטרי בלתי מזוהה, במשחק בו גברה ישראל על אוסטריה 78:89. (צילום: רדיו של אי.פי.).

בסקר של הוועד האולימפי

אולימפיאדת מינכן עלתה פי 400 יותר ממשחקי לונדון

הרווח האחרון — בטוקיו ✱ שיא הצופים — במכסיקו

לחאן, 10 (אי.פי.). ההוצאות ארגו־נה של האולימפיאדה במינכן, היו פי 400 יותר ממחיר קיום משחקי לונדון ב־1948, ופי ארבעה מן ה־משחקים האולימפיים במכסיקו — נמסר בסקר שעשה הוועד האולימפי הבין־לאומי.

בדו"ח הכולל מאזן כספי מפורט, שהופיע ב„אולימפיק רביו", נמסר כי ההוצאות על קיום משחקי מינכן הגיעו ל־650 מיליון דולר. בהשוואה ל־1.7 מיליון דולר שעלתה האולימ־פיאדה בלונדון.

האולימפיאדות שהיו בין לונדון ד־מינכן עלו כדלקמן: הלסינקי — 12.9 מיליון דולר, מלבורן — 14.8, רומא — 131, טוקיו 101, מכסיקו־סיטי — 527.

מתיק ברליו, מנהל האינפורמציה של הוועד האולימפי הבין־לאומי, הטעים עם זאת, כי ההוצאות הקמת הדרכים, הבנינים ומתקנים אחרים לשימוש האולימפיאדה, נכללו לרא־שונה במאזנים האולימפיים רק ל־אחר משחקי רומא.

מסתבר גם כי במשחקי טוקיו נר־שם הרווח האחרון עד כה, במש־חקים האולימפיים — 2.6 מיליון דו־לר. בלונדון היה רווח של 302 אלף דולר. אשר למספר הצופים, מחזיקה מכסיקו־סיטי בשיא — 4 מיליון 457 אלף, ב־21 אלף יותר ממספר הצופים שנכחו במשחקי מינכן.

שחיה

תחרות שחיה לבוגרים וילדים, תהיה מחר בשעה 3 אחר הצהרים בבריכת גבעת חיים. המשחים לבוג־רים ישמשו מבחנים למכביה ולמפ־על 8 האומות בשוויץ.

האבקות

במסגרת הסיבוב השני בליגה ה־ארצית, יהיו הערב המפגשים הב־אים: בדרום — הפועל יבנה עם ה־פועל אשדוד, במרכז — הפועל ירו־שלים עם הפועל קרית שלום, בצפון — הפועל גבעת־חיים עם הפועל בק־עה אל גרביה. תחילת התחרויות ב־שעה 8.

קריש דם ברגלו של ג'ורג' באסט

מנצ'סטר, 10 (אי.פי.). כוכב הכדו־רגל האנגלי, ג'ורג' באסט, אושפז אתמול בבית חולים, לאחר שחש כאבים ברגלו. ידידיו של באסט סיפ־רו כי באחד מעורקי רגלו הימנית נגלה קריש דם.

באסט בן ה־26 שב באחרונה ל־אימונים, לאחר „שביתה" שנמשכה ארבעה חדשים. מומחי כדורגל סבו־רים כי השיבה לאימונים, לאחר הפ־סקה ממושכת, גרמה לקריש הדם.

רופא בבית החולים טען כי מצבו של באסט, הקרוי בשפת הרפואה טרו־מבו־פלביטיס, לא יגרום נזק של קבע לרגלו של הכדורגלן, בתנאי שישקוד על משטר חיים רגוע יותר, ויקפיד ליטול תרופות לפיזור דם קרוש.

„לאחר שיחלים לא ישפיע הקריש על הקריירה הספורטיבית שלו" — אמר הרופא. באסט מצפה עתה ל־העברה לקבוצה אחרת בליגה האנ־גלית הראשונה, לאחר שמנצ'סטר יונייטד החליטה לוותר על שרותו.

הפועל ירושלים הקיץ לארה"ב

למרות התנגדות המאמן שהעדיף מסע לרומניה

מאת סופר „ספורט הארץ" בירושלים

למרות התנגדותו של המאמן אמציה לבקוביץ, תצא הקיץ קבוצת הכדורגל של הפועל ירושלים לסיור מחוף אל חוף ברחבי ארה"ב.

נודע, כי המאמן לבקוביץ טען שהמסע לארה"ב יפגע בכושרם של השחקנים ויתן את אותותיו במשחקי הליגה בעונה הבאה. אולם הנהלת הקבוצה החליטה לקיים את הבטח־תה לשחקנים מראשית העונה, לפיה אם יזכו באחד משלושת המקומות הראשונים בטבלה יצאו לארה"ב כ־פיצוי על המאמץ שהשקיעו במשך העונה.

המאמן לבקוביץ הציע במקום זאת להיענות להצעת הקבוצה הרומנית ארג'ש אשר ביקרה בארץ כאורחת הפועל ירושלים ולקיים מסע ברו־מניה שישולב בו מחנה אמונים. אולם הצעתו של המאמן לבקוביץ נפלה, וחברי ההנהלה נענו לדרישת השחקנים.

גוזלן מבקש לשחק בבית"ר ירושלים

מאת סופר „ספורט הארץ" בירושלים

שחקן הקישור של הפועל כפר־סבא דוד גוזלן הביע רצונו ללבוש בעונה הבאה את מדי בית"ר ירו־שלים. בשיחה עם סופר „ספורט הארץ" ציין הכדורגלן, כי הוא מתע־תד לעקור בקרוב לבירה ובשל כך בכוונתו לשחק בבית"ר ירושלים.

יו"ר הקבוצה, יהושע מצא, ציין, כי עדיין לא סוכם דבר עם גוזלן. עם זאת הדגיש, כי הקבוצה הבית"רית תרה אחר שני חלוצים ושחקן הגנה אחד. לדבריו מתקיימים מגעים עם הבלמים יצחק דרוקר (שמשון) ויורם אורנשטיין (מרמו־רק) וכן עם החלוצים ליאון קונס־טנטינובסקי (עמידר), ויקטור פרץ (עמידר), טוני שרעבי (מרמורק) וג'ורג' בורבה (הפועל רמת־גן).

בחודש אוגוסט יחל להדריך את הקבוצה הבית"רית מאמנה החדש נחום סטלמך, אשר יחתום בימים הקרובים על חוזה לשנה אחת.

מרוץ „ששת הימים" באופניים

14 רוכבי אופניים מחו"ל, יטלו חלק במרוץ ששת הימים (הסור דה־ישראל) שאת הזינוק לו יתנו הבוקר הקרוב בקיבוץ דן.

מגרמניה תשתתף קבוצה של 6 רוכבים, ביניהם מספר אלופי עולם, ואילו את אנגליה, דנמרק, הולנד ו־שוויץ ייצגו 2 רוכבים לכל מדינה.

המרוץ חולק ל־6 קטעים: יום ו' 11.5: דן — טבריה (69 ק"מ); שבת 12.5: טבריה — נצרת עילית (85 ק"מ); יום א' 13.5: נצרת עילית — פתח־תקוה (95 ק"מ); יום ב' 14.5: רמלה — אשקלון (80 ק"מ); יום ג' 15.5: אשקלון — באר־שבע (92 ק"מ); יום ד' 16.5 באר־שבע — ירושלים (84 ק"מ).

המרוץ בו יעברו הרוכבים 513 ק"מ מאורגן ע"י מרכז הפועל לציון כ"ה שנים למדינת ישראל.

קליעה

תחרות דואר בין־לאומית בקליעה בין ישראל לשוודיה, ברובה אוויר 40 כדור שכיבה, תהיה מחר משעה 9 בבוקר במטווח הפועל ה"א.

שיוט

שיוטים אוריים יהיו מחר משעה 9 בבוקר בבת־ים, שדות־ים ונהריה — בכל הדגמים.

למסירה

באזור תל־אביב

מפעל לחוטי־חשמל

מבוסס, בעל מחזור שנתי של 2 מליון ל"י.

בא לפנות:
קי. אל. סי.
טלפון: 04־87373

החלה מכירת הכרטיסים לטורניר הבינלאומי הראשון בישראל במיני־כדורגל.

בהשתתפות 4 קבוצות מאנגליה: וולבס, אפסוויץ', אוריינט והאל־סיטי וכן קבוצות מכבי והפועל תל־אביב, בני יהודה, מכבי יפו

הטורניר יערך בימים ב' וג' 14 — ו־15 במאי בשעה 8 בערב בהיכל הספורט של יד־אליהו.

כרטיסים במשרד „רוקוקו", דיזנגוף 93 וביתר משרדי הכרטיסים בתל־אביב

(2 קבוצות מאנגליה ביטלו ביקורן)

כך זה לא יכול להמשך!

— אלפי שעות מבוזבזות.

— מריטת עצבים וחוסר דייקנות

אלה מנת חלקו של הנוסע ברחובות

תל־אביב הנסתמת.

— אם לא יקבעו מיד נתיבים מיוחדים לתחבורה הציבורית.

— אם לא תנתן מיד עדיפות לאוטובוסים.

— אם לא יסולק מיד רכב פרטי החונה ברחובות וליד תחנות האוטובוסים.

— לא יוכל „דן" להמשיך שירותיו.

כן זה לא יכול להמשך!

טוב שתדע!

לכן קרא הודעה זו עד סופה

„דפי כל" הינו המדריך המסווג המודרני ביותר הנותן לך הרבה יותר יתרונות:

בתי העסק המופיעים ב„דפי כל" נותנים לך את מלוא האינפורמציה לה אתה זקוק לפני כל קניה, בצורה הברורה והנוחה ביותר.

כמו־כן נותנים חלק מבתי העסק המופיעים ב„דפי כל" אחוז הנחה אשר מצויין במפורש משמאל, לשם בית העסק.

חשוב שתדע!

חברת „דפי כל" ערבה לכל אותן הנחות וזכויות הרשומות במדריך ולכל המבצעים המתפרסמים בעתונות היומית

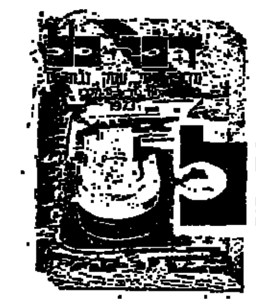

קודם כל דפי · כל

המדריך המסווג הנותן לך הרבה יותר!

הידעת כי

בסטודנט באחד המוסדות להשכלה גבוהה אתה זכאי להנחה ניכרת מדמי המנוי שלך.

ראה מודעות בעמוד 23

הארץ

אהובה ויהודה אריה

חובקים בת — ענבל

אחות לרונית

[illegible] 10.4.73

נולדתי! שמי שרון

בת

לגבריאלה ויוסף אבני

כעת וינה

נכדה ל: רות ויעקב לנדאוי, וינה

אני ודב אבני, חיפה

נינה ל: דוד לנדאו, לוס אנג'לס

וינה, ד' אייר תשל"ג (6.5.73)

לעו"ד אילנה ראב ולמנחם ראב

מיטב הברכות

להולדת הבן

אח לנעמה

נכד לברוריה ועמנואל גולדשטיין וליצחק ראב

נין לישראל ברקוביץ

אחיותיך: תמר ומיכאל ערד ברכה ונסים משולם וילדיהם

אנו מודיעים על

פתיחת בריכת שחיה חדשה בשפיים

ברשות המתרחצים מקום יפה מוצל שרותי מלתחה, מזנון בריכת ילדים ואוירה כפרית

הבריכה פתוחה לנוחיותכם בין השעות 9.00—18.00 כל ימות השבוע, שבתות וחגים

ניתן גם בכרטיסי מינוי

טלפון: 930171/2 בית מרגוע שפיים

לשולה ואיציק נימקובסקי

בהכות

להולדת הבת

פורום יחסי ציבור בע"מ ההנהלה והעובדים

עיריית ירושלים

מכרז מס' מס/22/73

עיריית ירושלים מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים עבור:

פתוח השטח ונידור בבית הספר „מצדה".

פרטים וחומר לגבי הצעות אפשר לקבל במשרדי מהנדס העיר חטיבת הבינוי, ברחוב הלל מס' 10, החל מיום ראשון, י"א באייר תשל"ג (13.5.73).

את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במזכירות הכללית חדר מס' 317, בבית העיריה, רחוב יפו מס' 22, ביום שלישי, כ"ז באייר תשל"ג (29.5.1973), עד שעה 12.00 בצהרים.

תבואנה בחשבון הצעות מקבלנים העוסקים בעבודה כאורגנות בלבד.

על מגיש ההצעה להיות רשום לפי חוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט—1969.

את ההצעות יש להגיש בשני העתקים.

על מגיש ההצעה לצרף להצעתו במעטפה נפרדת ערבות בנקאית לתקופה של ארבעה חדשים, או צ'יק בנקאי לפקודת עיריית ירושלים בסכום של 18,000.— ל"י. עפ"י דרישת העיריה יחויב המגיש להאריך את תוקף הערבות, בהתאם לנסיבות. אי הארכת התוקף כאמור יזכה את העיריה לממש את הערבות שניתנה. הכמואות פרטיות או שטרות לבנק לא יתקבלו כערבות.

אי מילוי תנאי זה ישחרר את העיריה מלדון בהצעה.

הרשות בידי העיריה לקבל את ההצעה כולה או בחלקה, ואין היא מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

המנהל הכללי

ירושלים, ח' באייר תשל"ג, 10.5.73

תושב הבירה

עירך היא ביתך שמור על נקיונה

קיץ של אושר בקיטנת „הוד הכרמל"

קייטנה לילדים בהר־הכרמל

400 מ' מעל פני הים.

בהנהלת דבורה ושלמה אלון

באישור ובפקוח משרדי החינוך [illegible]

לילדים בגיל 6 — 14

שלושה מחזורים ביולי — אוגוסט במרומי יער הכרמל.

רחצה בבריכת הקיטנה — למוד שחיה — רכיבה על סוסים — „לונה פרק" עם מכוניות חשמל וגלגל ענק — ההעמלות — משחקים [illegible] — ספורט — טניס בדמינטון — קליעה למטרה — בית סוסים — מתבואות וימי מחנה — ימי „קופים" — מלאכת יד — ציור — ריקודי עם — חוג דרמטי — קולנוע — טיולים ועוד...

פרטים והרשמה לקיטנה היומית ולפניה:

חיפה: קייטנת „הוד הכרמל" רח' דניה 25, טל. 253901

נשמח לקבל הורים וילדים בקיטנה ולשלוח עלון מפורט לכל מעונין.

مكان الأصل

صورة من الأصل

אוניברסיטת תל-אביב

היחידה לרישום ולקבלה

מודיעה על

סיום רישום מועמדים ללימודי הסמכה

(לקראת תואר שני)

לפאקולטה למשפטים
למכון לקרימינולוגיה ולמשפט פלילי

רשאים להירשם בוגרי אוניברסיטה שציונם „טוב" לפחות:

במשפטים

בפסיכולוגיה, בסוציולוגיה או במדעי החינוך

בביה״ס לעבודה סוציאלית

מסיימי ביה״ס לרפואה

במקרים מיוחדים יוכלו גם בוגרי חוגים אחרים להגיש את מועמדותם, ובקשתם תובא לדיון בפני ועדת הקבלה.

הרישום יסתיים ביום ה׳, כ״ט באייר תשל״ג 31.5.73. עקב מספר המקומות המוגבל, לא תהיה אפשרות לטפל בבקשות לאחר מועד זה.

טופסי רישום ניתן לקבל על ידי פנייה על גבי גלויה, או אישית במשרדי הרישום, בנין מכסיקו, קרית האוניברסיטה, רמת אביב.

שעות הקבלה: בימים א׳—ה׳ בשעות 14.00—08.00
בימי ד׳ גם בשעות 17.00—15.00
טלפון: 3־2־411191

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המחלקה להכשרת מורים

נמשכת ההרשמה לקראת מסמסטר הורף

תשל״ד (1973/74)

ללימודים לקראת תואר מוסמך במקצועות הוראת מתמטיקה ופיסיקה, כימיה וביולוגיה ומקצועות טכנולוגיים בבתי־ספר על־יסודיים.

בוגרי בתי״ס תיכוניים בנגמות הריאלית והביולוגית אשר מבקשים להתקבל למחלקה להכשרת מורים, אשר השיגו ממוצע של 7 ומעלה במקצועות בהם נבחנו בבחינות הבגרות, פטורים מבחינות המיון. למסלול הטכנולוגי בלבד יוכלו להתקבל ללא בחינות מיון, בוגרי בתי־ספר מקצועיים ארבע־שנתיים במסלול מורחב, בעלי תעודת גמר עם ממוצע של 7 ומעלה.

קבלת המועמדים שאינם נגשים לבחינות המיון תיקבע בהתאם לציוניהם בבחינות הבגרות בלבד, (או בבחינות הגמר המורחבות לגבי בוגרי בתי־ספר מקצועיים למסלול הטכנולוגי).

משרד החינוך והתרבות יעניק לסטודנטים המכשירים עצמם להוראה על־יסודית מילגות בסך —1,000 עד —2,000 ל״י לשנה. בתמורה מתחייב הסטודנט לשנת הוראה עם תום לימודיו עבור כל שנת מילגה.

שכר הלימוד במסלול הטכנולוגי ימומן ע״י משרד החינוך תמורת 4 שנות לימוד פקדות משכר לימוד בתוספת מילגה לשנה אחת, מתחייב הסטודנט להורות במשך שנה אחת עם תום לימודיו. על כל שנת מילגה נוספת יתחייב הסטודנט לשנת הוראה נוספת.

פרטים בקשר למילגות אפשר לקבל במחלקה להכשרת מורים, כבנה סרמוני מס׳ 10, קרית־הטכניון.

לשם קבלת חוברת ידיעון למועמדים במחלקה וקבלת טופסי הרשמה יש לשלם בבנק הדואר 3 ל״י לזכות חשבון הטכניון (מס׳ חשבון 5302041). את הקבלה יש לשלוח בדואר אל מזכירות לימודי הסמכה, מדור רשום וקבלת מועמדים, קרית־הטכניון. החומר יישלח הביתה באמצעות הדואר.

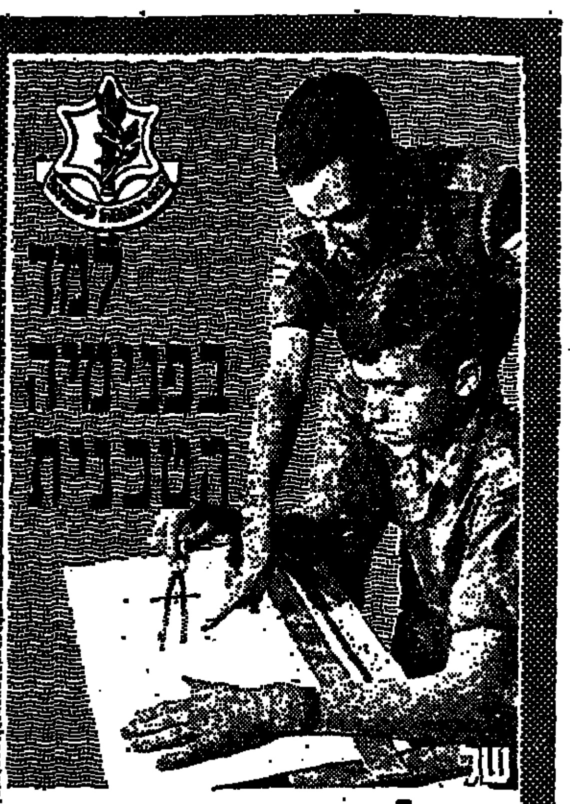

חיל־חימוש

אסיפות הסברה:

הורים ונערים המעוניינים בפרטים על אפשרויות הלימוד במגמה הטכנית של חיל חימוש, מוזמנים לפגישה עם מפקד המגמה:

בלשכת הגיוס ת״א
רח׳ פוריה מס. 1 יפו, ביום ג׳ 14 מאי 73, שעה 1800.

בלשכת הגיוס חיפה
רח׳ עומר כיאם 12/14, ביום ד׳ 16 מאי 73, שעה 18.00

פרטים והרשמה בכל לשכות הגיוס האיזוריות.
פרטים בכתב אפשר לקבל ע״י פניה
לדואר צבאי 2375/ש

צבא הגנה לישראל

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנית

בית הספר להנדסאים

מודיע על פתיחת

ההרשמה לקראת שנה״ל תשל״ד

1) למגמות ותת המגמות

אלקטרוניקה	בניה	מכונות	כימיה
חשמל	אדריכלות	מיכון חקלאי	פלסטיקה
פיזיקה	דרכים	אוירונוטיקה	מזון
ביו הנדסה	מדידות (גיאודזיה)	תעשיה וניהול	הנדסאים מורים
מחשבים			

משך הלמודים:

א) למודי יום הנדסאים — שתי שנים 40 שעות בשבוע.
ב) למודי ערב הנדסאים — ארבע שנים.
ג) למודי צבירה — פעם פעמים בשבוע לפי בחירה.
ד) למודי יום טכנאים — שנה מוגברת.
ה) למודי ערב טכנאים — שנתיים מוגברות.

הערות:

א) מתקבלים/ות בוגרי/ות י״ב תיכון לרבות בעלי תעודת בגרות אקסטרנית או בוגרי בתי ספר תיכוניים מקצועיים (רמה 4 שנתית).
ב) תלמידים/ות המשתתפים/ות בלמודי יום נהנים/ות מהלואות מטעם משרד העבודה.
ג) חיילים/ות בשרות הקבע הלומדים בכתות הערב מקבלים הנחה משכר למוד בשעור 50%.

2) לכתות קדם הנדסאים
כתות ערב חד שנתיות לבוגרי י״א כתות של בתי ספר תיכוניים ו/או מקצועיים.

3) לשם קבלת פרטים או הרשמה יש לפנות:

חיפה — (למודי יום וערב) מרכז ביה״ס בקמפוס ביה״ס בקרית־הטכניון. טלפון 233653. קבלת קהל כל יום בין 12.00—8.00 ובימים א׳ ג׳ ה׳ בין 18.00—16.00.

„אהל שרה״ — (עמק יזרעאל) למודי אחה״צ וערב מר י. להב, המועצה האזורית יזרעאל, אוהל שרה, דואר נע יזרעאל טלפון 7—065/22956.

מדרשת רופין — (למודי יום בלבד) טלפון כפר יונה 053/98383.

אילת — (למודי ערב בלבד מכונות והכנה) מהנדס א. באום, תמנע, מכרות הנחושת, טלפון 067/40969.

נצרת — (למודי יום וערב בניה ומכונות וכן הכנה ערב) מהנדס סרודי רח׳ 10/316 טלפון 065־54831.

עמק הירדן (צמח) — (למודי אחרי הצהרים) מכללה אזורית עמק הירדן, צמח טלפון 067/50421.

צפת — מר צ. כבודי, ביה״ס עמל ע״ש בלאושילד טלפון 067/30284.

תל חי — מר ת. אברהמי, המכללה האזורית טלפון 059/2121/2.

עכו — (יד נתן) — אינג׳ ר. לוין, ביה״ס להנדסאים חקלאים דאר נע אשרת טלפון 04/910042.

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנית

אוניברסיטת הנגב

בית הספר להנדסאים באר־שבע

מודיע על

המשך ההרשמה לשנת הלימודים תשל״ד בלימודי יום וערב

במגמות

הנדסאות		טכנאות	
מכונות	אלקטרוניקה	מכונות	אלקטרוניקה
חשמל	בנין	כימיה	חשמל
כימיה	חומרים (מטלורגיה)	תעשיה ומנהל	מכשור ובקרה

קדם הנדסאות — יום וערב
מדריכים מוסמכים — יום וערב

מורים טכניים — ערב בלבד
מורים הנדסאים — ערב בלבד

* תנאי קבלה

הנדסאים וטכנאים

א. למגמות אלקטרוניקה, כימיה, מתקבלים בוגרי/ות י״ב תיכון לרבות בעלי תעודת בגרות אקסטרנית או בוגרי/ות בתי־ספר תיכוניים מקצועיים 4 שנתיים (רמה 4 שנתית) בעלי תעודת גמר ממשלתית.

ב. למגמות מכונות והומרים מתקבלים בוגרי/ות בתי־ספר מקצועיים 4 שנתיים (רמה 4 שנתית) בוגרי תיכון יקבלו הכשרה מעשית תוך כדי הלמודים.

הכנה להנדסאות וטכנאות

מתקבלים בוגרי/ות י״א כתות או בוגרי/ות תלת שנתי מקצועי בעלי תעודת גמר ממשלתית.

מדריכים מוסמכים

בוגרי/ות תלת שנתי מקצועי בעלי ותק של 3 שנים בתעשייה. בוגרי/ות 4 שנתי מקצועי בעלי ותק של שנתיים בתעשייה.

מורים טכניים מדריכים מוסמכים בוגרי 12 שנות לימוד או טכנאים מוסמכים.

מורים הנדסאים הנדסאים בלבד.

* משך הלימודים

הנדסאות — למודי יום — שנתיים, למודי ערב — 4 שנים;
טכנאות — למודי יום — 13 חדש, למודי ערב — שנתיים וחצי;
הכנה להנדסאות — קורס חד שנתי;
מדריכים מוסמכים — למודי יום — שנה אחת, למודי ערב — שנתיים;
מורים טכניים — למודי ערב — שנה אחת;
מורים הנדסאים — למודי ערב — שנה אחת.

* הלוואות בלמודי יום יינתנו הלוואות כמקובל במכון הממשלתי להכשרה טכנית.

* פרטים והרשמה

ביה״ס להנדסאים, רח׳ בזל 71, באר־שבע, טלפון 3290, ת. ד. 45, בימים א׳—ה׳, בין השעות 8.00—13.00 ובין השעות 17.00—20.00. ביום ו׳ אין קבלת קהל.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת
עובדי הוראה

בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות באר־שבע

מודיע

כי במסלולים הבאים עדיין נשארו מספר מוגבל של מקומות:

1. גננות בכירות לגיל הרך (תלת־שנתי)
2. מורים בכירים לבית־הספר היסודי — התמחות במדעי הרוח (תלת־שנתי)
3. מורים. לבית־הספר היסודי — התמחות בטבע (דו שנתי)
4. מורים לציור ולאומנות (דו־שנתי)
5. מורים למוסיקה (דו־שנתי)
6. מורים בכירים לחינוך מיוחד (תלת־שנתי)
7. מורים לחטיבת ביניים — התמחות בתנ״ך, לשון וספרות (תלת־שנתי)
8. מכינה (חד־שנתית) —

ליוצאי צבא או בוגרים מעל גיל 22 אשר סיימו כיתה י״א, בסיום השנה, יוכלו להתקבל כתלמידים מן המנין בחלק מן המגמות שלעיל.

[illegible]

ליד המכללה קיימת פנימיה ולתלמידים מחוץ לבאר־שבע מובטח דיור.

משרד החינוך והתרבות יעניק לכל תלמיד הראוי לכך, הלוואה מותנית אשר, בתנאים מסויימים, תיהפך למענק.

צה״ל יקבל כל חייב גיוס למסגרת העתודה הפדגוגית, בגמר לימודיו יאושרו.

למעוניינים יישלח פרוספקט.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות למזכירות בית־המדרש, רחוב רינגים, ת״ד 65, באר־שבע, טלפון 057־2573.

על־פי החלטת מנכ״ל משרד החינוך והתרבות סמינר באר־שבע מיועד להיות מיכללה.

משרד העבודה משרד החינוך והתרבות

המכון הממשלתי להכשרה טכנית

אורט ישראל

הסמינר להכשרת מורים ומדריכים לבתי־ספר המקצועיים העל־יסודיים - ירושלים

מודיע על המשך ההרשמה ל:

1. כתה מכינה לסמינר ל„מדריכים מוסמכים".
2. כתות הסמינר להכשרת „מדריכים מוסמכים".
3. כתות הסמינר להכשרת „מדריכים מוסמכים להוראה".

● פרטים והרשמה: ביה״ס אורט, ירושלים, רח׳ הנביאים 42
בימים א׳ — ה׳ בין השעות 8.00 — 12.00 ו־21.00 — 17.00 טל. 233675—02.

אוניברסיטת חיפה

מודיעה על פתיחת

קורס קדם אקדמי

הקורס מיועד למסיימי בתי־ספר תיכוניים שבהם שפת ההוראה אינה עברית ואשר במסגרתם אין התלמיד נגש לבחינות הבגרות (כגון מוסדות הנוכיים של ההנהלה הקבוצית, בתי־ספר מקצועיים, חקלאיים וכד׳). המסיימים בהצלחה את הקורס יהיו זכאים להגיש מועמדותם ללימודים סדירים באוניברסיטה ויידרשו לעמוד בתנאי הקבלה הרגילים לאוניבר־סיטה כגון, בחינת מיון כלל־אוניברסיטאית, בחינות קבלה לחוגים וכו׳.
משך הקורס: 30.5.74—1.7.73
הלימודים יתקיימו: ארבע פעמים בשבוע, בשעות אחה״צ וערב. טפסי הרשמה ופרטים נוספים ניתן לקבל ע״י פניה בכתב למזכירות הרשמה וכן בשעות הקבלה כדלקמן:

ימים א׳—ה׳ בשעות 13.00—11.00
ובימים ב׳ ו־ה׳ בשעות 19.00—17.00

ההרשמה לקורס הקדם־אקדמי המתחיל ביום שישי מ״ו בניסן תשל״ג (18.5.73).

אוניברסיטת חיפה

הפקולטה למדעי הרוח — לימודי ספרנות

לקראת שנה״ל תשל״ד

נותרו עוד מספר מקומות פנויים

בלימודי הספרנות לקראת תעודת ספרן מוסמך

מתקבלים בעלי תואר ראשון

נא לפנות בכתב אל מזכירות ההרשמה של אוניברסיטת חיפה שד׳ אבא חושי, הר־הכרמל, חיפה

אוניברסיטת בר־אילן

הועדות למודים מתקדמים

מודיעים בזה על פתיחת למודים

לקראת התואר השני במחלקה ל־

מוסיקולוגיה

בדבר פרטים וטופסי הרשמה נא לפנות אל:
הועדות ללמודים מתקדמים, אוניברסיטת בר־אילן, ר״ג.

בית ספר תעשייתי קמ״ג

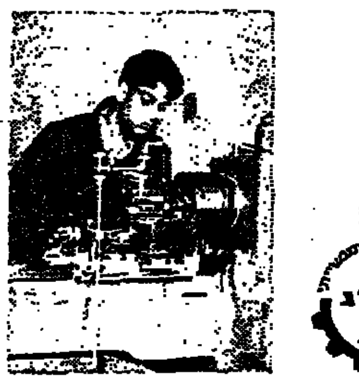

החלה ההרשמה
לשנת הלימודים תשל״ד (1973-74)

מתקבלים: מסיימי כתה ט׳ או בוגרי כתה י׳ מקצועית, המעוניינים להשתלב בתעשיה עתירת מדע כבעלי מקצוע מעולים.

משך הלימודים: שלוש שנים בנושאים עיוניים ובנושאים מעשיים.
אין פנימיה בביה״ס.

מקצועות הלימוד: מסגרות מכנית, ריתוך אוטוגני, חשמלי (כולל בגז מגן), אחזקת מתקנים מכניים.

למסיים, שיעמדו בהצלחה במבחנים הממשלתיים, זכות בגישה לביה״ס לטכנאים/הנדסאים. התלמידים מקבלים שכר בהתאם לחוק ולהישגים.

הרשמה ו/או מידע:

- במשרד העבודה בבאר־שבע (חדר 53)
- בבתי הספר אצל היועצים והחינוכיים
- בביה״ס התעשייתי קמ״ג, ת״ד 9001 באר־שבע
או טלפון 057/6211 קו פנימי 276.

קריה למחקר גרעיני - נגב

משרד העבודה - האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית מחוז באר־שבע והנגב.

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה לארכיטקטורה ובנוי ערים
הרשמה ללימודי מוסמכים

בלימודי העיר והאזור

התכנית מיועדת להכשרה בקצועית בבעיות העיר והאזור. מתקבלים מועמדים בעלי רקע בארכיטקטורה, הנדסה, גיאוגרפיה, סוציולוגיה, כלכלה או במדעים אחרים. מודגשים השטחים הבאים: כלכלי־כמותי, חברתי־מנהלי, אקולוגי ופיסי (האחרון מיועד לארכיטקטים בלבד).

בארכיטקטורה ובנוי ערים

מתקבלים מועמדים בעלי תואר ראשון בארכיטקטורה ובנוי ערים.

ההרשמה תתקיים:
לסמסטר א׳ תשל״ד — עד 29.6.1973
לסמסטר ב׳ תשל״ד — מ־1.10.1973 עד 28.12.1973
קיימות הכניות לימוד לקראת התואר השלישי.

פרטים והרשמה בבית הספר ללימודי מוסמכים, בית הסנט, חדר מס׳ 405, קרית הטכניון, חיפה. פרטים נוספים ניתנים במזכירות לימודי מוסמכים בפקולטה לארכיטקטורה ובנוי ערים, טל. 661150/1.

הועדה לאנרגיה אטומית
קריה למחקר גרעיני - נגב

קורס לטכנאי גרעין
במגמת כורים

תנאי הקבלה

— בוגרי תיכון עיוני או מקצועי ארבע־שנתי או בעל תעודת בגרות אקסטרנית.
— בעלי כושר בריאות תקין.

שכר

התלמידים יקבלו שכר במשך כל תקופת הלימודים שייערכו במסלול יום בקריה.

בשלב ראשון ישתתפו התלמידים בקורס בסיסי שיכשירם לעבודה במשמרות בתור

מפעילי כורים

קורס זה יתחשב כנקודת זכות להמשך הלימודים לקראת התואר „טכנאי גרעין" (התואר יוענק למסיימים בהצלחה כל שלבי הלימוד: בחינות גמר פנימיות וחיצוניות ועבודת גמר בהתאם לדרישות המכון הממשלתי להכשרה טכנאים).

*

הרשמה לבחינות כניסה

המעונינים יפנו בצרוף קורות חיים למדור קבלת עובדים, ת.ד. 9001 (מיקוד 84190), באר־שבע.

הורים! נמשכת ההרשמה לביה״ס לקציני ים בעכו לשנתה״ל תשל״ד

בדבר פרטים נא לפנות בכתב לביה״ס ת.ד. 66, עכו או בטל: 04-910107

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614308, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשלה / יום ו': 1.20 לשלה

…סוכנות ביטוח …דולה
…רוש:
פקיד אחראי על רכישה
הכישורים הדרושים: ידע ונסיון בביטוח אלמנטרי וחיים.
…פנות בכתב בציון פר־…ים על הנסיון לת.ד. 213… תל־אביב, מיקוד 6100…, עבור "פקיד הראי".

לחברה אלקטרוניקה בת"א
דרושים
מהנדס — הנדסאי
בעל נסיון בבקרות ונהול
פקיד למחסן
לפנות: טל. 03—615469
ת.ד. 29322 ת"א עבור ניהול

לחברה מסחרית
דרוש/ה פקיד/ה למנהל
נסיון בנהול מלאי, ידיעה בהנהלת חשבונות. הדפסה בעברית ואנגלית. השכלה תיכונית.
בא לפנות: טל. 55879 לאיתמר או אורי בין השעות 14—17 או לת.ד. 1708 עבור מספר 1.

למפעל מזון בפתח-תקוה
דרוש
חשמלאי אחזקה עצמאי
נא לטלפן 912130

דרוש
נער עם וספה
עבודה מעניינת עם עתיד
ספמור בע"מ
כרכורק 16 ת"א
טלפון 229106

למוסך גדול בתל־אביב
דרושה פקידה
בוגרת תיכון
לפנות בטלפון 260753 או 255980

דרושים מוכרים
לחברי בנין המיועדים לקבלנים ואדריכלים.
הכנסה גבוהה לפי אחוזים.
דרישות: נסיון קודם במכירה. גיל עד 40.
להתקשר לטל. 262845 בשעות העבודה.

דרושים
לשרות לאופסט
מונטג'רים/יות וצלמים לאופסט
בעלי מקצוע
לפנות טל. 33308 או רח' הקבוצ 4 ת"א

דרוש
עובד עם רקע חקלאי
להפצת חמרי הדברה
לפנות ת.ד. 4496 חיפה למס' 24389

לעבודה מעניינת עם חברה נחמדים ובאווירה טובה
דרושים מיד
סדר דפס מולטיליט
לפנות צמן אשקלון טלפון 051—2564 ת. ד. 120.

דרושים
1. מרכיב עצמאי לתריסים
2. בנאי עצמאי בעבודה
תנאים טובים למתאימים
טלפון 785448

MAQUETTE LTD.
ביחד לאמנות עור — עבר
דרושים
* **מזכירה** אנגלית עברית. בעלת נסיון בעבודות משרד.
* **עוזר/ת** למנהל חשבונות
* **עוזר למחסנאי** בעל נסיון, לאחר שרות צבאי.
תנאים טובים למועמדים המתאימים. נא להתקשר טלפונית 04־913618 04־911532 לקביעת ראיון.

למלון מגדל שלום בת"א
דרושים
1) **פקיד קבלה לילה**
בוגר בי"ס "תדמור"
2) **עובד בריכה**
3) **שוער לאחה"צ**
נא לפנות למחלקת המנגנון במלון, רחוב השחר 5 תל־אביב, בין השעות 8—14, טלפון 54154

דרוש
איש מכירות בכיר
לאיזור השרון, חיפה והצפון
* אחראי ובעל סמכות אישית
* ידיעת השפה האנגלית
* רצוי נסיון בענף הקוסמטיקה
נא לפנות לת.ד. 1696 ת"א עבור "איש מכירות" — תוך ציון פרטים אישיים ונסיון קודם.

למפעל גדול באזור חדרה
דרושים
• **מנהל חשבונות עצמאי**
עם שלש שנות נסיון במפעל תעשייתי, לתפקיד סגן מנהל חשבונות ראשי — סוג ג' או ד'.
• **רושמת למכונת נשיונל N.C.R.**
*
נא לפנות לת.ד. 17 פרדס־חנה 37100 ולציין על המעטפה את התפקיד הנדרש.

ל "טבע"
חברה לתעשיה פרמצבטית וחימית למזה"ת בע"מ
טבע TEVA
דרושים
מהנדס מכונות
לתפקיד — עוזר למנהל אחזקה.
כישורים: נסיון מעשי בניהול טכני וצוות עובדים. נדרש עבודה מעשית בכל הקשור בנושא אחזקה.
חרט
בוגר בי"ס מקצועי במגמת מסגרות מכנית, בעל נסיון של שנתיים לפחות בעבודה מעשית.
מכונאי אחזקה/מסגרים
בוגרי בי"ס מקצועי עם נסיון של שנתיים לפחות באחזקת מכונות ומתקנים תעשייתיים.
נא לציין בפניות את המשרה המבוקשת. על ההצעות להיות בכתב עם פרוט מלא של קורות החיים ונסיון קודם. נא לפנות ל"טבע" בע"מ, ת.ד. 1142, ירושלים, 91 000
סודיות מובטחת.

לחברה מסחרית גדולה
דרושה
מזכירה למנהל הכללי
הכישורים: נסיון בעבודה כמזכירה עצמאית, השכלה תיכונית (לפחות), ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
מועמדות מתאימות מתבקשות לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, לת.ד. 318 ת"א, עבור "מזכירה" — סודיות מובטחת —

דרוש
מכנאי מכונות כביסה
ו/או
כלי עבודה חשמליים
נא לפנות אל: "לדיקו" בע"מ כביש אי.פי.סי. מפרץ חיפה, טל. 722011

לחנות נעלי ילדים שטרנפלד בירושלים
דרוש
בחור אחראי
אחרי שרות צבאי
(רצוי אפסנאי)
לפנות לחנות ברחוב מרדכי בן־הלל 16 ירושלים

דרוש
איש שווק
דינמי, בעל יוזמה, בעל נסיון במוצרים טכניים
גיל 28 עד 35
בתפקיד מעניין, בעל אופקים ואפשרויות
חולון, טל. 840617 בשעות 8.00—14.00

ר. רייפר אדריכל
דרוש/ה שרטט/ת
להנהלת עבודה
במשרה מלאה, עם נסיון קודם
תנאים טובים; טלפון 244001.

ICL כימיקלים לישראל בע"מ
ISRAEL CHEMICALS LIMITED
דרושים:
* **מהנדס כימאי**
תאור התפקיד: סיוע בתכנון תהליכי ייצור, תכנון והפעלת מתקנים נסיוניים.
כישורים: תואר B.Sc. או M.Sc. בהנדסה כימית.
נסיון: עד 2 שנות נסיון בתעשיה כימית.
מקום העבודה: באר־שבע והסביבה.
* **מהנדס כימאי בכיר**
תאור התפקיד: ריכוז פרויקטים של פתוח, הערכה טכנוכלכלית ומיכון תהליכים כימיים.
כישורים: תואר B.Sc. או M.Sc. בהנדסה כימית, רקע עיוני טוב בחישובי התהליך.
נסיון: לפחות 10 שנות נסיון בתעשיה כימית.
מקום העבודה: תל־אביב.
ביצוע התפקיד כרוך בנסיעות בארץ.
המעונינים מתבקשים להגיש הצעות בכתב כולל תולדות חיים, נסיון קודם ושכר מבוקש לפי הכתובת: כימיקלים לישראל תל־אביב, הקריה, ת.ד. 7164 עבור מהנדס כימאי.

דרושים
לשנת הלימודים תשל"ד
מדריך/מורה/אמן
…אמנויות:
מוסיקה (ספוח שירה יפה, האזנה ועוד)
אמנויות פלסטיות (חוגים יצירתיים)
תיאטרון ודרמה יוצרת.
…וצעת עבודה מעניינת, בלתי שגרתית ורבת …תגר ב"ניידת אמנות" שתפעל בעלית הנוער, מסגרת התכנית לטפוח האמנויות.
מועמדים המתאימים תוצע עד משרה מלאה בהתאם לכישורים:
כישורים הדרושים:
- השכלה מתאימה
- נסיון בהוראה ובהדרכה
- מרץ ותנופה, יוזמה וכושר חינוכי לטפח יצירה אמנותית והנאה אסתטית אצל תלמידים.
- מגורים בתל־אביב או בסביבה הקרובה.
…צעות אפשר להגיש עד 31.5.73 לפי הכתובת: עלית הנוער, כח אדם, ת.ד. 92 ירושלים

המועצה המקומית רמת השרון
מכרז פומבי מס. 14/73 (עובדים)
הודעה על משרה פנויה לפי סעיף 13 לצו המועצות המקומיות:
…אר המשרה: מנהל בי"ס תיכון עיוני
…גת המשרה: [illegible] (בהתאם לתקנות משרד החינוך)
…ר המשרה: 1,0 (משרה מלאה)
…כונות הנדרשות מהמועמדים:
השכלה אקדמאית מושלמת של ב.א. או ב.ס.
רצויה השכלה של מ.א. או מ.ס.
רשיון הוראה קבוע לבי"ס על יסודי.
5 שנות נסיון בהוראה על יסודית בארץ, בהן הצליח המועמד בהוראה ובחינוך.
נסיון במינהל חינוכי ובמינהל כללי; נסיון בהדרכה.
ידיעה של עקרונות המינהל החינוכי; ידיעה של חוקי החינוך ותקנות החינוך.
כושר הבעה בכתב ובעל־פה.
כושר לקיים מגעים עם מוסדות ממשלתיים, עם רשויות צבוריות, עם הורים ותלמידים.
כושר לנהל צוות עובדים ולקיים יחסי עבודה תקינים.
…קשות למכרז יש להגיש למזכיר המועצה לא …חר מיום 3.6.73, שעה 12.00.
…פסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה ובמינהלים המחוזיים המפקחים של משרד …נים.
…רה: המשרה היא לקראת שנת הלימודים הבאה.
ש. בדקין
ראש המועצה

לחב' אפריקה ישראל להשקעות בע"מ
אתר הבניה סביון
דרושים:
* **טכנאי בנין**
עם נסיון בעבודות בצוע
מפעילת נשיונל
דגם 33 בעלת נסיון
הסעה מובטחת
תנאי השכר יקבעו בהתאם לכשורי המועמדים.
בפרטים נא לפנות בכתב לת.ד. 72 סביון או בטלפון 5—757191 בין השעות 9.00—16.00

לחברה פרטית
דרוש
מנהל חשבונות ראשי
לעבודה באזור באר-שבע
תנאים טובים מובטחים
עזרה בהשגת דיור אפשרית
סודיות מובטחת
ת. ד. 16555 ת"א טלפון לקביעת ראיון 03—263121

מודיעין אזרחי בע"מ
דרושים שומרים
לעבודת יום ולילה
בתל אביב ובירושלים
נא לפנות למשרדי החברה בתל אביב רח' דפנה 32 / דרך חיפה 21 ובירושלים רח' בן יהודה 12, בין השעות 8—16

למוסד צבורי גדול בירושלים
דרוש כלכלן
להגדרה: ד'—ג' (דלת־גימל) בדירוג המחר
העבודה קשורה ביישום שיטות תכנון ותקצוב חדשות והפעלתן תוך הקמת מאגרי אינפורמציה חיונית.
תנתן עדיפות לבעלי השכלה אקדמית בכלכלה ו/או בסטטיסטיקה ו/או במינהל עסקים אולם ילקחו בחשבון גם בוגרי חוגים אחרים במדעי החברה. המעונינים יפנו בכתב תוך פרוט קורות חיים, השכלה ונסיון בעבודה לת.ד. 9340, ירושלים.
סודיות מובטחת

לבית חולים כללי בתל־אביב
דרושה
עובדת סוציאלית
הכישורים הדרושים: בוגרת בי"ס אוניברסיטאי לעבודה סוציאלית, ידיעה והבנה בבעיות בריאות, כושר לקיים מגע מקצועי עם חולים ומשפחותיהם הנמצאים בחוץ ובבית, קשר עם מוסדות רפואיים וסוציאליים בקהילה, כושר לעבוד בצוות רב־מקצועי.
עדיפות תנתן לעובדת בעלת נסיון.
נא לפנות בכתב בצרוף פירוט קורות חיים לת. ד. 2883, תל־אביב.
סודיות מובטחת

דרושים
הנדסאי בנין
למשרד לקונסטרוקציות
להתקשר חיפה 254222

דרוש
מנהל חשבונות
ליום עבודה מלא
בדבר פרטים נא לפנות בכתב אל ועד עומר, דואר עומר.

למחלקת המעליות
דרושים
טכנאים/ הנדסאים
התנאים יקבעו לפי כישורי המועמדים.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב בציון פרטים לת.ד. 1969 ת"א, עבור "מעליות".
חרוש

מכון ויצמן למדע
דרוש
מציל מוסמך (בכיר)
לעונת הקיץ 1973 — לעבודה מיידית
עם הסמכה מטעם איגוד המצילים ובעל נסיון רב
ידיעת השפה האנגלית רצויה
משרה מס' 209
על המעונינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם למח' המנגנון ת.ד. 26 רחובות 76100 בציון מס' המשרה

שרות ידיעות אזרחי
מרכז לחקירות פרטיות בע"מ
ת"א, שדרות רוטשילד 8
טלפון 59251
קורסים
לחוקרים פרטיים וקציני בטחון
1. קורס משולב לחוקרים/ות פרטיים
2. קורס לקציני/ות בטחון דו חדשי.
לימוד מקצוע נדרש, רווחי ומעניין באמצעות המכללה להכשרה מקצועית.

למוסד צבורי מרכזי
דרושים
שליחים לארצות דוברות אנגלית
לתפקידים של ניהול משרדים, ארגון אוסף כספים והסברה
דרישות התפקיד:
* נסיון בעבודה ארגונית־כללית ברמה גבוהה.
* ידיעת השפה האנגלית (רצויה שפת־אם) והעברית על בוריין.
* כושר הבעה בכתב ובעל־פה.
* השכלה אקדמאית.
מועמדים מתאימים הממלאים את הדרישות הנ"ל, מתבקשים להגיש בקשותיהם בכתב, עד 25 במאי 1973, בצירוף תולדות חיים, השכלה ונסיון בעבודה, לת. ד. 7093 ירושלים, עבור "מועמדים לשליחות".

לחברת רוממה בחיפה
דרושה
פקידה כתבנית
לעבודה מפוצלת
שעות: 08.30—13.30, 16.00—19.00
לפנות טלפון 669119, 664793 חיפה

לחברת בימות דרושות:
* **כתבנית עברית-אנגלית**
שעות העבודה 4—8
* **מזכירה כתבנית**
שעות עבודה מפוצלות
בעלות השכלה תיכונית
ולאחר השירות הצבאי
לפנות אישית לבימות, ככר מלכי ישראל 9, ת"א.
(לא תימסר אינפורמציה בטלפון)

מיקרואלקטרוניקס בע"מ
MICROELECTRONICS LTD
מפעל לרכיבים אלקטרוניים
דרושים
1. **פקידה עצמאית** לתפקיד מעניין
כישורים:
א. בוגרת תיכון
ב. שליטה בשפות עברית האנגלית כולל הדפסה
2. **פקידה**
לאחר שרות צבאי, ידיעה בהדפסה בשפות עברית ואנגלית
3. **נער שליח** להצי יום
לעבודות שליחות וסידורי מנהלה, בעל קטנוע או טילון
תנאים טובים למועמדים המתאימים
לפנות למחלקת כח־אדם, טל. 7—851186 או לרחוב הפטיש 4, אזור התעשיה חולון (ע"י טמפו).

"הסנה"
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
ליחידת המחשב
דרושים
מפעילים
למחשב 360/20
עם נסיון של שנה לפחות
לפנות ליחידת המחשב — טלפון 623251.

דרושים
מפעילים
בעלי נסיון
למערכת קיטור ו/או בתהליכים כימיים
לפנות למלחאות ד. ג. אשרת, טל. 04—713282, עבור מפעילים.

אסם
תעשיות מזון בע"מ
דרושים
נהגים
להספקת סחורה לחנויות
בעלי רשיון נהיגה ג'3
עם ותק של שנה אחת לפחות.
מקום מגורים: תל־אביב, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים, פתח־תקוה.
המעוניינים מתבקשים לפנות למח' המכירות רחוב החשמל 5, תל־אביב
בין השעות 09—11 בבוקר, 15—17 אחה"צ.
סודיות מובטחת.

"אתא" חברה לטכסטיל בע"מ
דרושים
חשמלאי תעשייתי -
בעל רשיון ממשלתי לעבודה מעניינת באחזקה רחב ישר הילוכין ומערכת פיקוד.
מכשירן -
עם נסיון במפעל תעשייתי.
המעונינים יפנו אישית או טלפונית למחלקת כח־אדם לפי הכתובת ביה"ר "אתא", רחוב העצמאות 10, קרית־אתא 28008, טלפון 04—721321.

למוסד ציבורי
דרושים
דוברי רוסית
(גברים)
אקדמאים, סטודנטים, או בעלי השכלה תיכונית מושלמת, המעורים היטב בחיי הארץ.
עד גיל 50.
העבודה במשרה מלאה בערים: תל-אביב, חיפה, באר-שבע
פרטים ניתן לפנות בכתב לת.ד. 33232 ת"א 61330 (עבור דובר רוסית), או לת.ד. 2133 חיפה 31000.
נא לפרט קורות חיים.

לחברה גדולה בתל-אביב
דרושים
פקיד או פקידה
ידע בהנהלת חשבונות הכרחי
להתקשר ל־ 828196 827669

דרושים
מסגרים
רתכים
ומכונאים
תנאים טובים
לפנות: 04־721661

MARKETING MAN

We are a young, rapidly expanding Company, engaged in selling and installing a variety of security systems. We are looking for a top class marketing man with a strong background in electronics, to develop sales of our more sophisticated equipment.

The successful applicant will be able to organize and train sales representatives, have a thorough knowledge of marketing techniques and local conditions. He will most likely be under 40 years of age, have a university degree in economics and/or business administration, and should be currently employed in a senior marketing position.

WE OFFER A FIRST CLASS SALARY PLUS FRINGE BENEFITS, AND THE POSITION COULD EFFETIVELY LEAD TO THE SUCCESSFUL APPLICANT BECOMING DEPUTY MANAGING DIRECTOR.

Interested candidates are invited to send their complete curriculum vitae, in strict confidence, to Mr. Anthony King, Managing Director, Maktronics Ltd., 6 Chen Blvd., Tel Aviv.

SCI-TEX סאי-טקס בע"מ

Sci-Tex Corporation an electronics firm totally dedicated to export, has a vacancy for an experienced and personable

EXECUTIVE SECRETARY

Work is in a modern facility in Herzliya Pituah, in congenial company with a young management and staff.

We offer top remuneration to a candidate with experience in the management of an executive office, perfect English short-hand typing, experience in operation of telex. A working knowledge of Hebrew.

Five day week, hours 8.00 a.m.-5.15 p.m.

please apply in writing, giving full details of experience to: P.O.B. 330, Herzliya 'B'.

مكان الأصل

مكز امين الأمل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל-אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 לשורה

פרקי היום בתנ"ך

● תהלים, ל"ג-ל"ז

המשנה היומית

● סנהדרין, ה' (ה'-ו') (א'-ב').

הדף היומי

● כתובות, י"ד-י"ה

ההלכה היומית

● ברכת המזון, קפ"ה (א'-ו')

הדלקת הנרות

ירושלים
● ערב-שבת — 5.47
מוצאי-שבת — 7.06
תל-אביב
● ערב-שבת — 6.05
מוצאי-שבת — 7.04
חיפה
● ערב-שבת — 5.50
מוצאי-שבת — 7.00

תורנות רופאים לפי המקומות

תל-אביב:
● ד"ר סגל, בלוך 12, טל' 247800; ד"ר הראבן, רחוב אפשטיין 6, טל' 448231.

תורנויות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

דירות

וילות ובתים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

קבלנים

1-1½ חדרים

דירות בשכר חודשי

דירות מרוהטות

2-2½ חדרים

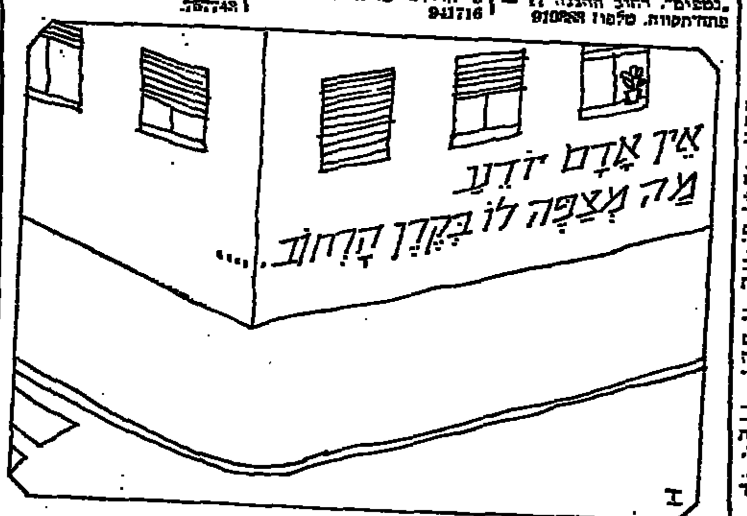

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י למלה / יום ו׳: 1.20 למלה

● בראשל״צ, במרכז, דירת 3 חדרים + טלפון 300 טל. 941840

● בשכונת התקווה (ע״י ביליג׳ בגן) דירת 4 חדרים. לטלפן 761857

● בשכ״ת סלון + 3, פ״ג, ריהוט מלא, רח׳ בארי ת״א. טלפון 254688. מיולי לשני תיים.

● 2 גדולים בדמ״פ ליד ה־בימה ריהוט ותוספות — 246324

● בדמ״פ 2 חדרים חזית + טלפון, העליה 33 836052

● בדמ״פ 2½ חדרים קומה ב׳ אלנבי תל־אביב 2 פרט פות מגורות ארון קיר. טל׳ 624683

● למסירה בדמי מפתח דירה בת חדר + פרוזדור ב־כניסה נז מאיר. טל. 445240

● בדמ״פ דירת 4 חדרים בית מצב גבוה במצב מצוין — 613704

● בדמ״פ 3 חדרים, ארון קיר מרפסת־דשא ... טלפון

● חברת רצינית מעוניינת ב־משרד לקניה או השכרה. — תשלום מראש. 245638

● 12 חדרים במרכז למכירה ולכל מטרה „אליהו״ 625629

● להשכרה משרד 2 + נר חיות וטלפון, בסביבת „הבי־מה״. — 249774

● אנו מטפלים בהשכרת וב־מכירת אולמות ומשרדים בכל הגדלים שרות אריה „אילי רווי״ 249164

● בשכר חודשי 3 חדרים טלפון במרכז תל אביב. טל. 53789

● להשכרה בשכר חודשי — משרדים בצפון ת״א בשטח של כ־130 מ״ר טל. 235608

● להשכרה בשכר חודשי משרד עם טלפון בסביבת ה־תחנה המרכזית טלפון 150762

● בשכ״ת משרד מבודד בב אלנבי, טל. 254142 ת״א

● דרושים משרדים ומקום תצוגה עם טלפון במרכז או צפון תל־אביב, עד 130 מ״ר טלפון 103158054

● כאם דייתך אינה מרוה את ויש בה טלפון השכר אותה כמשרד והכנסתך תגדל אצלנו שכונו תל־אביב טלפון 242341

● בהזדמנות בקרבת דיזנגוף 2 חדרים ... טלפון

● דירת 3 למכירה מיידית בנבואים 5 ת״א ...

חדרים מרוהטים

● לתיירים 2 חדרים מרוהטים, שימוש במטבח טלפון 514294

● חדר יפה להיתר, במקום מרכזי ושקט בבעלותיים רצוי קיבוצניק או תייר טלפון 14.00 — 252635

● חדר יפה + מרפסת להיי־רים בסביבות עירית ת״א, אביב. 249440

● חדר מרוהט עם מרפסת, כניסה נפרדת, לבחור רציני, טלפון 47 ת״א

● חדר מרוהט סמוך לכיכר דיזנגוף. טלפון

● מרווח מבודד ומרווח מה־פה עם הדר עם שולחן כתיבה, לנ.ש. ליוניים בשבוע באזור תל־אביב ... 1/224 ... 1224

● לתיירים בצפון ת״א חדר מרוהט יפה טלפון 449408

● להשכרה חדר בתוך דירה לבחורה — באיזור ר״ג, טל 219120

● חדר יפה ליחיד, אבדמור בית, רס״ל 30 א׳ תל־אביב. 9—11—10—21, שבת כל היום.

● בצפון תל־אביב, חדר מרוהט לתייר ... 23503

● חדר יפה בשכ״ת לבחורה ... טל׳ 241171

● חדר מרוהט גדול ויפה בקרבת כבר דיזנגוף. ל־ טלפון 280976

● לינה + שבר הטיית ... 16.00

● חדר מרוהט בצפון ת״א לאשה או נערה להתקשר טל׳ 446796 או 257564

● חדר מרוהט להשכיר ל־ יחיד, באזור הצבאי 4 ת״א לאלר 13—19.

● חדר מרוהט לא מהיות בבעתיים שנתיים 94 אשכנזי

● חדר בנדיק לא מרוהט ב־ רח׳ הנגביה 18. הלפוין מ׳ 14—17

ביקוש דירות

● מעוניין לקנות דירת 2 חד־רים למשרד 05363896 אחה״צ.

● זוג תיירים מעוניין בדי־רה לקניה או השכרה בתל אביב לכניסה מיידית טלפון 245636

● למשפחה באה״ב דרושה דירה של 3 חדרי שינה הדל־מ־1/10 לכל 1973 ...

● לקיבוצים ולבני קיבוצים ...

● זוג עם ערבויות בנקאיות מחפש דירת מרוהטת או ריק בשכ״ת. מוכן לשלם מ־ ראש 58845

● דרושה לקניה דירת פר־מר נמוכה 4 חדרים בצפון תל־אביב טלפון 726769

● דרושה לקניה דירת 3 חדרים באיזור ההחובות קרו קיימת גורדון ופרישמן בת״א ... ת״א.

● מעוניין בשכ״ת בשני חד־רים מרוהטים + טלפון ב־ סביבות דיזנגוף פרישמן גורדון ... לפנות נז, ... חולון, ה תשלום מראש 252497

● בית ישן או רד משפחתי באיזור רמת השרון טלפון 711344

● מחפשים הדר (לסלוצה) בשיפוץ משכה ובצעים ... T. GOLDSTEIN
30 Dongan Place
New York, N.Y. 10040
U.S.A.

● תייר מעוניין לקנות דירה בצפון תל־אביב — 446339

דירות בדמי מפתח

משרדים

● משרדים בחולון — 3 דירות ... טלפון ...

● הנות למכירה במרכז פקנין ... „אליהו״ ...

● הנות להשכיר בשכ״ת ליד ...

● להשכיר חנות ביישנאית ...

ביקוש עבודה

● נגר עצמאי צעיר מעוני־ן להתקשר עם מוסדות ומפעלים במרכז „הארץ״ אלימלך אל־ברס ... 41 פתח־תקוה.

● נהג צעיר עם מנדר רכב־ קבינה מחפש עבודה. 878845 ביום שישי 20—16.30 בשבת 10.30—13 16—19

● בחור צעיר אחרי צבא עם משאית בינונית מעונין ב־ עבודה לכל אזורי הארץ — טלפון 87081, מישקה.

● ממפלת מעוניינת לעבוד ב־ ביתה עם תינוק. טלפון 856542 חולון.

● מנוסוריית לוקחת עבודות הביתה מתל־אביב או באר־שבע. לפנות ת.ד. 112 אופקים.

● עולה חדשה מבודשה בעלת מושלמת מעוניינת לשותות או עבודה לבתי רח׳ הראשונים 46/8 אשדוד עכור בראו.

● סטודנט 1 שלחים מסי־רים/ות ועובדים/ות לכל ה־ מקצועות „המכשיר״ — 28—67—64

● מעוניינת בעבודת מזכירה ו/או במעבדת צילום בכפ״ר צבא והסביבה. טלפון: ...

● מנהל חשבונות עצמאי מנוסה — מתפנה. ת.ד. 38279, תל־אביב.

● מטפלת בנכים וזקנים — להשגחה וטיפול בשעות ה־ ערב, בלילה + חדר. טלפון 770488

● צעיר אחרי צבא מעוניין בעבודה מ־8—5 בערב — 877611

● דרושה דירה 2½ חדרים בחולון, טלפון 852308

● מטפלת מנוסה ואחראית מעוניינת בעבודה בביתה ב־ סביבות אפקל תל־היחומר — 770579

● בכנאי מכונות מעוניין ב־ עבודה בשעות אחה״צ והערב טל. 857322

● קצין מחסנים ארצי בעל ניסיון ותנופה באירגון מחסני ענק מטפיל צוותי כח אדם גדול עומד להשתחרר טלפון 03—87252

● יהלומים! דרושים ברי־לנדירן לממה ולמעלה. פוע־לים הוזקים אבנים מובות מאוד אשריות לתנאים כבל־ נייב לצלצל — 780865

● כתבנית עברית מבקשת עבודות הדפסה לסטודנטים בבית לפנות בכתב יד רחוב כלפור 18, בת־ים אמזויל רחל.

● צעיר שהשתחרר זה עתה מצה״ל עם מנדר חדש בעל עומס של 2—2½ טון מעוניין בעבודות הובלה רצוי עבודה קבועה טל. 825224 פרט ל־ שבת.

● אם בית בונית חרוצה מעוניינת לעבודה בבנימינה או מוכר כסן לטלפון רק 263068 .16.00—19.00

● נהג + פולקסווגן מסחרי מעוניין בעבודה ת.ד. 20001 ת״א ...

הכשרה לעבודה

● קורסים: פקידות י.ב.מ. כתכנות הנה״ח תעודה ועזרה בעבודה „שרונל״ תל־אביב. אלנבי 140 בכר המושבה (התחנה המרכזית) .724335 רמתגן ז׳בוטינסקי 45, חולון סוקולוב 70.

● עזור וקרא! למד/י מקצוע בריא רווחי ומעניין באמצ־עות מכללה להכשרה מק־צועית שליד שרות ידיעות אזרחי — מרכז חקירות ...

● „בנץ — מורים״ — השכרת רכב בחירים מוזלים, הסלד־נורי׳ 55. 281968

הצעות עבודה

● דרושה ספרית לסלון תסרוקות „שוקה״ סירני 40 גבעתיים. 250970

● מלגזן דרוש למפעל קור עוז, תנאים טובים למיעמר המוצלה. טלפון 961170 — 963776

● דרושה עוזרת בית 3 פע־מים בבוקר, טל. 412583

● דרושה אשה עם המלצות לניהול משקבית (בלי יל־דים), תנאים טובים. לפנות טל. 441966

● דרושה אשה לטיפול ב־ילד בן שנתיים ברמת־השרון ... 8.00—16.00 + המלצות — 774440 בערב.

● דרושה בחורה למשק בית (ילדים בבית־ספר) ל־7 שעות טל. 250857

● „למוסד הנשר״ דרושים נערים למכונאות רכב. יצחק שדה 37, ת״א, טל. 32198

● מוכרת דרושה לחנות צע־צועים בדיזנגוף, רצוי ד־ברת צרפתית — 227058

● לסלון „דייב״ דרוש ספר מעולה לגברים. תנאים טו־בים. טל. 225946 ת״א.

● דרושה אשה אחראית, לעזרה במשק בית + בישול + מעט טיפול בתינוקת. ל־4—6 ימים בשבוע 13—8 טל. 234025

● דרושים מבתאי רכב טו־בים ומתקדמים לעבודה ב־ תנאים מצוינים. טל. 768011 מיום א׳.

● דרושה מנהלת (דירקט־רים) בעלת נסיון לנהול בית עסק לאופנה נשים מעולה (למכור ויצור) לפנות ת.ד. 911, עבור מס׳ 320.

● דרושות לעבודה מיידית: א) מקירה מנוסה היודעת גם הנהלת חשבונות, ב) פקידה מתחילה רצוי לפני צבא. לפנות כוכב אריה, טל׳ — 441084 ת״א

● דרושה כתבנית מעולה ה־שולטת בעברית ובאנגלית ו־ מדפיסה בשתי השפות. אפשר לעבודה חלקית ...

● בקיראון דרושה מטפלת ל־2 ועבודות בית ...

● דרושה מזכירה מתחילה ...

● דרושים כרסמים ומכבבים לעבודות יצור הרכבה תנ־אים טובים, טל׳ 845695

● לביחד לבריגה דרושים כורנים למכונות עגולות, תוחרות אברלוק וזינגר ...

● דרושה פקידה־כתבנית לעבודה במזכירות להתקשר טלפונים 33109 או 22776

● דרושות תופרות לזינגר ואוברלוק כתחורים ולולאות ...

● דרושה פקידה בגיל 38 ומעלה, לעבודה אחראית בלי טיפול 5 ימים בשבוע, תנ־אים טובים למתאימה טלפון 58001, דנרי.

● למטפחה נחמדה, ... דרושה עוזרת אחראית והרוצה עם נסיון והמלצות רצוי עם לינה. ... 363944

● דרושה מטפלת ...

● דרושים צמחים ... כ ...

● דרושה מנקה ...

● למכירה אטליז ברמת אליהו ראשון לציון, עם לקוחות קבועים, בית קירור + כל הציוד הדרוש, אפ־שרות לרכישת דירה 2½ חד־רים בקירבת מקום. נא לפ־נות לטל׳ 220838 ת״א. אחרי 7.00 בערב

● למכירה מזנון באיזור תע־שיה מרכזי, פרנסה בשפע — 86403

● למכירה ברמ״ש מקום ה־ מתאים לכל מטרה — חנות, בית מלאכה, משרד, או דירת מגורים הלכות ראווה, טל. ושרותים פרטי (לא לחזית) בן־יהודה 22 ת״א, טלפון 236077 ללא מתווכים

● בהשקעה של 1000.000 (מליון) ל״י בשותף שקט בעסק קיים ורווחי — תבכל הכנסה של כ־50.000 ל״י ל־ חודש, לקביעת פגישה לבר טל׳ 08/419676 ...

● לכל — למכירה ... לפיטום, טל׳ 771233

● למכירה בתל־אביב, בית קפה מבוסס, פעיל ומרוהט על כל ציודו במחיר 200-000 ל״י + 40.000 ל״י עבור דירה שנה. פרנסה בטוחה ל־4 משפחות לפחות. לפנות למר ו. הנגבי בחברת ככר הרצל בע״מ, במגדל שלום, תל־אביב.

● לקיבוץ מקוים דרוש: איש מכירות בענף החידראור ליקה רצוי שהגרם תנאים טובים לאדם המתאים. טל 81803 תל־אביב.

● למכירה ביס״ל למוצרי מתכת במרתף 26 מ״ר טל 230284 בערב.

● בהזדמנות למכירה כמה טלסקופיות חדישה 55 מ״ר נייחת. 751546

● למכירה בהזדמנות מכונה מעויינת לניקוי נוצות. — 053-24947 (בעבודה).

● למכירה חנות צילום ב־מרכז רמת־השרון — פרטים טל׳ 965341

● מחפש שותף מקצועי ל־ ביח״ר לבריקו קומפלט עם 6 מכונות סריגה, מלכה, רח׳ אורלינגר 15 (תחנה מרכזית) תל־אביב.

● מזנון צייר משוכלל ביותר למכירה. טל׳ ... בערב.

● למכירה חנות פלאפל, פרנ־סה טובה, בתיים. טל׳ 874772

● בקריית־גת במרכז המסחרי למכירת בהזדמנות החנות „בפתור ורוכם״ פרטים: — ראובן החיים. רח׳ הפלמ״ח 1, באר־שבע.

● דרוש שותף בלי השקעה, מסגר לייצור ארונים, לכמי־איות בעל מקצוע, ת.ד. 406 פתח־תקוה.

● למכירה מכון להעתקות שמש מבוסס רק לרציניים — ת.ד. 11262 ת״א למספר 13

● למכירה כלי־בו + עיתור נים בשלמה המלך 77, פרנסה טובה, המחיר הדרוש 25.000 לפנות במקום 11—8 7—4

● למוסד גדול בתל־אביב — דרוש שותף פעיל בשליש השקעה 150.000 388764

● באשדוד להשכרה נגריה עם מכונות היומי „פיסי״ מרכז בית טל. 055-23968

● לעסק משגשג בענף השרד תים דרוש שותף פעיל השקעה 150.000 287441

● בית מלאכה וחהי ללולאות ואינסדלינג, במרכז ת״א. — „ישראורולד״ 55423

● בהזדמנות למכירה חנות מכלת פרנסה בשפע טל. — 740542

● לחנות ירקות בשוק החרש בפרדס־כץ דרוש שותף (הש־ ברה לשנתיים מובטחה) לפ־נות ליוסף יעקב.

● חנות צעצועים מהשם שר־תפ 20.000 ל״י או להשכיר דים בשכר חודש לכל מטרה בלפור 115 בת־ים טל. — 875280

● למכירה אטליז הריש ב־ סביבה מאוכלסת. חדשה ציוד חדיש. ראשון לציון טלפון 20.30—17.30 945258

● למסירה בדמ״פ בית קפה + מסעדה + תחנת סוטו + טלפון (ציבורי) + משחקים, במרכז רמת השרון, ברחוב הראשי להתקשר כל היום — 770900, מ־21 982583 ולבקש את אלי.

● לרגל נסיעה בהזדמנות קפה — קונדיטוריה. פרנסה טוב 825411 אפרתי.

● חנות בתוכנית ל׳ להש־כרה בשכ״ת לכל מטרה טל. 230400 לצלצל עד 2.30

● קכלן מעוניין במגרש תמור רת דירות בכל חלקי הארץ. 02/228986

● ברמת השרון דרוש בערך חצי דונם/דונם לבניה טל׳ — 873965

● חנות לפירות יבשים עם ציוד מלא במרכז גבעתיים — טל. 725546

● להשכרה חנות במרכז נאות רחל מתאים לכל מטרה „די־רות נאות״ אילת 12 נאות־רחל.

● חולון למכירה בהזדמנות חנות 60 מ״ר 145.000 מומר לוב 1:38 בינת פרישמן — 840043

● דחוף מעוניין במגרש ל־ בניה 1—3 דונם עם או בלי מבנה בסביבות ת״א — 87118

● לקבלנים, בהרצליה דונם לבניה בגוש 6526 904321 אחה״צ.

● למכירה פרדס 87 דונם. טלפון 826124 בין השעות: 8.30—2.30

● בפתח־תקווה, למכירה 817 מ״ר, לבנייה מיידית 0574800 ופרט לשבת).

● מגרש + צריף 164 מ״ר עקניז, בריוחאי 56 שכונת עמירא.

● בהרצליה מגרשים לבניה חקלאות „בית דוד״ טלפון 930659

● אנו מחפשים עבור לקוחר חינו מגרשים בגושים 6806, 6631, 6636, 6820, 6621, 6668, 6800, 6500, 6591, 6614, 6615 — בזלנד תיווך, דיזנגוף 320 08/448204

● למכירה חצי מגרש 190 מ׳ באיזור יד אליהו „בייה שתי קומות, טל. 945736 כ־ ערבי

● חנות ריקה בשכ״ת בחלת יצחק, ת״א. 286446 בערב.

● חנות בדמ״פ 30 מטר + גלריה 25 מטר ב־יהודה. — 791409 בבית 233688

● להשכרה חנות בדה׳ ב־ עור אדים לכל מטרה. — 875965

השקעות

● משקיע רציני מחפש מב־ ישים ברחובות והסביבה. ל־ לא מתווכים. טלפון 064430 בשעות הערב.

עסקים

● בדמ״פ מספרה, גם לשימוש אחר, ליד מונרבי. 749238

● רווחים גבוהים — מביצי שחורות מבולתי מכלי עוד פרוש אחד — רב מבר, מס־ ...

● 20% לא 1% ריבית הבכל באמצעותינו בערבות בנקאית או בערבות מוסדות ציבוריים מוכרים. „קרן־לההשקעות״ בע״מ ליליננבלום 30 טלפון 55458

● למכירה בהזדמנות זכות ל־ חלוקת לחם באזור רמת־גן לפנות ברנה. הרואה 164 — רמת־גן

● להשכרה חנות מכלת, עבו־ דה לשתי משפחות באזור תל־ אביב. 852894

● מימון 100% לרכישת כל ציוד תעשייתי ובנייני 10—7 03—228287

● למכירה משרד שליחוי־ות מבוסס — חוג לקוחות — משרד — טלפונים — ציוד משרדי — לפנות לת.ד. 16540 ת״א — עבור מס׳ 6123

● 25.000 רוצה להשקיע ב־ עסק + השתתפות ת״ד 423 ...

● למכירה קיוסק במקום מרכזי בת״א ...

● למכירה משאית עם עבודה טל. 36486 אלי.

● ספרייה מפוארת + כל הציוד הדרוש + רשיון, ב־ סביבות התחנה המרכזית טל. 443019 825429 לחרשה

● בית חרושת להיטים מודרניים ...

● לרגל נסיעה בהזדמנות חנות עם פרנסה במרכז מס־ חרי „נאות אפקה״ — 774803 — 452459

● למכירה 40 אחוז מחנות „ביונד״ ביאליק 45 ר״ג בערב. 725358

● דרושים כספים תמורת ערבות בנקאית או בטחונות אחרים בריבית גבוהה „הסק״ עות כללות ברנר 1 (פינת אלנבי 55).

● מספרה להולון מבוססת ל־ מכירה פרנסה בשפע 847683 בערב.

● לשכור בשכ״ת מספרה מפוארת עם מזגן אוויר כולל קלינטורה, עבד טלפון 16 משעה 615517

● בהזדמנות הכנסת 2 כלי מש־אות במשאית עם מעביד ... 6.00 856469

● דרושים כספים בערבות בנקאית או בערבות מוסדות בתנאים מצויינים. „בשכות״ חברה להשקעות ומימונים בע״מ תל־אביב, ככר מלכי ישראל 19. טלפונים 280640 246211/2 ...

● למסירה זכות לחלוקת לחם ברמת־גן ללא תשלום עם רכב או בלי רכב — 748939 743191

● בעל חנות במרכז נתניה עם קלוש זיכרונות ושלמון + גלריה + רכב מעוניין בהצעות טלפון 053—24068 ...

● למכירה חברה להחזקה ד ...

● עסקים מכל הסוגים והסק־ צועות בכל האיזור „אליהו״ 625620

אולמות

● אולם להשכרה 30 מ״ר בכר ... 830001

● כיכר ה׳ אולם דרוקמה ... 253736

● להכירה אולם — 1000 מ״ר ביהוד, ... 919353

● אולמות בתוכלאכה ב חנויות, בשכ״ת ...

● אולמות, מחסנים, חנויות בוט״ל להשכרה ולמכירה ב־ איזור „אליהו״ 625620

● בבניין „מרכבים״ אולם 60 מ״ר להשכרה „אליהו״ 625620

● דרוש אולם למלאכת בגד ... 763760

● להשכרה 145 מ״ר אולם ... 249164

● בתל־אביב למכירה או ל־ השכרה אולמות עד לגודל 600 מ״ר בכל קומה ... 825505

● להשכרה חודשית אולמות ...

● אולם 100 מ״ר בתחנה ... 782058

● בקרית המלאכה בשכ״ת אולם 60 מ״ר, + גג טל. 828032

● 100 מ״ר אולם מתאים ל־ ... 724454

מגרשים

● מגרשי התעשייה גדולים ל־ קנים בכל האיזור „אליהו״ 625620

● מגרש בריסכה ... 614506

בתי מלאכה

● במרכז חולון להשכיר 3 חדרים + הול למלאכה ... 546925

● דרוש בית מלאכה המסוגל לייצר חולצות בכמויות גדו־ לות, לפנות טלפון 235072

דירות להחלפה

● להחליף דירה בירושלים 3 חדרים בדירה בת״א. טל. 063—58102

מחסנים

● דרוש מחסן ...

חנויות

● להשכרה לבנקים ...

● דרושה חנות ...

هكذا من الأصل

مكان الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל-אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחירים: יום חול: 1.00 ל״י למלה / יום ו׳: 1.20 למלה

• דרושה נקבנית י.ב.מ. ל׳ בי״ס לפקידות הד 6285 תל-אביב.

• דרושה עובדת ניקיון ל׳ מפעל תעשייתי. לפנות שבים 111/7 רמת החיל.

• דרוש גורן וגזרנית הנ׳ אים מצויינים למתאים טל. 58804

• דרוש מפעיל לטרקטור 922 אחרי צבא לעבודה קבו׳ עה להתקשר בין השעות 18.00—2.00. טל. 242436

• לבית מסחר לנעליים „מר׳ קולינסקי״ דיזנגוף 127 ת״א דרושות עובדות ומתלמדות.

• דרושים: אשה לעבודה משרד גיל 30—40 לחצי יום נער לבית מלאכה למכונות חישוב וכתיבה גיל 16—14 56893 מוקד.

• דרוש איש מכירות למח׳ כן לחלקי חילוף. רח׳ הסול׳ לים 6, טל׳ 33241 (ע״י אמ׳ קור), תל-אביב.

• דרושה פקידה אחרי צבא בתנאים טובים. רח׳ הסול׳ לים 6, (גיבורי ישראל פינת דרך השלום), תל-אביב.

• דרושים רתכים בתנאים טובים. רח׳ הטוללים 6 (גי׳ בורי ישראל פינת דרך ה׳ שלום), תל-אביב.

• דרושים/ות נציגי/ות מכירות לחברה מתפתחת. עדיפות לבעלי/ות כושר מכי׳ רות. הדרכה ושיכנוע — 226358

• לחברה צעירה דרושים/ות צעירים/ות שיוכשרו ויועס׳ קו כנציגי/ות מכירות. טלפון 58732

• דרוש נגר ונער לעבודה בתל-אביב, תנאים טובים — 225524

• עובדים למחלקת החבר׳ לות לפריקה ולהעמסה מ-12 בצהריים לפנות לחב׳ „מס׳ פר״ בלפור 9 ת״א.

• דרושות נערות בעלות כתב יד נאה למשרה קבועה לפנות לחברה „ישיר״ רח׳ הרכבת 36 תל-אביב.

• דחוף דרושה ספרית מעו׳ לה תנאים טובים מאוד, טל. 726812

• דרושה ספרית בתנאים טובים, רח׳ הרו״אה 34 ר״ג. טלפון 726652

• לחברה גדולה ורצינית ה׳ עוסקת בהספקת מים חמים והסקה מרכזית דרוש דחוף מכנאי בעל נסיון. להקביעת ראיון טלפון 37027 35894

• דרושה ספרית נשים, פר׳ קס 28, טל. 445272 דוד.

• למשרד פרסום דרושה פקי׳ דה כללית יוצאת צבא ל׳ עבודת יום שלם, מכונת כתי׳ בה עברית הכרחית, אנגלית רצויה, עדיפות לבוגרת תי׳ כון, לפנות אישית לרחל פר׳ סום סלר, שניאור 21 ת״א, בין השעות 11—13 (הסל׳ צות רצויות).

• לחברת „ברינקס״ (ישר׳ אל), בע״מ דרושים עובדים לעבודה בשמירה, הכישורים הדרושים: 10 שנות לימוד לפחות, כושר גופני טוב, רש׳ יון נהיגה מעל 4 טון. ותק 3 שנים לפחות, למתאימים שיעמדו בבחינות תשולם מש׳ כורת כ-1.000 ל״י (לאחר 6 חודשים). נא לפנות: כנרי שלום, קומה 3, בימים שני ורביעי, בין 13—14 טלפון 58787

• הכנסה נכונה, עבודה עצ׳ מאית ומעניינת צפויות לך, אם תשתלב בצוות רכישה של חברת בטוח גדולה ב׳ יועץ לבטוח חיים. מספר מש׳ רות פנויות במקומות שונים בארץ. מובטחים הדרכה ועז׳ רה מקצועית. לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים לת.ד. ... ת״א עבור „בטוח חיים״ — סודיות מובטחת.

• בכתיים לחברת א.פ.ל. — דרושים 1. רתכים כאוטוגן 2. מסגר מרכיב פטנטים על מכונות בתנאים טובים — טלפון 36282, 800038.

• יהלומים! דרוש תוחה, בריליינטר למסה בתנאים מיוחדים — לפנות: יהלומי תמנון, תושיה 9 תל-אביב, טלפון 38453.

• דרוש בחור עם וספה, רצוי עם סירה. לפנות חנות „גינון״ אחוזת העם 20, ת״א, מול קולנוע שלום, בשעות 12—14

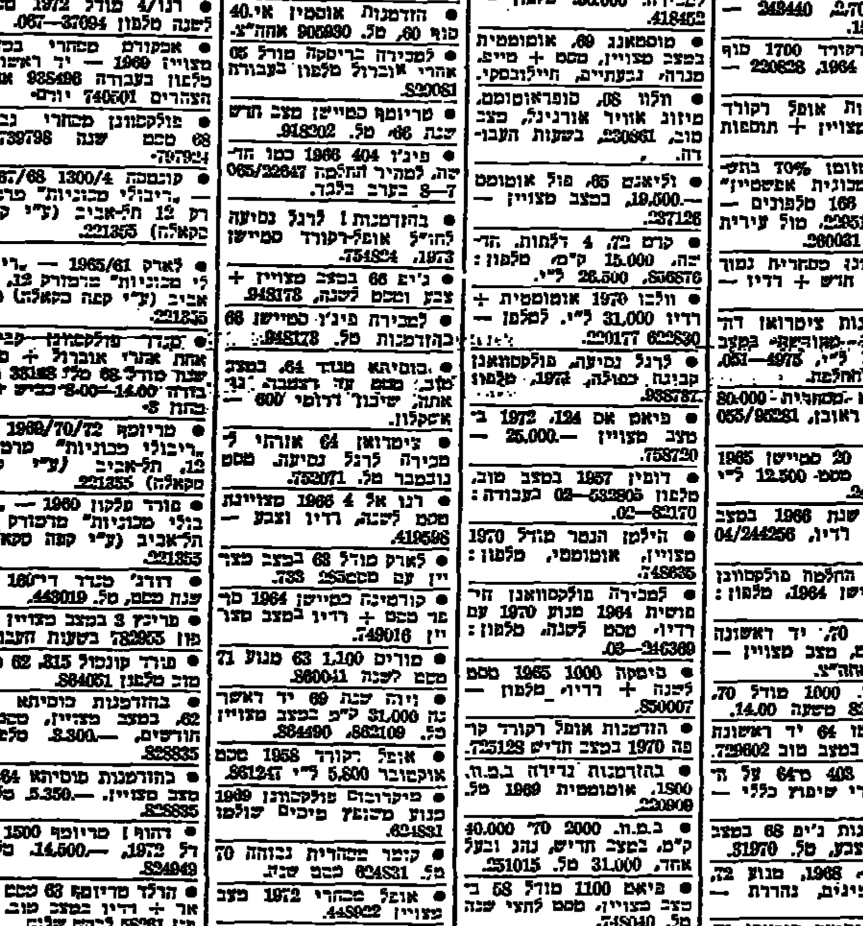

מכוניות למכירה

לוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל-אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י לשורה / יום ו׳: 1.20 לשורה

מכונות גילוח

● אליאס מכירה ותיקונים, מכל הסוגים עליה 19. 821870

מכונות כביסה

● הובר אוטומטית 1972 במצב מצוין, 2,800.— טל. 768730

● מכונת כביסה לא אוטומטית וללא חימום, דגם טייב אמריקאי — 300 ל״י לפנות בן טובים. 837815

● למכירה בהזדמנות מכונת כביסה הוברמטיק במצב מצויין. 775411

● הצעה מיוחדת: מכונות כביסה תוצרת חוץ בשבר אוטומטית מ-1,690 ל״י.

● בהזדמנות סלמיות פילקו במצב חדש, טל. 870782

● מעגילה חשמלית למכבסה 180 ס״מ, בהזדמנות, טלפון 827165

מכונות תפירה

● למכירה מכונת תפירה זינגר טלפון 703070 מ-3 אחה״צ.

דודי שמש וחשמל

● ״הרוהיידר״ — ״אמקור״ לצורותר בעיר ובכפר, 260933 המלך ג׳ורג׳ 68, ת״א.

● ״מגנזיום״ תיקון דודים מכל הסוגים באחריות מלאה. טל. 505810 איזור התקשייה חולון.

● קרן אור הדוד גדול סלמו 32590 או 31929 דודי שמש השמל תל-אביב רחוב גולומב 24.

● ״אירנאל״ דודי חימום ב״ע״מ, ביצוע והרכבה ע״י צוות מומחים בכל חלקי הארץ. 106 טלפונים 820807 — או 824785 ת״א.

רהיטים

● בהזדמנות כפה פינתית במצב חדש טל. 740498

● מערכה שולחן תיק + 6 כיסאות ״רביב״, חדשה — 736720 2.500.—

חיות בית

● למכירה גורי דוברמן בוקסר משובחים + תעודות טלפון 916528

● גורי דוברמן נקבות תמות משובחות תעודות בינלאומיות 773098

ציוד בנין

● מלאי מוגבל של מערבלי בטון תוצרת חוץ, מנוע דיזל במחיר היצף של 5,500 ל״י. ״וילדרוס״, הרצל 105 ת״א. טל. 829335

שרותים

● פוליש תל-אביב, ליטוש והברקת מרצפות בפוליש. טל. 738530

● אינסטלציה ושיפוצים, מבצעים תיקונים בבתים וכן קבלים מבנים חדשים. טל. 842098

● סידור וגננות, עבודות וביצוע מהיר, אחריות — 445970 — 444890 בפוליסורה והרמם קתיק גם

● מחדש כל מיני רהיטים בבית הלקוח, עבודה אחר אית. 827802 בערב, אשל.

● אטבבינות, הידוש אטבבינות בביתך בכל הארץ טלפון 243060

● מכבר מבצע מנעולים סורגים דלתות ברזל גדרות וכל מיני עבודות ותיקונים טל. 231258 ת״א.

● המלמסים הברקת מרצפות בפוליאסבר לא כתחלקים, דירה 150, טלפון 248609

● מבצע עבודות עפר ואספלט בהזדמנות, מוכנים וביה״ר — ת״א, 731847 בערב.

● ״שפר״ הכרנו לבקוים מרצפות — 150.— ל״י לדירה אפי קרות לניקיון יסודי טלפון 443919

● ״המאאר״ — הדבקת ספרים והיקרות עץ ע״י מומחה. ביקור בית ללא התחייבות. טל. מ״8 בערב 822407

● שיפוצים — בניה — הריסה — תרסינה — ריצוף — תריסים — טפטים — הנטפת תריס — חשמל — 348666 .785351

● שיפוצי מראה המסבה ע״י ציפוי הארונות בפורמאיקה דקורטיבית טל. 757233 בערב ובשבת.

● ליטוש והברקת מרצפות — 130.— ונקיון יסודי. ״עמירי״ — טלפון 243226

● כדאי לנצות ולהיוכח כיצד מבצעת ״טומרון״ פרליט והברקה במחיר הזול ביותר — 904875

● מכון לניקוי ותיקון שטיחים. ״פורת את כרמל״ — מומחים לניקוי ותיקון שטיחים. שרות מהיר מבית הלקוח והרה, רח׳ 54 מספר 6 יפו. טלפון 824120

● מומחה לתיקונים והרכבת תריסים במקום, טל. 51715

● מבצע עבודות עפר ואספלט בהזדמנות, מוכנים ב״ית ת״א. 731847 בערב.

הרצאות וכינוסים

● האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, מודיעה על הרצאתה של פרופ׳ פליקס בלוך, מכון לפיזיקה מקאמרסו, על מאקרואלולים — שתתקיים ביום שלישי, י״ג באייר תשל״ג (15.5.1973) בשעה 18.15 בבית האקדמיה, רחוב ז׳בוטינסקי 43, טלביה, ירושלים.

חוגים

● חובב צעיר מעוניין בחבר בבת צעירה לצילומים ת.ד. 379 ראשל״צ.

● צעיר נחמד מעוניין בידידות עם אישה ת.ד. 2259 ר״ג.

תריסים

● התקנת הריבים מפלסטיק ומסגרות זכוכית, ביצוע מהיר, מהיצרן לצרכן, ביה״ר ״הדר״, שלמה המלך 39, טל. 226218

● מבצע המרוש תריסי הפרייקים, תריסי הזזה עם ציפוי אנודייז 85 ס״מ. חלונות זכוכית 115, טיב מעולה באחריות ת״א, רבי מאיר 10, טל. 58782 ליד מגדל שאול.

הלוואות

● הלוואות בתנאים נוחים!!! לעובדי מדינה וצמבירים קבע.

● לבעלי רוכבי רכב פרטי הלואות בתנאים נוחים — טל׳ 236003

● ״אלמור״ — הלוואות בתנאים נוחים לעצמאים, חברות ומפעלים — גלויקוון 10 תל-אביב 280992

● הלוואה מיידית לעובדי מדינה, התחייבות ומצגי גופים. 220503 227337 תל-אביב.

בתי-ספר ושיעורים

● מורה מצוינת לצרפתית, עברית, דקדוק וחבור, כולל הכנה לבגרות רבמה. 419598

● כשורים נותן שעורי עזר במתמטיקה + הכנה לבגרות. לפנות: 535762 הלב.

● מתמטיקה לבגרות 5-5 יחידות מורים אקדמאים ומכון הכנה ״מתמטיקה לבגרות״.

תריסים

● מוריס שיוחדים! הרים חזרה מעיסה 86 ל״י, קוצרי ״אלגל״. 241266

שיפוצים (טפטים)

● צאר הטוב ביותר הרכבת טפטים והיקרות עץ ע״י מומחים בכל בבכור ללא הוד רוה 574216 פינברג — ביקור ללא התחייבות.

טיולים

● סטודנטים מעוניינים ב: צעירות לטיול באירופה — 04/244612 — 03/723063 .02/525404

● מתפשים צעירות בהסדות לטיול בחו״ל 03/239117 .04/587335 02/87675

● מבוקשות פרטנריות ל: טיול אקדמאים וצעירים! — 02/36819 — 03/916179 .04/533575

● כתארגן כבע סטודנטים לאפריקה בחורף 1973-4 — טל. 441985

● ב-3,100 ל״י הטיול הזול ביותר לאירופה טלפונים: 842334 38102

● בן 54 יוצא ביולי לאירופה מחפש בת זוג לטיול, — טלפון 948818

● רורוטיסה! המבצע הסטודנטיאלי הגדול ביותר של השנה. 8 ימי נופש בדר דור ביולי והיכרויות בחודש אוגוסט. בתוספת 4 ימי טיול ובלוי ביוון והאיים ב: מחיר מיוחד. 100 כה!!! כמה הדרדרוהיים — 03/280565 וכו 03/41731 .04/254143 — 02/535567

● פתרא בגת צעירים דתיים נוסעים בתים במשיכה בתקופת התעלה במולים ל: חו״ל פרטים 611548 633235 עבור יהודה פרלסון 4.00 עד 7.00 אחה״צ.

● בהזדמנות כרטיס טלא לניו-יורק והזרה, חייב להיד מבר מיידיה, טל׳ 04/336968

● אם ברצונך לנסוע לאירופה בחודש יולי או באוגוסט לטיול אמיתי — רק איתי! טלפון 251843 — 50811 ולבקש את הגי

● חבורה עליזה של סטודנטים וצעירים הרפתקנים לאירופה. 03/441965 — 02/62787 — 04/711819

● ב-8,78 לאיטליה, שוויץ, הולנד, לוקסמבורג, אנגליה, צרפת, וספרד. הצרפה אלינו: איציק — 08—369650 — ניסים .03—448843

● במבורות ההצלחה של השנים הקודמות גם השנה מתארגנת קבוצת סטודנטים ואקדמאים צעירים לאירופה. כדאי לך לקבל פרטים ב: (03)226858 — (03)245684 — (04)262862 — (03)446470 — (02)33771 — (04)84082 .(02)38726

● קבוצת סטודנטים וצעירים מתפשים משתתפים לטיול נפרד באירופה הלוך באניה חזור במטוס — 251843 — 03—871374 — 03—871130 — 02—67539 — 02—623878 — 04—222763

● תיכוניסטים דתיים עבור בם הכננו טיול ליך מדינות באירופה בין התאריכים 23.7—16.8 פרטים: יעקב רנב, טל. 08—759548 בערב.

● שתי בחורות רציניות (29) מחפשות שותפים מעניינים לטיול מפושר בחו״ל, טל. 845062 ת״א (אחה״צ).

● יוצאת לטיול באירופה ומחפשת שותפה (לא שותף) לטיול בלבד, טל. 03/759018 5—8 אחה״צ.

● רורוטיסה! המבצע הסטודנטיאלי הגדול ביותר של השנה. 8 ימי נופש בדר ביליי והכרויות. בתוספת 4 ימי טיול ובלוי ביוון והאיים במחיר מיוחד.

● לאירופה הצטרף אלינו — הטיול מסוג! 03—415673 — 03—862905 — 03—446022 — 24—85867 — 08—523482 .04—251191 — 08—35596

● מתארגנת קבוצת סטודנטים וצעירים לטיול משותף באירופה בחודש יולי — 03—287441

● סטודנטים ואקדמאים יוצאים לטיול ובילוי באירופה המערבית + יוון ואוסטריה מעוניינים בעוד מספר מתתפים(ות) — (03)280565 (02)535567 — (03)415721 .(097)3924 — (04)31076

● קבוצת סטודנטים וצעירים מתארגנת לטיול מקסים לאירופה, טל. (03)445356 — .03—225362

כלי נגינה

● מסחרים: הורליצר, רכו, קווי, בלומכר, אורגנים: הורליצר ולכון, אלגם, אקו. גיטרות: סמפריות עבודות יד ואקורדיונים. הזמנות גם לעולים חדשים. ״רכימל״ בן יהודה 148, ת״א, 239691

● גיטרה ג׳וניבס מבצר, ויברפון גנקו, טל. 249071 גם בשבת.

● מסחרים, עוגבים וגיטרות חדשים ומשומשים, ״דרורה פי״, ת״א, פריסמן 37 — 236458

● למכירה מכתר הופברג במצב חדש, טל. 548855

● בהזדמנות אורגן חשמלי בתקצל, הופה אחת, 1,500 ל״י טל. 951012

● בהזדמנות הפסנתר נרמני

● בהזדמנות פסנתר גרמני 224745

● בהזדמנות אלגבי 94 לצבור הם במחירים נוחים ומכירת קלאסיים עם תשלומים. נוחים.

● אלינו המסנתרים טובים יותר וזולים יותר, ״רוני בה״ דיזנגוף 180 ת״א.

● הזדמנות, גיטרה בס חדשה — פרמס. 863581 — פר 4.30

● אורגן חשמלי + אמפליפייר ורמקול 100 וואט. 7,000 טלפון 265189

● ״מוסיקה לעם״ ברונו הירש 34 מהדיתקות. הזמנות המצוינות היחודית לכלי נגינה קונה, מוכר ומתקן, כל כלי נגינה, באחריות מלאה.

● גיטרות ישנים במצב טוב — כיון, לוינסקי 104 ת״א.

● למכירה גיטרה — במצב הייש תוצרת יפן, טלפון: 258006

● אקורדיון 120 בס כפייפי סופרני 8 רגיסטרים כמעט חדש, 1,000 ל״י, 738120

● זוג רמקולים רואל 60 ואט. במצוינים — 35581 — 250203 — מיוזר.

● גיטרה הופנר 3 פיקרופנים. מצב חדש. 766129 — בבוקר.

● בהזדמנות אקורדיון 48 בס איטלקי, טלפון 766129 בבוקר.

● אורגן/אקורדיון (רוואר ווכס), צלילים בנודים, ב: מצב חדש, 766189 בבוקר.

● מכון למסנתרים חדשים ומשומשים, הרצל 85, רחובות, טל. 54855

שטיחים

● 8 שטיחים מעטיינים (אפשר כמש הפעות טוליון) טלפון 235619

● מכון לניקוי ותיקון שטיחים ״פורת את כרמל״ סיפוח לניקוי ותיקון שם הב שירות מהר מבית הלקוח והרה, רח׳ 54 מספר 6 יפו טל. 824120

חקלאות

● משק חקלאות בשדהורדבורג רצוי אנשים רציניים, טל. 925032

● בהזדמנות אדמה חקלאית השקעה בטוחה, ״החר המרכז״ טלפון 951246

● בכניבת רחובות פרדס למכירה, השקעה בטוחה, ״החר המרכז״, טלפון 951246

● 20 דונם אדמה למכירה בכביש הראשי, 069/38102

● למכירה טרקטור פורדסון אחרי אוברול, ופרגוסון 1080 ועגלה גדולה להתקשר בשעות הערב 063/77216

● מקור נו חשמל לשימוש בבית ובחוץ. 03/261394 — 053/92504

● למכירה טרקטור פרגוסון. 178 + מולטי ועגלה קשה. 921681

● למכירה שתילי אבוקדו מובחרים להשתלה מיידית. לפנות טל. 058/91149 בערב.

● למכירה 1) קומביין כותנים מכנותא, 2) מלקטת בוטנים 3) מבערה כופנים. טל 984482

● למכירה טורד 5,000 בתנאי טוב. אפשרי עם עבודה. טל 070/802

● בתי אמון לגידול הודים, הודים בגיל 6 שבועות. הרמות עד 6000 פרגיות צורי דרורי, מושב ראשון. טלפון 063/22271 063/22318 בערב.

● שתילי אבוקדו מפן אנינה בבנו גורן כפריים — 053/33006

● פרדסים, כפטים ביהים, ארמה פרטיה ״מלצור״ — ״אלישר״ — 625629

● בהזדמנות משק במושב בסביבות רמלה: ביה, לול, אדמה ופרדס. טל׳ 320686

● למכירה משק מבוסס, מרכז גאליה. משפחת פרחי לאון.

קוסמטיקה

● טיפול קוסמטי ברגליים ובידיים בשעות חשה. טלפון 870470

בולים ומטבעות

● מחירים טובים במיוחד עבור בולי ישראל, בודדים וכמויות. מנורה, בן־יהודה 28 תל-אביב.

● למכירה מטבעות כסף בני דרות טלפונים 417329; — 260653

● מוכרים וקונים מטבעות בכחירים הוגנים, ״השקעות כלליות״, ברנר 3, (פינת אלנבי 56).

● לאספנים ולמשקיעים במחירים נוחים, מטבעות זהב למכירה ולהחלפה טלפון 940129 —

● מטבעות ומדליות קונים ומוכרים במחירים הוגנים בכל מקום בארץ ״מיל״ מרכז ישראל למטבעות ת״א, רח׳ אלנבי 108, ליד ביתהכנסת הגדול טלפון 823078

● למחיר החלמה! מטבע הנשיא 1967 מזהב, 8,000.— גם חנוכיה רוסית. קיבוץ רגיל ת.ד. 3673 ירושלים.

סירות

● בירה בפרש דגם 430 מכורדת מאד 452207

● למכירה סירה וגכי זודיאק + מנוע אבינרוד, 10 כ״ס, בוסר נסיאה ל-4 אנשים, מצב מצוין, 5,000 ל״י טלפונים 937727 980307 חוץ משבת.

● למכירה סירת מפרשים + מרקורי. טל. 37062.

● כפריות כרגם פינייסיל (לירונה) וכלי שיט שונים לפי הזמנה במספנת אליקים בע״מ, באזור התעשיה, הרצליה ב׳, טל. 932069 בערב

ריקודים

● תלמד לרקוד ב-5 שעורים אצל ״מרי״, קק״ל 56.

● ריקודים ופרקטיקה גם לבינונים — למדו לרקוד ביה״ס המעולה בארץ — בחורות קורס הינם. פרקטיקה מפגים בשבת, בג׳ ויסבורי, בן יהודה 185, ת״א.

● תוך זמן קצר תלמד לרקוד אצל ״כבור״, יוהוהנביא 38, תל-אביב.

שידוכים

● סטודנטית (20) מבודרת ויפה, ת.ד. 18086 תל-אביב (ל-60081).

● אם רצונך להיות אם כבר לה ד. 36090, ת״א.

● ״אביב״ — מכון עם בכירות, ת.ד. 18085/ג תל-אביב. בכבוד פרוטקט ובאחת הצעות.

● אקדמאי 30/186, מכוּדה, ת.ד. 18035 תל-אביב (ל-60040).

● מורה בלונדינית יפהפיה, 24, מבוססת. ת.ד. 6453 ת״א.

● סימפטית ונאה (40+) מעוניינת בידיד, ״אביב״, ת.ד. 18085/א תל-אביב — סודיות.

● כתשב אלקטרוני ואאלמנט ס.א.פ.יו. יכירך לבן/ה זוגך האידיאלי. פרוספקט ושאלון היום: ס.א.פ.יו. ת״ד 6220, תל-אביב.

● גרוש נחמד 35/175 בלי ילדים, מסודר, עבודה קבועה מעוניין בכתאימה, ת.ד. 4694 חיפה, למס׳ 15689.

● מלב אל לב נקשר אותך עם בני זוג כתאימים באופי, השכלה וגיל. צוות צעיר ודינמי יעקוב אתכם בטיפול אישי ומסור. בסודיות מוחלטת ממירים עם תירים/ות עולים/ות לפנות ״מכון בינלאומי ״סיג״ — בן-יהודה 9 ת״א טלפון 51907 רצוף עד 8.30

● הרשמה חינם לבחורים/ות נשים וגברים מכל הגילים. לפנות: ״אמת״ ת.ד. 2095 תל-אביב, עד 25.6.73

● לא תצטרך ל״חור״ ״לגור״ לא תצטרך ל״חפש״ מי לא מתנה! אם תפנה ל״רעים״ הצעות מתאימות ב״ 5 עד הנישואין.

● בוגרת תיכון, דתית נאה, 17/165 להוריה מעמד מסורבת מעוניינת באירו נאי מסודר המעוניין להשיג במעגל ״רעים״.

● רווק 28/175 מעוניין להכיר בחורה לספרה נישואין ת.ד. 157 רמתגן עבור 143 (פרטי).

● צעירים בגיל 24/21 וכבר פונים ל״רעים״! מדוע? הם רציניים. יודעים מה שהם רוצים ומתחשבים בחורה. צעירה רצינית ומשכילה כמוהם! ״רעים״ בן-יהודה 58 ת״א, חיפה ירושלים 16א׳.

● פרטי, צעיר נחמד 27 מעוניין בידידות דיסקרטית עם אשה ת.ד. 652 ת״א.

● אלמנות וגרושות מבוגרות מסודרות בדירה והכנסה מעוניינות בגברים רציניים עד גיל 60—70 למטרה נישואים! נא לפנות ל״רעים״ בן-יהודה 58 תל-אביב, ירושלים 16א׳, חיפה.

● בעורים מבודדים המעוניינים להכיר בנות נחמדות יתקשרו ל-44421.

● לפני הכניסה הקבל מ״רעים״ פרטים כדויקים על הגיל ההשכלה והתעסוקה של הנפשה האבצעים המוצא הן התביבים ועוד.

● הייר 52 בעל הכנסה רצינית, מבוסס, מחפש אשה בגיל 40—45 כנים רוצים דעני פתוח לנישואים. ת.ד. 8103 אשדוד עבור 100.

● אקדמאי תימני 28/168 דתי נחמד מעוניין בהכיר לה תיכונית דתיה והמורה. ת.ד. 168 נתניה (פרטי).

● לקרובתי בשנות ה-60 עינה מאמריקה, מעוניינת בהתאים ת.ד. 10079 צהלה.

● ״יוסי״ 220808 דיזנגוף 212 מציע: אקדמאית 28 + נאה מעוניינת בדת + עבס. — חיילת 33, הייר 62, הייר 39, רופאים, סתודרים, דתיים, מכבי אים

● שקלו ירוע בארץ, מעוניין עבור בתו הצעירה והנחמדה בבחור מבית טוב, למטרת נישואין, לפנות ל״אחור ה׳ לכבוד״, ת״א, דרך פ״ת 38.

● בשעות 9—11 לצהרי׳ 4—8 בערב טלפון 32440

● פרטי! רווק, נאה, אשכנזי, 25/170, מעוניין באשכנזייה רצינית, נאה עד 25, רצוי צילום טלפון, ת.ד. 28468 ת״א.

● בחור רציני ואינטליגנטי 23/186 בעל אפשרות לדירה, מעוניין בהיכרות עם מתאימה לאחר שירות צבאי, ת.ד. 2164 נתניה.

● לקרובה לומדת ונחמדה מאד 21/168 מעוניינת באשכנזי למטרה רצינית ת.ד. 561 חולון עבור א.

● נאה בתהליך גירושים מעוניין בידידות כנה עם אשה עד 37 ת.ד. 15010 ת״א.

● אלמנה 28/164 מסודרת בלי ילדים מעוניינת להכיר גבר למטרה רצינית עד 43. לפנות ת.ד. 542 קריית.

● אשה נהמדה מתגצית נבר בן 45 ומעלה לידידות ת.ד. 4490 חיפה לכב. 15234

● לבחורים דתיים ומבודרים! בחורות דתיות וכשרות נבות רבות מכל הקהילות מעוניינות בהכרות רציניות אנא פנו ל״רעים״!

● פרן מקסים 26/150 מבוסס ת״ד 6453 ת״א.

● פרטי! גבר בן 30 (עדות המזרח) מעוניין באשה מסודרת ואם בית מוכנה הסמוכנה גם להעניק לתמורה בן שלש הוא וכל הדרוש לת.ד. 10121 ירושלים.

● נחמד רוצה באשה נחמדה ת.ד. פרטית 10504 ירושלים.

● בן 20 מעוניין להכיר אשה (רצוי גרושה) עם דירה לידידות ת.ד. 2947 הל-אביב.

● בן 27 גרוש נחמד וכבד כיל מחפש ידידה בוגרה לבית ועקירת ת.ד. 2019 — חיפה.

● פרטי! צעיר נאה + כבר גית + דירת מעוניין במסודת והטובה לידידות אינטימית הגיל לא חשוב רצוי עם תמונה וטלפון סודיות מובטחת ת.ד. 2236 רמתגן.

● פרטי 23/168 מעוניין להכיר בחורה למטרה רצינית ת.ד. 7114 רמתגן.

● מעונין ברווקה (יוצאת המזרח) מסודרת משכילה ר יינרית ת״ד 4823 חיפה.

● גבר 29 מחפש אשה נאה לידידות ת.ד. 1017 גבעתיים למספר 100 (פרטי).

● 30+ (רבב) מציע ידידות לסגור׳ה, מבצר המשפחתי-רציני ״אינם מבובים״.

● בתורה באשה נאה מבר דרת רצינית והכי חשוב לא ״פרפרית״ ב״רעים״.

● גבר נאה ודינמי בן 34 בעל רכב ואמצעים מבוגר בשעות הבוקר מעוניין באשה ירושלמית לידידות דיסקרטית ת.ד. 10062 ירושלים.

● ב״רעים״ כל הגילים והתוגים! גם משכילים ואינטלקטואלים, דתיים ובכור ותיים, פושבניקים וקיבוצניקים, גרושים ואלמנים, מה מרכז, מוסמכון והרדים.

● מהנדס 170/27 נחמד מסודר ת.ד. ם/315 רמת גן.

● פרוה מיוחד של הלוח המפול לקבלת מודעות בדואר לה/ק מודעה לת.ד. 9192 תל-אביב. בצירוף המעטה דואר/צ׳ק בתה לפי 1.20 ל״י המילה (8 מילים מינימום) ומודעה תפורסם ביום שני הקרוב

● חיננית ומשכילה 20/165 דירה + מכונית ואמצעים, מבקשת רציני. 874049

● לגיום במהורה היבורונה מהירות בשיגה יעילה ויסור דית, ״מכיון״, ת.ד. 36949 תל-אביב

● אלמנה 28 נחמדה ומסודרת מעוניינת למטרה רצינית ת.ד. א/315 רמת גן.

● פרופסם + מאות סוקרים/ות חינם לצרף בול, ת.ד. ה/315 רמת גן.

● צעיר מעוניין במשכילה עד 25/165 ר״ג 2810.

● בת 28 מלומדת ונאה — מעוניינת במתאים ורציני — רצוי מזרחי ספרדי, טל. 806836

● נאה מאד, דינמי, עצמאי 30/178, מעוניין להכיר אשה הכנה בכל גיל, למטרות חברה הדדית וידידות חופשית, ת.ד. 4768 ת״א (פרטית) לציין טלפון.

● תמורה 15 ל״י תהיה חבר במכון ״מכיון״ ותכיר בחורות ונשים מכל התוגים. בפרטים פנה ת.ד. 36949 ת״א.

● פרטי: בחור 22/180, רציני, נחמד, ובעל אמצעים מעוניין במתאימה ת.ד. 9167 תל-אביב.

● פרטי בהחלם נבר נאה 170/35 עצמאי מעוניין בידידות או נישואין סודיות מובטחת ת.ד. 4790 ת״א.

● לירושלמים! מכון להיכרויות, חרב בירושלים! לסטודנטים/יות אקדמאים/ות ותיקים/ות טלפון 02/528148 ת.ד. 3305 ירושלים.

● אלמנה (38) אינטליגנטית מסודרת ונאה מעוניינת בנישואין. 04/232960

● בן 50, מכניק, בעל ארפים ודירה מוכה מעוניין בבחורה/אשה מתאימה עד 37 ת.ד. 2771 ר״ג.

● 25/168 נשית נאה וחמרה מחפשת את אושרה... ת.ד. 4630 חיפה.

● ״ההולנד״ עין 3, 02/338838, המכון הירושלמי להיכרויות מ-17.00—20.00. סודיות שוב מחות! ביקורי בית!

● אבר חמור בשנות השלשים... כל היודע דבר על מקום המצאו בתבקש להודיע לת.ד. 4234 חיפה.

● סטודנט מעוניין 182/22 נאה ת.ד. 18085/ב תל-אביב (ל-51266).

● מורה בלונדינית יפה, בלי ילדים, 47, מבוססת — ת.ד. 6453, ת״א.

● אורגיה, מכון להתכתבות מרשים תמורה 5 ל״י לת.ד. 1142, רחובות.

● דרום אפריקאית נאה ר: כוססוית 32, מבוססת. ת.ד 6453 ת״א.

● פרטי! צעיר רוק 25/165 אשכנזי, מעוניין להכיר נחמדה ורצינית ת.ד. 1329 חדרה.

השכרת רכב

● הסכרת מכוניות בהוזלות ״מובה יותר וזולה יותר״ — הלמורס, בע״מ, הרצל 224. 951462

● ״סמגר״ השכרת רכב — מחיר מיוחד ללא הגבלה ק״מ. לישוהר אוידי סובארו ואחרות, בית הרכב ״מגדל שלום״, ת״א, טל׳ 51731.

● ב״ארו״ השכרת פרמיות ומכררים (תנאים מיוחדים לקוצות) ״ארו״ השכרת רכב ארלוזורוב תל-אביב טלפונים 261852 258054

● ״רמתור״ השכרת רכב מחירים מוזלים הירקון 32 תל-אביב 51888

ביקוש רכב

● קונים הכבל מיר עבור מכוניות, המכונית אבסכיון אבן-גבירול 78 טלפונים: 286100 260031

שרותי רכב

● למכירה כפות של מנועים מסוגבים למכוניות מכל הסוגים טל׳ 948173

אופנועים וקטנועים

● ״ראלי 69, 27971 (דגם) סינואקר, עד 18.00 — 22.00—17.00 נבנה 26 ישראליה.

● ״רביס״ + סירה + אוברול, 1962, 650 ל״י טלפון 904163

מקררים

● למכירה מקרר ג׳נרל אלקטריק 10 קוב במצב טוב טל. 922436

● מקרר אמקור 9 קוב, ב מצב מצוין, 923847 מ-9 עד 12.

● למכירה פריז׳ידר ומסינג ראות, במצב מצוין, טלפון 249071 (גם בשבת).

● מחיר גבוה! עבור המקרר המשומש שלך, טל׳ 31957.

רוצים לקנות

● קונה כל חפצי בית משומשים פריג׳ידרים רהיטים ופלאזיות 874267 בערב טל. 542866

● קונים מלוה קליפה ר במצון! וייז, שדרות רוטשילד 10, הל-אביב.

מכונות כתיבה

● למכירה בהזדמנות מכונת כתיבה ״אריקה״ — מיבאצה בעלי. 870016 .

● השאלה, מכירה ותיקונים, ״דיין״ שדרות רוטשילד 10 טלפון 50046

טלויזיה

● עד 1000 ל״י הקבל עבור המקלט הישן בהחלפה לטלויזיה ״כלוהי״ דגם 23, היתרה בתשלומים נוחים — ״רואב״, אבן-גבירול 13

צילומים

● למכירה מצלמה מאקרו ״כלבנהר״, טלפון 1/4 1/3 ...

مكان الأصل

מכתבי الأصل

הלוח הכפול ירושלים

קיבלת מודעות: הלל 28 טל. 225251
הארץ: החבצלת 5 טל. 224245

תורנות רופאים לפי המקומות

ירושלים

● הזמנת רופאים במקרים דחופים כל בערב עד ל-7 בבוקר, טל' 101. בתחנת מד"א, מרפאה ורופא לטיפולים דחופים כל ערב עד לחצות — מיועד למקרים דחופים בלבד.

תורנויות בתי חולים

● היום: הדסה (ילדים); ביקור חולים (נשים); שערי צדק (פנימית — כירורגית — עיניים).

● שבת: הדסה (פנימית); שערי צדק (ילדים — נשים — כירורגיה — עיניים).

תורנות בתי מרקחת

ליל שבת:

● מעין הבריאות, קרית יובל, טלי 25081; פרמי: פיינגנבאום, גולומב 25/60.

● תוהנגיזאו, רבע הנוצרים, טל' 83401; פרמי: ליאון אל זאהר, בית הנינא, טל' 83059.

שבת:

● ד"ר פרקש, הפלמ"ח 28, טל' 36094; פרמי: ד"ר פרקש, אבן עזרא 28, טל' 38820.

● ביתניה, המגנה 59; פרמי: מורגנשטרן, רמת הגב 5/א, רמות אשכול, טל' 88529.

● אל זהרא, רח' אל זהרא, טל' 83548; פרמי: באסם, הנאניא, טל' 82840.

בתי כנסת

● בהיברו יוניון קולג' רח' דוד המלך 13, תפילת שחרית בשבת ב-10.

דירות

וילות ובתים

קבלנים מציעים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

חדרים מרוהטים

דירות בדמי מפתח

דירות בשכר חודשי

2-2½ חדרים

דירות מרוהטות

מגרשים

מחסנים

עסקים

מגרשים

תכוניות

ביקוש עבודה

הכשרה לעבודה

הצעות עבודה

ביקוש דירות

משרדים

חנויות

סוף לוח כללי

הלוח הכפול חיפה והצפון

קיבלת מודעות: הנביאים 28, טל. 667931
הארץ: נורדאו 20, טל. 661166

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● בנוה שאנן בקרבת חט גיון 3 חדרים, טל. 222420.

תורנות רופאים לפי המקומות

חיפה

● רופא תורן במד"א טל' 101

תורנויות בתי חולים

● היום: רמב"ם (כירורגית, תאונות, פנימית, ילדים, נוירוכירורגיה), רוטשילד (נשים).

● שבת: רמב"ם

תורנות בתי מרקחת

● ליל שבת: בלפור, מסדה 1, טל' 662280.

● שבת: המורה, הרצל 87 טל' 662381.

הודעות

דירות

וילות ובתים

קבלנים מציעים

1-1½ חדרים

דירות מרוהטות

דירות בשכר חודשי

מגרשים

עסקים

משרדים

מחסנים

אולמות

ביקוש עבודה

הצעות עבודה

דירות להחלפה

ביקוש דירות

חנויות

חדרים מרוהטים

דירות בדמי מפתח

2-2½ חדרים

מקררים

טלויזיה

חיות בית

רהיטים

שידוכים

אופנועים וקטנועים

מציעים למכירה

מכונות כביסה

ריקודים

צילומים

שרותים

כלי נגינה

פרסומים

שטיחים

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

הלבשה

● לקיץ דוגמאות החדישות ביותר של שמלות תצאיות עם כתפיות — מכנסיים משדר מנה „כרמל קונספקציה" הרצל נים — מנוסיקה גם לפי הד 47.

בולים ומטבעות

● קבלת מידע על שערי כורר סה, מטבעות ומדליות מגה לסלפון: 683119.

● קונה בולים ומטבעות „בר לי הכרמליה" טלפון 640816 — 534621.

טיולים

● ב-25.5 לאירופה בטיול במודרכים וצעירים הצעמרף אלינו: צביקה 640049—04, איציק — 04—660359.

בית-ספר ושיעורים

● מהקבלים מיעבדים/ות לי קורסים בוקר וערב לספרות וקוסמטיקה במרכז קהלפתי רח' צה"ל 14 קרית אליעזר פרטים בטקום טל. 522564.

● למד לנגן באורגן אלקי טרוני בשיטה מהפכנית של אולפני כליזמר התלוים 53.

● אוריאל כתו סוכנות ד' שירותי מינץ לחיפה והצפון אלנבי 51 ובאולם התצוגה — ירוד העצמאות 1, טלפון 322363 החליף את מכוניתך חדישה בפיג'ו 304, 404, 504 מיגין חסכוני שהוכיחה עצמה, סידרי סנגנון לכל הדגמים 404—504 תיבת הילוכים אוטומטית, מנועים בנזין ודיזל — הזמנות ומסירות רגמי 1973 בעיצומם.

● סובארו — כפיץ רשמי לי חיפה והצפון, רחוב אלנבי 3 טלפון 841010, סובארו דם בסכוניה אלנבי בע"מ. התר שכת בעיצומה.

● למכירה פולקסוואגן 1200 — 1062 מצב טוב, טסט איטמו — 727485.

● קורטינה סופר אוטומטית 1968 + רדיו טלפונים — 281615.

● ב.מ.וו דה לוקס 700 — 1960 רדיו טסט. טלפון — 729184.

אופנועים וקטנועים

● פיני פיונטר 81 יצא ב-68, טסט לשנה, טל' 225808.

● הספה 400 נהדרת 81,000 — שנת טסט טל' 69327.

● היבוקיות 1200, 1965 מצוין חדיש טלפון 244910.

● פולקסוואגן דגל קבינה 1971 + רדיו טסט ינואר 941415.

● פריינר 4, 67 במצב טוב טסט לשנה + רדיו 841804.

● אנגלית ספרינט 65 מצויינת + רדיו טל' 284055.

● היפוקיות 64 טסט לשנה + רדיו טל' 535642.

הלוח הכפול | נתניה

דירות למכירה

● כהזדמנות דירה 2 + ½ מרפסות, 70 מ"ר, באזור 1. לפנות 04-89158.

● למכירה 4 חדרים, חזית בכפיילנסקי. 165,000 ל"י — 053-26145.

● מנהאות 5 חדרים למכירה בבנין מפואר ברח' הרב קוק. לפנות לבדרדינהרי רח' שמואל הנציב 5.

● דירת פאר 4 חדרים בשד' ירושלים פינת לבונטין — לפנות בדרדינהרי, רח' שמואל הנציב 5.

● 3½ ק"ב, חזית, + מעלית 140,000 טלפון — 24591.

ביקוש דירות

● בנתניה — ללקוחותינו: נחוצ'ל דרושות מיד דירות מודרניות באזור שקט. יש עונים 4—5 חדרים במרכז נתניה. ההצעות נא לפנות עוד היום אנגלו כשחון — סוכנות לנכסים בע"מ, כיכר העצמאות 7 נתניה. טלפון 053-28200 — שעות משרד 8—18 כל יום כולל יום ו'.

דירות בשכר חודשי

● דירה חדשה 116 מ"ר עם כל השכלולים בשד' ויצמן, 600 ל"י לחודש, טלפון 053-22712, 053-22441.

● 2 חדרים להשכרה ברח' שכונת הימים, טלפון 053-28145.

● 3 דירות להשכרה במרכז נתניה למשרדים ולכל מטרה אחרת. 02-222659 — או 02-226874.

קבלנים

● סולל בונה נתניה, בונה למכירה דירות נהדרות עם כל השכלולים, בנתניה והוד השרון: פרטים במשרד — רח' הרצל 61 נתניה טלפונים 053-28934, 053-25958.

● לזוגות צעירים נתרו מס' פר דירות ברח' רזיאל, כל ה קודם זוכה. לפנות לבדרדינהרי רח' שמואל הנציב 5 טלפי 21487.

● דירות 4—3½—3 חדרים ברח' שפת הימים כל השכלולים, חניה, חימום, וגז מרכזי. אנגלו מרכזית לשלמי ויה, טלפון פניה, תנאים נוחים, פרטים — בדרדינהרי רח' שמואל הנציב 5 טלפי 21487.

מציעים למכירה

● למכירה בהזדמנות חדר שינה במצב טוב, פרטים בטלפון שהשעות בעבודה.

נופש

● מלון „יהושע" נתניה 53-15913, כשר. נופש תב ראה ירח דבש בחדרים ספו ארים עם שרותים צמודים. פנסיון מלא, החל מ-40 ל"י.

● פנסיון „צוקי ים" דר זנגוב 33 טלפון 053-28916, כשר, 40 ל"י ליום כולל 3 ארוחות.

אירועים ובידור

● ההוף הירוק מוערין לילת חדרים בהפה אירופית. הערב: תיכי דיון, דני ליטני, דוד רה חבקוק, עופרה פוקס. סם חה אהוד כנור. רקודים לצלילי הזמורה „להקת הצעירים" במוצ"ש הנכם מוזמנים לדיסקוטק.

וילות

● למכירה וילה 8 חדרים + חצי דונם בנתניה.

עסקים

● למכירה בהזדמנות חנות לאות למזון — פרטים בטלפון 053-25555 בערב.

אשדוד

דירות למכירה

● באשדוד רובע ח' דירה 3 ו-½ חדרים עם פינת אוכל בביצוע מעולה. גמר 1973 לפנות לרסקו תל-אביב הרכבי 1, טל' 622059 או רסקו אשדוד קיבוץ גלויות 24 טל' 25221.

● 3½ חדרים 98 מטר בניה חדשה עם כל השכלולים. כניסה מיידית 84,000 אפשר — 20,000 משכנתא 055-22864.

● 3½ חדרים שיפורים בד מרכזי באזור א' 055-22198.

דירות בשכר חודשי

● באשדוד 4 חדרים 120 מטר חזיתה מראה לים — 055-91560.

● בקבלת קוטג' 4½ חדרים. טלפון 055-4800 (גם לשבת).

וילות

● באשדוד, קוטג' דו-משפחתי של ק"ם, טעון להשלמה, בתכנון ביצוע מעולה. פרטים בטל' 25221 ואצל „רסקו" אשדוד קיבוץ גלויות 24, טל' 25221, או תל-אביב, הר סיני 1 טל' 622059.

מגרשים

● מגרשים 700 מטר לוילה ב"א 4 דונם לתעשיה גמר ב.2,250 מטר לתעשיה באזור הצפוני. „שרלי" טלפון 055-28864.

בתי-מלאכה

● מפעל תעשיה מודרני 600 מטר בנוי, ומגרש לבנית 400 מטר על שטח של 6 דונם. מפעל 600 מטרים בסקום מרכזי ביותר עם כל השכלולים. הווי „שרלי" 055-28864 — 055-24967.

הלוח הכפול | באר-שבע

דירות למכירה

● בשכונה ה' 4 חדרים, ארונות, תוספת מרכזית — 78717.

● דירת 96 מ"ר ה' לרוב מא, 3 חדרים וטפ"א לשימוש. מיזוג אויר 73926, לא בשבת.

● דירות פאר בבנין רב קומות ברחוב רמב"ם עם הסקה מרכזית ומוכנה לסינון אויר. לפנות צמרת באר-שבע, ע"ש, ספג' הוד מול תריואר טלפון 5162.

● דירת „דוד המלך" 4 חדרים קומה ב' 65,000 „טריפה" 2776.

● דירות למכירה בשכונת ח' במשעולים 3 חדרים, 45 לפנות קריטה 2776.

● 4 חדרים 96 מ"ר סביבה טובה מחיר הזדמנותי. לקשר טל' 3415—057. משעה 17.00 עד 20.00.

● למכירה דירה בת 3 חדרים עם שיפורים רבים מחיר הזדמנותי לפנות בטלפון — 71676 משעה 15.00.

● דירת קוטג' בשכונה ה' + ארונות סיר טלפון — 6824—057.

● בשכונה א' 3 חדרים + הול, קומה קרקע. טלפון — 2596 ללא מתווכים.

● דירה 3 חדרים בבריה 40,000 לפנות תוך דריסה 2776.

● דירה למכירה 4 חדרים בעיר, 60,000 לפנות „טריפה" 2776.

● דירת פטיו למכירה 4 חדרים בשכונה ח', „קריפה" 2776.

● במרכז אזרחי בקרבת ה' אוניברסיטה דירות „מהוה" 3 ו-4 חדרים באיכות מעולה עכשיו ל„רסקו" באר-שבע בית רסקו טל' 2145.

● קוטג' מפואר + תוספת בשיכון ה' לדונגא טלפון — 72668.

● קוטג' במשולש, שכונה ה' בגמר בניה, טל' 4231—057.

● 4 חדרים ברוך אילת בגמר בניה, טלפון 4231—057.

● למכירה דירה 48 מ"ר, שכונה ג', חנה כנס 10, מעבר בית פרקש.

● וילה 3 חדרים + טלפון 71755, אחה"צ.

● דירה שלושה חדרים ופינת אוכל ה' לדונגא טלפון — 057—3356.

● למכירה דירה 114 מ"ר מרכז הנגב 4 באר-שבע של 7282—057, בגיא היום.

● דירה למכירה 4 חדרים שכון ג' בן יהודה 65,000 טלפון „טריפה" 2776.

דירות מרוהטות

● דירה להשכיר 3 חדרים מרוהטים וטלפון בשכונה ח' לפנות 942371 בערב.

● דירת 4 מרוהטים, טלפון בתכנית „ראשית אוקטובר" לשכר שנה לפנות 2988.

דירות

● ל„פניון" ספתר דירות להשכרה ולמכירה התהתדרות 60 טל. 6105—057.

● תיווך לופו משה, באר שבע, רח' ההסתדרות 62, טל. 2012, דירות עסקים, מגרשים בניה, קניה, מכירה, השכרה.

דירות בשכר חודשי

● ליד האוניברסיטה 3 חדרים + מ"א, מרוהטת לא בשבת. טל' 94473.

● ליד האוניברסיטה 3½ חדרים כניסה מיידית — 97504—057.

● דירת 4 חדרים חדשה לי גמרי שכונה ה' לדונגא באר שבע טלפון 91289—057.

ביטוח

● ביטוח רכב, דירות ואחרים, חברה טובות לביטוח. הסלמ"ח 66 טלפון 3250 באר שבע.

תיווך

● „טרימה" תיווך דירות רח' ת.ד. 116, באר-שבע. טל' 2776—057 מציע דירות יס' דירות, להשכרה מרוהטות ריקות.

עסקים

● „טריפה" תיווך דירות רח' ת.ד. 116 באר שבע טלפון 2776—057 מחפש שותף ל' עסק מבוסס מסעדה-בר הש קעה 500,000 לירות.

וילות

● עומר וילות 4 ו-5 חדרים בתיכנון ובביצוע מודרני. בא לגור בשכונה הבפרית המפסקת בעומר בואו עב שיו ל„רסקו" באר שבע בית רסקו, טל' 2145.

בתי מלאכה

● הזדמנות נדירה מסיבות אישיות למכירה בית מלאכה לעיבוד שבבי יחיד בעיר כהרכה פרויזד, „ברי ג'פורס" מסור מכשיר ליתוד ועוד כלים רבים.

הצעות עבודה

● דרוש אלקטרונאי לעבודות שרות, רשיון לרכב הכרחי לפנות יער לאלקטרוניקה באר שבע טלפון 4110 ת.ד. 295.

● דרוש עוזר עם מנדר לעבודות חוץ תנאים טובים להתקשר: 6227—057.

● דרושה אשה לעבודות בית למספר שעות ביום. סגנון המכבים 52, באר שבע.

● אתגר לפקידה בחברה בטוח, יום מפוצל טלפון: 6497.

● דרושות בחורות בבאר שבע והאיזור אפשרות לשעות הפנאי.

מכוניות

● פולקסואגן 1500, 1969 ראשונה במצב מצויין טל 4109.

● אקספרס סוכנות פג'ו כל הדגמים מבחירות ומדור מג גנון לנכים סוכן שרות באזור התעשיה 3292.

● סובארו 1300, 1971, רדיו טסט באפריל במצב מצויין 20,000 ל"י טל בעבודה — 057—5511 סר פנימי 227 שרות.

מציעים למכירה

● אוהלים וציוד מחנאות לעדי עוכרים יקבוצות באור גנוה במחיר סיטונאי. הצג ביום שבת בעומר. רוזוב 6, 4227—057.

האם שלמת כבר?

אולי שכחת?

אולי לא קבלת חשבון?

בדוק עוד היום

אם שלמת כבר את אגרת הרדיו והטלוויזיה לשנת 1973?

מ-1 ביוני, יוטל קנס בשיעור של 40% מסכום האגרה על בעלי מקלטים אשר עדיין לא שלמו את חובם.

ניתן לשלם את האגרה בכל סניפי הבנקים בארץ לפי הודעת תשלום מטעם „רשות השידור".

אם אין ברשותך הודעת תשלום תוכל לשלם את האגרה בכל סניפי בנק הדואר.

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה

דרושים

1. **מזכירה בכירה**

ידיעת שפות עברית אנגלית והדפסה.

2. **טכנאי/ת או בימאי/ת מעבדה**

לעבודה בבדיקות במעבדה.

לפנות עם פרוט קורות חיים לת.ד. 4868 חיפה 31040 עבור מספר 220.

למרכבים מפעלי מתכת בע"מ

פתח-תקוה, קרית-אריה

דרושים

1. **מסגרים-רתכים**
2. **פחחים**
3. **צעירים משוחררי צה"ל לעבודת גמר באוטובוסים**

על המעונינים לפנות לטל. 913044 מנהל כח-אדם, או ישירות למפעל בפתח-תקוה.

דרושים אנשי מכירות

לשווק מוצר חדש ונדרש בתעשייה בכל חלקי הארץ.

דרישות התפקיד: נסיון בהפצת מוצרים, בעל רכב וקשרים טובים עם מפעלים.

על המעונינים לפנות בכתב לת.ד. 440 באר-שבע — סודיות מובטחת —

אלקו

ELCO

תעשיות אלקטרו-מכניות ישראליות בע"מ רמת-גן

דרושים

* **מנהל חשבונות צעיר ומוכשר**
הכישורים: נסיון בעבודה; הנהלת חשבונות, פקידות כללית, השכלה תיכונית.

* **פקידה כתבנית מנוסה**
הכישורים: נסיון במדפסה עברית (אנגלית רצויה). ידיעת השפה העברית על בוריה. השכלה תיכונית.

לקביעת ראיון נא לפנות טלפונית 727131, קו פנימי 40. בין השעות 16.00—18.00.

* **עובדים מנוסים**
לעבודות הרכבה היוצר בשטח האלקטרוניקה או בוגרי ביה"ס המקצועי בהשתלמויות מנוסים.

* **עובדות**
* **פועלות ייצור**
בעלות נסיון בהלחמת מעגלים מודפסים.

* **חשמלאים תעשיתיים**
* **מסגרי אחזקה והקמות מעולים**
* **מחסנאי טכני או פקידת מחסן מנוסה.**

המעונינים יפנו אישית למח' המנגנון, דרך ז'בוטינסקי 23 רמת-גן, או טלפונית 727131.

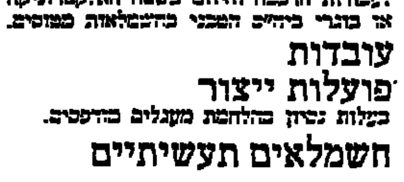

דרושים עובדי שרותים קבועים

לעבודות נקיון, אחזקה ולעבודות מטבח

העבודה במשמרות בוקר או ערב

* הנאים מצוינים לאנשים המתאימים!

* לפנות אישית בין השעות 10.00—14.00 אחה"צ וב-17.00—22.00 בלילה

„גן-אורנים" בע"מ, שדרות רוקח גני-התערוכה תל-אביב,

אוטובוסים „דן": 28, „אגד": 526, 533; או טלפונית: 779324, 772164.

לחברת „אשטרום" בע"מ

דרושה קבוצת ברזלנים

לעבודה באזור באר-יעקב

להתקשר לטל' 446705 ת"א. בין השעות 8.00—13.00

לאנסמבל הקאמרי הישראלי

דרוש/ה מזכיר/ה

לתפקיד מוסיקלי — ארגוני

הכישורים הדרושים: השכלה מוסיקלית. ידיעת שפות עברית, אנגלית, גרמנית, צרפתית

המעונינים יפנו בכתב, בצרוף תולדות חיים למשרד, רח' אבן-גבירול 103, תל-אביב.

ל„אגד" ירושלים

דרושים נהגים

בעלי רשיון נהיגה לאוטובוס

יתקבלו לעבודה גם נהגים בעלי רשיון נהיגה למשאית — עם ותק של שנה לפחות. נהגים אלו ישולבו בלימודי ביה"ס לנהיגה של „אגד".

בדבר פרטים נא לפנות: ל„אגד" ירושלים, מח' כח-אדם, בתחנה המרכזית. טל. 527724—02.

לג'רוסלם ג'רסי בע"מ

דרושים:

1. **מנהל חשבונות סוג ד'**

לניהול מחלקת בנקים.

2. **למפעלנו בירושלים דרוש מנהל חשבונות סוג ד'** עם שנתיים נסיון

למטרת פיקוח על רשומי תנועת מלוי ואישור חשבונות ספקים.

לפנות טל. 614394 ת"א.

לחברת שירותים דרושים באזור חיפה ותל-אביב

* נהגים-מחלקים

בעלי רכב וידע טכני

להתקשר לקביעת ראיון 30089—03

לקונצרן בת"א

דרושה כתבנית

אנגלית עברית — מעולה

לעבודה קבועה

מקום העבודה: בקרבת התחנה המרכזית

שעות העבודה: רצופות מ-8.00—16.00

השכר המוצע: 1,100.— ל"י וכן משכורת 13

תנאים סוציאליים טובים

נא לפנות לת.ד. 1101 ת"א

למפעל תעשייתי בירושלים

דרוש פקיד מנוסה

לטיפול בחשבונות לקוחות וגביה

נסיון בהנהלת חשבונות וידיעת השפה האנגלית רצויים

לפנות בכתב לת. ד. 2160 עבור מס' 521 ירושלים

דרושים

1. **טבחים ועוזרי טבחים**
2. **קונדיטור**
3. **אחראי/ת נקיון**
4. **פועלי/ות נקיון**

לעבודה באזור נמל תעופה לוד

טלפון 971156 סר גוי.

בית קדם בע"מ אלקטרוניקה

מפיצים בלעדיים של מכונות (טרמינלים) למחשבים מתוצרת TELETYPE

מוכרים בלעדיים ויבואנים לרכיבים אלקטרוניים מכניים, מכשור אלקטרוני מעבדתי ותהליכי למכירות, שרות ובקרה.

דרושים מהנדסים, הנדסאים, טכנאים

למכירות בארץ ושרותים.

העבודה מתמדת, במחסן המכירות ובמחלקת יבוא ישיר

רח' שפרינצק 21 תל אביב, טלפון 53517 — 36952, ת.ד. 4770

סודיות מובטחת

אוניברסיטת בר-אילן

המחלקה לערבית

ציבור הסטודנטים המרצים, מוזמן להרצאה אורח של:

ד"ר מרים רוזן-אילון

מהמכון ללימודי אסיה ואפריקה, האוניברסיטה העברית בירושלים.

על הנושא:

רמלה לאור החפירות הארכיאולוגיות

(בליווי שקופיות)

שתתקיים אי"ה ביום שלישי י"ג באייר תשל"ג (15.5.73) בשעה 12.00 בצהרים באודיטוריום שבבנין המינהלה.

דברי פתיחה: ד"ר שמואל המרי, מרכז המחלקה לערבית

להשכרה בירושלים מרכז תיירות

הכולל דירות — חדר (סוויטות); מסעדה; מזנון שרות עצמי; בר

ברובע מרכזי המשקיף על נוף מרהיב

פרטים: „ספניש קולוני", דרך חברון 15—17 ירושלים, טלפון 30830

להשכרה קוטג' חדש

(5 חדרים)

ברמת השרון.

נא לפנות לטלפון 773160.

בהזדמנות למכירה

דיזל גנרטור משומש

100 קו"א

דיזל גנרטורים מכל הגדלים חדשים מהמלאי אצל

מפה

הנדסת חשמל בע"מ רחוב הנריטה סאלד 14 תל-אביב

טלפונים: 260223; 254739

כלב פודל שחור מסופר

נגנב ביום ג' מתוך מכונית במרכז ירושלים

היודע פרטים מתבקש לפנות לגבי אריך טלפון 83871 ירושלים

ויבוא על שכרו.

אוניברסיטת חיפה — הפקולטה למדעי החברה | המרכז לחקר ההתישבות ברחובות

מזמינים את הצבור להשתתף בפתיחה של הכינוס הישראלי צרפתי בנושא:

פיתוח עצמי ושיתוף גומלין בחברות הכפריות

שיתקיים ביום ראשון 13.5.1973 בשעה 20.30 באודיטוריום האוניברסיטה בבנין הרב-תכליתי.

مكزامن الأصل

ארדט
חברה לבטוח בע"מ
המשרד הראשי: בית ארדט
רחוב יבנה 32, תל־אביב טלפון 614431
סניף ירושלים, רחוב בן־יהודה 5, טלפון 11—232810
סניף חיפה, רחוב הבנקים 5, טל. 521439, 530977

ספיר מצדד בהעלאת דמי ביטוח רכב

גרינגרד: ההפסדים ב־72 — 35 מיליון

(ע). שר האוצר, מר פנחס ספיר, אמר אתמול כי יש מקום להעלות את תעריפי ביטוח רכב, כדי למנוע הפסדים ניכרים של החברות. עם זאת הדגיש כי הוא מתנגד להלאמת ענף ביטוח הרכב. מר ספיר נאם בסעודה שנערכה במלון הילטון במסגרת האסיפה הכללית השנתית של איגוד ישראלי של חברות לביטוח (ראה ידיעה קודמת בעמוד 4).

שר האוצר הדגיש, כי תשלום ריאלי של דמי הביטוח עשוי גם להאט את קצב הרכישה של כלי רכב, והדבר יחסוך הוצאות במטבע זר למדינה ויקטין את הבעיות האקולוגיות. אין מקום לתת סובסידיות בענין זה וחברות הביטוח אינן צריכות להפסיד על ביטוח רכב. מר ספיר הטעים, כי הוא מקווה שתתקבל דעתו זו, למרות חילוקי הדעות עם המפקח על הביטוח במשרדו.

יו"ר איגוד חברות הביטוח, ד"ר גרינגרד, ציין, כי ההפסדים של החברות בענף הרכב הסתכמו ב־1972 ב־35 מיליון ל"י והדבר מחייב הגדלה נוספת של התעריפים, למרות ההעלאות שהיו ביולי ובדצמבר. לדעתו יש להצמיד את התעריף למדד יוקר המחיה.

מפקח מס הכנסה בנצרת זוכה מאשמת שוחד

(ע). בית המשפט המחוזי בנצרת זיכה אתמול מהאשמה של לקיחת שוחד ומעילה באימון את מפקח מס הכנסה בנצרת סאלח מוסא חורי בן 37.

אל קוראי "הארץ" בארה"ב ובקנדה

לנוחיותכם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מינויים חדשים, לחידוש מינויים קיימים ולקבלת מודעות מכל הסוגים ל"הארץ" ול"הארץ שלנו":

Israel Communications Inc.
110 East 59th Street
New York, N.Y. 10022
Tel. 421-5547.

מינויים בלעדיים של "הארץ" בארה"ב ובקנדה.

Reader's Digest
April 1973
COOKING TO CUT CALORIES HOME IMPROVEMENTS THAT PAY OFF
Book Condensed :
WOMAN'S DOCTOR — A Year in the Life of an Obstetrician and Gynecologist
הפצה בלעדית
סוכנות סטימצקי
ירושלים · תל־אביב · חיפה
נמל תעופה לוד
להשיג בכל מקום

חוסל הסכסוך בבנק דיסקונט

מאת סופרו הכלכלי של "הארץ"

סכסוך העבודה בבנק דיסקונט חוסל אתמול והסנקציות שנקטו העובדים הופסקו, לאחר שהושג הסכם מלא לפי הצעת פשרה של ההסתדרות.

וההסכם בין ההנהלה והעובדים קובע כי דמי הפריון יועלו מ־4% ל־12%. העובדים תבעו שדמי הפריון יועלו ל־16%. עם השגת ההסכם הסירו העובדים את תביעותיהם בעניין מענק חד־פעמי והלוואות צמודות והעבודה התנהלה אתמול ללא הפרעות.

קולק מעודד את ספיר בענין הקרן

מאת גדעון אלון סופר "הארץ" בירושלים

ראש עיריית ירושלים, מר טדי קולק, שלח אתמול מכתב עידוד לשר האוצר מר פנחס ספיר, בו הוא מחזק את ידיו, חרף הביקורת הציבורית, בענין הקרן הסודית שהוא מנהל.

"למרות כל הויכוחים בינינו בענינים אחרים אני אתך בענין זה" — כותב מר קולק. הוא מגלה כי נזדמן לו להיות שותף להתחלת פעולות הקרן כשהיתה עוד בחיתוליה, בימים בהם כיהן מר דוד בן־גוריון כראש ממשלה, והקרן פעלה בארה"ב כקרן החינוך של המגבית המאוחדת.

מר קולק מדגיש: "כמי שעמד בראש מוסד הנהנה מפעולות הקרן כשמוסדות רבים לסעד, בריאות וחינוך קיימים הודות לה בעירה, אני מרשה לעצמי להדגיש כשותף לענין, היות ומזדמן לי לעדד תורמים רבים עמם אני בא במסגרת פעולותי בקרן ירושלים באותן שיטות התרומה ולשם השגת אותן המטרות אלא בגבולות עירוניים וזאת בתיאום מלא אתך ועם אנשיך".

שמגר מערער על קולת עונשי חברי רשת הריגול

(ע). היועץ המשפטי לממשלה הגיש אתמול ערעור לבית המשפט העליון, על קולת עונשם של ששה חברי רשת הריגול היהודית־הערבית, שנידונו בבית המשפט המחוזי בחיפה לעונשי מאסר של שנתיים עד ל־17 שנה.

בערעור טוען היועץ המשפטי כי העונשים שהוטלו על אהוד אדיב — (17 שנה), דאוד תורכי (7), סובחי נערצני (15) ואנסי קעראווי (15) הם עונשים שאינם עומדים ביחס מתאים לעבירות שביצעו, ויש להטיל עליהם עונשי מאסר של 20 שנה (או, ביחס לשני האחרונים, עונש שיתקרב ל־20 שנה).

גם לגבי הנאשמים דן ורד (שנידון ל־10 שנים) וסימון חדאד (שנידון לשנתיים), טוען היועץ המשפטי כי העונשים קלים מדי והיה צריך להטיל עליהם, בגין העבירות שביצעו, מאסרים לתקופות ארוכות יותר.

1800 ספורטאים ישתתפו במכביה

(ע). יו"ר הועד המארגן של המכביה, מר חיים וינן, מסר אתמול כי במכביה ה־9, שתיפתח ב־8 ביולי, ישתתפו 140 ספורטאים יהודיים מחו"ל ביניהם זו הפעם הראשונה גם ספורטאי ג'ודו מיפאן. כן ישתתפו 400 ספורטאים מישראל.

✶ שר המשטרה, מר שלמה הלל, שלח אתמול מכתב אל מפכ"ל המשטרה רב ניצב שאול רוזוליו, בו הודה בשם הממשלה על פעולת המשטרה בשמירה על הסדר במצעד יום העצמאות ושאר אירועי החג.

חיים בר־לב פותח השבועיים האמריקאיים בכל־בו שלום, בלחיצת ידו של ה"אריה" — אחת מדמויות וולט דיסני שהובאו מדיסנילנד כדי לשעשע את הילדים (תצלום: עוזי קרן)

זנבר הסכים להקל במדיניות הספיגה

נענה לדרישות סקטורים שונים נוכח הקשיים בהשגת מקורות מימון

מאת מרדכי צבי סופר "הארץ" לעניני כלכלה

נגיד בנק ישראל, מר משה זנבר, הסכים אתמול להקל במדיניות הספיגה בחודשים הקרובים. בפגישה עם נציגי הבנקים הוחלט אמנם על ספיגת סכום של 100 מיליון ל"י. אך בעוד שבתחילה אמור היה הדבר להתבצע תוך שלושה חודשים, הוחלט אתמול שהספיגה תיעשה כאחוז מסוים מגידול הפקדונות החודשיים. פירוש הדבר שספיגה זו תימשך זמן רב יותר עד שיגיעו לסכום של 100 מיליון ל"י. הבנקים יצטרכו עתה להגדיל חלקם בקרנות למימון היצור ליצוא מ־45 אחוז ל־65 בתקופה שבין 16 במאי לאמצע יולי.

בכך נענה נגיד בנק ישראל לתביעות שהשמעו מצד המשרדים הכלכליים, בעיקר מסחר ותעשיה והקלאות ומצד ארגונים כלכליים שונים להקל על מצוקת האשראי במשק, נוכח הקשיים בהם נתקלים תעשיינים, חקלאים ויצואנים בהשגת מקורות מימון.

ועדת השרים לענייני כלכלה עומדת להמשיך הבוקר בדיון על מדיניות האשראי במשק בהשתתפות השרים הכלכליים וראשי בנק ישראל.

✶ באסיפה הכללית הדו־שנתית של חברי סניף חיפה והצפון של התאחדות התעשיינים, נבחר שלשום מר יוסף לבצ'מר מחדש לתפקיד יו"ר הסניף לשנתיים הבאות.

ד"ר ישראל כץ הוזמן לכנס במוסקבה

(ל.ע.מ.). מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, ד"ר ישראל כ"ץ, הוזמן למוסקבה, וקיבל אשרת כניסה לבריה"מ לכנס בין־לאומי של מומחים סוציאליים העומד להיערך שם בימים הקרובים. הכנס ידון בנושא "היחס בין שרותי הבטחת הכנסה לבין שרותים סוציאליים בעיר". מגמת הכנס, שהדיונים בו יימשכו כשבוע, להבהיר וללבן את המידה הרצויה בה ישתתפו ביטוחים סוציאליים בפיתוח שרותים כגון: בריאות, שכון, חינוך.

הכנס, אליו הוזמן מספר מצומצם של מומחים סוציאליים, מאורגן בידי המיניסטריון הסובייטי לבטחון סוציאלי והארגון הבין־לאומי לבטחון סוציאלי, שמושבו בז'נבה.

ראש הממשלה לבדיקות רפואיות שיגרתיות

(ל.ע.מ.). ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר, נעדרת מאתמול מעבודתה לצורך בדיקות רפואיות שיגרתיות.

נהרג על ידי מערבל לישה

(ע). חיים עמור (28), מקרית שמונה, נהרג אתמול במאפית "להמנו" בעיירה כשהפעיל את מערבל הלישה, ונתפס על ידי המכונה.

חדש! לאלה שאוהבים אוכל מתובל ופיקנטי...

באור־גרטשק

החברה להגנת הטבע
רח' השפלה 4 תל־אביב טלפון 5—35063
נותרו מספר מקומות לטיול היוצא ב־1.6.73 ל־26 יום
ליוון, איי יוון וכריתים
נמשכת ההרשמה לטיולים
לתורקיה
ל־27 יום
החל מ־11.7.73 והחל מ־1.8.73
פרטים והרשמה במשרדי החברה במח' טיולי חו"ל
בסיוע אופיר

עם אגד משניר ועד אופיר

"המבריא" בע"מ
מועדון לפנסיונרים,
טלפון 927785, כפר סבא, רח' רופין 15
הודעה
בקרוב יפתח שעריו
מועדון הפנסיונרים שלנו
החדרים מעוצבים ומרוהטים ברמה מלונאית מפוארת. מזון משובח כולל דיאטטי והשגחה רפואית משך 24 שעות ביממה במקום.
פרטים אצל מר בן חור יעקב, בשעות 0900—1300, טל: 927785.

Die WELTWOCHE
9. Mai 1973
ISRAEL IM JAHRE 25
EIN JUBILAR mit PROBLEMEN
להשיג בקיוסקים
סוכנות ברהמבן בע"מ

TIME
MAY 14, 1973
• Another Battle of Beirut
• Nixon's Nightmare
להשיג בקיוסקים
סוכנות ברהמבן בע"מ

מוזיאון תל־אביב
הבנין החדש, שד' שאול המלך 27־29
לרגל תערוכת טולוז לוטרק
יוקרן במוזיאון תל־אביב הסרט הנודע
מולן רוז'
על חייו של טולוז לוטרק
במועדים הבאים:
מחר, מוצ"ש 12.5.73 בשעה 20.30
יום א' 13.5.73 בשעה 20.30
יום ג' 15.5.73 בשעה 17.00
הסרט דובר אנגלית ללא תרגום עברי
כרטיסים להשיג בקופת המוזיאון

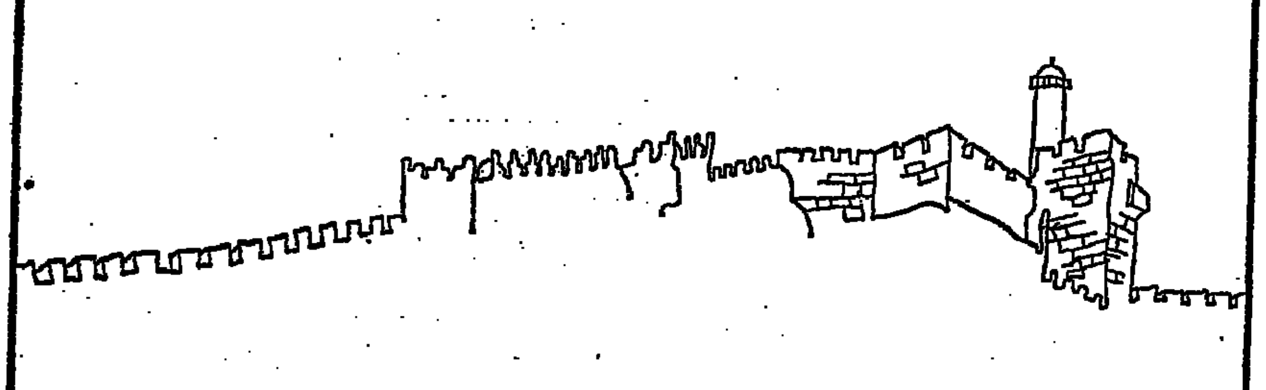

צהרי שבת־ במלון המלך דוד

מזנון חגיגי, עשיר ומגוון במלון של הסטוריה ומסורת.
מול נופה המקסים של ירושלים העתיקה, באוירה מלכותית של פאר המלונות, מוגשת לך ארוחת יוקרה של שבת.
מזנון עשיר ומרהיב עין המפתה את עיניו ולשונו של כל אנין טעם.
אכול מעדני מלכים כיד המלך ללא הגבלה ובמחיר אחיד של 25.20 ל"י + מסים.
כדי להנות מחוויה אמיתית של שבת בוא לסעוד במזנון של — מלון המלך דוד.
ירושלים, טל. 02/221111
מלון המלך דוד

האוניברסיטה העברית בירושלים
מכון רקח לפיסיקה
מודיע על
הרצאת הזכרון השנתית
לפרופ' יואל רקח ז"ל
שתינתן בשפה האנגלית ע"י
פרופ' יוג'ין ויגנר
(חתן פרס נובל)
על הנושא:
THE QUANTUM MECHANICAL MEASUREMENT PROBLEM
ביום שלישי, י"ג באייר תשל"ג 15.5.73 בשעה 4.00 אחה"צ באולם מספר 7 שבבנין הכימיה (בנין לוס אנג'לס), בקרית האוניברסיטה העברית, גבעת־רם.

סוכנות "פורד" רמת־גן

מכוניות פורד פרטיות, מסחריות ומשאיות
✶ "קורטינה" 1600 המקסימה, גיר רגיל או גיר אוטומטי.
✶ פורד "אסקורט" מודל 1100 או מודל 1300.
2 דלתות או 4 דלתות
בכל הצבעים
המכונית העממית הזולה ביותר!
בתנאי תשלום נוחים
רמת־גן, ז'בוטינסקי 111, טלפון 797882

האזינו
בשבת 12.5.73
בשעה 13.05
בגלי צה"ל
לתוכנית:
"שאלות אישיות"
עם שר העבודה
מר יוסף אלמוגי
מראיין מר
יעקב אגמון

הלוח הכפול
עמודים: 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 24, 25, 26, 27, 28, 29
הכל בכל כבול
בלוח הכפול

הארץ

יום ששי, ט' באייר תשל"ג
11 במאי 1973

בתל־אביב: המערכת וההנהלה מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 623311. מח' המודעות רח' מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 611576, 623311. מח' הפצה ומנויים מזא"ה 75, טל' 623311 ת. ד. 233. מס' מיקוד: 61000.
ירושלים: רח' ההסתדרות 2, טל' 224245-6, ת. ד. 273
חיפה: רחוב נורדוי 20 טלפון 8—661166, ת. ד. 5259

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ. דפוס הארץ מזא"ה 56 ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel - P.O.B. 233, Tel. 623311

אזהרה לדמשק ולביירות

העימות בין הכוחות הסדירים של ממשלת לבנון לבין אירגוני המחבלים נכנס השבוע לשלב שחומרתו עולה בהרבה על זו שב־תקריות קודמות. לא קרה בעבר כי הצבא הלבנוני הפעיל ארטילריה ומטוסים נגד עמדות הנשק הבלתי־סדירים של ארגוני המחבלים. הנשיא סלימאן פרנג'יה לא היה יש לקראת התנגשות כזאת ויש להניח כי הוא עדיין מעוניין להימנע מהחרפה זרה ביחסיו עם הארגונים המזויינים הטוענים לייצוג העם הפלסטינאי במלחמתו נגד ישראל. אך ארגונים אלה, שהורגלו … על ידי עצם השילטון בביירות להתייחס תוך ביטול … הלבנונית, דחפו שילטון זה למצב בו אין לו ברירה … להיאבק בכוח הזרוע נגד ילדי טיפוחיו כדי להבהיר כי אין … חלק עצם בסמכות שלטונית.

אין צורך להרבות מילים כדי להסביר מדוע עימות זה נוגע לישראל. כבר הביטחון לא השאיר ספק כי ישראל תראה את עצמה חייבת לפעול בתוך לבנון אם התערבות כוחות ערביים מבחוץ תסכן או תערער את ביטחונה. ברור כי הקביעה מה מסכן את … או מה עלול לערער אותו מופקדת בידיים ישראליות, ואין … מבעוד מועד דיון או כממשלת ישראל שתכבול את ידיה על ידי … מפורטות בטרם עת. האי לא נוכל לסבול שצבא סורי יחליף … לבנוני לאורך הגבול הצפוני־מערבי שלנו, אך יש מיספר אפשרויות נוספות שבהתהוותן עלול בטחוננו להיות נתון לסכנת …

כל הביטחון דחה במפורש את ההנחה כאילו ישראל חייבת … את עצמה כ,,שומר בין־ערבי" הנועד להגן על ריבונות … במבע כי על ממשלת ביירות לשמור על ריבונות זו בכוחות שלה; ואם לא תצליח בכך — אולי מותר להבחין ולפרש את … — תעצב ישראל את מדיניותה על־פי הערכתה היא את … האינטרסים החיוניים שלה. אין זאת אומרת כי נצטרף לאויביה … של ממשלת לבנון, אך יחסנו אליה מן הדין שיהיה מותנה … העמידה שתוכה בעימות שלה עם אירגוני המחבלים.

אנו מקווים כי ממשלת הנשיא פרנג'יה תצא מחוזקת מן המאבק … לא יהיה צורך בנקיטת צעדים דראסטיים שיהיה בהם כדי לשנות … הקיים זה. עכרות בכנים. בביטחון אנו מקווים כי הממשלה … הסורית לא תטעה ביחס לחומרת אזהרתיה של ישראל — והרי … נותנת כי ממשלת ביירות תוכל להשתלט על ארגוני המחבלים … עוד אלה לא יקבלו סיוע מאסיבי מן הצד המזרחי של גבול … סוריה. אך אם תקוות אלה יתבדו, עלול להיווצר מצב בו … ישראל נאלצת לפעול כדי להבטיח את עצמה מפני הסכנות … הכרוכות בקיומו של שילטון עוין בביירות.

יחסיות הסיפוק

אילו היה נכון נימוקו של מר פנחס ספיר בזכות הקפאת … עכשיו — ,,כל אחד במשק בא על סיפוקו" — לא היה … בהקפאה. ואם היא נחוצה, הרי זה רק משום שלא כל אחד … על סיפוקו: ראה תביעת ההסתדרות לקבלת תוספת יוקר בחודש … שר האוצר נדרש להתרגל למחשבה שיש בינו לבין חלקים … בקהל הישראלי חילוקי דעות לגבי מהות הסיפוק ומידותיו. … גם שחילוקי דעות אלה בדרך כלל אינם מגיעים לכלל ייקום … פי הבנתו של מר ספיר.

הקפאה עשויה להועיל אם אין במשק עודפי ביקוש וניתן … יציבות על ידי בלימת גידולן של העלויות. אך בישראל, גם … יוקפאו העלויות, יוסיף עודף הביקוש למשוך את המחירים כלפי … : נזכור את השנים 1970—1972 (עד למחציתה של אותה שנה) … הוכיחו כי תיתכן אינפלציה מהירה שמקורה העיקרי בפעילות … מואצת ובצמיחה המהירה של המשק. הקפאה לא עונה על אינפלציה מסוג זה — וכנגד זה היא מבניבה עיוותים.

לאינפלציה אפשר לשים קץ — או נכון יותר, להאיטה באופן … משמעותי — אם תשונה המדיניות הכלכלית, ובמיוחד הדגשת התע… … הפעולות המלאות שהן עיקרה. דחיית תוצאותיה של המדי… … הנקוטה ב־5—6 חודשים, כפי שמציע מר ספיר, יש בה אולי … הגיון פוליטי: קל יותר ללכת לבחירות כשאין התייקרות. הגיון אחר … לה, שהרי למחרת ההקפאה (קרי, הבחירות) תתחדש עליית … המחירים המהירה, ומה ערכה של הפסקה זמנית בתהליך ההתייקרות?

על השאלה הנגדית — מה ניזקה של ההקפאה, גם אם אין בה … תועלה ארוכת־טווח — התשובה פשוטה: היא תרבה רמית הרוגאת … הציבור. הוך הסכירים לזכות בפיצוי על ההתייקרות שלא באמצעות … תוספת יוקר (במקרה ההיפותטי כאשר שמר בן־אהרון יותר על … תוספת יוקר בילה) יופעל בכלוא הבורג, ואפשר להגיה בהצלחה; … מפסיקים ימצאו את השבתם בגריעת משקל, איכות וכיוצא … באלה מהלכים ידועים. חיינו הציבוריים מופעים בלאו הכי אחיזות … : ההקפאה המוצעת רק תוסיף לנפש לא־סימפאטי זה.

קיסינג'ר חוזר ממוסקבה

ערב צאתו ממוסקבה איפר הד"ר קיסינג'ר שבשיחותיו עם … ברז'נייב לא הושג הסכם על מועד ביקורו של המנהיג הסובייטי … בוושינגטון. מר קיסינג'ר הגדיר את השיחות שניהל במעונו … של ברז'נייב כ,,לבביות מאד ומשביעות רצון מאד", אך … כי יהיה צורך בחילופי דברים נוספים לפני שייקבעו פרטי … הפיסגה הסובייטית־אמריקאית.

מובן כי הנושא לבירורים אינו מועד הפיסגה כי אם תוכנה. … המועד קשור בתוכן, שכן אין קובעים מפגש מסוג זה בלי … עד המכסימום את כל פערי העמדות ומבלי להכין כיזה … של סיכוי לסגירת הפער הנותר בפגישה עצמה. ד"ר קיסינג'ר … וברז'נייב כמי שהרחיק את חרושצ'וב מהשלטון ודאי … את תוצאותיה של הפגישה הבלתי־מוצלחת בין קנדי ו… חרושצ'וב בוינה.

ערב צאתו של קיסינג'ר למוסקבה כבר הוכר אפילו מועד … לביקור ברז'נייב בארה"ב — ה־25 ביוני, כלומר בעוד … חודש וחצי. כתבים בוואשינגטון ובמוסקבה סברו כי לדעת … עד אז יוכל הבית הלבן להבטיח את האישור בקונגרס … מעמד המדינה המועדפת ביותר בסחר לבריה"מ. המאבק על … של נגד תיקון הסנאטור ג'קסון אינו מראה סימני הצלחה; לכן … עשויה להיות אחת הנקודות המחייבות בירור נוסף בין ארה"ב … ובריה"מ, לפני קביעת מועד בואו של ברז'נייב. אך סביר להניח … זאת היתה הסיבה העיקרית להשהיית קביעת המועד. … תכניות מעמד כדינה מועדפת ביותר בהופה ההגירה, אינו … היחיד בקונגרס לאישור הסכמויות שבש"א מבקש להדק … הכלכליים עם בריה"מ וההודים אינם הקבוצה היחידה … לה הסתייגויות בנושא זה. בנוסף לשאלת הסחר יכנן גם … מדיניות, ביחוד בתחום הגבלת החימוש הגרעיני, שעדיין … דיון, כדי לאפשר השלמת הדיון עליהן בפגישת הפיסגה. … נראה כי מר ברז'נייב, עוד יותר ממר ניכסון, אינו מוכן … בכך שהפיסגה לא תהיה כשלון. הוא מעוניין לחזור מ… וושינגטון ,,עם הישגים ביד" וזה כנראה עדיין לא הובטח בשיום … שיחות קיסינג'ר במוסקבה.

טיל סובייטי חדש

מקורות ההגנה של ארה"ב הודיעו כי בריה"מ הצליחה בבאבי… … לפתח טיל שיגור זנק, המקביל לסאטורן־5, טיל החלל של … ארה"ב. שלושה ניסויים על הטיל הסובייטי החדש … נכשלו. הכשלון הבולט ביותר היה ב־24.11: הוראות הטיל … היתה מוצלחת, אולם מיד לאחר השיגור אירעה תקלה בשלב … הראשון של הטיל וזה הושמד בטרם הספיק להלוך הפני.

עתה, כאמור, הצליח שיגורה של טאלים 2 באמצעות הטיל … החדש. לפי ידיעות שהתפרסמו בעיתוני תעופה במערב, יכול … הטיל החדש לשאת חללית במשקל של עד 18 טונות למסלול … סביב כדור הארץ. בספקות, אוכרות אינן ידיעות, שזהו … טיל זה כטיל בליסטי בין־יבשתי בעל כושר נשיאה של פצצה … גרעינית בת 100 מגאטון. הוספת שלב רביעי לטיל שהוא הלה … דלפני, מגדילה את עוצמתו עד כדי שיגור חללית בת 6 טונות … לקאדים.

המבול של ווטרגייט

מאת אליהו סלפטר

האם יעורערו יסודותיו של המיבנה הדמוקרטי בארה"ב

במחזור הפעונות של פרס פוליצר — הפרס הגבוה ביותר לעיתונאים בארה"ב — זכה השבוע העתון ,,וואשינגטון פוסט" על גילויי פרשת ווטרגייט. במחזור הספרותי הוענק הפרס לספרה של פרנסס פיצג'ראלד ,,האש באגם" — המותח ביקורת קטלנית על השפעת המעורבות האמריקאית במלחמת וייטנאם.

בצירוף זה יש משמעות רבה גם אם היה מקרי: אין להבין את הזעזועים העוברים עתה על וואשינגטון בפרשת ווטרגייט אלא על רקע מה שעבר על אמריקה בשנות מעורבותה במלחמה בדרום־מזרח אסיה.

בראש וראשונה בפני שמלחמת וייטנאם עירערה את העצבים של חלקים ניכרים מהציבור האמריקאי — גם של אלה שהתנגדו למלחמה וגם מבין אלה השייכים ל,,רוב השקט" שתמך בשאיפת ניכסון להשיג ,,שלום עם כבוד". וכאשר היתה אמריקה רק בראשית התאוששותה הנפשית מוייטנאם קפצה עליה פרשת ווטרגייט.

רק כך אפשר — אולי — להסביר את החזון של הזלקאה הפצבית אשר בתוכה אבדה כל פרופורציה היסטורית: מצד אחד הפרשה הפוליטית המלוכלכת, ומצד שני סיום מלחמת וייטנאם, החזרת השבויים האמריקאים, חידוש היחסים עם סין, הגדולה שבשבעי העולם, וזירת מעמד בלתי־מעורער של מעצמות־על בספר אחד לארה"ב.

שנית, מלחמת וייטנאם החריפה באופן קיצוני העימות בין הבית הלבן לבין החוג הבעולב של האינטלקטואלים, הליבראלים ,,אנשי הממסד" והתקשורת שהיה תמיד — אפילו בתקופת איזנהואר — החוליה המחברת בין פיסגת המימשל האמריקאי לבין המוני האזרחים. בעימות זה הוחשדו בראש רבים ממעשי הבית הלבן וכתוצאה הועמדו בספק. למימשל ניכסון בכלל ולניכסון אישית לא היו ממילא הרבה יתרות אמינות כדי למשוך עליהם כיסוי במשבר ווטרגייט.

ושלישית, אוליה זאת עודדה והקצינה את תהליך ריכוז מערכת השיקול והיוזמה — בנוסף למיקוד המבצע של ההכרעות — בחוג המצומצם של עוזרי הנשיא. לניכסון היתה תמיד הנטיה לשיטה יעילה זאת; התחושה שהחלקים הרחבים של הממסד המסורתי התייצבו נגדו, חיזקה את נטיית ההישענות היתרה והענקה סמכויות נרחבות לקבוצה קטנה של מקורביו בבית הלבן — קבוצה שרוב המשתייכים אליה הם גם הדמויות הפוליטיות המרכזיות בפרשת ווטרגייט.

שלוש פרשיות

לאמיתו של דבר המדובר שוה לא בפרשה אחת אלא בשלוש פרשיות:

✶ הטמנת המיקרופונים במטה הבחירות של המפלגה הדמוקראטית על־ידי אנשים שפעלו לפי הוראות מקורביו של ניכסון והצעדים לטשטש את החוטים המובילים אל הבית הלבן, לאחר שנתגלה הנסיון. פרשה זאת, לפי שעה, מהווה את החלק המרשיע ביותר מבחינה משפטית.

✶ תכנית רחבה של ,,חבלות פוליטיות", אשר המיקרופונים היו רק חלק קטן מתוכה, ואשר כללה מבצע להבטחת מינויו של מקגאוורן כמועמד דמוקראטי החלש ביותר ואת זיוף המסמכים להשמצת הנשיא קנדי המנוח. חלק זה מהווה את הגורם המרשיע ביותר מבחינה פוליטית.

✶ פעולות שאינן קשורות במישרין עם מערכת הבחירות אלא עם המעורבים בפרשיותיה — כגון הפריצה למישרד הפסיכיאטר של דניאל אלסברג, מי שהביא לפירסום מיסמכי הפנטגון. פעולות אלה, בהם מסעירה יותר השיטה מאשר המטרה, משמשות כתבלין המעניק לענייני הריגול הפוליטי את הטעם של שחיתות וריקבון מוסרי מתפשט ברחבי הגוף הפוליטי.

מה שמבדיל בין ,,פרשת ווטרגייט" (בהגדרתה הרחבה) לבין פרשיות בעבר, היא האופי המאורגן, המתוכנן והמתוחכם של המעשים. בפעם הראשונה בהיסטוריה האמריקאית מתקבל הרושם ש,,הפעולות המלוכלכות" לא היו שרשרת של מעשים פסולים אד־הוק ונפרדים זה מזה, אלא מבצעים במערכת מדוקדקת ושלמה של לוחמה־חבלה פוליטית.

יש בכך סתירה לפילוסופיה הבסיסית של המשטר הפוליטי הדמוקראטי האמריקאי: עם כל הזוועות והתשבות הנופלות בידי המנצח בבחירות לנשיאות או לקונגרס, אין הנבחר שואל שאלת ,,חיים או מוות", לאף אחת משתי המפלגות. הבחירות הן אקט של הכרעה פוליטית במובן הראשוני של המלה.

הדמוקראטים יכולים לחיות עם נצחון רפובליקני והרפובליקאים עם נצחון דמוקראטי. לכן המלחמה בין הצדדים אינה טוטאלית והסכינים הם סמליים.

יצירת המערכת השלמה של המיבצעים נגד הדמוקראטים על־ידי מקורביו של מר ניכסון הפכה את העיסוק האלקטוראלי למערכה טוטאלית — וזה הדגם היסודי שהמרתח בפרשיות ומסרנייס היא המהריד גם רבים בשלה בזירה הפוליטית שלא גילוהו אתמול.

לבה שמתרחש בוואשינגטון יש גם השלכה ואחרת: עם כל גילוי וכל סנסאציה נוספת גובר הרושם של ממדי המחלה החברתית — ותשם זה יזוב בגדיל מחוץ לפרופורציה את המהיכה האמיתית של כל גילוי. ההשלכות מההתפתחות זאת יכולה לבוא בשני מישורים: הפנים־אמריקאי והבין־לאומי.

✶ חלק ניכר מכוחו הפוליטי של נשיא אמריקאי, ביחוד בתקופת כהונתו השניה והאחרונה, תלוי ביכולתו לכוון את החקיקה ובמידת השפעתו על בחירת מעבר מפלגתו ליורשו. כאשר חברי קונגרס סבורים שהנשיא לא יכול לעזור להם להיבחר מחדש, אין הם ששים להזדהות עם הנשיא ולעזור לו. פרשה מסוג ווטרגייט יכולה לצמצם, איפוא, במידה ניכרת את כוחו האפקטיבי של הנשיא.

סימן השאלה הגדול

בנקודה זאת יש להזכיר את סימן השאלה הגדול: איך יגיב הציבור האמריקאי הרחב? משאלי דעת־הקהל הראשונים אחרי נאום הטלוויזיה בו הודיע ניכסון על הפיטורים וההתפטרויות של המעורבים בפרשה, הראו ערעור ניכר של האמינות ההמונית של הנשיא: אם כי רק 13% סברו שעליו להתפטר, 38% לא האמינו שהנשיא לא ידע ,,משהו" על פרשת הריגול לפני מעצר מטמיני המיקרופונים, ו־54% אמרו שהנשיא איבד מאימון הציבור במידה שיקשה עליו למשול. מאידך, 64% עדיין מאמינים, כי ניכסון אישית הוא אדם בלתי מושחת (לעומת 75% לפני פרשת ווטרגייט) — האוהדים מידידי הנשיא אומרים, כי בסופו של דבר, הציבור ישוב ישפוט את הנשיא לפי הצלחתו לחסל את המעורבות במלחמת הודו־סין, להרחיק את סכנת המשבר הכלכלי באמריקה ולהאט את האינפלציה הירודה בעניין הזולה.

✶ הרושם ששלטון הנשיא בבית מעורער יכול להשפיע באופן חמור גם על יחסי החוץ של אמריקה: באופן הקונקרטי ביותר, אין לדעת איך תעריך בריה"מ את מידת יכלתו של הנשיא להשיג אישורים בקונגרס לאותם הסכמים והסדרים בין ארה"ב לבריה"מ שמוסקבה מעוניינת בהם. (יתכן, כמובן, כי בשל אופיו המשטר במוסקבה מתייחס מר ברז'נייב בפחות בהלה — ואולי בצורה נבונה יותר — אל השפעת דעת הקהל ובתי המחוקקים על חופש הפעולה של הנשיא).

אם כי לא קרה כדבר הזה מאז משבר הטילים בקובה, צריך גם לקחת בחשבון אפשרות — עד כמה שלא תהיה קלושה — שהקרמלין יפרש את התבטאותה העבירית של ניכסון כמגבילה, או אף כובלת, את תגובתו המהירה והתקיפה במקרה של הרפתקה סובייטית בזירה הבין־לאומית.

השלכות ישראליות

זה מביא אותנו אל שאלת ההשלכות הישראליות של פרשת ווטרגייט.

אין זה מקרה שבשום מדינה זרה בעולם לא קיימת אהדה כה רבה לניכסון כמו בישראל. בשום תקופה לא היו קירבה ותאום כזה בין האינטרסים של ישראל ושל ארה"ב כמו בשנים האחרונות. עובדה זאת נתנה לניכסון בציבור הישראלי — כולל אותם חוגים שבארה"ב מסתייגים ממנו ביותר — מידת אשראי והערכה כמעט בלתי־מוגבלים. אך, מעבר לזה, התחזקה האהדה דווקא בשל העובדה שהקיצוניים והקולניים שבמתנגדי ניכסון הם גם המזוהים עם השמאל החדש, עם דורשי צימצום המעמד העל־מעצמתי של ארה"ב ועם מדגישי משבר האנרגיה והמשתמע מכך לגבי היחסים עם מדינות ערב. על רקע זה התפתחה בחוגים רחבים בישראל תחושה של הזדהות כמעט נפשית עם הצלחות ניכסון.

יש לזכור כי העמדה הנוחה לנו של ממשלת ארה"ב בסיכסוך נובעת — נוסף לאהדה המסורתית לישראל — משני גורמים:

ראשית, מרצונו ומיכולתו של הנשיא ניכסון לקבוע בעצמו את המדיניות, גם כשאינה תואמת את עצות המומחים והפקידים במיניסטריון החוץ. ריכוזיות ההכרעה בבית הלבן היא חלק מהסביבה הפוליטית שפרשת ווטרגייט היתה אפשרית בתוכה. תגבורת הריכוזיות ועליית השפעת הרשמיות המיסמכויות המסורתיות עשויים להיות מתוצאותיה השליליות של הפרשה.

שנית, מראיתו את התועלת בישראל חזקה לצרכי ביצור מעמדה של ארה"ב כמעצמת־על הראשונה במעלה. פרשת ווטרגייט — וביחוד הסכנה שיתרבו התופעות האיזולציוניסטיות שסביבה — עשויה להעלות סימני שאלה בדבר נכונות העם האמריקאי בתקופה זאת לשאת בעול הנובע מעמדה הראשוני בעולם.

בסופו של דבר, גם בשביל ישראל השאלה המכרעת היא זו הגורלית גם לאמריקה: האם תצליח פרשת ווטרגייט בסיפור היותם שהתגלה, או שמא יאחזו הדיבוק במהרים ויערער את יסודות המיבנה אותו הם רוצים לבקוע?

כוחה וגדולתה של אמריקה בעבר היו שמדינאיה וקנאיה כאחד, ידעו היכן הגבול ונרתעו מלעבור אותו.

האלוף הוד בראיון להארץ

הטייס הישראלי הוא הטוב בעולם

✶ במקרה של מלחמה תהיה ההתנגשות האווירית מאסיבית יותר ובקצב שונה

✶ לא היינו צריכים לתקוף את הטילים המצריים לאחר הפסקת־האש

מאת זאב שיף

אחרי שבע שנים שאורות נבחנות ותהילה מעביר האלוף הוד את שרביט הפיקוד על חיל האוויר, הזרוע הצבאית החשובה ביותר של צה"ל, חיל ששמו יצא לתהילה ברחבי תבל ואשר הזרות לו נאלצים הערבים להודות כי ישראל הקטנה חזקה מהם. לכל ברור כי חיל האוויר הישראלי שולט כיום בשמי המזרח התיכון. היו אלה 7 השנים הסוערות ביותר בתולדות החיל. במהלכן ניצח בשתי מלחמות, לרבות התנגשות עם טייסים רוסיים. בהפצצות עמוקות הטווח במצרים דירבן את נאצר להסכים להפסקת אש, שאותה הפר 16 חודשים קודם לכן. בתקופה זו גדל חיל האוויר הישראלי במטוסים, בטייסים, בכוח אדם מקצועי ובבסיסים. החיל עבר בתנופה מציוד צרפתי לציוד אמריקאי והשתלט על אמצעים מתוחכמים ביותר. אין ספק כי מבחינת גודלו והמודרניזאציה שלו עומד חיל האוויר הישראלי מיד אחרי חילות האוויר של המעצמות הגדולות.

תהליכים אלה התרחשו בתקופתו ותחת פיקודו של הוד. אין לו, למסי המבחר, אותה חמימות אישית מתפרצת שהיתה לקודמו, עזר ויצמן, אך הוא ניחן בתכונה חשובה אחרת, הנדירה בימינו: צניעות וענווה. הוא המפקד הנחבא אל הכלים. מה שאיפיין אותו בעיקר כמפקד, הוא כושר המנהיגות הקרבית שלו, עצבי הברזל בעת ניהול הקרב. לכך יש להוסיף שתי תכונות אחרות, שעליהן עמדו מפקדים בעת הפרידה ממנו: היכולת לשכנע פקודים ומפקדים כאחד, אלופים אחרים ושרים, כי ,,אין בלתי אפשרי" בשביל חיל האוויר. ועוד: היכולת לפתור דברים מסובכים בדרך הפשוטה והבסיסית בתחום הטכני, בתחום המבצעי ובתחום האסטרטגי. היה זה הלך מחשבה שורשי שהושפע ודאי מקשריו של הוד, בן למשפחת איכרים ישראלית, אל האדמה. עם פרישתו מתפקידו ראיינו את אלוף הוד על דרכו ועל הגולות החיל שעמד בראשו.

✶ ✶ ✶

האם חיל האוויר הישראלי הוא טוב משום שהוא עומד מול הערבים, או שהוא מסוגל גם בהשוואה לאחרים?

הוד: אנחנו טובים ביחס לאחרים בכלל. טובים לא בקנה מידה של המזרח התיכון. אומר זה הפסיק מזמן להיות קנה מידה לרמתו של חיל האוויר, לאיכותו. יש מספר מדדים לכך. למשל, בתקיפת מטרה המוגנת בנ. מ. המדד הוא כמה מטוסים נופלים לאלף גיחות. המצרים נרדפים מאותנו פי 64. או אנו טובים מהם ב־640 אחוז. ב,,אוויאיישן ויק" התפרסמו מספרים של האמריקאים בתחום זה ומתברר כי אנו טובים מהם בתחום זה ב־100 אחוז. הארה"ב היא בלי ספק קנה־מידה לרמה בין־לאומית. יש מספר תנאים דומים לנו ולהם. בוייטנאם הפעילו פחות או יותר באותם סוגי מטוסים שאנו משתמשים בהם, התקפו יעדים דומים המוגנים במעט באותם אמצעי הגנה. אומנם אין זה מדד אבסולוטי ויש גם תנאים שונים, אך זהו בכל זאת מדד. יש מדד נוסף וזהו קרבות האוויר. לגבי הערבים היחס הוא 25:1. כלומר, על כל מטוס שאנו מאבדים בקרבות אוויר אנו מפילים 25 מטוסי אויב. בעבר היה היחס 7:1. לך חפש חיל אוויר בעולם שיש לו יחס כזה. ב,,אוויאיישן ויק" התפרסם כי יחס אבידות האמריקאים בוייטנאם בקרבות אוויר 1:1.7. יש כמובן גם מדד הכמותי. בעניין זה לא נוכל להתחרות עם חילות האוויר הגדולים בעולם, אבל איננו מהחילות הקטנים. חיל האוויר של 1973 הוא בין חילות האוויר הגדולים בעולם.

אין מתחרים

נאמר פעם שהוא השלישי בגודלו. האם נכון הדבר?

הוד: קשה לי לומר בדיוק. ודאי שהוא בין עשרת הראשונים מבחינה מספרית. הוא ראשון בעולם לפי הערכתי — אני אומר זאת בכל הענוה, ולגבי חיל האוויר אין לי כל ענוה — באשר לכושרו לחשוב, לתכנן ולבצע פעולות מיבצעיות. אין לו מתחרה בזה. אני בטוח שאחר שאני מכיר את החיל היטב. עברתי עמו את התקופות הקשות והמסובכות ואת כל סוגי הפעילויות. לאף חיל אוויר בעולם אין הנסיונות כאלה.

האם גם בהתאמנה מצבנו טוב מאחרים?

הוד: מצבנו סביר, טוב ביחס לאחרים! אני רוצה להוסיף כי את רמת הטיסה יש לנו הזדמנות לבחון כאשר חניכים ישראלים משתתפים בקורסים בעולם. לא היו לנו חניכים בבריה"מ, אך פגשנו אותם באוויר. לא היה לנו אף חניך בקורסי טיסה שלא יצא ראשון בקורס.

עד כדי כך?

הוד: הבה נהיה צנועים — תמיד בין הראשונים.

כלומר, אתה מקבל הגירסה שהטייס הישראלי הוא הטוב בעולם?

הוד: עד שמישהו בעולם לא יוכיח אחרת, אז יש לנו יסוד להניח שכך הדבר!

מה מייחד אותנו?

הוד: מייחד אותנו צירוף נדיר של כמה דברים. קודם כל האמונה בחשיבות קיומו של חיל אוויר כזה. אחר, כוח רצון ועקשנות שאף אחד לא יכול להתחרות בהם. אחר, הסקרנות. יש לישראלים מידת סקרנות כזו הדוחפת אותנו כל הזמן לעשות טוב יותר, מהר יותר ויעיל יותר. סקרנות שאינה קיימת בחיל אוויר אחר בעולם, או שלא כנחדים אותה כבינו. לזה תוסיף את כשרון הטיס שניחנו בו מהנוער הישראלי.

האם זה כשרון טבעי?

הוד: זה כשרון שלא בא לידי ביטוי עד לפני 25 שנה. חושבני שזה כשרון טבעי. בלי כשרון זה אי־אפשר להוציא טייסים כמו שיש לנו. זה לא ענין מכני וטכני. אנחנו השכלנו למצוא את הצעירים שיש להם כשרון כזה ולפתחו.

החדשים — טובים יותר

האם המועמדים לטיס טובים כיום מאלה שהיו אתמול, או בתקופתך?

הוד: אמרתי זאת תמיד ואחזור על כך אפילו אם יעירוני באמצע הלילה. כל מחזור של צעירים המתגייס לצבא, ולחיל האוויר בפרט, יש לו פוטנציאל טוב יותר משל אלה שלפניו. הנוער הישראלי משתפר, הוא יעיל, מסודר וטוב יותר. כל הישג שאתה משיג — יש מישהו סקרן הרוצה להשיג יותר. שני דורות שימשו דוגמא למעשים גדולים והצעירים נדחפים לכך. זה אתגר בשבילם. הם רוצים להיות טובים יותר. כשהייתי טייס האתגר שלי היו טייסי המחיל וכמה ישראלים.

(הסוף בעמוד 18, טור 1)

הרפסודה מפליגה

ראש הממשלה וחופש הנשואין

מאת אמנון רובינשטיין

המערך ניצב בראש הכפייה הדתית

יתרון אחד היה בראיון שהעניקה ראש הממשלה לטלוויזיה ביום העצמאות ושודר פעמיים — למען יראו וישמעו. ראש הממשלה הצהירה, כי שלילת חופש הנישואין מתושבי ישראל נעשית על־ידה ועל־ידי מפלגתה לא בשל כפייה ללחצים דתיים, אלא מתוך השקפת עולם: לא בשל שיקולים קואליציוניים נכפו בתי־דין רבניים על יהודי ישראל; לא בגלל פוליטיקה כופה החוק הישראלי הילכות מבמדות חליצה וכרותי שופכה על כלל ישראל. הדבר נעשה משום שראש הממשלה ומפלגתה מאמינים באמנה ובתמים כי מצב זה רצוי וטוב לנו — ומבחינה זו, אין השותפות עם המפלגות הדתיות מעלה או מורידה. בגילוי לב הבהירה ראש הממשלה, כי גם אם יקבל המערך רוב, בעניין זה תעמוד איתן. כך ניתנה גושפנקא רשמית לדברים שכותב שורות אלה טען בעבר, דהיינו כי הפגיעה בחופש הדת במדינה נעשה לא בשל ,,סחיטה דתית" אלא כחלק מה,,אני מאמין" של מפלגת השלטון. משום כך בלבד ראויה ראש הממשלה לברכה: היא אמרה בגלוי את מה ששליחיה ועמיתיה מנסים להסתיר ולרכך.

אך פרט לאומץ לב לא היה הרבה בדבריה של ראש הממשלה. כדי לתמוך בעמדתה, היא נזקקה לטיעון ולנימוקים שאינם עומדים בשום מבחן הגיוני. טיעונה הוא כדלקמן:

✶ ראשית, יוצאת היא מתוך ההנחה, כי אין לנו רשות להחליט בעניינים של נשואי־תערובת מבלי לקחת בחשבון את יהדות הגולה.

✶ שנית, ביהדות זו, רבים נישואי התערובת — 40% מהסטודנטים היהודיים בארצות הברית — וחלק גדול מאלה יאבדו לעם היהודי.

✶ שלישית, החוק הישראלי אוסר נשואי־תערובת ואם ישונה חוק זה יראו בכך רבים הכשר לנשואי תערובת.

✶ ורביעית, משום כך התנגדה (מתנגדת) ראש הממשלה להצעתו של ח"כ ג. האוזנר — בלא לשים לב לעמדת הדתיים.

הבה נבדוק טיעון זה בקור רוח ובהגיון, ונעלם מראשי המערך כל אימת שהם עוסקים בנושאי דת.

✶

ההנחה הראשונה שביטאה ראש הממשלה, על פיה חייבים אנו לקחת בחשבון את משאלותיהם של יהודי התפוצות, משותפת לישראלים רבים. אך ראש הממשלה מתעלמת באורח שיטתי מן העובדה, כי החוק הישראלי מעניק מונופולין לזרם אחד ביהדות — לזרם האורתודוכסי — שהוא מיעוט בתפוצה.

בחלק ניכר מערי ארצות־הברית אין כלל קהילות אורתודוכסיות — כשהקהילה המקומית נחלקת בין בית כנסת רפורמי לקונסרבטיבי, וזאת בנוסף לאלה שאינם רואים עצמם שייכים לשום קהילה דתית. כך, בהענקה מונופולין לזרם אחד, הדירה ממשלת ישראל קהילות יהודיות שלמות, שאת כספן היא מקבלת בנפש חפצה. לבתי־הדין של קהילות אלה אין כל הכרה בחוק הישראלי; נישואיהם וגירושיהם של חבריהם בטלים ומבוטלים: ולרבניהן אין מעמד משפטי מוכר בישראל.

יתר על כן: החוק הישראלי, בגלל המונופולין שהעניק לרבנות, הכריז מראש, כי רבבות נשים יהודיות הן בגדר אשת־איש וכי ילדיהן הן ממזרים. שליחי העליה של ישראל מזהירים משפחות יהודיות כאלה, המחפצות לעלות ארצה, ומודיעים להן, כי מעמדם האישי ייפגע בשל השיפוט הרבני. קהילות יהודיות אמריקאיות מוחות באורח קבוע נגד החוק הישראלי הקיים ונגד שלילת חופש הדת בישראל. רבנים קונסרבטיביים בישראל אינם יכולים לקיים חופה וקידושין לבני עדתם — וזאת בשל אותו חוק שראש הממשלה מהללת אותו בשם אחדות העם היהודי.

כל מי שסבר בין הקהילות היהודיות בארצות־הברית יודע על הד ההמחאה העצומה נגד הכפייה הדתית בישראל. כשאתה אומר להם שכפייה זו מוצדקת תוך הסתמכות עליהם, על יהודי ארצות־הברית, הם מסרבים להאמין לך ופורצים בצחוק. צריך יותר מאומץ־לב כדי להצדיק את החוק הישראלי הקיים תוך הטענה על יהדות הגולה.

✶

ההנחה השניה של ראש הממשלה נכונה בעובדותיה: נשואי התערובת רבים בקרב הדור היהודי הצעיר בעולם כולו — בארצות־הברית, בצרפת, באיטליה, בדרום־אמריקה ובברית־המועצות. במקומות אלה, קיים לחץ של הקהילה ודור ההורים נגד נשואים כאלה ומשום כך הדחף המניע יהודים לנשואים מחוץ לעדתם חייב להיות דחף נפשי ורב כוח. גם ללא צ'ק בספר החוקים הישראלי, יודעים כל יהודי ויהודיה בתפוצה את משמעות המעשה. אם החליט מי מהם להפר את האיסור הקהילתי והמשפחתי בהינשאו ללא יהודי, לא יירתע מצעדיו משום שיוודע לו כי החוק הישראלי מתיר נישואים כאלה.

על פי הגיונה של ראש הממשלה אומר הבחור היהודי לארוסתו הגויה: ,,יקירתי, אמנם אוהב אני אותך, ומוכן לקשור את גורלי בגורלך, אך זה עתה גיליתי, כי על פי סעיף 1 לחוק שיפוט בתי־דין רבניים (נישואין וגירושין) תשי"ג—1953 ענייני נישואין וגירושין של יהודים בישראל אזרחי המדינה או תושביה יהיו בשיפוטם היחודי של בתי הדין הרבניים. משום כך אני נאלץ לעזוב לאנחות ולחפש לי יהודיה כשרה".

הגיון כזה לקוח אולי מפארודיה הומוריסטית אך לא ממציאות כלשהי. עובדה היא, כי נשואי התערובת הגיעו לשיא כזה, למרות החוק הישראלי והמונופולין הרבני. 40% מהסטודנטים — עליהם דברה ראש הממשלה — לא חיכו להכשר מספר החוקים הישראלי. 40% אלה ודאי לא יתקרבו לישראל עקב התקפתיה של ראש הממשלה ומדינתנו נראית בעיניהם כתאוקרטיה זרה ומפוזרה.

אך אפילו נניח לרגע קט, כי המצב המשפטי בישראל משפיע על החלטתו של סטודנט יהודי לשאת לאשה את בחירת לבו הלא־יהודיה — הנחה שקשה לשאתה אפילו לרגע קט — עדיין טועה ראש הממשלה. החוק הישראלי כלל אינו אוסר נשואי תערובת. המונופולין שניתן לרבנות חל רק כאשר שני בני הזוג הם יהודיים. הוא מונע רק נישואים האסורים או בטלים על פי ההלכה בין יהודים כגון נשואי כהן וגרושה וכיוצא באלה. אין הוא אומר דבר לגבי נשואים מעורבים. ואכן יש דרכים בהן יכולים בני זוג מעורב להינשא ולהשיג הכרה משפטית לנשואיהם בישראל. עשרות נשים יהודיות נשאו למוסלמים בישראל בלא שהחוק יכבע זאת. אם זקוקים הסטודנטים היהודיים להכשר לנשואי התערובת, יש להם כבר הכשר כזה.

✶

כשם שראש הממשלה טועה לגבי הדין הקיים, כך טועה היא לגבי הדין הלא־קיים, דהיינו זה שעתיד היה לבוא אילו נתקבלה הצעת ח"כ האוזנר. מה הקשר בין דבריה נגד נשואי התערובת לבין הצעה זו? הרי כל תכליתה של הצעת האוזנר היתה לאפשר נישואין בין י ה ו ד י ם ב ל ב ד, באותם מקרים בהם הרבנים של גב' מאיר אינם מוכנים להשיאם: מה ענין שמיטה להר־סיני?

ניתן היה, כמובן, לצפות לכך, כי מישהו יעמיד את גב' מאיר על טעויותיה הבסיסיות — שבעניינים אלה מערבבת מין בשאינו מינו — אך מעמדה של ראש הממשלה מעמידה מעל לכל פקפוק וסימן שאלה. כך או כך, היום יודעים אנו כי המערך עבודה־מפ"ם תומך בשלילת זכות הנישואין והפרת ההכרזה האוניברסאלית על זכויות האדם — אותה אמנה עליה מסתמכת גב' מאיר להורך ביסוס זכותם של יהודי ברית המועצות לצאת את ארצם. היום גם יודעים אנו מהו הבסיס ההגיוני והמחשבתי העומד מאחורי מדיניות מובהרת זו. זה בסיס שכל כולו טעות, אי־הבנה וחוסר ידיעה.

בוא להנות, לבלות ולהשתזף בחברה בינלאומית, בבריכת התכלת של מלון פאן־אמריקן, בת־ים.

כחבר במועדון הבריכה יעמדו לרשותך כל השרותים המשוכללים הצמודים לבריכה, בכל ימות השבוע.

מרחבת הבריכה תוכל לרדת לחוף הים, שהוא אחד החופים המקסימים בארץ.

אם אתה בעל משפחה יוכלו ילדיך להנות בבריכת הילדים המיוחדת, הנמצאת ליד הבריכה הגדולה.

לקבלת פרטים, נא להתקשר למחלקת המנגנון מלון פאן־אמריקן, בת־ים, טל. 876111.

מלון פאן־אמריקן בת־ים

עידן־יועצים לפרסום

مكزامن الأمل

התנגשות מילולית

המתנה לפגישת קיסינג'ר־אבן לאחר הביקור במוסקבה

מאת דן מרגלית

בפומבי היתה זו ההתנגשות המילולית הראשונה עם ג'וזף סיסקו כאז התם עם השגריר יצחק רבין בראשית 1972 על פרטיכל „ההבהרות" הישראלי־אמריקאי. לפתע בחר סיסקו בחגיגות יום העצמאות של ישראל כדי להציג עמדה „מאוזנת" בסכסוך המזרח־תיכוני. בפירוש מסויימת אף היה בעמדתו, חידוש בלתי נוח, שכן סיסקו נקט בנוסחה המטיל ספק בגירסה הישראלית בדבר הסיבות שגרמו להתלקחות ששת הימים ב־1967.

כמעט ואין ספק שסיסקו עושה מאמצים לחזור אל מרכז הזירה המדינית האמריקאית ממנה נדחק על ידי הנשיא ניכסון לאחר כשלון שליחותו למזרח התיכון ב־1971 וב־1972. בוועידת השגרירים האמריקאיים בטהראן היה זה סיסקו שביקש לאזן את רושם דבריו של קנת ראש בדבר רצונה של ארצות הברית בקיומה של ישראל איתנה. עתה באו דבריו במסיבה ליום העצמאות, ועוררו את הרושם, כי יש חוגים בוואשינגטון הרוצים לקרוץ בחדוש לקהיר, כדי לעורר את הרושם שביקור חאפז איסמאעיל בארצות הברית לא היה לשווא.

במצב זה אין פלא שהשגריר שמחה דיניץ הגיב על הטענות כלפי ישראל. כמנכ"ל משרד ראש הממשלה ואחד השותפים המרכזיים בעיצוב המדיניות משוכנע דיניץ, כי ישראל לא החמיצה אף הזדמנות רצינית אחת לשלום. יתרה מזאת, יומיים לפני נאום סיסקו הצהירה ראש הממשלה בטלוויזיה, כי קריאותיה לבוא לכלל הידברות עם מצרים נפלו על אזניים אטומות. דיניץ הוא, איפוא, האחרון המוכן להישאר אדיש כלפי הטענה, כי שני הצדדים הנאבקים במזרח התיכון נושאים באחריות שווה לקפאון המדיני.

העובדה שגולדה הודיעה על נסיונות ההידברות עם אנואר סאדאת מעידה על כך, שראתה צורך להקדים תשובה לשאלה. כל קפאון מדיני במשך מעורר אי שקט במערב. האנגלים לוחצים להרכיב ועדה של 15 (או תשע) מדינות החברות במועצת הבטחון, שתחליף את ד"ר גונאר יארינג הפורש מתפקידו באו"ם ומשרתו כשגריר ארצו בברית המועצות. ולפי מידע שהגיע באחרונה מאמריקה לישראל עדיין מבחינים הצדדים ליוזמותיו של ד"ר הנרי קיסינג'ר.

עמדתו של קיסינג'ר

אפשר לשער, כי כל עוד לא יראה סיכוי לתוצאה ממשית לא יגלוש היועץ בהבית הלבן לטפל בנושא המזרח התיכון. אך לא ידועה בישראל העובדה, כי קיסינג'ר אינו מסתפק בליכוד ובעיון בבעית המאיזור, או במגעים עם הסובייטים. באחרונה הוא נפגש פעמים עם הסנאטור לשעבר קיטינג, שהוא המועמד לתפקיד שגריר ארצות הברית בישראל. בפגישות אלה תידרך קיסינג'ר את קיטינג מה עליו לעשות במאמץ כדי לשבור את הקפאון המדיני במזרח התיכון. זו כבר פעלתנות ממשית מצד קיסינג'ר.

אין זאת באה משום שקיסינג'ר סבור, כי העניין יבוא לכלל פתרון על ידי יוזמתו של שגריר חדש. שמיטיו תלוי במידה רבה במערכת היחסים המתפתחת בין הקונגרס לבין הבית הלבן על רקע שערוריית ווטרגייט.

קיסינג'ר האי מניח שכל תזוזה במזרח התיכון תלויה בהידברות אמריקאית־רוסית מחודשת. אך עצם המאמץ לתידרוך השגריר המיועד זמן קצר לפני נסיעת קיסינג'ר למוסקבה, עשוי להיחשב כהוכחה ברורה מצד יועץ הנשיא לטפל באמצעות הבית הלבן בנושא המזרח התיכון.

על רקע זה חשובה לאו דווקא התבטאותו של סיסקו במסיבה לכבוד יום העצמאות הישראלי, אלא תחושתו, כי שוב נצים בוואשינגטון בגלגלי הפעילות המדינית במזרח התיכון.

מי השליחים שיצאו לסאדאת

על רקע זה חשוב לגולדה מאיר להוכיח שישראל ניסתה כוחה בבוררים עם מצרים. אחת השאלות היא למי התכוונה ראש הממשלה בדברה על השליחים שיצאו אל סאדאת להציע לו מפגש חשאי בין נציגים מוסמכים של שני הצדדים. חלק מן השליחים הם אנשי פרלמנט, עתונאים ואנשי עסקים מערביים. רובם מגיעים לישראל מקהיר עם בשורה על רצונה של מצרים בהסדר מדיני. חלקם מקדימים ובאים לישראל — ורק לאחר מכן יוצאים למצרים. בפני כל אחד מהם מציגים אישים ישראלים מוסמכים את הבקשה שיפיצו בקהיר, כי רצונה של ישראל הוא במשא ומתן חשאי וללא תנאים. ישראל דבקה בנוסחה זו למרות שהנסיון הנמשך עם המלך חוסיין מצביע על כך כי אין במשא ומתן חשאי ובלי תנאים משום ערובות להצלחות: והעניין השני הוא רצונה של ירושלים בחילופי שבויים.

המתווך הרומני

אולם החשוב מכל המתווכים — האליו התכוונה גולדה מאיר בשלוחיה — הוא הנציג הרומני. הוא נשלח לקהיר לאחר שיחות ראש הממשלה בבוקארסט ומפיו המתינו לאור ירוק. ניקולא צ'אושסקו היה משוכנע, כי סאדאת לא ישיב ריקם את בקשתו ויואות להיפגש עם מאיר. גב' מאיר היתה ספקנית לא רק לגבי השאלה אם יפגש עמה סאדאת

ג'וזף סיסקו (מימין) בעת שיהותיו בישראל עם יצחק רבין ושר החוץ אבא אבן.

אלא גם אם ייאות להתיר פגישה שליח מטעמו עם נציג ישראלי מוסמך. לצ'אושסקו היתה עבודת סירובו של סאדאת לקיים מגעים עם ישראל בחסות רומניה בבחינת אכזבה. אכזבה כזאת עלולה לדחות את רומניה לפינת הזירה. לא כן את וואשינגטון. במגמתה את הישגי מדיניותה וכשלונה רושמת ארצות הברית כהצלחתה את המשך הפסקת האש מאז אוגוסט 1970. אך כדי לקיימה גם להבא יש צורך לדעתה בפעלתנות אמריקאית מתמדת.

הצורך בהארכת קיום הפסקת האש מסביר את תגובתו של קיסינג'ר והתבטאויותיו של סיסקו. היועץ מהבית הלבן מחפש דרכים לבוא לכלל הבנה עם הרוסים, וסיסקו מבקש לשפר את תדמית ארצות הברית בעיני המדינות הערביות. בהיעדר איום סובייטי ותוך ידיעה ברורה, כי ברית המועצות נטשה את הטקטיקה של מלחמת ההתשה — לא נותרה בפני מצרים אלא ברירה אחת: ליזום „תגובה" מדינית בעצרת האו"ם, כדי להחיות את שליחות יארינג בדרכים חדשות. כל „תגובה" כזאת מעניקה לסאדאת את מרווח הזמן הדרוש לו לקראת שיחת הפיסגה בין ניכסון לבין ברז'נייב.

מה הסיכויים הממשיים למהלכים כאלה תדע ישראל רק לאחר הפגישה בין קיסינג'ר לבין שר החוץ אבא אבן. ואם במהלכה יתברר, כי מקום מרכזי בשיחה תפסה שאלת יהודי ברית המועצות יהיה בכך משום חיזוק לטענה, כי דברי סיסקו הם בבחינת תריג ותלף. לא כן אם קיסינג'ר החוזר ממוסקבה יגלוש לטפל בפרטי התנאים שמנעו עד כה את עריכת המגעים הישראלים־מצריים.

שר הקליטה: אני מרוצה

טענות עולי בריה"מ כלפי ישראל — עלילה

מאת יהודה ליטני

שר הקליטה, מר נתן פלד, מרוצה במשרתו הנוכחית; „התפקיד נראה לי", הוא אומר בתשובה לשאלה אם ירצה להמשיך בתפקיד אחרי הבחירות. הוא אינו מוכן להתנבא אם מפלגתו, מפ"ם, תדרוש את תיק הקליטה גם לאחר הקדנציה הנוכחית. על מינוי המנכ"ל החדש למשרד, פנחס דגן, אומר שר הקליטה כי זהו אדם בעל נסיון רב של שרות במנהל הממשלתי ואיש בעל כישורים טובים. לא היה להך המפלגתי למינוי, אומר פלד.

לדעתו של שר הקליטה, נוקטת ממשלת ישראל מדיניות נכונה בנושא עידוד העליה מבריה"מ. „אנו משובנים גם בפעולות הנשיא ניכסון והממשל האמריקאי וגם בלחץ הקונגרס, אבל אין אנו סבורים כי ישראל צריכה להיות צד בויכוח המתנהל בין הבית הלבן לבין הקונגרס". לשר אין כל ספק כי השפעת מס ההשכלה הוא הישג חשוב בהסרת המגבלות על העליה מברית־המועצות. אם כי ברור לו שאין בו פיתרון מלא.

עלילה

לדעת מר פלד, היתה שביתת עולי בריה"מ ליד משרד ראש־הממשלה מעשה מזיק. את טענותיהם כלפי ישראל הוא מתאר כ„עלילה". לדבריו, השביתה רק תרפה את ידי היהודים בבריה"מ ותחליש את מאבקם. הוא אמר גם כי ממשלת ישראל עושה כמיטב יכולתה כדי לעמוד לימינם במאבקם הקשה. השפעת דעת הקהל, אומר שר הקליטה, שכאילו הממשלה עושה די, מזיקה לעצם ענין המאבק.

באשר לביקורת שהוטחה כלפי משרדו בעניין הדירות בשכירות לעולים, אומר נתן פלד כי משרדו קיבל עד היום 2,300 דירות בשכירה; ב־1,500 דירות שכנו עולים ו־800 דירות נותרו ריקות. השר אומר כי משרדו מעוניין בתוספת דירות בשכירות באיזורים מסויימים, משום שהרוב המכריע של דירות אלה, ביחוד הקטנות, הוא באיזור המרכז. מדוע ממשיכים לשכור דירות בשעה ש־800 דירות נותרו ריקות? פלד אומר כי המישבים בשיכון עולים בדירות אלה היו עד עתה טובים והכלאי של 800 דירות איננו נראה לו גדול.

הגדרת תפקידים

על הבדל שבין משרד הקליטה לבין מחלקת העליה והקליטה בסוכנות אומר השר כי תפקיד הסוכנות בארץ הוא לדאוג לקיומן התקין של מרכזי הקליטה ואילו משרד הקליטה חייב לדאוג להפניית העולה לדיור, למציאת תעסוקה, חינוך ילדי העולים וכו'. שר הקליטה אומר כי הויכוח שהתנהל בשעתו העשוי להתחדש לקראת הרכבת הממשלה החדשה הוא אם יש צורך בהפרדה זו בין מסגרות המעבר לבין מסגרות הקבע בקליטה. „אני רואה ויכוח זה כויכוח שמקומו יהיה עם הרכבת הממשלה החדשה, לקראת הגדרה של תפקידים חדשים, לרבות תפקיד המשרד לקליטת עליה", קובע נתן פלד.

נתן פלד

שר הקליטה מספר כי בתוכנית המשך לחמש השנים 8—1974 שהוגשה בשבוע שעבר על שולחן הממשלה, מובאת בחשבון עליה של 65,000 עולים חדשים בשנה; בחמש שנים יגיעו לפי חשבון זה 325,000 עולים. יש צורך להבין אפשרויות אלטרנטיביות של עליה בהיקף גדול יותר לקראת התפתחויות פוליטיות בלתי צפויות לדעתו. רואה באמריקה הדרומית וישראל צריכה להיות מוכנה לכך. יכול להיות, אומר השר, שגם בבריה"מ יתחול תהליך פוליטי כזה שבעקבותיו תיגדל העליה בהרבה.

דרך ביניים

מר פלד שולל מכל וכל את הצעתו של הד"ר רענן וייץ לרכז את העולים החדשים בישובים ובשכונות משלהם. לדעתו, דרך הביניים היא היעילה והרצויה: מחד גיסא ריכוזים של „יוצאי ארץ מסויימת" בתוך שכונות ושיכונים וכך מבטיחים לעולים החדשים בתקופת התערותם בארץ סביבה נוחה להם מבחינת הקשרים התרבותיים ומאידך גיסא, ע"י הקמת שיכונים בקרבת מקום לעולים מארצות אחרות ודיור זוגות צעירים ישראלים באותה סביבה — מונעים ביחוד משלים אלה, עם הזמן נוצרים תנאים לאינטגרציה של העליה.

יותר ממאתיים משפחות גרוזיניות נמצאות בנהריה, מציין השר, אך לדעתו היתה זו שגיאה אילו הקימו ישוב המבוסס רק על עולי גרוזיה. שר הקליטה סבור כי התדמית השלילית של עולי גרוזיה נוצרה בלי הצדקה. מקרה נצרת, ממשיך פלד, מצביע ויוצא דופן אבל אין לתלות את הקולר בעדה כולה. יש התקדמות רבה בקליטת העליה מגרוזיה ובהשתלבות העולים משם בעבודה ובחיי החברה הישראלית בכלל. „זו עדה חיובית שכבר תורמת ועוד תתרום את תרומתה הדו־בית לחברה הישראלית", אומר השר. העליה מגרוזיה ממשיכה להגיע בהיקף גדול; באפריל הגיעו 701 גרוזיניים מתוך 2,600 עולים מברית־המועצות.

קליטה בקיבוצים

באשר לעובדה כי עולי בריה"מ כמעט ואינם מגיעים להתיישבות אומר מר פלד כי מאות עולים צעירים מבריה"מ נמצאים באולפני הקיבוצים, התנועה הקיבוצית מעוניינת בקליטתם וכעת מתארגן מאמץ מיוחד של פניה לעולים מבריה"מ שיבואו להיקלט בקיבוצים. משרד הקליטה וברית התנועה הקיבוצית עיבדו תוכניות להרחבת אפשרויות הקליטה בקיבוצים ע"י שיכון לעולים (עד עכשיו היה מקובל כי העולה מקבל בקיבוץ דיור רק לאחר קליטתו; מעתה יהיו הדירות מוכנות עוד לפני בואו לשם).

עולי בריה"מ נרתעים מצורת החיים בקיבוץ משום שהם מזהים אותה עם מסגרות חברתיות ואידיאולוגיות בארץ מוצאם ומעדיפים צורת חיים אינדיבידואליסטית. עולי בריה"מ מסתייגים גם מהכפר ומהמושב כי ברוסיה מתייחסים לחקלאי כאל אחד שלא הצליח בשום תחום אחר.

*

שר הקליטה מקבל את גישתו של פנחס ספיר כי בהתוויית הגבולות המוסכמים והבטוחים עלינו לדאוג לכך שישמר אופיה היהודי של מדינת ישראל. לדבריו יש לערבים זכות למדינה משלהם במסגרת ארץ ישראל ההיסטורית וכן מסקנתו דומה למסקנת ספיר כי בין הים והמדבר בגבולות ארץ־ישראל ההיסטורית יש מקום לשתי מדינות עצמאיות. „אינני אומר שאין פלשתינאים", קובע השר. „אנו מעוניינים לשמור על האופי היהודי של מדינתנו ואיננו מעוניינים לשלוט על מיעוט ערבי גדול".

הפיתרון המדיני הנכון לדעתו הוא שהרוב המכריע של העם הערבי הפלשתינאי יהיה מרוכז במסגרת מדינה בין פלשתינאית, בין ירדנית ובין אחרת. השיקולים שלנו לקביעת הגבולות, אומר פלד, צריכים להיות בעיקר שיקולים בטחוניים.

והכל: הרוח בגדה לאחר פעולה בירות לא הפתיעו את שר הקליטה, הן רק חיזקו את דעתו כי מימשלנו בגדה המערבית הוא מימשל ארעי. לדעתו, אין הסטטוס־קוו בבחינת פתרון לבעיה אמיתית ולמאוויים הלאומיים שבשטחים. „אנו שומרים" השלב שבו אנו נמצאים. עתה ביחסינו עם מדינות ערב הוא די קריטי, אומר השר. השאלה לדעתו היא אם הערבים ייפנו למעשי יאוש או שיווכחו כי האופציה הצבאית אינה פיתרון לגביהם. אם הצד השני יגיע למסקנה כי המשך הקיפאון אין בו פיתרון והגליה — יכול להיות שימצא בו הצה להכשיר דרך לפיתרון מדיני.

איך חיים

המורד מאלקו

אמיל שכטר: הצדק בישראל מעוות

מאת יאיר קוטלר

מה מריץ את אמיל שכטר 11 שנה? מה סוד הצלחתו של „המורד הגדול" מאלקו, המפעל הפרטי המשגשג השוכן מול בית העלמין עלית? הדבקות במטרה והתמיכה הנלהבת ביצחק בן־אהרון. איש הוא הדובר המוכתר של פועלי גוש דן.

איש נולד בבוקרשט ב־1931, עלה לישראל ב־1951. ב־1954 נתקבל לעבודה באלקו כחרט. הוא נשוי ואב לשלושה. משכורתו, בתום 19 שנות עבודה במפעל מצליח, 55 ל"י ליום ברוטו. בגלל היותו עסקן פועלים, לא מצליח איש לצבור לזכותו שעות עבודה נוספות רבות, נאלץ להסתפק בתוספת של כ־150 ל"י לחודש, לעומת חבריו החרטים הצוברים 450—500 ל"י בחודש תמורת שעות נוספות.

כיתר פועלי התעשיה החודשיים נהנה גם איש ממשכורת 13. משכורתו החודשית הממוצעת, כולל הגל־מכליבל, לרבות פרמיה ושעות נוספות, מסתכמת ב־1650—1750 ל"י ברוטו, או 1000 עד 1100 ל"י נטו. רבים מעמיתיו, כדי לקיים משפחות ולשמור על רמת חייהם בעידן האינפלציה, עובדים 12 שעות ביום, עשויים להשתכר עוד 300 עד 400 ל"י בחודש.

המרד של 1962

בתחילת 1962 הבריח אמיל שכטר והכריע על מרד בהסתדרות. הדגל הונף באלקו, אך עשרות ועדי עובדים מיהרו להצטרף. בין לילה הפך איש האלמוני לדובר השמי של המורדים. ראשי ההסתדרות, שרים, מנהלי מפעלים ועובדים מכל הארץ, ביקשו לשמוע מה בפיו. המרד של 1962 נגד אהרון בקר הומר ב־1973 במאבק נגד פינחס ספיר. אז מרדו החברים בהסתדרות, תבעו: תוספת יוקר, שכר ריאלי, שמירה על רמת חיים. הם איימו לצאת לרחוב ולשרוף אוטובוסים. המורדים של 1962 לא זכו באהדה ציבורית רחבה. יעקר השראתם ממפ"ם (הצמאאית) וממקי"י (המאוחדת). ההסתדרות ניערה והצגה מהם.

במארס 1962 מרדו בהסתדרות שבעים, מבוססים, פועלים מצליחים. שכרם של מנהיגי המורדים הגיע לכ־800 ל"י ברוטו בחודש, או לכ־620 ל"י נטו — מעל המשכורת ההכנרה שקיבלו באותם ימים פרופסורים באוניברסיטה ובטכניון. היום, בגלל האינפלציה וההתעשרות המהירה של עצמאים, מצבם של פועלי אלקו כבר לא כפי שהיה לפני 11 שנה. אמנם המשכורות הכפילו פי שניים והתנאים הסוציאליים התפתחו ב־38% לכ־70%, אך הנטו שמביא הפועל לביתו אינו מאפשר לו קיום הוגן. הלירה איבדה את שוויה. ההתייקרויות בלמות ההתבססות הכלכלית.

איש צובר כוח. יצחק בן־אהרון הוא בן בית במלחמה נגד התעשיינים ופינחס ספיר. לפני 11 שנה — זוכר איש — לא כל הפועלים ידעו עברית, לא עיקבו אחר התעשיה. היום הכל מדברים, קוראים וכותבים את שפת הארץ, מאזינים לרדיו, צופים בטלוויזיה. ציבור פועלים ער כזה — מזהיר איש — עלול להפוך לנשק מסוכן כלפי כל השטר.

מצבו של הפועל מסובך. איש אומר מבחינש, כי רמת החיים של פועלי התעשיה עלתה בשנים האחרונות וכבר אין מדברים היום על פריזידר, רדיו וטלוויזיה כמותרות, אבל האם זה קנה המידה להשוואה? נכון כי פועלים רבים התבססו, רכשו קרקעות, רהיטים, אוכלים יותר טוב. מתלבשים יותר יפה. אם כך, מה כואב היום לפועל? מה ממריד את איש ואנשיו? כואב לנו — מטעים איש — כי כל השגיו של הפועל בשנים האחרונות מתבטאים בפריזידר, טלוויזיה וקצת רהיטים, אך עוד רחוקה הדרך לרווחה אמיתית.

פועלים ב„אלקו"

הפער החברתי מטריד את מנוחתו של איש. אין הוא יודע איך לפתור את הבעיה של חינוך לילדים, השכלה גבוהה, דיור מכובד. שר האוצר נוטל מס כבר אפילו מן הסובסידיה שמעניק המפעל לפועליו בנין חינוך־תיכון שאילו היה סעד חשוב זה הכנסה בשעות נוספות. כאשר יבקר פינחס ספיר באלקו ב־25 בחודש, יפגינו נגדו. איך אינו מתבייש לגבות מס גם מתמיכת המפעל בחינוך תיכון לבני הפועלים?

מגורים בחורבה

האם עוד 100 או 200 ל"י בחודש יפתרו את בעיתו של הפועל המצוי? איש אינו מאמין בכך. אחרי שישיג תוספת זו יגלה הפועל, כי עדיין הדרך במקום. איך אפשר להתבסס כאשר דירה לזוג צעיר עולה 60 או 65 אלף ל"י, שלא לדבר על דירה בשוק החפשי. הן לא כל פועל זוכה לדירה מסובסדת. איש, רעייתו ושלושת ילדיו, מתגוררים בחורבה. הוא אוסר עלי לתאר את שיכונו המדכא (הבן, צבי, תלמיד מצטיין כיתה ז', מעיד: הבית שלנו הוא כימי קדם...). השרותים משותפים עם בעל הבית.

איש אינו מתאונן על מצבו. הוא חוזר ומדגיש, כי אינו מקרה סוציאלי, אך יודע יפה כי בכוחות עצמו לא יוכל להשלים מחורבתו לשיכון. אמרו לו: כי עליו לגייס מינימום 100 אלף ל"י כדי לרכוש דירה בת שלושה חדרים בשכונת מגורים. יתכן ממש רק אם קבלן ירכוש את החורבה כדי להקים תחתיה, באחת מפיסגות רמת־גן, רב־קומות. הפיצוי שיקבל עשוי להספיק לדירה חדשה. בינתיים דוחסים שלושה ילדיו בחדר, ממתינים לגאול. החדר השני — „הסלון" — משמש חדר שינה להורים, להכנת שעורים, לקבלת אורחים. בחדר זה נוהלה השיחה בין איש לביני כאשר הוא שוכב חולה במיטתו.

לוא היתה דירה אנושית ל... כבר היה חי בכבוד, מסתדר עם 1000 או 1100 ל"י נטו בחודש. הוא מאושר מחיי משפחתו. חוזר ומדגיש בהנאה: ראה צברים נולדו לנו. אחרי דקה אלם הוא פורץ בצעקה תוך מכות אגרוף על זכוכית שולחן סלון: האם בני ירצה להמשיך דרכי, להיות חרט, פועל תעשיה? לא ארשה לו. שיהיה עצמאי, לא שכיר. הבן מאזין לאביו... בראשו. הוא מסכים. אני... לשאול מה חפץ להיות. הוא מהסס בתשובתו: מרצה, כימאי, פיסיקאי — רק לא פועל תעשיה. הבן: קשה לאבא להתקיים.

למה המרד אמיל שכטר? מצעו?

דבר ראשון (בתודה איש) — הפועלים להתארגן ברצינות כ... יוכלו להגיע למעמדם של ... התעשיה בהולנד, גרמניה, צרפת, אנגליה. שנית: על בן... להוסיף לעמוד בראש ההסתדרות. הוא האיש המתאים במקום הנ... יוצא זה משנה פאטאלי אם... כי הוא היחיד בצמרת המבי... מצבו האמיתי של הפועל. האב... לך — פונה אלי איש — שיש לי תעשיה המשתכרים היום 18 ל"י ליום? שכר המינימום ... טרגדיה. בישראל הסוציאל... חייב הביטוח הלאומי להשלים ... רם של פועלים שאינם מגיע... מינימום הדרוש לקיומם. ... כליכה.

התוספת באה הביתה

איך מתקיימת משפחת אמיל שכטר בימים אלה של התייקרות אינפלציה? הרעיה, רות, מ... עם המשכורת פחות או יותר... אמצע החודש. אחר כך מחשב... אגורות. אוכלים פחות בשר. את כל הקניות, כולל ביצה, בשוק הכרמל. רות מצאה כ... עוף בכרמל עולה 5.60 ל"י... 7.30 בחנות ברמת־גן או ... סופרמארקט. ההבדל בבשר 4 ל"י הק"ג. בירקות — כ־... עד לירה. גם תפוחי עץ... בלירה הק"ג.

אחת לפנה חודשים מנויי... תוספת לכיתה. תמורת 60 ל"י (וכלכלה) היא זוכה בשלושה חודשים, אחרי שהיא עצמה... מה את הגמר. את הבגדים... במחיר סיטוני. אפשר להכו... התלבש כראוי בתנאי שמשו... לירה. לפני שנים מספר, כא... כל הברוטו של בעלה הי... קטן, הצליחה רות לחסוך בכ... 100 ל"י ואף יותר. היום... מסיימים את החודש. אתה ל... דשים, כדי להחליף מן המ... תקציבי ומהדוק החגורה, נט... שכטר הלוואה. אחר כך מעוט... בנת, והגלגל חוזר חלילה.

„לפני שאני נפרד מאמיל... פרעיתו ומשלושת ילדיו, שו... „המורד הגדול" את קולו: ... בישראל מעוות... השביתה היתה צודקת מאד. למה... עתונות כבינה את הפועל? ... מאמר המצדיק את מאבקנו ... עשורה נגד. רק בן־אהרון לתח... הפועל. אך למה מסרים או... לכה?

(מאמר שני בסדרה)

חיפה מחכה לאלמוגי

שר העבודה ממתין להחלטתה של גולדה מאיר

מאת אריה נשר

מי יהיה ראש העיריה בחיפה? שאלה זאת צצה בכל מיפגש ציבורי חברתי בעיר לנוכח מצב בריאותו של מר משה פלימן. עד לפני כמה שבועות התגבשה גירסה רישמית כי יהיה זה אחד משני אנשי מנגנון מובהקים — מזכיר מועצת הפועלים מר אליעזר מלק ומזכיר המחוז של מפלגת העבודה ח"כ משה ורסמן. למולק היו יותר סיכויים. ההנחה היתה כי כל עוד קרית־חיים היא לשון המאזניים בין הגוש האזרחי לגוש הפועלי בחיפה מובטחת ההגמוניה של מפלגת העבודה. ספקן אחד אמר כי אפילו יציגו כמועמד סוס, הוא ייבחר ברוב קולות.

לאחרונה חלה תזוזה מעניינת בהלך הרוחות. החלה תסיסה מסויימת בקרב חוגי האינטליגנציה, בעיקר באנשי הסגל של האוניברסיטה והטכניון. הזאת לדעת: חיפה הפכה לעיר אוניברסיטאית עם 23,000 סטודנטים וקרוב לאלף אנשי סגל ומורים. לאלה אין למעשה השפעה על המתרחש בעיר אך לאחרונה התעורר ביניהם אנשים המבוגרים שראוי לחולל תמורה בענין זה. מפתיעה העובדה שהמועמד של המוגלים בתמורה אינו פרופסור או מדען, אלא מר יוסף אלמוגי, מי שהיה בשעתו המזכיר הנודע של מועצת הפועלים בחיפה וכיום שר העבודה.

באחת הפגישות עם שר העבודה בהשתתפות פרופסורים ודוקטורים, רופאים ופרקליטים, טענו הנוכחים כי העיר מידרדרת, הולכת מדחי לדחי. היא מצפה למשיח ולגואל. יש צורך באישיות בעלת שיעור קומה. כולם חגבים ורק אחד עשוי להושיע — יוסף אלמוגי.

רק מחוסר ברירה

אלמוגי ישב וחייך. אין לשער שהדברים היו למורת רוחו. האיש שלו מייחסים את האימרה מתקופת הבחירות של 1959, כי „קולות כל אנשי האינטליגנציה שווים חצי מעברה" (הוא מכחיש שאמר זאת) בודאי היה מרוצה שאנשים כל כך מלומדים ונבונים בוחרים בו. אלא שאלמוגי עדיין אינו יכול להחליט. לדבריו יש לו כמה אופציות. הוא יכול להוסיף ולכהן כשר בממשלה הבאה: אם יבקשו אותו יפה, הוא מוכן להיות מזכיר ההסתדרות. רק בלית ברירה הוא מוכן לחזור לחיפה. האמת היא הסביר, שהתפקיד המוניציפלי אינו קוסם לו. מכל מקום, הוא ציין כי תשובתו איננה סופית. הוא כבר שוחח עם גולדה בנושא אך היא טרם אמרה את דברה לא בעניין חיפה ולא באשר לעתידו של אלמוגי עצמו. דבר אחד ברור. הסיפים אלמוגי, חיפה לא תפקר. לא ירשו שיאבד שילטון העבודה בעיר.

הפגישה עם אלמוגי מעוררת תמיהות. מהר לשמוע כי העיר מידרדרת לפתע, ועוד מפי אנשים שבתקופת חושי לא השמיעו דברי ביקורת. אלא דווקא שבחים. מהר שדווקא בתקופת פלימן הכל שחור. נכון שבמשך תהליך של ירידה... [illegible] ...תהליך זה החל להסתמן מיד עם קום המדינה והיו לכך סיבות רבות. חיפה הפסידה מעמדה הבין־לאומי כעיר הנפט, כצומת רכבות, כמרכז מסחר טראנזיט לעבר הירדן ועיראק ועוד. בתקופת המנדט ישב בחיפה מושל מחוז בריטי בעל סמכויות רחבות מאוד והיה בה מרכז המכס והבלו. משרדי ממשלה רוכזו בירושלים וחיי הכלכלה התמקדו בתל־אביב. הנהלת המכס עברה לירושלים ומרכזי חברות גדולות כמו סולל בונה וכו' העתיקו מושבן לתל־אביב.

התדמית הישנה

לירידת משקלה הכלכלי של חיפה תרמה חולשת המעמד הבינוני ומעמד היזמים הפרטיים שלא חשו בטוב במשטר של אבא חושי. דיברו על חיפה כעל עיר הסתדרותית. כשם שקרית־חיים שכונה הסתדרותית — פיגרה אחרי שכנותיה חרף השקעת הפיתוח שהוקדשה אליה, פיגרה גם חיפה כעיר הסתדרותית אחר תל־אביב, נתניה או רמת־גן. מועצת הפועלים בהנהגת המזכיר הדינמי יוסף אלמוגי הפילה בשנות החמישים חיתיתה על המעסיקים; השביתה באתא גרמה נזק פסיכולוגי עצום. מאז השתנתה מועצת הפועלים עד לבלי הכר אבל התדמית הישנה נותרה לפליטה.

הדיבורים על קטסטרופה אם מפלגת העבודה לא תצליח בחיפה מאפיינים הלך רוח מסויים שפשה במשך עשורות שנים. בחיפה שכחו כי חילופי אישיות וחילופי שילטון הם נשמת אפה של דמוקרטיה. הפסד בבחירות יהיה אסון לעסקנים אך לא לעיר. למולה של מפלגת העבודה גחל בחיפה חלש ומפורד ואינו מהווה סכנה. גילויו של מר אלמוגי כי שוחח על חיפה עם ראש־הממשלה מאלף ומדכא. אנשי צמרת העבודה מדברים על חיפה כעל נחלת אבות שבאה להם בירושה. הכל יוחתך מלמעלה וחושבי חיפה רק ייקראו להצביע באורח פורמלי בעד בחירי האוליגרכיה השלטת.

אישים מחוגי הכלכלה

מדכאה ומשפילה היא טענתם של ראשי התאים הקודמים כי בחיפה אין אישים בעלי שיעור קומה. נכון שבגלל המנגנון המפלגתי ואנשי ההשפעה המפלגתית המקצועית אין אנשים בעלי שיעור קומה מפני שהמנוח אבא חושי דאג במשך עשורות שנים להרחיק אישים ולהקיף עצמו באומרי הן צייתנים. נכון גם שאם רואים בעיריה מוקד כוח פוליטי יש להציב בראשה איש מפלגה מובהק. ברם אם מסתכלים על העיריה כעל מרכז משק ושירותים (כך רואה אותה מר משה פלימן) הרי אפשר להצביע על עשורות אנשים מחוגי הכלכלה בעיר היכולים לקבל על עצמם משימה כזאת. למשל: משה קשתי (צים). אביגדור ברוזל (בתי הזיקוק) ד"ר ראובן הכט. ד"ר נפתלי וילזרא, מילה ברגר, קלמן גרוידינגר או בנימין גיבלי. לאלה אפשר להוסיף שמות מהחוגים האקדמאים ובעלי המקצועות החופשיים כמו מר יוסף עמי, פרופ' דוד גינזבורג, ד"ר רפאל גז'בין או עו"ד יעקב סלומון. כל אחד מאלה מוכשר לפי נסיונו וכישוריו לנהל את עניני העיר. אך ברור שבמצב של היום אין להם סיכוי לקשט את רשימות המועמדים.

צריך להיפטר מהתדמית של אבא חושי, שיצר סביבו פולחן אישיות. אין צורך בגאון יחיד בעירו ובדורו כדי לכהן כראש עיריה. למפקפקים ראוי להזכיר כי המנוח שבתי לוי, שרצו כל כך להשכיחו, לא היה גאון אך בזמנו התנהלה חיפה לא רע כל עיקר. ברם, במשטר של חסימת העורקים המפלגתיים בפני כחות רעננים והיעדר חוק בחירות אישיות, אין מנוס אלא להמתין למוצא פיו של אלמוגי, הרואה עצמו עתה פטרונה של חיפה ומתמין למוצא פיה של גולדה.

כבוד האדם וחרותו הם העיקר

מישנתו של הוגה הדעות הנס קלזן

מאת ח"כ זלמן שובל

לא מכבר נפטר בברקלי בקליפורניה, בגיל 91, הנס קלזן — אחד החשובים שבהוגי הדעות והמשפטנים של המאה הנוכחית.

קלזן נולד בפראג ולמד תחילה בהיידלברג ובברלין, ואחר כך בוינה, שם גם בילה את מחצית חייו הראשונה. הוא השתייך לאותו דור מופלא של יוצרים, אמנים ואנשי מדע יהודיים־אוסטריים, אשר הפך בסוף המאה ה־19 את בירתה של הקיסרות האוסטרו־הונגרית למרכז התרבותי החשוב ביותר בעולם. עם קבוצה זו נמנו גם אנשים כארתור שניצלר, גוסטב מהלר, ברונו ולטר, פרנץ ורפל וזיגמונד פרויד — ודומה שמשנתו של זה האחרון אף הטביעה רישומה על גישתו המציאותית והאנטי־מיסטית של קלזן לתורת השלטון והמשפט.

עם הקמת הרפובליקה האוסטרית, לאחר מלחמת העולם הראשונה, נתבקש קלזן לחבר חוקה למדינה החדשה, ובמשך 10 שנים אף כיהן כשופט בבית־הדין האוסטרי העליון לענייני חוקה. אגב, 25 שנה יותר מאוחר, היה לו חלק בחיבור מגילת האו"ם.

עם התערערות הדמוקרטיה האוסטרית, עזב קלזן את וינה והפך למרצה מבוקש בטובות שבאוניברסיטאות בעולם, תחילה בקלן שבגרמניה, ואחר־כך בז'ינבה, בהארוורד ובאוניברסיטה של קליפורניה שבברקלי.

קלזן היה אביה של „תורת המשפט הטהורה" שאת יסודותיה הניח עוד ב־1911 בספרו Hauptprobleme der Staatsrechtslehre. „התורה הטהורה" מנסה לנתח באופן הגיוני, ובעזרת נורמות ברורות, את המבנה המשפטי השלטוני של המדינות, וכן את המשפט הבין־לאומי. בעיניו נצטיירה תורת המשפט כמדע שאל לו להיות מושפע יותר על המידה משיקולים פוליטיים וחברתיים, ושמטרתו הנכספת צריכה להיות כינונו של מבנה משפטי וחוקתי משולב (אך לא אחיד) לכל משפחת העמים.

פרופ' הנס קלזן

באופן כללי ניתן להגדיר את גישתו הפילוסופית של קלזן כ„פוזיטיביסטית", כלומר הדגשת החשיבות של הנסיון המציאותי והמוכחות, לעומת השערות מטפיזיות, או אכסיומות בלתי מבוססות, כנקודות מוצא לתיאוריה זו או אחרת. כך פסל על־כן הן את התיאוריה הנוצרית־שמרנית שממשלות, או נסיכים, שולטים בעולם מתוך אישורה של „סמכות עליונה" בלתי־מוגדרת, בחסדו ובשליחותו של אלהים — כפי שטענו ואת רוב בתי־המלוכה באירופה — והן את ה„חוזה החברתי" של הובס, לוק וז'אן־ז'אק רוסו שלפיו המירו, כביכול, בני האדם את חרותם האישית בחוקים ובכללים מחייבים.

קלזן ראה בכך לא יותר מגיבוב מלים, ערבוב ה„יש" עם „מה שצריך להיות", והוא קבע באופן חד־משמעי ש„תיאוריית החוזה־החברתי" לא רק שאינה מספקת כפרשנות משפטית למשטר המדינתי, אלא שהיא אף חסרה ערך כאידיאולוגיה פוליטית. אין „זכויות טבעיות" — לא לפרט ולא למדינה, הכל נובע מרצונם ומהחלטותיהם של בני אדם, כי רק להם כח־הרצון וכושר־ההחלטה. יש להפריד באופן ברור בין חובות וזכויות הקיימות מפני שבני אדם החליטו עליהן, מחד — לאידיאולוגיות או מגמות פוליטיות, מאידך.

קלזן היה מאד בלתי־אוהד על מצדדי התורות הקולקטיביות למיניהן (סוציאליסטים, קומוניסטים ופאשיסטים) מאחר שכל אלה — עם כל ההבדלים שביניהם — אינם רואים ברצון־הפרט אלא פונקציה של רצון ה„כלל" — דבר שאיננו קיים כלל לדעתו של קלזן. בעלי הדעה המרכסיסטית סבורים שהמדינה היא פרי מאבקן של שתי קבוצות, ושבסיומו של המאבק מתגברת הקבוצה האחת על חברתה, מדכאת אותה, ומתבססת כמעמד השליט. ואולם, בתרועת השנים, יגבר כוחו של המעמד הנדכא, והוא יתקומם על שליטיו. יכריעם, יוציא מידיהם את הרכוש ואת אמצעי הייצור, ויקים את „הדיקטטורה של הפרולטריון", ובסופו של תהליך זה תיעלם המדינה כליל ותכונן חברה קומוניסטית (או בגירסה אחרת, חברה אנרכיסטית).

קלזן לא חסך שבט ביקורת מהמשטר הסובייטי, באירוניה האופיינית לו הציר: „הגם שאין ספק שברית־המועצות שוב אינה דיקטטורה של הפרולטריון, הרי באותה מידה ברור שהיא דיקטטורה, וקשה מאד לאבחן סימנים שיעידו על היעלמה של המדינה...".

הנס קלזן שם את הדגש על האדם — על כושרו ויכולתו לקבוע נורמות וכללי התנהגות לחברה שהוא חלק ממנה. „חוקים טבעיים" שהוקנו לאנושות על־ידי הטבע, כביכול, או כתוצאה מתהליכים מטפיסיים מסורבלים, לא נראו למוחו החד והאנליטי. בגישתו זו, העמיד עצמו קלזן בשורה הראשונה של אותם הוגי הדעות שלגביהם כבוד האדם וחרותו הם העיקר. והוא אומר: לא הפרט כרכיב של ה„כלל", אלא החברה כמשרתו של האדם.

השגריר השקט של ישראל: מזגן Silentair של אלקטרה

בארצות רבות מתפשים
את המזיגה המושלמת שבין קרירות ושקט.
לכן, כאשר הצלחנו לייצר
את המזגן סיילנטאייר — הוצפנו בהזמנות מחו"ל.
בין הארצות אליהן מיוצא הסיילנטאייר תמצא את
צרפת, גרמניה, אנגליה,
בלגיה, ניגריה, קניה, פרס ודרום אפריקה.
ואלה יתרונות
„הדיפלומטיה השקטה" של הסיילנטאייר:
1. הוא פועל בשקט מירבי
ואפילו בעלי שמיעה מצוינת לא יופרעו מפעולתו.
2. הוא ניצב על הריצפה כרהיט המעוצב
בקוים ובצבעים חדישים ונאים.
3. גם כלפי חוץ, הסיילנטאייר אינו פוגם במראהו של הבנין;
הוא מתמזג עם קוי הקיר ואינו בולט ממנו.
4. תוכל להציבו במקום הרצוי לך, אפילו בחדר ללא קיר חיצוני.
בגלל הייצוא ההולך וגדל, כדאי לך להזמין
כבר עתה את הסיילנטאייר ותבטיח את התקנתו עוד לקיץ זה.
צלצל נא לאחד מסניפינו ונציגנו ישמח לבקרך מבלי שתתחייב.
תל־אביב 39721, ירושלים 227852, חיפה 664232, באר־שבע 72211.

היחיד מסוגו המיוצא לחוץ לארץ

מיזוג אויר בכל שיטה, לכל מידה
אלקטרה
שרות נאמן שעמד במבחן

כך הם מצותתים

האמריקאים הוציאו ב־1972 מיליארד דולר למעקב אחר אנשים ללא ידיעתם

מאת אורי פז

פרשת הציתות בכטה המפלגה ה־דמוקרטית בווטרגייט, מוסיפה ל־הכות גלים ולהפיל ראשים. ההפ־תעה העיקרית אינה דווקא עצם מעשה הציתות, אלא ההשלכות הפו־ליטיות שלו. ציתות כשלעצמו הוא נוהג מקובל בידי גורמים ממשלתיים ופרטיים בארה"ב, כזה עשרות שנים. אומדן זהיר של מומחי ביון קובע כי בשנת 1972 הוציאו האמריקאים כמיליארד דולר לצרכי ציתות. כס־פים אלה הוציאו סוכנויות הביון והריגול הנגדי של ממשלת ארה"ב, משטרות וגם אנשים פרטיים.

אנשי מקצוע מספרים על שיטות ומתקנים שונים, המיועדים למעקב אחרי אנשים ללא ידיעתם. בין ה־מתקנים הללו מכשירי ציתות ומכ־שירי מעקב ויזואליים. המציאות בתחום הציוד לציתות עולה על כל דמיון. המכשירים המתוחכמים, הנמ־צאים כיום בשימוש, הופכים לבע־צמים את ה„גאדג'טים" המתוארים בספרי הריגול הנועזים ביותר.

במציאות כופלים, בין השאר, המכשירים הבאים:

✶ גליל השראה, הקולט שיחות טלפון בלי להתחבר ישירות אל הקו. מכשיר זה ניתן לקנות בארה"ב ב־שוק החופשי ב־15 דולר. הוא חביב במיוחד על בלשים פרטיים, שאינם מבונתים לבזבז כספים על מכשי־רים מתוחכמים יותר.

✶ מיקרופון מסמר. זה מיקרופון הבנוי בצורה קשיחה ועמידה ביותר, אותו תוקעים במסמר בקיר חיצון של בנין. המיקרופון מצויד במשדר זעיר, המעביר את הצלילים שהוא קולט אל מקלט, המוקם במרחק קטן. גם מכשיר זה ניתן לקנות בכ־50 דולר. הוא נועד בעיקר בשביל אותם מקומות, שקשה להגיע אליהם במתקנים רגילים.

✶ צבע מוליך חשמל. צבע זה דומה לצבע הנהוג בו מותקן מכשיר ציתות. היתרון שבו הוא בכך, ש־כושר הולכת החשמל שלו מאפשר התקנת מכשירי ציתות בלי להשאיר עקבות על הקיר.

✶ משדר אפונה. זה משדר בגו־דל של אפונה, המסוגל להעביר צלילים מחדר סגור למקלט בבנין סמוך. מחירו כ־100 דולר, אם כי קשה להשיגו בשוק החופשי.

✶ מיקרופון פאראבולי. זה מיק־רופון המותקן בתוך „קערה", המז־כירה אנטנת מכ"ם. הוא מסוגל לקלוט שיחה רגילה ממרחק כ־500 מטרים. מיקרופון פשוט מסוג זה ניתן לרכוש ב־25 דולר. מיקרופונים רגישים יותר עולים יותר. מיקרופון כזה מיועד למעקב אחרי שיחות ב־מקומות פתוחים ומרחקים גדולים.

✶ מיקרופון רטט. זה מתקן האו־נה המוצמד לקיר, לצינור מים, צי־נור חימום וכדומה, ומעביר את הצלילים מתוך הבית תוך הגברה ובהירה של הצלילים הנדרשים.

נוסף למכשירים אלה ישנן וארי־אציות של מכשירי ציתות מיניאטו־ריים, שניתן להסתירם לכדור פינג־פונג או סוכריה. כן קיימים משדרי ביות, המשדרים צליל קבוע, שנועד לסייע לעוקבים אחרי אדם מסוים לגלותו, בלי שהוא יחוש כי עוקבים אחריו.

אמצעי ישן

מכשירי ציתות קיימים כחמישים שנה. ההתפתחות הגדולה בטכניקה בעידן הזה, בהלחמת העולם השניה. בארה"ב, גרמניה הנאצית ובריה"מ. סוכני הגסטאפו והאבווהר מצד אחד, וסוכנים של ארה"ב מצד אחר, נעזרו בפיתוחים של מכשירי ציתות זעירים. בין ההמצאות היו גם משד־רי כיס בגודל של מטבע, או משדר בגודל קן, שהורכב בפיו של ה־סוכן.

המלחמה הקרה הביאה לשיכלול אמצעי ציתות משני צידי המתרס. שני הצדדים יודעים היטב, כי כל צד מנסה להשיג מידע באמצעות ציתות. משימתו של כל צד היא למנוע מן הצד האחר השגת מידע כזה. כיצד? על ידי גילוי מכשירי הציתות עצמם, או הוצאתם מכלל פעולה.

אחת הסנסציות הבין־לאומיות, ש־נגרמו על ידי ציתות, היתה גילוי מיקרופונים זעירים מאחורי סמל ה־נשר של ארה"ב בלשכתו של השג־ריר האמריקאי במוסקבה. היה זה באמצע שנות החמישים. הגילוי, ש־הטריד את הנשיא אייזנהאור, הביא מיד לצעדי נגד אמריקאים שהתבטאו בפיתוח אמצעי חשיפה משוכללים. הוקמה יחידה מיוחדת לגילוי מכשי־רי ציתות. היא נשאה את ראשי התיבות „דופר" (המשרד למבצעי בטחון בחו"ל — בתירגום חופשי). יחידה זו היתה כה קטנה וסודית עד שפרט לנשיא ולכמה מבכירי ה־עובדים במשרד החוץ האמריקאי לא ידע איש על קיומה. בתחילה פעלו בה שלושים איש בלבד. כולם היו מומחי אלקטרוניקה בעלי עבר צבאי או בטחוני עשיר.

במהרה נתברר, כי הקמת יחידת „דופר" היתה מעשה במועדו. תוך חודשים מספר גילו מכשירי ציתות בכמה שגרירויות אמריקאיות ברח־בי העולם. למשל, באחת מארצות המזרח התיכון, נערכה בדיקה שג־רתית. המסקנה בכל מקרה היתה, כי יש בשגרירות ציוד ציתות זר. אולם, כאחר שהבנין היה מוקף גן ברחוב, קשה היה למומחים להניח כי המדו־בר במכשיר מיניאטורי בעל כוח של עשרות־עשרים מטרים. האפשרות ה־יחידה, מכשיר ציתות לטלפון, או משדר בעל עוצמה וממדים גדולים, יחסית.

איש „דופר" בשגרירות לא הצליח לגלות דבר בתוך הבנין. הוא החל בודק את קווי הטלפון החיצוניים. שם גילה, כי כמה קווים מגיעים אל עץ גבוה, שם „הסתבכו" בענ־פים, וירדו עד שורשי העץ. בעזרת מעדר הצליח הסוכן לחשוף רשמ־קול משוכלל. המכשיר הקליט את כל השיחות הטלפוניות אל השגרי־רות וממנה, תוך ציון המספרים ש־אליהם חייגו מן השגרירות, ומגי ה־שיחות האמריקאיות.

בשגרירות אמריקאית אחרת בארץ דרום אמריקאית גילה מיקרופון הבוי בתוך הטיח בלשכתו של ה־שגריר. למרבה הפלא לא היה ה־מיקרופון מחובר לשום משדר או רשם קול. לאחר בדיקה קצרה נתברר, כי הצבע המוזהב בו היו צבועים הקירות היה מוליך חשמל מצוין. הוא שימש במקום חוטי חש־מל לחיבור המיקרופון אל משדר זעיר.

מכשיר הקלטה בשפופרת טלפון

נחשפו תוכניות המפיה

השירותים החשאיים של ארצות ה־ברית — סי.איי.אי., אן.אס.אי. אף.בי.איי ואחרים — יודעים לא רק לחשוף מכשירי ציתות אלא גם להשתמש בהם. אבל, על כך אין ה־אמריקאים מעוניינים להרחיב את ה־דיבור. דבר אחד, בכל זאת, גלה מכל ספק. השיכלול העצום במכשי־רי ציתות מקורו בארה"ב. אומנם, בתחילה פותחו מכשירים שונים ל־צורכי ריגול וביון. אבל, בשנים ה־אחרונות הודו מכשירים כאלה למגזר האזרחי. עורכי־דין, בלשים פרטיים, כתבים ואתם תוכבים, משתמשים בציוד ציתות ומעקב.

המשטרה בארה"ב מנצלת אמצעי ציתות ומעקב לגילוי פשעים או תיכנונם. באוקטובר שעבר סיפר ה־תובע הכללי באזור ברוקלין בניו־יורק, כי אנשיו הצליחו לחשוף ב־עזרת מכשירי ציתות תכניות פשע של ראשי משפחות המפיה בניו־יורק. הם התקינו מכשירי ציתות בקרוואן, שבאחד ממשרדיו נמצא המטה של ראשי המשפחות. במשך למעלה משנה הצליחו להקליט 667 שיחות.

ההתפתחות שחלה בשנים האחרונות באלקטרוניקה המיניאטורית, מבהירה כי בעתיד הלא רחוק יומצאו מכשירים משוכללים יותר. כבר עתה גויס הלייזר לצרכי ציתות. המשד־רים והמיקרופונים הולכים ומצטמצ־מים במימדיהם. יחד עם זה מוקדשת מחשבה לניצול אמצעי הציתות וה־מעקב גם לשיכלול הקשר בין האזרח למימשל. לפי אחד הרעיונות יותקנו בכל הבתים בארה"ב מכשירים אלק־טרוניים, ניתן יהיה להפעילם ממרכז לאומי אחד לצורך מסירת הודעות ממשלתיות. המדובר, ביתיים, רק במצבי חרום.

מהשתכללות הטכניקה נראה כי תוך שנים אחדות תוכל ממשלה בכל ארץ בעולם, לעקוב באמצעים כאלה אחר כל אזרח. יש הטוענים כי זו עדיין תחילת הדרך. הציתות וה־מעקב של היום, הנראה כה מבוכל המיזוני, ייראה כמשחק ילדים בעוד עשר שנים — או פחות.

מכשיר האזנה בקופסת גפרורים

ניקסון מצותת, כפי שראה אותו פיס ב„ל'אקספרס" הצרפתי.

שערוריות אמריקאיות

מיניסטר הצי של הנשיא הארדינג התפטר ב־1923 על רקע עיסקת נפט מפוקפקת ✶ גראנט עשה ספקולציות של זהב עם ה„בארונים השודדים" ✶ בימי טרומאן הופעלה השפעה פוליטית כדי להשיג חוזים ממשלתיים, ופקידי מימשלו קיבלו מתנות יקרות ✶ עוזר של אייזנהאור התפטר — לינדון ג'ונסון היה מעורב בפרשת רוברט בייקר

מאת לינדה צ'ארלטון
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו־יורק טיימס"

וואשינגטון

הביטוי „טיפוס דום" (על שם מקום במדינת ואיומינג שבו נוגלו בשעתו עתודות של נפט) היה עד כה הכינוי נפוץ ביותר בארצות הברית לשער־וריה גדולה בזרוע המבצעת.

אמנם, במשך השנים הוכתמו לכנם של הרבה ממשלים אחרים, דמוקרטים ורפובליקאים, על ידי שימוש לרע בכסף ובהשפעה, ועל ידי בגידה ב־כלל הציבור למען יתרונות פרטיים. אך „טיפוס דום" זכה בייחוד המפוק־פק — השערוריה היחידה מסוג זה שהביאה להאשמה, להרשעתו ול־מאסר של חבר קבינט לשעבר. שוה היתה פרשת ווטרגייט להתפתחותה של שלושה מעוזריו הקרובים ביותר של הנשיא ניכסון, שכולם נמצאים כבר בתהליך חקירה.

חקירת טיפוס דום חשפה רק אחת מכמה אפיזודות של שחיתות — ככך מרק התלחשו עליהן ומהן שהוכחו — בימי ממשלו של הנשיא וורן הארדינג שנבחר לתפקידו ב־1921 ומת באוגוסט 1923. אך דווקא פרשה זו הביאה לכך שלא היה עד כה כממשל הוכתם יותר מממשלו של הארדינג. הפרשה פרצה החוצה תוכפה מחשד שערוריה גדולה מיד אחרי מותו של הנשיא הארדינג.

המדובר בשערוריה זו היה בהחכרות ב־1922 של רזרבות נפט ש־בטיפוס דום — השייכות לצי — על ידי מיניסטר הפנים אלברט פול ל־אילי הנפט הארי סינקלייר. כשפול חזר לעבוד ומן שהחכירה בוצעה בחשאי, וכשנגלה השחיתות שפול ה־יה איש נגוע תועלת מן העיסקה, מנה הסנאט ועדת חקירה בראשות סנטור הדמוקרטי ממונטאנה תומאס ולש. פול הודה שקיבל הלוואות, אך הכחיש שניתנו לו מיצרי אחר. עם זה שמו לב שאחרי חתימת חוזה החכירה נשתפר מצבו הכספי.

התפטרות מיניסטר הצי

במהלך החקירה, שנפתחה באוק־טובר 1923, נתברר שפול קיבל הל־ואה של 100,000 דולר מנשיא חברת נפט אחרת שלה החכיר את רזרבת הנפט הממשלתית של אלק הילס שב־קליפורניה. בעקב הרעש שקם, הת־פטר אדווין דנבי, מיניסטר הצי (ר־זרבות הנפט הממשלתיות בטיפוס דום היו של הצי). אשר לפול, נתברר שקיבל 200,000 דולר מסינקלייר ו־100,000 דולר מאדוארד כדוהאני, [illegible] חברת הנפט [illegible] רזרבות הנפט שהוחכרו יותר מ־100 מיליון דולר. הרזרבות הוחזרו [illegible] כן הצי למי־מיניסטר הפנים, [illegible] כל החכירה לסינקלייר [illegible] של, שהספיק להתפטר מתפקידו כמיניסטר פנים, הופיע לפני קבוצת החקירה של הסנאט, אך סירב לה־עיד — בנימוק של האשמה עצמית אפשרית. ב־1924 דרש איפוא ה־סנאט למנות תובע כללי מיוחד. ה־תובע הכללי ראש המשפטים דאפרטי היה כידידיו של הארדינג, הוא לא נתן בו אמון.

הנשיא קאלווין קולידג' מינה איפוא שני תובעים, רפובליקאי ודמוקראט. החקירה והמשפטים שבעקבותיה נמ־שכו עד 1929. אז נשפט פול והורשע על קבלת שוחד. הוא נידון לשנת מאסר ולי־100,000 דולר קנס, אך זוכה — כמוהו כשני אילי הנפט — מאשמת קשר. אלא שסינקלייר נשלח ל־מאסר על בזיון בית המשפט. חוזי החכירה של רזרבות הנפט בוטלו בעקבות תביעות משפטיות אזרחיות.

שלוש שנים קודם לכן הואשם ר־ נשפט דאפרטי בהאשמה שקשר להו־נות את הממשלה. ההונאה בריבה היתה לצאת לפועל על ידי שחרור של 6.5 מיליונים דולר — תמורתה של מכירת חברה שבבעלות גרמניה בימי מלחמת העולם הראשונה — ממשרדו של האפוטרופוס על רכוש האויב. דאפרטי סירב לעלות על דוכן העדים להגנתו, במידה רבה מפני שהיה קשר ממושך הדוק עם הנשיא המנוח הארדינג. חבר ה־מושבעים לא הצליח להגיע לדעה מוסכמת.

משמאל: הנשיאים גראנט, הארדינג, קולידג', אייזנהאואר.

שערוריות בימי גראנט

אף כי טיפוס דום היתה המפורסמת שבשערוריות בנות מינה, היא לא היתה בשום פנים הראשונה. האשמות של שחיתות בתחום המבצעת היו דבר רגיל כבר זמן רב קודם לכן. כבר בסמוך מ־1840 תואר מרטין ואן ביורן כאדם „שימכור את ידידיו, את ארצו". אך מעטים הממשלים שה־גיעו ל„מרחוק" כזה כמו ממשל יוליי־סס גראנט בשתי תקופות כהונתו.

בראשונה היה גראנט קשור ב־ספקולציות הזהב של „הבארונים ה־שודדים" הם אילי התעשיה שעסקו ברכבות בקרקעות וכו'. בכל זאת נבחר מחדש ב־1872 — ואז, בתקופת שרותו השניה, הוכתם שמו ללא תקנה על ידי שערוריות כמו פרשת „קראדי מוביליאר" וכמו „כנופיית ה־וויסקי", כך שהשאיר אחריו שם של שחיתות שאין כמוה.

בפרשת „קראדי מוביליאר" היו מ־עורבים יזמי מסילת הברזל „יוניון פאסיפיק ריילרוד", הם הקימו את חברת הבניה, הכניסו לכיסם כסף ממשלתי ושיחדו חברי קונגרס. לא הוכח שגראנט היה מעורב בכך במישרין, אך הדבר הוכח לגבי סגן־הנשיא שלו. במעשי הונאה שנגלו בתקופת שרותו השניה — שהסתכמו לפי האומדן בכ־4 מיליון דולר — הגיעה השערוריה לא כמעט עד לנ־שיא עצמו, אך עד לאנשים קרובים לו, כמו מזכירו הפרטי (שזכה תבוך עד הסוף) ומיניסטר המלחמה שלו (שהתפטר).

הממשל הבא אחרי ממשלו של הארדינג ששמו הוכתם באופן רציני היה ממשלו של הנשיא טרומאן, ב־1945 עד 1953. חקירות מטעם ה־קונגרס העלו שהופעלה השפעה פו־ליטית כדי להשיג חוזים ממשלתיים והלוואות פדראליות. במשפטי מסים נגלו שוחד ושחיתות. לאמאר קולל, עוזר לתובע הכללי הממונה על אגף המסים, הורשע ונשלח למאסר על קשר להונות את הממשלה. הוא הודן במחוז קנזאס שהיה מכורו של טרומאן לצנעי מינקים.

מעיל הורפן

חקירות הסנאט חשפו מתן מתנות לאחדים מפקידי ממשל טרומאן, תמו־רת הפעלת השפעתם. מתנות אלה הגיעו ממקורים עד נופש חינם ב־נאות תופשה של מותרות. מתנה אחת שלה נעשה פרסום רב היתה מעיל הורפן לקרנית בבית הלבן: בעלה מילא תפקיד מכריע בסידור הלוואה לחברת פרוות הסנאט מאת הרשות הממ־שלתית „ריקונסטרקשן פיינאנס קורפוריישן" („חברת מימון לשי־קום").

כתוצאה מכך הפכו „קוזר עפשקי" ו„מעיל הורפן" לסיסמאות במסע ה־בחירות של הרפובליקאים ב־1952, כשמפלגה זו הבטיחה לטהר את ה־לכלוך בוואשינגטון אשר מעיל ה־פרווה שימש לו סמל. המתמודדים ה־רפובליקאים במסע בחירות זה היו הגנרל אייזנהאור לתפקיד נשיא ו־ריצ'ארד ניכסון לתפקיד סגן נשיא.

מקורר עם קרוז עפשק קיבל הגנרל הארי ואהן, עוזר של הבית הלבן לעניינים צבאיים, תמורת שימוש ב־השפעתו להשיג טובות הנאה מיר חוזות. „מעיל פרווה" שימש נושא לחקירת הסנאט ב„ריקונסטרקשן פיי־ננס קורפוריישן", שהתרכזה בשאלה אם אמנם היתה התערבות בהשפעה מיוחדת כדי להשיג הלוואות ממוסד זה. המעיל המדובר נקנה על ידי אחד הבודקים בשביל אשתו, ונזקף על חשבון פרקליט המעוניין בדבר. בין המעורבים היה דונאלד דוסון, מעוז־ריו הקרובים של טרומאן.

חקירה אחרת התרכזה בשחיתות הכי־נסות המדינה, והביאה ב־1956 להר־שעתו בעוון קשר של מתיו קונלי, לשעבר מזכיר למינויים של טרומאן.

עוד מעיל

בתקופת ממשלו של אייזנהאור עלה לחדשות מעיל יקר אחר. הסכים ל־קבלו, יחד עם מתנות ושרותים אח־רים, שרמן אדאמס, עוזר של הנשיא אייזנהאור שבו נתן הנשיא אמון. הנותן היה תעשיין בוסטון, ברנ־ארד גולדפיין, שהיו לו קשיים עם ועדת הסחר הפדראלית. אדאמס הכחיש שעשה דבר כלשהו שאינו כשורה (ההאשמה היתה שהוא הת־ערב בצורה בלתי־נאותה לטובתו של גולדפיין) אך התפטר לאחר ש־גולדפיין סירב להשיב על שאלות שהוצגו לו על ידי ועדה של הקונ־גרס. גולדפיין עצמו הורשע אחר כך בעוון בזיון הקונגרס והשתמטות ממס.

לגבי לינדון ג'ונסון היה משום טראגדיה בשם רוברט („בובי") בייקר. בייקר היה בן חסותו ועוזרו ה־נאמן של ג'ונסון כשהנשיא היה עדיין מנהיג הסנאט מטעם הדמוקר־טים. בייקר היה מעורב בסבך של אינטרסים עסקיים מסובכים, קבוצות לחץ וקרנות לכספים פוליטיים. ה־נשיא היה קשור לכל אלה רק על ידי רשם־קול שניתן לו במתנה על ידי אחד מעוזריו של בייקר.

אך בייקר עצמו צבר יותר משני מיליונים דולר במשך שנתיים בלבד עת שימש כמזכיר הרוב בסנאט. לתפקיד זה מינה אותו ג'ונסון. בייקר נמצא אשם בגניבה, הונאה והש־תמטות ממס, ושוחרר ממאסר בשנה שעברה לאחר ריצוי עונש מאסר של 17 חודשים. אשר לג'ונסון, ניסו אויביו הפוליטיים לקשור אותו ל־פעולות אלה של „מכירת השפעה" שעשה בייקר, אך לשווא.

אפיזודה אחת בממשלו של ג'ונסון הביאה להתפטרותו של השופט אייב פורטאס, אחד מעוזריו הוותיקים ו־הקרובים ביותר של הנשיא, מבית המשפט העליון. התפטרותו באה ב־1969, לאחר שנודע כי קיבל 20,000 דולר מקרן משפחת וולפסון. תשעה חודשים לאחר שפורטאס קיבל את ההילוה, הואשם לואי וולפסון במכירת ניירות־ערך בלתי־רשומים.

Britain is your BEST holiday-
BEA knows Britain BEST.

חופשה בבריטניה היא חופשה אמיתית, שתמשיך לזכור אותה כל השנה. חופשה בבריטניה, היא שילוב נפלא של טיול — ומנוחה. כי מרגע עלייתך למטוס הטריידנט של B.E.A., אתה בדרכך לחופשה נטולת דאגות ומלאת חוויות. ולזאת בעצם אתה מצפה מחופשתך...

לונדון: הססגונית והתוססת, החמימה והמחייכת — היתכן טיול באירופה בלי לונדון?... ה„תיאטרון־של־לונדון"; חנויות הכל־בו; מרקס את ספנסר, המוזיאונים; מאדאם טוסו; המוסיקה ו... משחקי הכדורגל. האם יש בין ידידיך כאלה שיוותרו על ההזדמנות לבוא ללונדון?

אולם בריטניה איננה רק לונדון. B.E.A. תראה לך את סקוטלנד המרשימה והמסורתית, ווילס הענוגה, דיבון וקורנוול, מקומות מרהיבים ושלווים.

השנה, מציעה לך B.E.A. לתכנן את חופשתך במסגרת מגוון ההצעות של טיולי „וינדזור". לדוגמא:

7 ימים בלונדון ב: 15.45 £ בלבד. או 11 יום של טיול ותיור מתעלת לה־מאנש ועד לאגם נס באירות מלא ועם כל הלב, במחיר מיוחד החל ב־91.60 £. אכן, בריטניה יודעת לפנק את אורחיה.

B.E.A. תדאג לך באמנות. מעוניין בכרטיסים להצגת תיאטרון? למשחק כדורגל? B.E.A. תרכוש אותם עבורך. מעוניין במכונית לנהיגה עצמית? היא תחכה לך בשדה התעופה או בכל מקום אחר.

נהנת? B.E.A ממשיכה אתך מלונדון לכל מקום באירופה, בתדירות יומית. לכן כדאי לך לתכנן את חופשתך השנה עם B.E.A.

פנה נא אל משרד המכירות של B.E.A. (תל־אביב, רח' בן־יהודה 59, טל. 229251) או לסוכן הנסיעות שלך, ובקש את החוברת „טיולי וינדזור" הצבעונית בעברית ובאנגלית ובה מיפרטי הטיולים והאפשרויות. ל־B.E.A. טיסות קבוצתיות במחירים מיוחדים.

B.E.A. טסה 9 פעמים בשבוע ללונדון, ללא־חניית־בינים, יום יום ב־9.25 בבוקר (שעה נוחה, ואין צורך להשכים קום), ובימי ראשון ושני גם ב־3.25 אחה"צ (ונותר עוד ערב שלם לבילוי בלונדון).

B.E.A. מאחלת לך: חופשה נעימה בבריטניה.

Windsor
טיולים באנגליה 1973
BEA British Airways

BEA
British Airways

BEA ממריא יום־יום בטיסה־ללא־חניה ללונדון

טיסות קבוצתיות

— לכל ארצות אירופה
— לאמריקה
— לניו־יורק והלאה
— למזרח הרחוק
במחירים מוזלים

טיולים מודרכים לאירופה וארצות הברית

שירות מהיר ושוטף

— הזמנות ופרטים:
„מונדוס טורס"
תל־אביב, נחלת בנימין 73,
טלפון 622606/7
(אפשרות של מתן הלוואות)
25 שנות נסיון בשירות התייר הישראלי

מחפשים להשקיע

בתעשייה, מסחר וכל עסק מכניס אחר

[ס]כך של 20.000-300.000 ל"י

הצעות רציניות בלבד לפנות לטל. 523049 — חיפה.

هكذا من الأصل

مكزامن الأصل

הטייס הישראלי הוא הטוב בעולם

★ ההפצצות עמוקות הטווח שינו תכניות הרוסים והמצרים
★ יש פניות מארצות רבות ללמוד מנסיונו של חיל האוויר

(סוף מעמוד 15)

רציתי להיות טוב מהם. אחרי באו כאלה שהאתגר שלהם להיות טוב ממני ואחריהם באים נוספים. חיל האוויר עודד צעירים אלה. הוציא מתוכם סגל מפקדים. אנו נמצאים כיום במצב שאין לנו בעיה של עתודת מפקדים. כל מפקד הנכנס לפיקוד טוב ממה שקדם לו.

אם היית צריך לבחור היום שלושה מפקדים לחיל האוויר מהדור הצעיר, האפשר לעשות זאת?

הוד: בלי שום קושי, בלי שום היסוס.

האיכות הזו מבטחה לנו לעתיד?

הוד: היא מובטחת כל זמן שיתקיימו מספר תנאים שחובה לקיים אותם. ראשית, להמשיך לתת לחיל האוויר את העדיפות הנבונה שהתחיל לקבל מאז מלחמת ששת הימים. בגלל התפישה שהיתה בעבר חיל האוויר לא בא אז לידי ביטוי. המשקל הסגולי שלו לא היה מקובל על אלה שהיתוו את מדיניות הבטחון. השינוי החל ב־1965. אני זוקף את ההישגים של 7 השנים האחרונות, ואלה היו רבים מכל השנים של 18 שנות קיום החיל, לזכות העובדה שקיבלנו את הכלים וכך הצלחנו לפתח היכולת והכשרון הטמונים באנשים. תנאי שני להבטחת האיכות הוא שנצליח להמשיך לרתום לענין זה מספיק אנשים שיראו בכך יעוד חייהם. בלי אנשים משוגעים לדבר אי־אפשר יהיה לקיים את חיל האוויר ברמה הדרושה. הפעל היוצא מכך שאינך יכול לעסוק יותר בענין זה בהתנדבות. חרבבנות, זה אצלי שירות חובה. בחיל האוויר צריכים להיות יותר מ־50% אחוז משרותי קבע. אם שני תנאים אלה יתקיימו, אין לנו בעיה.

פניות מחו"ל

האם חילות אוויר זרים פונים אלינו כדי ללמוד מנסיוננו?

הוד: יש פניות רבות, מכל היבשות. יש להם ענין לשמור עימנו על קשר ולשמוע מאיתנו דברים שהשגנו עקב תנאי החיים שלנו והנסיון שרכשנו. לנו יש תמיד מידע מעודכן והוא שונה לא פעם ממה שיש לאחרים. יש דברים רבים שלמדו מאתנו.

כמה מטוסי אויב הושמדו בתקופת היותך מפקד החיל

הוד: ב־25 שנות קיומו השמיד חיל האוויר 650 מטוסי אויב, מתוכם 623 בשבע השנים האחרונות. מבין אלה האחרונים 206 הופלו בקרבות אוויר.

לך היו הרי שתי מלחמות גדולות...

הוד: אחת רצינית, והשניה לא כל כך...

איזו מהן לא רצינית?

הוד: שלא תבין לא נכון, אמרתי רצינית מבחינת הקושי. את מלחמת ששת הימים גמרנו מהר, ב־80 דקות. מבחינת עם ישראל היא היתה רצינית מאוד עם השגים פנטסטיים. מלחמת ההתשה היתה רצינית יותר ולכן השגיה גדולים יותר.

הבה נחזור לתקופה שלפני מלחמת ששת הימים. האם להגעתו של המיג 21 העיראקי היתה משמעות מיוחדת בהכשרת טייסינו למלחמה?

הוד: פסיכולוגית בעיקר. הטייסים למדו שהמיג 21 אינו משהו מסתורי. זה איפשר לנו לא להיות מופתעים. טייס קרב טוב הוא זה המגיע למצב ששום דבר אינו מפתיע אותו באוויר. לא תקלה טכנית ולא מצב טקטי שנקלע אליו. המיג העיראקי עזר לנו בענין זה. זה כמו אותו אדם הנכנס למוזיאון ואומר: „אהלן, ואן גוך" רק מפני שראה תמונה שלו קודם לכן.

המיראז'ים של מצרים

אם כך מה תהיה השפעת המיראז'ים הלובים שבידי חיל האוויר המצרי, וכמה יקרה אם בעתיד תמכור ארה"ב פנטומים למדינה ערבית כלשהי?

הוד: כל תוספת של מטוסים לצד השני משפיעה על יחסי הכוחות, אפילו 20 מטוסים. זוהי תוספת פסיכולוגית. עם זאת יש לזכור כי מי שיודע לעשות קרבות עם מיראז'ים ונגדם, זה חיל האוויר הישראלי. אם יתנו פנטומים למדינה ערבית יקרה דבר דומה. אם יש לנו פנטומים אף אחד לא יוכל להיות טוב יותר מאיתנו. אנו צעד אחד קדימה. הבעיה שלנו עם הערבים היתה תמיד לא הפער המספרי אלא הפער האיכותי.

המיראז'ים מוסיפים להם טווח נוסף ויכולת חדירה?

הוד: נכון. תוספת מסויימת של טווח, אך לא משהו מהפכני. זה אינו משנה את ההרגשה של המצרים שאין להם פיתרון ליחסי הכוחות באוויר. תלוי כמובן באיזו כמות מדברים. כעת זו כמות קטנה. לפי הערכתי זה לא יגבר עם 18 מיראז'ים.

בדברנו על מלחמת ששת הימים, כיצד היו להערכתך מתגלגלים הדברים אם הם היו נוחתים את מכת הפתיחה?

הוד: היו גורמות לנו יותר אבידות ואנו היינו גורמים להם פחות אבידות, אך הסיום היה דומה. אותה תוצאה עם יותר אבידות ויותר זמן.

כלומר, חיסול חיל האוויר המצרי בקרבות אוויר?

הוד: בקרבות אוויר ובתקיפה על הקרקע. מטוסים הרי לא נשארים באוויר. הם צריכים לנחות באיזה מקום.

מה למדת מהמלחמה?

הוד: שחשוב להיות כמה שפחות תלויים באחרים בנושאים החשובים לביטחונה של ישראל. לא בדברים הקובעים גורלה של המדינה. זה הלקח שצריך להיות נר לרגלנו. בגלל זה אני רוצה כל כך ללכת לתעשיה האווירית.

אם היו מטילים עלינו אמברגו כיום, כיצד היינו עומדים?

הוד: היום מצבנו הרבה יותר טוב. למדנו את הלקח. אנו פחות תלויים מאחר שהתעשיה ההתעשייתית פותחה בארץ. יש ידע ויש לנו מלאי המאפשר נשימה לתקופה עצמית.

מלחמת ההתשה

לגבי ניהול מלחמת ההתשה היו כמה הערות ביקורת. האחת, של איש חיל האוויר לשעבר, שאמר כי היינו צריכים לסיים המלחמה בגזרת התעלה. מה דעתך?

הוד: כיום יש לנו פרספקטיבה אחורה ואני בטוח שלא היה צריך לעשות זאת. בנושא זה אי אפשר לתת תשובה עד שזה לא יקרה. עלי להזכיר לך שבמלחמת ההתשה תקפנו מאות מחפורות של טילים כדי למנוע הצבתם. כן תקפנו עשרות סוללות טילים, מלבד ד' אלה נפגעו.

הערה שניה, של אחד השרים, היתה כי חיל האוויר הגיע לקיצוניות מורכבת ערב הפסקת אש?

הוד: הדבר נובע מחוסר ידיעה. מי אינו משתתף במלחמה. יש בטענה זו חוסר דמיון. אנחנו הבאנו את הצד השני לידי הידברות על הפסקת האש. היתה זו הרי מלחמה על הפסקת אש. מה שגרם לכך היא העקשנות של צה"ל, שהמייצג שלה היה הרמטכ"ל דאז, ההחזקה בקו, והתוקפנות של חיל האוויר. כאשר הוכח שהיו לו ימים עם 200 אבידות ליום. ודאי שיכולנו להמשיך ואם היינו ממשיכים היינו מגיעים לתנאים נוחים יותר.

האלוף מוטי הוד

מה דעתך כיום על ההסתבכות בקומקום מצרים?

הוד: זה היה סוג הפעילות הכואב ביותר שעשינו באותה תקופה. אין זה נכון שבגלל זה באו הרוסים למצרים. יתכן שזירזנו חלק מהדברים, אך בזירה אתה גורם לכך שהצד השני יעשה דברים שלא בתיכנון וכך יהיו הדברים עשויים פחות טוב. גרמנו למצרים ולרוסים לעשות דברים מהר יותר לפני התוכנית ולפני־זמן וכך עשו זאת פחות טוב. צריך לזכור כי המתפרות הוכנו הרבה לפני התקיפות בעומק.

האם הופתעת מתוצאות הקרב עם הרוסים?

הוד: בכלל לא!

מה למדת מהקרב הזה? האם לא שיגרת אליו רק את הטובים ביותר?

הוד: למדתי שוב על רמתו של חיל האוויר שלנו. אשר לאלה שנשלחו לקרב, כל אלה שהיו אז בטייסות הקרב היו מנוסים מאוד. כל אחד מהם עבר את חווית הקרב ולא הופתע. לצד השני זו היתה הפתעה דבר חדש שלא עשו בעבר, ועוד מעל מצרים.

האם אתה רואה כשלון, או כאי־הצלחה, את אי־יכולתנו ליירט את טיסות המיג 23?

הוד: אין זה כשלון, ודאי לא כשלון משמעותי. לא היו לנו כלים להגיע לגובה ולמהירות כזו, ולכן אין זה כשלון ובפרט שהתוצאה אינה כה משמעותית.

הבעיה של פלד

איזה מין חיל אוויר אתה מעביר לבני פלד ומה תהיה הבעיה המרכזית שתעמוד בפניו?

הוד: אני מעביר לו חיל אוויר הרבה יותר גדול. אין תחום שאינו גדול ביותר מ־100 אחוז ממה שקיבלתי אני. כך בתקציב, בעוצמה, בכוח אדם מקצועי, בסדר כוחות, בתשתית, במספר הלוחמים, בכושר המבצעי. חיל האוויר גם הרבה יותר משוכלל ומודרני ועם הרבה מאוד אמצעים מתוחכמים שלא היו קיימים בזמן שקיבלתי הפיקוד. אני מעביר לו חיל שיש לו מקום בכותל המזרח. חיל האוויר נהנה מהכרה מלאה, מה שלא היה כשקיבלתי אותו. אומנם תוך תקופה קצרה השגתי ההכרה, אך לפני זה היו לא מעט ויכוחים ותלישת שערות וקצת חוסר אימון ופיקפוק אם חיל האוויר באמת יכול לעשות מה שהוא אומר שיכול לבצע. בזכות העוצמה הזו יתכן שנמנע את המלחמה הבאה. לכן הייתי גם בעד המיפגן ביום העצמאות.

בשביל לקיים חיל אוויר חזק וגדול כזה צריך הרבה מאוד אנשים טובים וזו בעיה קשה. זה יהיה האתגר הגדול שלו, לשכנע כמה שיותר אנשים לראות בכך יעוד חיים. ככל שנתרחק ממלחמות זה יהיה קשה יותר.

המצרים שוב מאיימים במלחמה; אם תפרוץ, איזה אופי יהיה להתגוננות באוויר?

הוד: התוצאה תהיה כמו של מלחמות הקודמות. הערבים יודעים זאת. ההתגוננות האווירית תישא אופי מאסיבי יותר מאשר במלחמת ששת הימים או במלחמת ההתשה. כי העוצמה הרבה יותר גדולה ומאסיבית. זה יתבטא בהיקף ההתגוננות. גם קצב הלחימה יהיה שונה.

האם אנו עומדים להערכתך בפני מלחמה?

הוד: אני שייך לאופטימיסטים, אך בתנאי שנמשיך לחזק את חיל האוויר.

האין רוויה בגידול זה?

הוד: יש רוויה, אך יש עוד זמן עד שנגיע אליה. זו תלויה בהערכת מצב הנעשית מדי שנה.

האין דברים שרצית לעשות במפקד חיל־האוויר ולא הצלחת?

הוד: משלם לא סיפקו אותי ההישגים. ברור שמלחמת ששת הימים היא חריגה בענין זה. צריך לזכור כי לפני המלחמה חשבנו לא על הישגים אלא על הרצון להתקיים מכל מקום. אין לי סיבה להתכחש לאהדה בדעם. אין פירוש הדבר שלא עשינו שגיאות.

בתקופתך כמפקד היו לך שתי מלחמות. אתה יכול לציין את התקופה הקשה, המכבידה ביותר שהיתה לך?

הוד: התקופה הקשה שהיתה לי בפיקוד היתה סוף מלחמת ההתשה, כי בתקופה זו עמד חיל האוויר בלחץ יותר משנה. ובכל זאת המשכנו להילחם והיו לנו אבידות. לא היתה החלטה קשה אחת. היו רבות כאלה. אצלנו יש דקות קשות. הרגעים הקשים הם כשמוטלת עלי החובה להודיע לאנשים, לטייסים שאני מכירם אישית, אותם ובני משפחותיהם, להיכנס לקרב.

מה התכניות האישיות שלך?

הוד: מה שמענין אותי זה להמשיך לתרום בתחום שבו שירתתי ואגרתי נסיון במשך 28 וחצי שנים. החלטתי לא ללכת לפוליטיקה ולא לעסקים, אלא לשרת את מדינת ישראל במיפעל ממלכתי והמקום הטבעי הוא התעשיה האווירית.

סכנת ניאו־פאשיזם באיטליה

הזמן אינו פועל לטובת הדמוקרטיה במדינה

מאת חולדה ליברנומה
סופרת „הארץ" באיטליה

פירנצה

אנטוניו מארינו, שוטר בן הדרום נהרג בהתפוצצות רימון יד ב־12 באפריל, ברחובה מרכזית במילאנו. מחלקתו נשלחה למנוע אסיפה ניאו־פאשיסטית שהממשלה אסרה מפני המתיחות בעיר. בתגרות שפרצו אז נפצעו 12 שוטרים ונער שעבר במקום נפגע קשה בבטנו. היתה זו התגרה הראשונה בין פאשיסטים לכוחות משטרה, בה לא לקחו חלק אנשי השמאל.

בשבועיים שאחרי כן גבר גל האלימות. פצצה הוטמנה ימים אחדים אחרי מות מארינו בבית המשפט ברומא, פצצות התנו בבמה ממרכזי המפלגה הסוציאליסטית, במועדון נשים קומוניסטיות בבראשה נמצא מקש וכן במרכז המפלגה הקומוניסטית בעיירה סאסטו סאן ג'ובאני ליד מילאנו, ממרכזי התעשיה החשובים באיטליה. מתחת גלגלי אוטובוס שאמור היה להסיע הוגנים לעצרת עם ליום השנה ה־28 לכניעת צבאות הגרמנים במלחמת העולם השניה, מצאו שוטרים פצצה.

הרשימה ארוכה וממחישה את הרגשת התורה מפני פעילות פאשיסטית, שמטרתה הגברת אי היציבות הפוליטית והמתיחות. דימוריו לואי, צעיר שנפצע ימים אחדים אחרי מות השוטר במילאנו, גילה לשופט החוקר שהוחלט מראש לגרום תיגרות רחוב וכן הוחלט שאם קבוצות שמאל קיצוניות לא ייצאו נגדם יהיה צורך ליזום התנגשות. עם המשטרה כפי שאומנם קרה.

באותה הסבה השתתפו קרוב לשבעים בני הדרום, בריונים פאשיסטים ממחוז ריג'ו קאלאבריה, שבאו במיוחד לבירת הצפון למטרה זו. עובדה זו עוררה אצל רבים, שעברו על בשרם את ימי עליית הפאשיסטים לשלטון, את זכר תקופת ראשית שנות העשרים כשחבורות נודדות של בריונים פאשיסטיים עסקו במעשי אלימות בערים שונות. ככל שהימים עוברים גדל מספרם של הקשורים באלימות פאשיסטית מבין מנהיגי המפלגה הניאו־פאשיסטית למרות שהמפלגה מסתייגת מכך רשמית.

היפוך מכוון שהגיעה השעה לפעול

לפני כשנה, ערב מותו, פנה השר ביאנקי־דאשפינוזה, מהמעולים בשופטים האיטלקים, בבקשה לפרלמנט להתיר חקירה משפטית מלאה נגד מזכיר המפלגה הניאו־פאשיסטית ג'ורג'יו אלמירנטה. אך מסיבות עקרוניות סרב נוהג הפרלמנט רשות זאת. אף על פי כן, יודע שביאנקי אשפינוזה אסף עובדות חשובות המעידות על קשריה ההדוקים של המפלגה הקראת „התנועה הסוציאלית האיטלקית — הימין הלאומי" עם המאמצים להחזיר באיטליה את הניאו־פאשיזם על צורותיו השונות כולל אלימות.

מאורעות השבועיים האחרונים, כולל הצתת ביתו של מזכיר סניף ניאו־פאשיסטי ברומא, שחשודים בו מקורבים למפלגה, מוכיחים שאין המתגעגעים לימין למשטר הדמוקראטי בוררים את אמצעיהם כנראה בהבחה, שהגיעה השעה לפעול בעוד ממשלת אנדריאוטי חלשה ובטרם הוחלט על חידוש קואליציה ממשלתית בה ישתתפו שוב הסוציאליסטים. ברור הנסיון לנצל את חוסר המפלגות הבלתי נוכח השבשפות החזרות הישגת מזה חודשים, מקצתן על בעיה כלל לאומית כחוזה העבודה של פועלי המתכת, מקצתן סביב בעיות כלכליות־פוליטיות כלליות כגון הרפורמה בבתי החולים, ומקצתן על בעיות של סקטורים מסויימים, לרוב רבי זכויות (כפועלי הטלפון והחשמל).

שערורית הציתות לשיחות טלפוניות מעשי ידי בלשים פרטים שהתידע בהם הוא סוס פרוצי הניאו־פאשיזם, עשויה לגלות קשר בין התתירה הבלתי פוסקת תחת יסודות השלטון הדמוקראטי על ידי האוגה לפיזרות הטלפון של רבים ממנהיגיה הפוליטיים של המדינה.

הולשת ממשלת אנדריאוטי

ממשלתו של ג'וליו אנדריאוטי נזקקה פעמים אחדות בשבוע השני באפריל להצבעת אימון על חוקים של מה בכך, ולא נפלה עד כה, רק כתוצר אלטרנטיבה סבירה. אך ההכנה ברומא הפוליטית לקראת נפילתה רבה: התייצבויות בין הסוציאל־דמוקראטים, רפובליקאים והסוציאליסטים והחלק מהדמוקראטים־הנוצרים נערכות במטרה להבהיר את קווי היסוד של שיתוף פעולה ממשלתי בעתיד שיוצג בכנס המפלגה הדמוקרטית־נוצרית ביוני כאלטרנטיבה יעילה לממשלתו של אנדריאוטי בה משתתפים הליבראלים ונשענת בעיקר על כוחות שמרניים.

לאיטליה מצפים איפה עוד כמה חודשי התדרדרות פוליטית־כלכלית שהניאו־פאשיסטים ודאי ימשיכו לנצל, למרות הצלחתם המרשימה של מפלגות השמאל והאיגודים המקצועיים שלא להיגרר לפרובוקציות. עם זה ברור שעלייתם המסחררת של המחירים והאינפלציה הדוהרת הם ריפה את מאבקם של הפועלים משרתות בעקיפין את התתירה הניאו־פאשיסטית תחת השלטון. אין ספק שחולשת המשטר הדמוקראטי היא ביסוד ההתחזקות הניאו־פאשיסטית הבעצות בקשרים באתונה.

אך באיטליה, שלא כביוון, קיימת מפלגה קומוניסטית אדירה וליכוד כוחות אנטי־פאשיסטיים רבי הספק שלא יהססו במלחמת אזרחים ו מאבק פוליטי ממושך עם כוח ימין מרכזי כביוון. כן, ספק אם יציגו האמריקאים לתמוך בכוחות הימין הקיצוני באיטליה בידיעה ברורה יצטרכו לעמוד בפני שמאל מאורגן ואת רבה, לאירופה מערבית ולהוגים הסטרטגים בממשל האמריקאי נוחה יותר ממשלה דמוקראטית מתונה ברומא (ואולי נסיון פולני ברוח גוליסטית כפי שגורס פעם יושב ראש הסנאט הדמוקראטי־נוצרי פאנפאני) אך ודאי לא מלה אורחים.

הסכנה הפאשיסטית היא בעיה פנימית איטלקית, אך שלא כבאי רפובליקת ויימר קיימים כיום באיטליה כוחות חשובים הנכונים למאבק נגד מהדורה חדשה של שיום. ואף על פי כן, מדי יום גוברת ההרגשה שהזמן אינו פועל לטובת איטליה הדמוקראטית.

לראשונה בישראל

מכירה פומבית
מעל גלי־האתר

האגודה למלחמה בסרטן בישראל
מודיעה
לחברים, לתומכיה ולקהל מאזיני הרדיו על שידור התכנית החודשית הראשונה של
„מכירה פומבית"
תכניתם של: זאב ענר ושמואל שי
אשר תשודר בגל הקל, ביום שני (14.5.73) בין השעות 10.00 בלילה ל־1.00 אחרי־חצות
במסגרת התכנית יועמדו למכירה פומבית פריטים יקרי־ערך.
המאזינים יוכלו להתקשר אל עורכי התכנית, בעת השידור, ולהציע הצעותיהם בטלפון: 256121 תל־אביב (13 קווים).

כל ההכנסות קודש למלחמה בסרטן

הפריט המרכזי שיועמד למכירה הוא:
סל הקניות של גולדה
התיק האישי של ראש־הממשלה, הגב' גולדה מאיר, שהיה בידה בעת שנפגשה עם נשיא ארצות־הברית, ריצ'ארד ניכסון, במרץ 73. התיק נתרם על ידי ראש־הממשלה ומועמד למכירה פומבית באדיבותה הרבה.

הפריטים האחרים שיועמדו למכירה, נתרמו כולם על ידי החברות ששמותיהן מפורטים להלן:

שם הפריט	תאור הפריט	ערך כספי	שם החברה התורמת
1. מכונת תפירה	זיג—זג דגם 601	1,285 ל"י	ברודר אינטרנשיונל קורפ. (ישראל) בע"מ
2. שובר קניה	מוצרים ומצרכים	1,000 ל"י	שופרסל בע"מ
3. שובר קניה	בדים לפי בחירה	500 ל"י	מרתף הבדים
4. שובר קניה	שטיח לפי בחירה	1,000 ל"י	חיים ירושלמי בע"מ
5. מקרן שיקופיות	ROLLEI P—37—A — 37	950 ל"י	א. ברנר ובניו בע"מ
6. כורסת נדנדה „מונוליסטו"	תוצרת שודיה	750 ל"י	דניש אינטריורס (ישראל) בע"מ
7. מערכת סטריפונית	דגם 8020	2,000 ל"י	נאשיונל־אינאלקו אלקטרוניקה בע"מ
8. כרטיס טיסה (לא כולל מיסים)	ת"א — לונדון — ת"א	1,182 ל"י	אל־על
9. ענק פנינים	מתורבתות	1,000 ל"י	„לוסטר" — פנינים מתורבתות
10. ארגז ויסקי	12 בקבוקים BLACK & WHITE	375 ל"י	דיסקין יצחק בע"מ
11. ארגז ליקרים	6 בקבוקי פטר הירינג 6 בקבוקי קהלואה	575 ל"י	דיסקין יצחק בע"מ
12. סופשבוע זוגי	מלון גרנד ביץ' ת"א	450 ל"י	מלון גרנד ביץ' בע"מ ת"א
13. סופשבוע זוגי	מלון גרנד ביץ' ת"א	450 ל"י	מלון גרנד ביץ' בע"מ ת"א
14. טיול ליחיד לדרום — 5 ימים	טיסות ושהות בבתי מלון: אילת, סיני, אופירה	1,000 ל"י	דפנה טורס בע"מ
15. שעון זהב לגבר	ג'ראר—פארגו	1,400 ל"י	„טופז" — תכשיטים
16. טלביזיה	סופר—248	2,250 ל"י	הדיראן בע"מ
17. תעודת חסכון	תכנית: „יתרון דירה"	2,000 ל"י	בנק דיסקונט לישראל בע"מ ובנק ברקליס דיסקונט
18. מטהר אוויר — אמקור	יוניטרון 50 (301—940)	650 ל"י	אמפא בע"מ

כל ההכנסות קודש למלחמה בסרטן

זכינו במקום הראשון*

התשובה: רסקו
ללא הגרלה

★ קרית־ים	— בשיתוף המועצה המקומית	— דירות 3 חדרים, 64 מ"ר	
★ קרית־מוצקין	— שלב ב' בשיתוף המו' המקומית	— דירות 3 חדרים, 72 מ"ר	
★ קרית־אונו	— במבואה לסביון	— דירות 3 חדרים, 72 מ"ר	
★ קרית־ביאליסטוק	— יהוד	— דירות 3 חדרים, 72 מ"ר	
★ פתח־תקוה	— פנת הנביאים ונחמן מברסלב	— דירות 3 חדרים, 72 מ"ר	
★ רמלה	— רח' בן־צבי	— דירות 3 חדרים, 72 מ"ר	
★ אשקלון	— רח' ההסתדרות	— דירות 3 חדרים, 72 מ"ר	
★ באר־שבע		— דירות 3 חדרים, 72 מ"ר	
★ ירושלים	— הגבעה הצרפתית	— דירות 3 חדרים, 72 מ"ר	

פרטים והרשמה בסניפי „רסקו" ברחבי הארץ:
חיפה — רח' הרצל 1, טל. 668161
תל־אביב — רח' הרסיני 1, טל. 622222
באר־שבע — בית רסקו, טל. 2145
ירושלים — רח' שמאי 6, טל 224421
אשדוד — רח' קיבוץ גלויות 24, טל. 25221
קרית־מוצקין — „דירות־עם", רח' השופטים 2, טל. 710191

* לפי סקר דעת הקהל שנערך ע"י המכון למחקר חברתי שימושי כהזמנת „ידיעות אחרונות".

על רסקו אפשר לסמוך!

פרסום ארמון בע"מ

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, השומרון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, השומרון, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכנית מס' ש/110 — ייעוד החלוקה בחלקות 45, 46 בגוש 10103 ובחלקה 41 בגוש 10104, פרדס־חנה—כרכור" - המהווה שינוי לתכנית מס' ג/29 — תכנית פרדס חנה — ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 10103 חלקות 45, 46.
גוש 10104 חלקה 41: חלק מחלקה 99.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד"ר נפתלי אילתי
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

אורט ישראל
רח' דוד המלך 39, ת"א, טל. 269165

מיכרז חוזר מס' 214
ניהול מזנון בביה"ס „אורט" יד־סינגלובסקי
דרך הטייסים 28, תל־אביב.

מתבקשות בזה הצעות לניהול מזנון בביה"ס הנ"ל.
את תנאי המיכרז החוזר אפשר לקבל במזכירות משרדנו חדר מס' 222, בימים א—ה בין השעות 8.00—14.00 ובימי ו' בין השעות 8.00—12.00.
אין אורט ישראל מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת שהיא.
את ההצעות יש להגיש בתוך מעטפת המיכרז לא יאוחר מה־23.5.73 שעה 12.00 במזכירות משרדנו חדר מס' 222.

בכבוד רב
אורט ישראל

דרוש מגרש תעשייתי
בתל־אביב והסביבה
רצוי ביציאות הצפוניות של תל־אביב, או כביש גהה.
גודל המגרש 3-4 דונם
אפשרי מבנה תעשייתי בגודל 1000—1500 מ"ר
המתאים לבנית חדרי קירור.
בהצעות ללא מתווכים לפנות: טל. 250411
בשעות 8.00—16.00.

בקרו בתערוכת
הציורים של
ברוך קלינגו
בגלריה בלטמן
תל־אביב חיסין 5
ע"י דיזנגוף 39

לחיילים ולאנשי הבריגדה
לשעבר הנחה.

משיחיות חילונית

מאת **רוברט ואלטש**

לונדון

נדמה לי שבחגיגות אחד במאי ב־מוסקבה השנה היה הפעם הראשונה הדגש לא על כוונות צבאית ואיומים נגד העולם העוין כביכול, אלא על ביסוס השלום ועל שיתוף פעולה עם הצד שכנגד, במקרה זה קודם כל אר־צות הברית. הסובייטים כנראה הגיעו להכרה כי אין צורך להפגין תמיד את כוחם הצבאי, הרי הוא ידוע. הצורך הוא להדגיש את הכוח הנפשי והרצון לחיות בשלום, אחרת יש סכנה של השמדה הדדית.

זהו סימן מענין לשינוי האקלים הבין־לאומי ואולי גם לשינוי הער־כים בסנטימנטאליות העמים הסובלים מ־התסביכים שנוצרו ב־50 השנים המ־הפכניות האחרונות. מבחינה זו גם ב־אומו האחרון של הנשיא ניכסון (על מדיניות־חוץ, לא על ווטרגייט) היה מעודד. יתכן שהעמים יגלו כי יש גם דרכים אחרות לתגיגות לאומיות מאשר הפגנות צבאיות. העולם צמא כיום להפגנות אנושיות.

אין פלא שמחשבות כאלה מעיקות על יהודים רבים השואלים את עצמם מה היתה הדרך הנכונה והטובה ב־יותר לחגיגת שנת ה־25 לקיום מדינת ישראל. כולנו יודעים את ההישגים העצומים ב־25 השנים הללו, ויש טעם ליהנות מסקירה זו ולהרגיש סיפוק וגאווה. אבל, בתקופה זו היתה הת־פתחות טכנולוגית עצומה גם בארצות אחרות, ביחוד בארצות מתפתחות, כ־שרכשו הון בלתי־צפוי. על כן אין להתעלם כמה שלא השג, ויש להר־הר בבעיות הטווח־הארוך, אחרת תג־בר אשליה העלולה להביא ליהירות־שווא. אין ספק שבהזדמנות זו ייכת־בו על־ידי יהודים וידידיהם הרבה דברי שבח, וודאי גם דברי ביקורת ממסתכלים סתם, ודברי איבה מהמח־נה הצרין.

קשה לשמור על אובייקטיביות ועל חוש פרופורציה בענין המעורר אמו־ציות כה חזקות. הרי למרות שישר־אל קטנה תופסת בעיתותיה יותר מ־קום בחדשות היום ברוב הארצות מ־אשר בעיות בארצות זרות אחרות. חוזרות גם הכרזות מפי מדינאים ח־שובים בבמה הבין־לאומית הגורסות כי אחרי ההסדר בוייטנאם (אם מותר לדבר על הסדר קבוע) קיימת רק סכ־נה אחת לשלום העולם ומקומה במז־רח התיכון ומרכזה בישראל.

גם הגשמת חלומו של הרצל

אחרי 35 שנים קם דור חדש ונש־כחו הרבה עובדות שקרו לפני שנול־דו רוב הצעירים. מצד אחר גם נעל־מה הסנטימנטאליות שציינה את ה־אבות שהשקפת־העולם שלהם היתה מושרשת בנסיבות הזמן והמקום בהן גדלו, ביחוד באירופה המזרחית ש־לפני 70 וגם לפני 50 שנה נחשבה המאגר הראשי לחידוש הלאומיות ה־יהודית ולהקמת קהיליה עצמאית. לכן יש תועלת בסקירה המחזירה ל־תודעה את שלשלת ההתפתחות. מב־חינה זו חשוב ספר חדש שהופיע בימים אלה, אולי רק במקרה יחד עם יום השנה ה־25 למדינה, כתוב גרמנית על־ידי מחבר שוויצי *), ה־מגיש סקירה על כל מה שנעשה, ב־קיצור ובלי הגזמה.

זוהי אינפורמציה עניינית, המס־תפקת בתאור העובדות ונמנעת מ־סופרלטיבים, ועל־ידי כך עושה רו־שם יותר נאמן. בכשרון רב פורש המחבר לפני הקורא את הדראמה המרשימה, את נס הגשמת חלומו של הרצל, את פרי ההתמסרות של דור שלם, אך אינו מסתיר את נקו־דות החולשה, אם כי לעתים קרו־בות הוא מוסיף הסברה העשויה לשמש הצדקה. בדרך־כלל סופרים יהודיים בגולה הכותבים בשפות לעז אינם מדברים על צדדים שליליים בישראל באותו גילוי־לב כסופרים ישראליים רבים. אך הם אינם יכו־לים להתעלם מן הבעיה שעליה דו־בר הרבה בזמן האחרון בישראל ובחוץ־לארץ, היינו שינוי תדמית המדינה בעיני חלק מן הציבור ה־עולמי וגם אצל יהודים, וביחוד אצל נוער יהודי בארצות המערב הנוטה לעמדה שמאלנית.

התגובה השכיחה שאנו שומעים לעובדה זו, הבולטת מאז מלחמת ששת הימים, היא הדרישה לשפר או להרחיב את ההסברה הישראלית. אמנם יש גרעין של אמת בדעה זו, כלומר האינפורמציה המוגשת ממקו־רות ישראליים אינה תמיד מספקת ולא תמיד באה במועדה. אולם מוט־עית היא הדעה שאפשר לתקן כל רושם רע על־ידי כישוף או טיעון כשהביקורת מכוונת נגד עובדות בולטות.

אנו זוכרים את גל ההתלהבות לטובת ישראל שעבר לא רק על העולם היהודי כולו אלא גם על רוב העמים המערביים, ואפילו פשט ב־חשאי בארצות המזרח שגינו את ישראל רשמית וניתקו אתה את ה־יחסים. יש לנו תעודות רבות ל־עמדה זו. ואם המחבר מדבר על הידרדרות התדמית הישראלית ה־מדאיגה יש גם לבדוק, או לפחות לשאול, עד כמה פוליטיקה מוטעית או פרובוקציות מיותרות הביאו ל־כך, ולא דווקא חוסר־הסברה.

גם יש להביא בחשבון את הבעי־יתיות הכללית (לא דווקא יהודית) של בחורות ושל המנטאליות שהם יוצרים אפילו במקרה המתון ב־יותר. נולדים קני־מידה חדשים, ויש חשש פן ילך לאיבוד היתרון ש־הושג בעמל כה רב. התופעה ידועה מן ההיסטוריה.

אם אין רוצים לשקוע בשיגרת יהירות אתנוצנטרית, אין להימנע מ־הודאה על עוול אם נעשה לפחות לנסות לתקנו עד כמה שאפשר ולא להכחישו.

ישראל — מקרה מיוחד

הירהורים כאלה עולים בלב נוכח ספר מצויין כספרו של גוגנהיים, המשרת באופן מובהק את מטרתו האינפורמאטיבית. הוא כותב בסיג־נון צח ופופולארי ולא בלי ניכה של הומור, מתוך אהבה לנושא ובלי פאתוס מיותר. הוא יודע את פרטי ההתפתחות בכל התחומים. הרי חי בישראל זמן ממושך וכתב ב־1953 ...

תיזיס לדוקטורט על הסוציולוגיה של העליה לישראל. כעתונאי עשה כמה שנים בצפון־אפריקה ושם היה ב־מגע ישיר עם העולם הערבי, ביחוד בטוניסיה.

אם גם הופיע הספר בסדרה ה־קרויה „פאנוראמות העולם המוד־רני", טוען המחבר, בצדק, כי ישראל היא מקרה מיוחד במינו ואינו מת־אים לטיפול שיגרתי. הרי זהו מקרה של „משיחיות חילונית שהתגשמה למדינה במשך 50 שנה". הוא אינו ירא מלהצביע על אכזבות לעומת האידיאליזם הפוריטאניות של ה־מייסדים, של חלוצי הרעיון ההג־שמה. זהו נסיון שכיח בתולדות ה־אוטופיות האנושיות.

המחבר אינו מסתיר את ספיקו־תיו לגבי השוביניזם הדתי הלאו־מי ובנוגע לתנודות המאבק התר־בותי העשוי להביא לידי מלחמת תרבות חמורה אם לא תמצא ה־רבנות את הדרך לעולם המודרני ואם לא יוקם סכר לאמביציות ה־אורתודוכסים הקיצוניים.

מעט היתה לדרוש מהעולים מ־ארצות מזרחיות סמיעה בדרך החיים המזרח־אירופית. בעיה זו עוד מ־חכה לפתרונה. ואחת התופעות ה־מכוערות היא המיסחור של כל ה־חיים והמטריאליזם הבלתי־מרוסן ש־תקף את החברה הישראלית לרבות השחיתות שנגלתה בשערוריות ר־בות.

אמנם אין בספרו ניתוח עמוק של השינויים והפסיכולוגיים בדור ה־צברי. אולם יש לברך את המחבר על שלפחות נגע בבעיות אלה ולא חיפה על הסרוגות היהודים לישרא־לים ולזרים. בכך חיזק את מהימ־נות הספר.

בדיונו על יחסי־חוץ של המדינה ועל נימוקי עמדות העמים החשו־בים, הוא מדגיש את ערך תמיכ־תה של אמריקה בישראל, אולם גם מעיר כי עמדת אמריקה „כמוכר־יכולה להשתנות, אם הקרמלין יסוג מעמדותיו ואם אמריקה תרגיש שיש תקווה להגיע לעסקים עם הערבים. זהו אולי רמז לבעיית „הזילק. אולם הוא גם קובע כי באורה רשמי אמ־ריקה לא זזה מיסוד החלטה 242.

דבר אחד אפשר לקבוע: במשך 25 השנים נחשפו כדברי הבל ה־קלישאות בהן השתמשו מבקרי יש־ראל. „הפלורליזם האידיאולוגי" של ישראל מנע תהיות חד־משמעית, אך סיסמת הנורמאליזציה משתכנת בלבבות כשיש הפוגה בקרבות, וזה טבעי אחרי מאמץ ומתיחות כה רבים. אך יש לדאג שמישאלה זו לא תביא למסקנות מוטעות. ספר כזה עשוי לתרום לכך.

*) Willy Guggenheim: 30 mal Israel. (Panoramen der modernen Welt). R. Piper & Co. Verlag München 1973. 404 S. DM 30.—.

ספרים
מכירת חסול
בהנחה נכרת
של אלפי ספרים בהנעזית
לתגם בן יהודה 28 ת"א

תיכנון הפיתרון הסופי

מאת חביב כנען

...שני שנים אחרות הוחג במלון ...דוד" בהרצליה יום ההגנה הצב־ לשחרור מחנה ברגן־בלזן על־ הצבא הבריטי. יוסף רוזנספט, ... האיגוד העולמי של ניצולי ...בלזן, סקר בעין דומעת את ... הניצולים שהתקבצו מארצות ...ה בערב אביבי יפה. מול הים ... ירח, ואמר: „השאלה הנצחי־... אותי ברגע זה יותר מכל היא ... היו אומרים כעינינו הנאצים, ... אותנו להלאה שאינה ראויה ... את אויר העולם, לוא ראו ... עכשיו מסובים כאן בנווה, ...ים פאר ותחושת חירות".

...

השמדת היהודים תוכננה כבר בשלבים הראשונים של המלחמה

לטותה של גרמניה על פולין, ב־21 בספטמבר 1939, נערכה בברלין מו־עצה סודית שדנה במדיניות לגבי האוכלוסיה היהודית בשטחים הכבו־שים בפולין. בתום הדיונים שיגר ריינהארד היידריך, ראש משטרת ה־בטחון והס.ד., מברק אל מפקדי האיינזאץ־גרופן (עוצבות המבצע) של משטרת הבטחון בו הודיע על „תכנית הביצוע" — בצירוף הוראה לשמור בסודיות מוחלטת את התכ־נית, שלגביה יש להבדיל בין „המט־רה הסופית" (שהגשמתה תימשך זמן רב למדי) לבין שלבי ביצוע של מטרה סופית זו (שיש להגשימם ב־פרקי זמן קצובים). „ההנחיות הני־תנות להלן", כתב היידריך, „תכלי־תן גם לעורר את האיינזאץ־גרופן לשיקולים מעשיים 2)".

הוראות היידריך

במברק כלולות ההוראות הבאות: האמצעי הראשון להשגת המטרה ה־סופית הוא ריכוז יהודי הפרובינציה בערים הגדולות. דבר זה יש לבצע במהירות תוך הבחנה בין המחוזות דנציג, פרוסיה המזרחית, פוזן, מז־רח שלזיה העילית (כלומר אזורים אשר סופחו לרייך בפקודת היטלר מ־8 באוקטובר 1939 — ח. כ.) לבין שטחי הכיבוש האחרים.

במידה היכולה — נאמר במברק — לפנות מהיהודים את האזורים שנועדו לסיפוח לרייך או לפחות להחזיר ביהודים ערי־ריכוז מועטות ביותר. בבאר השטחים יש להקים נקודות ריכוז במספר קטן ככל ה־אפשר כדי שיקל לאחוז אחר־כך באמצעים שיפורטו להלן. עם זאת יש להדגיש שייקבעו כנקודות ריכוז רק אותן ערים שהן צמתי רכבות או לפחות מצויות ליד מסילת ברזל.

הכרחי לפרק — כתב היידריך — קהילות הכוללות פחות מ־500 נפש ולהעבירן לעיר הריכוז הסמוכה. אב־לם הוראה זאת אינה מחייבת את האזור מספר אחד של האיינזאץ־גרופן (מזרחית לקראקוב, הגבול ב־פלאגיצא, יארוסלאב, קו התיחום החדש והגבול הסלובאקי־פולני לש־עבר); בתחומי אזור זה יש לבצע רק מיפקד של יהודים (הכוונה לקו התיחום בין שטחי הכיבוש הגרמ־ניים בפולין ובין השטחים התפוסים בידי הרוסים על־יסוד ההסכם בין ברלין למוסקבה. קו זה טרם נקבע באותם הימים לכן הוצא האזור ה־סמוך לו מכלל החובה לרכז מיד את היהודים בגיטאות).

בשלב הבא — המשיכה ההוראה — יש למנות מועצות יהודיות שיור־כבו מאנשים חשובים ומרבנים ש־נותרו. מספר חברי המועצה יגיע ל־27 (בהתאם לגדלה של הקהילה) וכולן יורכבו מגברים. על המוע־צות יהיה לשאת באחריות, במלוא משמעותה, לביצוע כל ההוראות ש־ניתנו ושיינתנו. עליהן לערוך במהי־רות מפקד היהודים.

בהמשך הפקודה מביע היידריך תקוותו כי „משטרת הבטחון ושירות הבטחון יגייסו את מלוא כוחם להג־שים מטרות אלה".

העתק מצו זה קיבלו: המפקדה העליונה של הצבא, המיניסטריון לענייני פנים של הרייך, מיניסטריון הרייך לתזונה ולכלכלה, ראשי המנ־של האזרחי בשטחים הכבושים.

בהנחיות ראשי הרייך גם היו מו־כנות כבר התכניות בדבר הקמת גיטאות. עדות לכך, החוזר הסודי ב־נושא זה שנשלח ב־10 בדצמבר 1939. שולח החוזר, ראש המימשל הגרמני במחוז קאליש איבלהאר, ש־בתחום שיפוטו נמצאה העיר לודז', הדגיש כי הגיטו שיוקם בלודז' — אשר תיקרא ליצמאנשטאדט — אי־נו אלא שלב־ביניים וכי „המטרה הסופית היא ביעור מוחלט של ה־נגע היהודי".

ההוזר נשלח אל מוסדות המפלגה, הרשויות המוניציפאליות, הארגונים הכלכליים, המשטרה והס.ס. גופים אלה היו מיוצגים במטה־פעולה מיו־חד שעליו הוטל להסדיר את כל ה־עניינים הכרוכים בהקמת גיטאות. על יסוד הוראה זאת בוצעה כלי־את היהודים בגיטו בפברואר־מארס 1940. גיטו לודז' שימש מקום אי־סוף ל־40—50 אלף איש שגורשו מ־עיירות שונות באזור וארשה שכלל את האזורים הצפוניים והמערביים של פולין לשעבר (באוקטובר 1941 הובאו לגיטו לודז' גם 20 אלף יהו־דים מגרמניה, אוסטריה, צ'כיה ו־לוכסמבורג ובראשית 1942 חל ה־גירוש הראשון של יושבי הגיטו ל־מחנה ההשמדה הסמוך לעיר, חל־כנו).

פוגרומים מאורגנים

היידריך המתין מיום פלישת ה־צבא הגרמני לפולין, ב־1 בספטמ־בר 1939, לרגע בו יוכל לשגר את הוראתו. במשך 18 הימים שבהם עמ־דו הפולנים על נפשם, נעו בעקבות הצבא הגרמני, משאיות ואוטובוסים של האיינזאץ־גרופן (שהתארגנו — לדעת גרלד רייטלינגר — לפרעות ליל הבדולח ביהודי גרמניה בנו־במבר 1938 *), גיבורי עוצבות ב־מבצע פעלו נגד היהודים בכל עיר ועיירה שאליהם נכנס הצבא הגרמני הכובש. לפי יוזמתן פרצו פרעות ב־יהודים שבוצעו בשיתוף בין הכוב־שים והאספסוף המקומי שהשתכנע ברצון לרצוח יהודים ולשדוד את רכושם בחסות השלטון החדש. שבועיים אחרי נפילת פולין, ב־12 באוקטובר 1939, הכריז היטלר שיכור־הנצחון ברייכסטאג כי אחת משש המטרות הניצבות בפני גרמ־ניה באזורי המזרח הוא להגיע ל־פתרון כל בעיות המיעוטים תוך אר־גון מרחב מחיה בהתאם ללאומים השונים. „יעשה נסיון", אמר הפיה־רר, „לווסת ולארגן את הבעיה ה־יהודית בפולין".

אותו יום זכה היינריך הימלר, ראש הס.ס., הגסטאפו ומפקד מש־טרת הרייך, בתואר רב־משמעי בר־סו: „קומיסאר הרייך לחיזוק התו־דעה העממית הגרמנית".

חמישה ימים אחר־כך (ב־17 ב־אוקטובר 1939) נערכה בברלין ישי־בה נוספת לדיון בדרכי הטיפול ב־בעיה הפולנית והיהודית בשטחי ה־כיבוש *) אותו זמן דובר כבר כי המטרה הסופית של הטיפול בבעיה היהודית היא האוכלוסיה היהודית בשטחים הכבושים. שאלת השמדת היהודים נדונה כבר עשרה ימים קו־דם לכן בקרון הרכבת של היטלר, אך בישיבה זאת, שנערכה במעונו של היטלר, הוחלט להורות לוואהר־מאכט לאפשר את פינוי היהודים, הפולנים ו„האספסוף" מהשטחים ה־ישנים והחדשים של הרייך. לתכלית זאת קיבל היטלר סמכויות בלתי־מוגבלות לטפל בענין היישוב מחדש של אלמנטים אלה, והוא הודיע על תכנית לפינוי יהודים יחד עם אינ־טלקטואלים פולנים ו„יסודות בלתי־מהימנים". התקופה למבצע פינו־יים זה נקבעה בין נובמבר 1939 ל־אפריל 1940.

כבר ב־16 בספטמבר 1939, בעוד הפולנים עדיין נלחמים, בישר ראש לשכת הגסטאפו לשאלה היהודית, בצ'נסטוכוב, למשלחת יהודית כי חבל לובלין יפונה מן האוכלוסיה הלא־יהודית, כדי להכינו ליהודים. הוא דיבר על „מדינה יהודית" ב־אזור לובלין.

מטרת הריכוזים של היהודים הי־תה לדלל בראש וראשונה את האוכ־לוסיה על ידי כליאה, שוד, רדיפות, צפיפות, ועצם העברה למקומות חד־שים בהם שררו תנאי מגורים וחיים קשים; בשלב הבא עמדו להעביר את היהודים לבתי החרושת הענקיים ל־רצח שנקבעו במחנות ששמם נרשם בהיסטוריה כ„מחנות המוות".

1) „הפתרון הסופי", תעודות על השמדת יהודי אירופה בידי גרמניה הנאצית. — בית לוחמי הגיטאות ע"ש יצחק קצנלסון למורשת השו־אה והמרד. — הוצאת הקיבוץ המ־אוחד. — 1960. — ערך וצירף מבואות והערות צבי שנר. הביא לדפוס שלמה אבן־שושן.

2) שם.

*) Gerald Reitlinger: The final solution — The attempt to exterminate the Jews of Europe 1939—1945. — Vallentine, Mitchel, London 1953.

*) יוסף טננבאום: מלכות הגזע הרשע. — הרייך השלישי ומעלליו. — יד ושם. — תשכ"א. — תרגמה ג'נסילה ברוידה. — ערך יעקב בוק־סבים.

Botschaft der
Bundesrepublik
Deutschland
Kulturzentrum

ולטר הודר
WALTER HODER
ירצה על
תיאטרון אידי
נסיון לסיקור מקיף
במוצאי שבת
19 במאי 1973
בשעה 20.30
ההרצאה והויכוח
בשפה הגרמנית
הזמנת מקומות
(ללא תשלום)
בטל. 23 13 70
19 Kikar Malchei Israel
TEL AVIV

אוניברסיטת בר־אילן
המחלקה לקרימינולוגיה
הופיע
„עבריינות וסטיה חברתית"
מס׳ 3—4
תמציות, מאמרים וסקירות

בתוכן:
עקרונות לקביעת בירת העונש בפנולוגיה הקלסית ובכתבי הרמב"ם / ד"ר יעקב בזק
כמה הערות להתפתחותו של הטיפול בעברייני‏נים צעירים במאה הי"17/18/19 /
ד"ר יונה כהן
המשטרה — מקביל משטרת ישראל / שאול רוזוליו
המלצות קצין מבחן — פרוקציה של אופטימיזם לגבי עתידו הפוטנציאלי של העבריין /
חנה האובן אסתר צאל
ציפיות קריירה של תלמידי „המדרשה להכשרת עובדים חינוכיים סוציאליים", בהשוואה
לגישות בוגרים בעת העבודה במעונות לנוער לנוער עבריין / שפרה ווליש
דו"ח על הספר — THE CRIME OF PUNISHMENT
בהזמנות נא לפנות למחלקה לקרימינולוגיה אוניברסיטת בר־אילן רמת־גן
מחיר חוברת —4 ל"י · מחיר מינוי לשנה ל־4 חוברות —12 ל"י

ספרים חדשים בהוצאת שקמונה
רוחות מלחמה
מאת הרמן ווק
מחברו של „המרד על קיין"
רב־מכר חדש, רומן רחב־יריעה, עמוק ומרגש.
סידרת „נוח בעל מוח"
סידרה בת 6 ספרים חינוכיים, מצויירים, לילדי הגן, הנושאים: 1) המהירות; 2) הקול; 3) המנוף; 4) החשמל; 5) הגלגל; 6) המים.
אל תמות בטרם עת
מאת ד"ר ג׳. סטיינקרוהן
רופא נודע, אשר דבריו מגיעים אל 100 מיליון קוראים בארה"ב ובקנדה, מנתח בבהירות את בעיות הבריאות של האדם המודרני. הוא דן בשאלה אם חייב כל אחד לחדול מן העישון, מה השפעתן של דיאטות על הבריאות, האם יש משום נזק בסמי־ארגעה וגלולות, מה האמצעים התכליתיים לשמירת כושרו של שריר הלב, היכולים רופאים למנוע בירושין, ועוד ועוד.
סיני
מאת עזריה אלון
אלבום בפורמט גדול. מאות צילומים מרהיבים, כהם רבים בצבעים.
ספר היין
מאת יואל מרקוס
איורים: נד אולמן
הספר זכה בציון לשבח בתחרות הספר הנאה, שנתקיימה במסגרת יריד הספרים הבינלאומי בירושלים.
גלגלים
מאת
ארתור היילי
רומן חדש מפרי עטו של מחבר „מלון" ו„שדה התעופה"
מהדורות חדשות
המקצוע הורים
מאת ד"ר פ. דודסון
מהדורה שלישית של הספר אשר כל הורה חייב לקראו
האדם ומזונו
מאת פרופ׳ עזרה זוהר
מהדורה חמישית של הספר אשר שמו הולך לפניו
ניתן להשיג
המים בישראל מאת מרדכי יעקובוביץ
טרומפלדור מאת שולמית לסקוב
אבשלום פיינברג בעריכת אהרון אמיר
את כל הספרים הנזכרים לעיל ואחרים ניתן לרכוש ב„שבוע הספר העברי" בדוכני הוצאת שקמונה
הפצה ראשית: בית עלים בע"מ, קרל נטר 3, טל. 623959 ת"א

פְּלַאש
מאת: וירג׳יניה וולף
פנינת־פרוזה של המספרת הגדולה, סיפור על כלבה של המשוררת בארט־בראונינג, כתוב כביוגרפיה לכל דבר ומשולבים בו תיאורי ביתה של המשוררת, אורח חייה, פרשת אהבתה למשורר רוברט בראונינג, ותמונות טיפוסיות מחיי החברה במאה הקודמת.
הספר השני במגוון בספריה הקטנה של „דביר" אחר „אורלנדו"
לבנימין קונסטאן 6.30 ל"י
הוצאת דביר

לקראת שבוע הספר העברי
ולכבוד 25 שנות המדינה
הופיע ספר מאת
דבורה עומר
„הגבול שבלב"
(הסיפור זכה בפרס משרד החינוך)
אפשר להשיגו בדוכני
הוצאת ספרים י. שרברק

הוצאת א. לוין-אפשטין בע"מ
הופיע
קשה להיות הורים
מאת אילון בבלי
המדריך המקורי והבלתי־יומרני ביותר להורים היודעים שעליהם מוטל התפקיד הקשה והאחראי ביותר.
אחרי כל ספרי ההדרכה להורים, המועתקים ממציאות זרה — סוף־סוף ספר מקורי המשקף נאמנה בעיות גידול ילדים בישראל ודרכים להתמודד עמהן.
להשיג בכל חנויות הספרים.
הפצה ראשית: בית עלים רח׳ קרל נטר 3, טל׳ 623959

לקראת „חג הספר — שבוע הספר העברי"
תשל"ג
הופיע
שבעה מספרים
מטעם משרד החינוך והתרבות והתאחדות
הוצאות ספרים בישראל — הוצאת „יחדיו"
זהו ספר רביעי בסדרת אנתולוגיות המופיעות מדי שנה לקראת „שבוע הספר העברי", בקובץ השנה סיפורים נבחרים מיצירותיהם של:
ס. יזהר · משה שמיר
בנימין תמוז · יצחק אורפז
אהרן מגד · נתן שחם
חנוך ברטוב
ערך והקדים מבואות לכל סיפור
הלל ברזל
בספר 336 עמודים ומחירו במשך שבוע הספר העברי:
6.- ל"י
לאחר „שבוע הספר העברי" יימכר הספר במחיר
10.— ל"י
★
בסדרה זו כבר הופיעו:
חתני פרס ישראל — פרוזה
חתני פרס ישראל — שירה
ששה מספרים — ט"ז סיפורים

הורים יקרים,
ברצוני להציע לכם נושא, הוא אמנם לא חדש, כי הרי הוא נמצא בשלבי התפתחות למעלה ממאה שנה ● ביכולתי להוסיף שלב נוסף בתחביב שהוא כה נפוץ בכל העולם. היות ואני דואג, שלא להעמיס עליכם הוצאות כספיות חדשות, לכן אשתדל עד כמה שאפשר להמעיט את מחיר הספר שברצוני לחבר, כדי להסביר את החידוש שבדבר.
הנני מבקש להודיע לי בגלויה אם תהיו מוכנים לרכוש אותו. כמובן שזה לא יכול לחייב את הצדדים. אם תמסרו גם את כתובתכם אדאג אפילו — גם אם לא תהיה היענות מספקת להדפיסו בסטנסיל בו אמסור לכם את הרעיון באופן מצומצם בלי תשלום.
בתודה
ת.ד. 37034
תל־אביב

אתר נופש באלפים עם מרחבי טיול מרהיבי־עין
וכל מיני ספורט
Klosters
כבנה הדש בסביבה שקטה ומרכזית. כל החדרים עם אמבטיה. נחיות, רדיו וטלפון. גוזהסראה. מרפסות־שמש. מעלית. פתוח מאמצע יוני עד סוף ספטמבר.
KAISER'S
HOTEL GARNI
LEO KAISER, CH-7250 Klosters / Schweiz

עיריית חיפה
אגף לתרבות, נוער, הברה וספורט
המחלקה לתרבות
מועצת פועלי חיפה
המחלקה לחינוך ותרבות
המחלקה לסניפים ושכונות
קונצרט תזמורת פרו־מוסיקה בישראל
מנצחת: דליה אטלס
סולן: יאיר קלס, כינור
בתכנית: מוצרט, בן־חיים, ברבר, צ׳ייקובסקי
שבת, י׳ באייר, 12.5.73, בשעה 8.30 בערב
קרית אליעזר, בית ההסתדרות, רח׳ צה"ל 17
כרטיסים במחיר —2 ל"י בכניסה לאולם.

מוזיאון ישראל. ירושלים
אירועי השבוע
„מפאתי מערב" — סרט מהווי יהודי מארוקו (בעברית): חיי יום־יום ב„מלאח", בערים הגדולות, בהרי האטלס ובגבול מדבר סהרה. יוקרן למבקרים בימים א׳, ג׳, ד׳ בשעה 4 אחה"צ ובימים ב׳, ה׳, בשעה 11 לפנה"צ.
יום ב׳, 14.5.73, 4 אחה"צ
הדרכה מיוחדת
בתערוכה „כתובות מספרות" (רוקפלר)
מר אברהם איתן
יום ג׳, 15.5.73, 6 ו־8.30 בערב
מועדון לסרטים אמנותיים
„קודין" (צרפת, 1963) — לפי הרומאן של פנאיט איסטראטי. בימוי: אנרי קולפי. עם א. ו. פלאטון, פרנסואז בריון, נלי בורדיו.
סרט קצר: „ברנקוסי או איכון הכבש", מאת ז׳ולייז פאפה.
יום ד׳, 16.5.73, 8 בערב
קורס בתולדות האמנות (בלווית שקופיות)
„האמנות בבתי הכנסת בתקופה התלמוד"
„אמנות בתי הכנסת במאה הי"ח וראשית המאה הי"ט"
פרופ׳ מיכאל אבי־יונה, האוניברסיטה העברית
9.15 בערב
לאחר ההרצאה: סרט אמנות
„המקדש היהודי" — התפתחותו ועיטוריו
כרטיסים: —1 ל"י (לא־חברים: —3 ל"י)
יום ה׳, 17.5.73, 8.30 בערב
„פגוש את האמן" (הרצאה באנגלית)
גישה כנה לאמנות ולאהדה — במלל, שירה, ריקוד והפיעות ללא־מובן — ע"י האמן הגרמני הצעיר פריץ שהוגלר בשיתוף עם מרכז תרבות קנדית גרמניה
כרטיסים: —1 ל"י (לא־חברים: —3 ל"י)
תערוכות
אנה טיכו — רישומים וצבעי־מים חדשים (אולם כהן)
„תלמידים יוצרים" — מאגפי נוער במוזיאוני ישראל (אגף הנוער)
„מחזור הבטבעות בא"י מאמצע המאה הד׳ לפסה"נ ועד ימינו" (ביתן המטבעות)
חיי היהודים בבארוקו (אלבומת ספרנים, גולדמן־שוורץ, ווינגבורי)
ציור אימפרסיוניסטי ופוסט־אימפרסיוניסטי באוסף הכוחי־און וכקרן פרקט (אולם גולדמן)
כתובות מכפיזה — הערוכה מיוחדת באולמות רוקפלר
מוצג מיוחד
פרנץ לוזה — קומפוזיציה עם דמות, 1924, שמן על בד
מתנת מקס בנטב׳יק, פאריס, לזכר אחיו, פנחס בנטבייק, „דער נזהר"
ספרית מוזיאון ישראל לאמנות וארכיאולוגיה
הספריה פתוחה בשעות הביקור של המוזיאון (פלבד בשבתות ובחגים) בספריה: ספרים על מארוקו
חדר עיון לגרפיקה
פתוח בימים א׳, ב׳, ד׳, ה׳, ו׳
בשעות 11 לפנה"צ — 1 אחה"צ
בשעות 4 אחה"צ — 8 בערב
ביום ג׳
שעות הביקור
יום א׳, ב׳, ד׳, ה׳ 10 לפנה"צ — 6 בערב
יום ג׳
היכל הספר 10 לפנה"צ — 10 בערב
במוזיאון ישראל 4 אחה"צ — 10 בערב
במוזיאון רוקפלר 10 לפנה"צ — 6 בערב
יום ו׳, שבת 10 לפנה"צ — 2 אחה"צ

שבוע הספר העברי
ביום שלישי י"ג באייר תשל"ג (15.5.73)
נפתח

مكذا من الأصل

مكتبة الأمل

ד"ר אריה מנצ'ר

עולם־הרוח של היהודי בדורות קודמים

עמי תבל הם בני היסטוריה כל עוד הם בעלי זכרון היסטורי. אך לא תמיד הם שוחרי המדע ההיס־טורי, שהתחיל ביוון עם הרודוטוס וברומא עם פוליביוס — הראשון מבין כותבי ההיסטוריה הפראגמאטית הבוחנת את התנאים, הגורמים וה־תוצאות. לפי מקורות ראשוניים וספ־רותיים, המשקפים את רוח־הזמן ואת השקפת־העולם של עם או של קבו־צת בני־אדם מסויימת[1]. השימוש במקורות לסוגיהם הוא אבן־יסוד בכל מפעל היסטוריוגראפי רציני, ומבחינה זו יחיד־במינו בהיסטוריו־גראפיה היהודית הוא מפעלו המונו־מנטלי של פרופ' דינור בספרי תול־דות ישראל שלו — „ישראל בארצו" ובעיקר „ישראל בגולה" — שבהם מתפרסמים „מקורות ותעודות ערו־כים וסדורים לפי העניינים והמב־נים בתוספת פתיחות, ביאורים והע־רות"[2]. לפי דבריו מנסה פרופ' די־נור „להתוות דרך אחרת של היס־טוריוגראפיה. אני נוהג כמוהר גדול של מקורות ומעמיד לפניהם שאלות היסטוריות, שהתשובות עליהן הצ־טרפנה בזו אחר זו לתמונה שלמה של העבר... מתוך העיון המדוקדק במקורות נוכחתי לדעת שארץ־יש־ראל לא חדלה מהיות בכל הדורות בתפיסת ישראל כארץ־ישראל, וכך גם קראו לה... לא יכולתי להסכים לעובדה שבהיסטוריוגראפיה היהודית המודרנית מקומה של ארץ־ישראל בימי הגלות כאחת מארצות הפיזור..."[3]. במילים אלה מתבטאת יפה הפיסתו המדעית החדשה של פרופ' דינור. מהדורתו השנייה, המתוקנת והמורחבת ביותר של „ישראל בגולה" מתפרסמת והולכת בשנים האחרונות ומסידרה זו מצויים כבר בידינו עשרה ספרים — ארבעה מהכרך הראשון; ושישה מהשני, הא־חרון בהם ראה אור עתה זה[4]. התכונות העיקריות המאפיינות את המפעל הזה הן סיפור תולדות עמנו מתוך ניצולם המירבי של המקורות לסוגיהם ומתוך שימוש בקטעי ספ־רות לרוב ותיאור תולדות עמנו בכל גילוייה, המדיניים, החברתיים, התר־בותיים והדתיים, בצורת נושאים בהתפתחותם לאור התעודות המת־פרסמות והמבוארות בידי החוקר.

תפיסתו המיוחדת של ב. דינור מתגלית גם בחלוקת החומר. שהרי שלושת הספרים הראשונים שבשני הכרכים נקראים בשמות זהים, ואילו לנושא הרביעי מוקדשים בכרך הש־ני שלושה ספרים (ד'—ו'[5]). יש לראות בשיטה זו של פרופ' דינור מגמה ברורה, המכוונת במכוון על ההתחדות שבהיסטוריה הלאומית או, למצער, על האפשרות להתוות קווים משותפים בכל גילויי החיים המצויינים כל תקופה ותקופה בתול־דות „ישראל בגולה". בשתי סדרות הקבצים בקובלת ההיסטוריה היהו־דית בימי־הביניים, היא התקופה ש־בה מבוססת עיקר ההיסטוריה התר־בותית של העמים ושל עמנו על הדת והמיסטיקה. אמת נכון הדבר, „תולדות ישראל הן לא תולדות עם ומדינה בלבד, הן תולדותיה של „עדת ישראל", כלומר של קיבוץ אנ־שים שהיו צוותא שלהם, שותפות החיים שלהם היא אינטימית הדוק־קה, זהו שותפות חיים של קיבוץ אנשים שייחודו הוא לא רק אתני וארצי, אלא גם דתי וחברתי[6]".

תרבות וספרות

דינור מסביר: „הדורות שבהם דנים ספרי האחרונים הם שבעת הדורות שעברו ממסעי־הצלב עד המגיפה השחורה. השינוי היסודי ביותר שחל בחיי היהודים הוא הרבבה וירידתם של מרכזי ההמונים במזרח והעברת רוב האוכלוסיה לארצות. הגזרות ר־פיעולם עם על פני כל הארצות... „לא המונים יהודים נלחמו על נפשם, אלא כל אדם ואדם מישראל עמד בחזית מול אויבים וצוררים המסתע־רים עליו ועל ביתו..." (שם).

בספר השישי, האחרון שבסידרה השנייה, המונח כעת לפנינו שני פרקים (כ"ב—כ"ג) ונושאיו הם לשון, חינוך וספרות כביטויים לדמות עולמו של היהודי בתקופה הנדונה. אנו נמצאים למדים, כי לא נותקה הפרשות הרוחנית של עמנו גם בתקופה כה קשה כימי־הביניים. בני עמנו לא חדלו לעסוק בכל ענפי תרבותם המסורתית, הוסיפו קצת ענפים חדשים או מחודשים לעיסו־קם הרוחני ועיקר דאגתם היה נתון לחינוך הדור הצעיר למען יוכל לע־מוד בסערות הזמן חזק ברוחו וב־נפשו. אף שתי ההשכלה הכללית, אשר אין להם נגיעה ישירה לאמונה תמימה, ואף מקצת מקצועות מדעי־הטבע, שנכללו בתחום התעניינותו התרבותית של האדם היהודי בתקו־פה הנדונה נסקרים בספר זה, ובאים ללמד על רוחב האופק הרוחני ועל היקף הפעולה והשכלתית בקרב אנ־שי־הרוח והאנשים מן היישוב.

בדברי הפתיחה לפרק הראשון (כ"ב) שמה דינור בעיקר על שמי־רת יחודה הלשוני הרוחני של האומה הישראלית. „כל מאמצי ה־הוגים ומחשבי החברה של היחיד והציבור כוונו לסתום פרצות כלשון שבחלל עולמו של היהודי, לרוחו חיים שלמים, סמיכים ומצופים, צפי־פות רוחנית ונפשית — על אשר כל זר וצר לא יוכל להחדיר פנימה, ולמ־בא בבית אף אחוזה כל שהיא" (עמ' 3). קטעי המקורות מעמידים אותנו על תופעות מצויינות בחיי הדור של עמנו. הלשון העברית הת־פיסה לשמש שפת החכמים והיא זכתה בשנת 1278, בפקודת מלך מיורקה, להכרה כלשון התעודות של היהודים (עמ' 10 כ'). עם זאת „...ב־עונותינו רוב בנינו ובנותינו מדב־רים אותם ודיבור לעוזי ובלשון עם ועם, ואפילו רוב האנשים אינם מבי־נים לדבר יהודית[7]) ובתרגום לעמי נקראו גם קטעים מההגדה של פסח. אך חכמי ישראל הוסיפו לשמור על טהרת הלשון ואף להרחיבה, ועדות לכך היא צוואתו הידועה של ר' יהו־דה אבן תיבון (עמ' 21 כ'). בפירו־שים השונים לתורה מודגשת מצוות תלמוד תורה וחובת חינוך בנים ולי־מודם אף בלילות החורף. (אגב, הת־קנה שהמלמד חייב בהפרדה, תלמיד „חריף מחברו" מיתר חבריו מוכרה בבית הלימודים המחונכים בימינו). בתעודות אף נשמע הד לתרעומת נגד

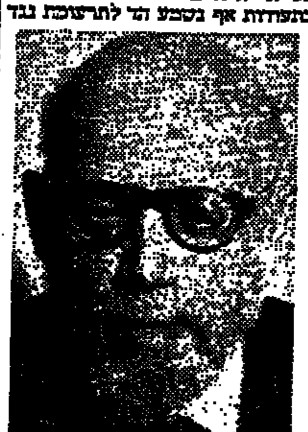

פרופ' בן־ציון דינור
חתן פרס ישראל לחינוך, תשל"ג

המתפארים בידיעתם, כי „לפרסם שהם יודעים בעני הגשים ובבני הארץ ונגד המוליכים בכבוד הכבים והוד־לים, אדרבה — אל יתן שלום לרבו בדרך שנותנים חברים זה לזה, ולא יחזיר שלום, אלא שוהה לפניו בי־אה ובבבה..." (עמ' 82 י"ו).

בפרק כ"ג, האחרון שבסידרה ה־שנייה, קטעי המקורות על „תורה וחכמה, מדע ומחקר, ספרות וספר". פרק רב־כמות זה (עמ' 93—466) מעיד יותר מכל פרק מפרקי הסידרה על כח־עמידתם הרוחנית של בני עמנו בימי תלאות משונות, רדיפות, גירושים, עלילות ועלבונות, שהיו מנת־חלקם בתקופה החשוכה ביותר של ימי־הביניים. הכש כאות הקט־עים שבפרק כחולקים לפי צביונים הלקוחים מתוך כמאתיים חיבורים. אנו סומכים על החוקר, כי „כל המובאות כונסו בספרו כדי להראות על־ידיהם שהיצירה העברית בדורות אלה לא פסקה, והספרות העברית... לא חדלה מהיות במשעני למותו הרוחנית של האדם היהודי באשר הוא שם... ברור שנכתבו ספרים רבים בעברית בכל סוגי הספרות ר שלוש תופעות מעידות בדורות על המשך קיומה: (א) חכמים וסופ־רים עברים אשר פעלותם הספרו־תית... היא תופעת־קבע יסודית ב־חייהם, (ב) ואשר פעילותם זו גם מקיפה המונים רבים בשדות החכמה והספרות, (ג) ויצירותיהם מגיעות לכל תפוצות הגולה והיו עוד בימיהם לנחלת העם כולו. הספרות העברית היא אחת ואחידה משום שהחברה שבקרבה היא נוצרה היא חברה אחידה על אף פיזורה, פירו־דה ופילוגה" (דברי הפתיחה עמ' 93—97). אנו נמצאים למדים על הי־קף הספרות העברית לסוגיה, על חקר הלשון, הפרשנות הקשרים המדעיים שבין חכמי ישראל ואנשי־מדע מפורסמים שלא מבני־בריה ועל עיסוקם במתימטיקה, באסטרונומיה וברפואה. נראה שפגעי הזמן ומצ־בם החברתי המבוהל עוררו בקרב היהודים התעניינות יתר בפילו־סופיה, במיסטיקה ובתורת המוסר והיראה. על העוסק בעניני היהו־דות בוויכוחים עם נוצרים נכללים קטעים הטובים ביותר, וכדוגמה נזכיר: „שאלו אנשי שאול (לדעת דינור הכינים, יהודי ביהודם) להר׳ נבון „מפני מה לא נאמר כי טוב ביום שני כל בראשית? השיב להם הקודש־ברוך־הוא צופה עתידות ד' יהיה בה עשויה להיות, וצפה שרוב עם עתידין להיות גיהנם על־ידי המים (מי הטבילה)... לפיכך לא רצה לכתוב כי טוב, והמים נבראו בשני": ועוד דוגמה „שאל גלח אחד לרבינו הר' יוסף מקרשש „מפני מה נגלה הקדוש־ברוך־הוא בסנה יותר מבין אחר? והשיב: „לפי שאין יכולים לעשות כמנו צלב" (עמ' 300 ד' ח').

בדורות ההם לא התעניינו היהו־דים במיוחד בהיסטוריוגראפיה; ב־דומה לעמים אחרים, אך ספרי־מסע ראשונים בספרים על מקום עכנו בנבר ובמקצה באי, וחכמים רבים מביעים דעותיהם על השירה והגיות בארצותיהם. גם שירה חילונית, מש־לים, מעשיות סאירחיה (ואגדיה, לא בעדיד מתחום כפרותנו המקו־רית והמתורגמת. הצם והכמיו הקד־שו השוכות־לב מרובה לספר ולהפ־צתו, ולמחבר ולעבודתו. אף פלאג־יאטים היו ידועים „...ויש כשודדים וגנבו שיר רבי יהודה לוי ורבי של־מה ויפגו את עצמו ויכחישו מש־קליהם... ויאמרו לסכלים, כי הם שירותיהם" (עמ' 410 י"ב). ניתנו הו־ראות לסביבת הספרים „ואל תמנע מלהשאיל ספריך למי שאין בידו יכולת לקנות ספר, ובלבד שהוא מובטח שיחזירם לך". רשימות הספ־רים בבתי החכמים (עמ' 424—433) הן עדות נאמנה למעמד התורה בבית היהודי במזרח ובמערב.

יותר מאשר בספרי היסטוריה מקובלים, שבהם מתוארות תולדות עמנו בצורה פראגמאטית־רצופה מתבהר לכאורה... למעיין בקובץ־מקורות זה היקף היצירה הרוחנית של יהודי ימי־הביניים וגיוונה, שכן אין כאן כל שילוב של פרשים נוספים, ביד־באפיים או ביקורתיים, בתוך הת־מונה הכללית, הספרותית. הסתודה הראשונית, כפי שהיא מתבטאת בחיבורי היוצרים עצמם.

פרשנות בלשנית ומראי־מקומות בשולי הספר והערות ביבליוגראפיות נרשמות בסוף כל פרק כאירות את תוכן הקטעים ומשמעותם באור מד־עי־מודרני. מפתח המקורות לסידרה כולה, המפתחות הנוספים והמפר־טים ולוח סינכרוני עשויים להקל על העיון בקובץ רב־המידות הזה. אפילו ברשימות אלה מתגלה בקופה המיוחד של א"י בתודעתו של די־נור והשקפתו, לפי שהיא נזכרת במפתח מקומות נפרד ובסדר ביותר בלוח הזמנים.

בהגיע פרופ' ב. דינור השנה לשנה התשעים לחייו ועם סיום הסידרה השנייה של „ישראל בגולה" הננו מאחלים לו ולנו, כי יעלה בידו לז־כות את קוראיו ומעריציו בסיום מפעלו ההיסטוריוגראפי רב־המשמ־עות העברית והלימודית.

[1] תיאודור לסינג: „Geschichte als Sinngebung des Sinnlosen" לייפציג, 1927, עמ' 211. ר' מאמרי ב„תרבות וספרות", 18.2.72.

[2] בן־ציון דינבורג (דינור) „ישראל בגולה", „דביר", תרצ"ו.

[3] „דרכי בחקר תולדות ישראל", „הבוקר", 2.4.65.

[4] כרך שני, כימי גזרות תתנ"ו עד ה„מגיפה השחורה" (1096—1349), ספר שישי „דמות עולמו של האדם היהודי — לשון, חינוך וספרות", דביר ומוסד ביאליק, תשל"ג, 640 עמ'.

[5] ראה מאמרי: ב„תרבות וספרות", 17.7.1971.

[6] מתוך דברי פרופ' דינור בטקס קבלתו את הפרס ע"ש לייב יפה, ל„דבר", 11.6.71.

[7] בנוסח „עבריות" לפי מלכים ב' י"ח, כ"ו — כ"ח.

יורם ברונובסקי

„האדם בחיה" או „החיה באדם"?

על מדפי ספרייתו של אבי ניצב כרך עבה בשם „פסיכולוגיה של ה־קופים" מאת החוקרת הרוסיה קוטס־לאדיגינה. לפי גירסתה של אחותי הבכירה, רכש אבי ספר זה ביום שבו נולדתי אני, לאחר שראה אותי בפעם הראשונה. מבלי שהודיעה לה שום כוונות בדיות, ביטאה אחותי בגירסה זו את היחה־המחקר הבסי־סית על מדע ההתנהגות בבעלי־החיים, האתולוגיה, שבשנים האחרונות כה רבה התבונה סביבה ושעתה זה הג־יע בעברית ספר נוסף העוסק בה, ספרה של ג'יין גודל „אני והשימפנ־זים"(*), לאחר שהקורא העברי זכה כבר ל„הרע לכאורה" של קונראד לורנץ ו„הקוף העירום" של דסמונד מוריס — שניים מן הספרים המ־פורסמים ביותר בשטח זה. כמו־כן הופיעו ספרים ידועים פחות של א־תם המחברים, דוגמת „טבעת המלך שלמה" של לורנץ או „גן־החיות האנושי" של מוריס, כך שנוצרה ספריה אתולוגית נכבדה למדי ב־עברית.

האתולוגיה היא כרגע אופנתית מאוד ובתוך שכזה נרקמות סביבה אי־הבנות, פיוזים ובדיות מסוגים שו־נים. המגזה לבדי היא, למשל, ה־דעה שרבים שותפים לה וגם ג'יין גודל הורה עליה, שהוא „מדע צעיר מאוד", הרי לא יקשה להוכ־יח שזהו אולי המדע (במובן הרחב ביותר של המושג) הקדום ביותר שאפשר להעלות על הדעת, אחד ה־יחידים שניתן לייחס את העיסוק בו לאדם הקדמון. כצייד של חיות־בר וכמי שהיה במגע הדוק עם עולם־הטבע, היה עליו לפתח ידע לגבי ה־... במה. שהיום אנו מכנים פסיכולוגיה של בעלי־החיים, לידע זה נשארו לנו עדויות מפוארות ב־ציורי המערות של אלטמירה ולאס־קו. האדם הפלאוליתי, ציירם של השוורים האילים, היה מתחן לא רק בבין וזה אלא גם בהבנה למנהגיהן של נושאי־ציוריו ולאלו יש ערך רב בשביל הזואולוג (על כך בהרחבה בספרה של אנאם לאמינג „לאסקו", פנגווין 1959). דווקא לכיוון זה — כיוון הפסיכולוגיה של החיות מופ־נה ה־insight הקדום של האדם, קודם מן הפסיכולוגיה של בני־ה־אדם. גם הצימות אדם־חיה, שרבים חושבים אותו היום כפרי נסיונו־תם של חוקרים מודרניים, כמו ניקו טינבארגן, קונראד לורנץ ועוד, יש היסטוריה ארוכה מאוד. ה־הגדרה קלאסית של האדם, המיוחסת לאריסטו, אך מסורה לנו באיכרה לטינית, גורסת שהוא „חיה בעלת־רגליים חסרת־נוצות" (bipes sine plumis animal) וככל שהוא הצחיק את החוקר המהדהי, היא עשויה גם להזכיר את הגדרתו ש־כלפני כמה שנים של דסמונד מו־ריס, אחד המהוללים שבאתולוגים, המכנה את האדם „הקוף העירום", הרי היא נוצרה כמאות שנים לא לפני מוריס אלא גם לפני דאר־וין!

גם קורפוס גדול של יצירות־ספ־רות קדומות מעביר, על־פי דרכו, את הקבלה הזאת: אדם־חיה. אי־סופוס הוא „אתולוג" גם אם אין כל שחר (ולעתים יש שחר כלשהו!) ל„ממצאיו" לגבי תכונותיו של ה־חיה — הוא אתולוג בעצם ההש־וואה שהוא עורך. האנטי־מדעיות שלו ושל ממשלי־המשלים האחרים, בני הקדמוניות או בני צרפת הבינ־יימית, למשל, שם נוצרו אגדות על רנאר־השועל ומרעיו, מתבטאת — יאמרו האתולוגים המודרניים — באנתרופומורפיזם הגמור של ה־חיות שלהם, ביחסן להן תכונות אנו־שיות. אך כאן הגענו גם אל עקב־אכילס העיקרי של האתולוגיה ה־מודרנית, שהרי זו לא השתחררה כל עיקר מן האנתרופומורפיזם וספק רב אם תשתחרר אי־פעם. דומה שלעולם, כל עוד החוקר משתמש בשפת בני־אדם ובהכרח גם בערכיהם, לא יהיה מנוס משימוש במושגים כמו „יחי־דות", „קנאה", „אהבה" וכו' ביחס לחיות ואין כספרה של ג'יין גודל להוכיח עד כמה האתולוגיה היא עדיין אנתרופומורפיה. גודל מדב־רת על „התרסה שלטונית", על „קנ־אה" ועל „אהבה" ביחסים שבין שימפנזה־זכר ושימפנזה־נקבה (או, כמו שלימדנו שלונסקי ב„מיקי־מהו": בין „שימפנזוה" ל„שימפנ־זאה"), מרבית הפגישות שבין הקו־פים מתוארות בספרה בצורה של דראמאטיזציה אנתרופומורפית. דוג־מה אחת מני רבות: „אין היכה שיכנם סוגים כה רבים של מחוות ברכה — וכי רוב השימפנזים אכן מבריכים זה את זה כשהם נפגשים אחרי תקופת פרידה. פיגאן, הניגש אל זכר קטיס מכנו בנהמת התגש־פות כונגה, מאשר מן־הסתם כי הוא זוכר היטב את התקרית האליכה הקלה מלשום כשהבטו בו הבטה הנוגה על הגב. „אני יודע שאתה שליט, אני מודה בכך, אני זוכר" אלה הדברים המשתמעים מכוונות הבכיעה. „אני מקבל את יראת־הכבוד שלך, לא אתקוף אותך ברגע זה", משתמע מבבואת הליטוף העדי־נה של יד בייק בברכו גקבע נב־נעתי" (עמ' 103).

אך ברצוני לחזור עוד להיסטו־ריה הארוכה של האתולוגיה. המ־עניין הוא שכוהי תורה, שמדי פעם שבה לפתע לאופנה וביאה כאילו חידוש גמור. כך, למשל, היא נמצאה בעשותה פופולארית מאוד בצרפת של מחצית המאה התשע־עשרה: חבר־אה של זואולוגים, שבראשם עומד ז'ופרי דא סאן אילאר, עיבדה משנה האפסיכולוגית שלמה, שהצליחה ל־הלהיב את דמיונם של רבים, בייחוד סופרים ואנשי־רוח, ממש כפי ש־קורה בימינו. גם ז'ופרי דא סאן אילאר מצא הקבלה בין האדם ו־החיה) — מה שהלהיב מאוד את באלזאק, שאף כתב אי־אילו דברים בהשפעת משנתו של סאן אילאר („המשורר הגדול ביותר של המאה ה־י"ט" לדבריו). שאלת „הנפש" של החיות הפסקה הוגים צרפתיים עוד לפני־כן, כמש כפי שהעסיקה בשע־תו את אריסטו. ידוע הוא מקפסו של דקארט הגורס שטעות היא ל־ייחס „נפש" לחיות, שהן אוטומא־טים בלבד ופעילותם היא מאכנית גרידא. בכך נעשה דקארט אביו של אותו זרם באתולוגיה המבקש להי־כתר ככל האפשר מן האנתרופומורפיות, להבחין את החיות מבלי להיזקק לקטיגוריות של ספציפיקה אנושית. בוויכוח על הנפש של החיות נטלו חלק כמה מגדולי תקופת ההשכלה הצרפתית, כשאחים מביעים דעות הקרובות מאוד לדעותיו של דאר־וין (בייחוד דידרו בבסה המהחירה, ההחזויקה בשמדרגיות שלה, „חלומו של ד'אלמבר") בקיצור, קל להוכיח שלאתולוגיה יש היסטוריה ארוכה מאוד וגם עשירה מאוד, אפילו ל־אופנתיות שלה יש כמה וכמה תק־דימים.

אדם וחיה — מה למעשה מבקשת להביע הקבלה הזאת, מהי בשורתה של האתולוגיה? שוב אין בר־דעת שיכפור בדארוויניזם ויש לקוות ש־לא עוד יערכו „משפטי קופים", אך כה מעבר לזה, מה מתבחון המדע להאיר ולהסביר, את האדם או את החיה?

העובדה שאיש מן האתולוגים אי־נו יכול לענות על כך תשובה ניצ־חת או אפילו מתקבלת על הדעת היא עדות — ולא היחידה — לכך שהתחום מדהבה באתולוגיה על ה־גלוי והאויה מגששת עדיין אחר יסו־דות, למעשה אחר זכות־קיומה. קונ־ראד לורנץ מעפים שהאתולוגיה מ־למדת את האדם ענווה. בפרק „ב־שבח הענווה" שבספרו „הרע לכ־אורה" הוא מביא את הטענה המוב־לעת גם בספרה של ג'יין גודל: „באורח פאראדוכסלי למדי, נעוץ שורשה של רגישויות־היתר־העיק־שות המאפיינות כחסום זה (המונע מן האדם את הכרתו העצמית) דוו־קא בדמיון הרב הקיים בינינו לבין החיות המקורבים אלינו ביותר. אי־לו לא הכיר האדם את השימפנזה כיצור חי, ודאי היה קל לו יותר להיווכח במוצאם המשותף. חוקים נחושים של דרך התפיסה התבניתית שלנו מונעים מאתנו לראות בקופים, ובייחוד בשימפנזה, פתם היה ככל החיות. על־כרחנו ניצב לנו מפני־הם הפרצוף האנושי. כשאנו נר־דדים בעינינו את השימפנזה בקנה־מידה אנושי, מהדך הכבע שהוא גו־אה לנו כמשתו הפעה, כאילו לא היה אלא קריקטורה שטנית שלנו עצמנו. לגבי הגורילה, שקירבתו אלינו פחותה במקצת, הקשיים של־נו מבחינה זאת כבר הם קטנים יותר ובכל שכן כלפי האוראנג אוטאנג. אל פניהם של זכרים זקנים ממינים אלה הנראים בעינינו כבבכות־שדים מהורות יש באפשרותנו להתייחס ב־רציונה כמורה ולעתים אפילו לב־צוא כי יפים הם ואולם בשום פנים אין דבר זה עולה בידינו לגבי ה־שימפנזים. נראים הם בעינינו כ־גלבנים ללא הקנה ועם־זאת גסים, המדגים הדוחים כפי שיכולים להיר־אות רק בני־אדם שירדו לשפל ה־מדרגה". (תרגום יצחק כפכפי, ה־וצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"א). אך כאן צפה ועולה השאלה: כלום כ־דאית היא מידות המחקר העצומה המושקעת בהשוואת ההתנהגות של בעלי־החיים כדי ללמד את האדם „ענוה"? הרי אותה אפשר ללמוד גם בדרכים אחרות לאו־דווקא בדרך ההשוואה „המשפילה" עם השימפנ־זה.

בני־אדם הם „קופים עירומים", יפה. מי שיחזור כמה פעמים ביום לפני הראי על המשפט „אני קוף עירום" מובטח לו שיקנה לעצמו את המידה התרומית הזאת, הענווה. האומנם? הרי בעצם הטפסה שב־השוואה עצמית עם השימפנזים יכול אדם להשתחרר מאותו רום־לב, שנג־דו יוצא לורנץ מובלעת ההנחה ש־שימפנזה היא יצור שפל שכל הזוכה לו ראוי לו להיות ענו. האתולוג מת־אמץ להצביע על אנושיותה של ה־חיה על־ידי שהוא מראה עד כמה האדם הוא חייתי, כלומר ירוד. נג־דת מעגל קסמים מגוחך בו אין האתולוג משתחרר אף לרגע מן ה־דעה הקדומה האנושית־הכללית ל־גבי עליונותו על החיה, דעה שנגדה הוא יוצא תוצן.

אכן, דומה שבתחום זה של ההש־לכות מן החיות על בני־האדם לוקה עדיין האתולוגיה בליקויה הגדולים ביותר. אין העושות אותה כפוקפקת למדי. כה גם שקונראד לורנץ, ל־משל, יכול היה לשלב את העיסוק בחקר התנהגות בעלי־החיים עם ה־מיסה נלהבת בנאציזם. „האדם ב־חיה" שיבגע אותו שיש לאהוב ול־הוקיר את „החיה באדם" הספר כבר הוא מספר את הורתו הכה לתגובות נלהבות (אמת: הוא כתב יפה) ול־כך שיתורגמהו לעברית והוצאה מכו־בדת הוציאו במהדורה נאה (על ה־פירסה הזאת שבהופעת לורנץ בעב־רית כתב אילן גולני בביקורת על „הרע לכאורה" ב„הארץ" 6.1.71).

התחום שבו האתולוגיה מסכנת יותר בצורך קיומה הוא המחקר־ל־שמו של התנהגות החיות. אף כי באור כוח, ללא השלכות על ה־אדם, היא היתה בוודאי באבדה את גורם־המשיכה העיקרי שלה, היו יוצאת מן האופנה. ברגע שבני־... ישחו הסנסאציה הזו היא נ־הפכת למה שהיא צריכה להיות: ענף של הזואולוגיה. אין זה מקרה ... מן האתולוגים שעיקר ... הם נתונים לזיקה הזאת אדם־חיה, הגיעו לאתולוגיה דרך ... הזואולוגיה האקדמית, אלא מתוך עניין חוב־בות. ג'יין גודל היא דוגמה ... גם לכך. היא החלה לח... את השימפנזים בעמק נהר גומ... כאשר לא היתה מצוידת ב... אקדמי כלשהו באתולוגיה ו... בה רק „אהבה לחיות". גם ... ראד לורנץ החל במחקריו ב... חובבנות גמורה ורק לאחר ש... לעצמו שם כאתולוג הוא ... ליסוד אקדמי של הזואולוגיה. ... כן שדווקא תרומתו של ניקו ... ברגן הזואולוג מקצועי ואבי האתולוגיה המודרנית, היא ... הערך הרב ביותר מיום ש... מדע זה־דר הוא התנזר כמעט ... חיפוש אחר „האדם בחיה". ... גן, פרופסור לזואולוגיה באוניב... סאות לליידן ואוכספורד (שם רבו של דסמונד מוריס) ביקש ... כיר את „החיה כמות שהיא" ... נתפס לפסקנות נוסח לורנץ. ... כך הוא גם היהודי פחות בקרב ... בור הרחב מבין האתולוגים ... לים.

החיה אינה צריכה ללמד את ... ענווה או כל דבר אחר כש... היא קיימת קיום־לעצמה, מחוץ ... כים האנושיים הללו. קיומה ... „נתונה" או „רב" — הוא מש... קיום שלה. כך גם ממצאה ... באמת של ג'יין גודל הוא ש... פנים מסוגלים לבנות ולה... בכלים. המסקנות האחרות ... כרגיתן כה טריביאליות עד ... אם יש צורך במחקר־שדה כו... גיע אליהן. כשהיא טוענת ... ההבדלים העיקריים בין הא... בעל החיים הקרוב אליו ביותר ... כמובן, בעבודה שהשימפנזה ... תת כושר דיבור" (עמ' 204) ... ביעה פקפוקים מסוג „האם ... שימפנזה מתייפח בבכי אילו ... יצירה של באך נישאת מע... קאתדראלה?" (עמ' 206) — ... הקורא לפקפק בגדולתם של ... האתולוגיה, לפחות בזו של ... דול. גם ברור, שכל אדם ... ... לקראתה הנרגשת, ... שלם, לשמור על השימפנזי... להגיע לאלה האוהבים את ... השימפנזה (הנחשב באפריקה ... האוחה) להורגם — אך כלום ... לקרוא לפרק הזה בשם הכול ... האנושיות שבאדם"?

ספרה של ג'יין גודל הוא, ... הסתייגויות, חומר קריאה מו... מדי, כמו רבים מן הספרים ... קים באתולוגיה. ספריו של ... הם בופעים בסוגם. הוא ב... שרון ספרותי רב ואין תימה ... מרשים כל־כך אנשי־ספרות. ... אין ספרה של ג'יין גודל כ... כבחינה אסתטית לרמתו ש... „לכאורה" — הוא בכל־זאת ... מספר על הרפתקה נהדרה ... של בת אצילים בריטית ה... יכה בג'ונגל הפראי, ... אחרי ... כמו לקה ... איזה רומאן אנגלי ... גם ... יוחנן „בעינואל גאוגרפי ... „פליבויי" לעבדי גאוגרא... להחבורה המוציאה אותו ב... את עיקר פעילותה המחקרי... שאגב היי הג'ונגל היא גם ... בשלה לעבור בדכיתו ש... הבא להחדיש סרט על ה... ... מעשים נוראים

(המשך בעמוד 21, טור

(*) ג'יין ון־לאויק גודל: אני והשימפנזים. תרגם מאנגלית בידי מירל אליאב. ספרית אופקים, עם עובד תשל"ג.

ישראל הר

מעוף וצוקה

שאלי מבכי בתחנת אם כל חי זרע גד
הלילה כתפי אוהבים
הבודדים תמיד ביופי לא משג
מרעיד
ללילית תשמעת אות עטלף ואוהבים
יודעים את המעוף בלילה ואת צחוק הבקר
בין הקברים
רבואות של שמש בשלוליות
תינוק שהשתעל
מובילים כאן אל חפת עולם בבית החי

כי פרץ חדש

יוסף אורן

הפורצים חוזרים בתשובה

(סופרי תש"ח בין יומרת חידוש לתקוות רציפות)

כום סיכום של הספרות העברית בביה שנותיה של המדינה לא יהיה שלם אם יתעלם מן ההשיבה המר־כזית שנודעה בעשייה הספרותית של השנים הללו לדור־היוצרים ה־עיקרי שלה — כמסופרי דור תש"ח.

ניסוח התלכי כה חשוב דווקא בשל הנטייה הרווחת בביקורת של־נו למעט את דמותו של דור־היוצ־רים הזה ולגמד את חשיבות השפע־תו על ספרותנו. הקיפוח בהערכת דור סופרי תש"ח נעשה ע"י הביקו־רת בשני כיוונים: האחד — המצ־פה של ייחוד, כדור שאי אפשר לראותו עומד לעצמו; והאחר — המעטה של ערך, כדור שמעצבים היריבו הספרותיים.

ההסבר המתקבל ביותר על ה־דעת ליחסה זה של הביקורת נעוץ בעבודה פשוטה אחת: דור תש"ח הקים מתוכו כספרים, משוררים ו־מחזאים, אך לא העמיד מתוכו מ־בקרים. מי שיעיין בסיכום המגמה ביותר שנכתב עד כה על הביקורת בספרות העברית, סיכומו של ה־מבקר שלום קרמר („נתיבות בבי־קורת העברית — 1920—1960", מ־אסף אגודת הסופרים ה—ו), ימצא בו א־ישור לעובדה זו. התבטאויות אריציות, והגדרות שיטתיות על חלק מיוצרי הדור הזה, על עצמו וכל מקומו בתוך הספרות העברית, לא יכלו לעבוד כנגד הערכותיהם העק־ביות של מבקרים בני דורות ספרו־תיים אחרים, שהביקורת היתה עי־קר עיסוקם בספרות.

כדאי להדגים את השלכותיה של עובדה פשוטה זו כבתוך עבודתם הביקורתית של שני מבקרים חשו־בים. דרכם בהערכת סופרי דור תש"ח היא אופיינית ויש בה כדי להבליט עד כמה הטוב היה שיקום לדור תש"ח מבקר מבין שורותיו.

כאופיין ברור של דור המבקרים, שקדם לסופרי דור תש"ח, הוא זה, שביקורתם מודדת את הספרות המת־הווה על רקע הספרות העברית ל־דורותיה. אי אפשר להעלות על הדעת, למשל, שמבקר חריף כדב סדן יתפנה לאבוד את השיגיו של מספר בדור הזה מבלי שיגייס לכך את בקיאותו המפליאה בתולדות ה־ספרות העברית. אך מייצגם של מבקרי הדור הזה יהיה דווקא ברוך קורצוייל ז"ל, שעקב ברציפות אחר סופרי תש"ח, והערכותיו אף השפיעו יותר מהערכותיהם של כל שאר ה־מבקרים בדור להמעטת דמותם.

התיזה היסודית של קורצוייל היי־תה, שהמשבר אשר התחיל בספרו־תנו בתקופת־ההשכלה הגיע עד אב־סורד מוחלט בספרות הישראלית הצעירה. את המהפכה, שקטעה את הרציפות ביצירה הרוחנית של העם היהודי, הגדיר כמהפכת החילון. הרבה כשרון מאמירי השקיע קורצ־וויל בתיאור ספיחיה המדולדלים של מהפכה זו. מאליו מובן, כי לשיטתו, לא היה כל טעם להבדיל בין חילונים ראשונים לאחרונים, ואמנם סייג, בהרגשת המשכיות בין אבות החילון מתקופת־ההשכלה ובין בניו בתקופת התחייה ובדיו בימי תש"ח וניניו בתקופת המדי־נה, להבתים כמה הדורות ספרותיים בגוון אחד.

קנאי לבניינו הביקורתי, לא יכול היה קורצוייל לייחד את סופרי תש"ח לעצמם ובוודאי שלא לשוות ערך להישגיהם הספרותיים. את יחסו זה לא שינה כאן מאמרו ה־מפורסם על „הכנענים", שבו כתב: „מנקודת־ראות של רציפות ספרותית הרי ש„הכנענים", כתופעה ספרותית רוחנית, הם המשך עקבי של הקו האנטי־יעודי שבספרות־נו, מאז המאה הי"ט" („ספרותנו ה־חדשה — המשך או מהפכה", עמ' 287). כאבותיהם הרוחניים הוא מונה את סמולנסקין ולי"ג, את מנדלי, ברדיצ'בסקי וברנר ואת הזז. ... שבתוך לעצמו קורצוייל לבחינתה של הספרות העברית בדורות האח־רונים כפה עליו התעלמות מההבד־לים הברורים בין היוצרים האמורים, שכרך אותם בנשימה אחת בסד־הרציפות הזה להם.

כסעיפים שונים להלוכין, הגיעו אל־אותן הערכות על דור סופרי תש"ח המבקרים של „הגל החדש", שצמחו עם קבוצת היוצרים בשנות החמישים הכישים. חידושם של מבקרים אלה (להוציא מבקר אחד, שלא התיירא להיקרא „מיושן" — אליעזר שביד) היה בכך, שבמקום שימדדו את ה־ספרות המתהווה בהשוואה לספרות העברית לדורותיה, כדרך עשו קוד־מיהם בביקורת, תקפו אותה בשפה של ה„אסתטיקה" עתירת המינוח: ז'אנרים, סגנונות, כבקיות ושאר טרמינולוגיות של „מדע הספרות". מייצג אופייני של מבקרי הדור הזה הוא גרשון שקד, שאף הודה ופירסם חיבור בשם „גל חדש בסיפורת ה־עברית" (ספרית פועלים, תשל"א) ובו נסיון־הערכה של דור תש"ח ב־סיפורת העברית.

מגמתו של שקד בספרו היתה להוכיח, כי בשנות החמישים והשי־שים צמח בספרותנו דור מספרים חדש — הוא „הגל החדש" — ש־חולל את המפנה המקווה בסיפורת שלנו. „חדשנותו" זו של מספרי הדור השיג שקד במחיר המעטת יחודם וחשיבותם של מספרי תש"ח. ב־סידרות מוחלטת הוא קובע בספרו, כי קיימת רציפות בין מספרי תש"ח למספרים שקדמו להם בתקופת ה־עליות: „מכמה וכמה בחינות מב־שיכה הסיפורת של מלחמת השחרור את המגמות העיקריות שנתגבשו ב־ספרות העליה השנייה והשלישית" (עמ' 12). המשכיות היא בכך, ש־„יוצרים אלה אינם מתקוממים נגד האבות המייסדים, כי אם מקבלים את ערכיהם, אפילו בלא שיתייחסו אל הכתות ההיסטוריים שהגיעו את האבות ליצירותיהם" (עמ' 29).

שתי עובדות ברורות מפריכות את קביעותיו של שקד על הדור. הרא־שונה — שדור תש"ח עצמו כפר בהמשכיות כזאת של סופרי העליות בספרות הארץ־ישראלית, ואי אפשר להתעלם מן ההערכה העצמית ההוד־לכית של הדור הזה. (עדותם בסוגיה זו, ככל שהיא קשורה ומקרית בני־מחיים ביקורתיים, היא גלויה וחד־משמעית ביצירתם). והשנייה — ש־דווקא מנקודת־מבט של רציפות דור־הגיה, הדור אינו מקבל על עצמו את ערכיהם של האבות המייסדים, אלא מציב ערכים חדשים, פרי הת־יחסות רוחנית, שהיא בלתי אפשר־רית לגבי הסופרים הארץ־ישראליים בדור הקודם.

הבא להבחין בין דורות בספרות חייב למצוא קנה־מידה להאחדה של יוצרים הפועלים בתקופה אחת, ש־בה־הטבע כתיבתם מתייחדת מזו של זולתם. יפה על כך כשלונו של שקד, שניסה ליצור האחדה במקורות השפעה, בסגנון, בלשון ובטכניקות של כתיבה, ונמצא מסבך עצמו ב־

ס. יזהר

סתירות רבות ובפריצת הגדר שבי־קש להציב בין מספרי תש"ח ובין מספרי „הגל החדש". דומה, שאין אפשרות להגדיר דור בספרות אלא כקבוצת יוצרים שמגלה התייחסות רוחנית־תרבותית אחידה; מסגרת הגדרה כללית זו מתירה לכל אחד מבני הקבוצה למצוא לעצמו את לבושי־הביטוי האישיים (בתחומי ה־נושא, הסגנון, הלשון וטכניקות ה־כתיבה) להתייחסות רוחנית־תרבו־תית זו.

על־פי הגדרה זו, אי־אפשר לראות את סופרי דור תש"ח כממשיכי ה־ספרות הארץ־ישראלית בתקופת ה־עליות. המאפיין הברור ביותר של הסופרים הארץ־ישראליים בתקופת העליות היא הידעגותם הרוחנית ה־סלמה של צרכיה, בעיותיה ופתרונו־תיה של המחשבה הלאומית, ולידת הגלות ובעיית הקיום הלאומי בה; דור תש"ח ראה את יקוודו הרוחני בהיתנקות מוחלטת מן המחשבה ה־לאומית (שבמצעות נוהגים לכנותה ע"פ אחד מהתוכי דינתיה — „ציו־נות"). הדור הכריז על עצמו כעל „דור בארץ" (והוא שמה של האנתו־לוגיה הייצוגית של סופרי הדור ה־זה — ספריית פועלים, 1958), וציין בכך את התנערותו מהעולם הרוחני שהתמקד בגולה ובבעיותיה.

מפאת החשיבות של ההבחנה ה־זאת להגדרת ייחודו של דור תש"ח, כדאי לערוך השוואה בין סופרי ה־דור הזה ובין סופרי העליות בספ־רות הארץ־ישראלית. השוואה זו תבליט, כי אין כל אפשרות למתוח קו של רציפות בין שני הדורות בתחום תמונת־העולם ודרכי־הרוח המתחייבים ממנה.

אותו נוף ארץ־ישראלי נהפך ב־משמעות שונה להלוטין ע"י מספ־רים של שני הדורות. אחד הגד־גים היהודים והמקובלים בספרות הארץ־ישראלית מתקופת העליות היא הרומאן של יוסף אריכא „לחם וזהב" (תרצ"ג). בסיפור זה נעשה נסיון ברור לפתור תחושה עשירה ורוויה של הנוף הארץ־ישראלי, זה אי אפשר שלא לחוש, כי לנוף זה מתואר יש משמעות נוספת וחשובה יותר מעצם נוכחותו. העמידה בנוף מעבבה התחושה היסטורית ומשמעות לאומית: „הריני ניצב כפוף על סוכנות הגשר, מביט למים הזורמים מן הכנרת הנגרפים בשקשוק שכ־פם מהירה קיבה, ובאזני הם לוחשים רז של „שבעת הדי הים, המתרחש ונוצר בשני עברי הירדן" (כתבים א', עמ' 164). דומה שכל הדורות, „שלילת הגלות" ו„שינוי־הערכין", לבטיהם וערגונותיהם, עומדים מ־אחורי התעטפות האהבה הזאת אל נפיה של הארץ. „המספר" יוצא מאוהלו אל הלילה, ומייד מתעורר בו „הרצון ללחוש בזיחולי־זרהימו: קדוש... קדוש... קדוש" (שם, עמ' 147).

אך כאשר ס. יזהר מפגיש את גי־בורו עם נופי הארץ, זוהי פגישה ארצית, בתולית, בין אדם לאדמתו: „ארץ השפלה והגתות, אשר לא עלה עליה עול, אדמנית ובריאה, וגזוד גת בוגה בכל מה שיש לה, ריבה חייבנית ונדיבה, המגישה מנות גדו־שות של מרחב־אור וחום". אך הסור בה בכל לצניינו הוא התוספת ה־פרשנית המצורפת לתיאור גשמי־ארצי זה: „ואין בכך כל מפתיע; ורק אל יבוא אדם ויספר על קול ששמע קורא לו מן הערבה, או כל כיוצא בזה, כליונות וערגונות סמ־מים, בר־בלי־שם ובלי פשר" („ב־פאתי נגב", תש"ח, עמ' 32). יזהר מעמיד במובלט את היחס הבלתי־אמצעי בין אדם לאדמתו במקום ה־יחס האידיאולוגי שבין אומה למו־לדתה: „וטוב ככה שהם בתוך, ר־טוב ככה שחייבים לקבים עיבים ב־עוצמת הזוהר הלבנוני, וטוב פה־נשימה כבחה לב־הבה הרבים הד־קלים הללו ואדם בארץ פקוח הזה, ובריא ויהה, הולך בבהמה על ארץ פשוטה ובהבה, ארץ הכמים עליה, פרסים נסקיים וארציים והוד בהלך ביגהים" (שם, עמ' 120).

והנוף כן גם ההבצה שבעצמה ב־תוכו. כאשר שלמה צמח מתאר את היציאה לקציר, כצורפית לבבצה קונוטציות לאומיות. גיבורו, „היה כולו התלהבות בעבודת־קודש זו, וגבוג רגש פתח, כהדגו, בודרש ארוכך: — סוף סוף ברא כרעא דאד בה. אבא שוחט — ובנו משחיז מגלים. גם אבא עומד בוודאי עכשיו שם, בכפרו, במהגו, סורית הפהי־אומה מרקיבים בהדף מכנו, ומצהזה סכינו. כך, אליקים, מנשי אבות סימן לבנים... אלא אינה דומה הש־חזה להשחזה, יש הפרש בעיקר. כאן, אליקים, עניין אחר לגמרי. כאן אנו מתעתדים להיות שלמים ובריאים, כאן שלא מרעת ילדי השדה הענו, בני־אדם שלמים ב־נשמתם, כסכין שמותר לברך עליה, בלי פגם כל שהוא, כאן עניין אחר..." („אדם שלם", כתבים א', עמ' 67).

אך כאשר שמיר מתאר עשייה ב־שדה, אין הוא עוסק עליה כליות את אידיאולוגיות: „צריך היה ל־עיים על שר של החורף ולהשלים את הזריעה בטרם יבוא גשם גד־סף, שאחריו כבר לא תיתכן עבודה בשדה. בהג־ראה הבקיק אליק אל תוך־תוכן של הווית הפלחה הזורע, חושים הקלאים שנרדמו שבו הניעודה. מפליא הדבר כיצד דבק אדם בעבודה אשר בידיו לע־שות אותה ואת כל הכרוך בה — עד כי פרנע הכול נתון בסיבכה" („במו ידיו", עמ' 127).

יפה לכאן אמירה מפורשת של אחד ממספרי דור תש"ח, פתי כבד: „ביסודה של תבונת־עולמו כל בן הדור אין אתה מוצא אלא אותו בלבד: זכרונותיו, חוויות ילדות ש־לו, אוצר מלותיו. אלה וכיוצא בהם היגם תוצר מובהק של הארץ ושל צפייתה החדשה — אך אין בהם בתחושת רציפות הדורות. הבעיות בהן מתחבט בן הדור, אינן עמוסות משא־לעייפה של דורות קודמים, ר אף הדור הקודם האחד — שבוודאי רב חלקו ביצירת הקרקע העשויה הדשה זו — אינו שותף להן כמעט" (בקובץ „יבול", עמ' 353).

אך יותר מבוחת אמירתית מפור־שות זו, שאין רבות כמותה, יעידו

משה שמיר

על העדר האפשרות למתוח קו של רציפות בין ספרות העליות ובין ספ־רות תש"ח, המאפיינים כל הנושא המרכזי ביצירתם של סופרי תש"ח — נושא מלחמת־השחרור. נושא זה, ש־מקורו בהוויית־נעוריו של דור תש"ח, לא האריך, כידוע, ימים רבים. ניתן לסמן בברור את גורליתו סמוך לתחי־ני־הפיסגה שלו, עשר שנים לאחר להתהיל, בפירסום „ימי ציקלג" לס. יזהר (1958). מיטבה של ספרות מלחמת־השחרור היוק מלכבא שמי־את־מנבחים ואחזות־ננוחן. לא הו־עילו כאן העובדות המפורשות, ש־העידו כי גודלו של הנצחון מצדיק התפארות־אמת בהישג הצבאי וה־מדיני; לא כינו פה מסורת־חינוך, שרקמו בעבועים לביה לאחכי ל־מדינה יהודית, אשר יכלו להצדיק באוותנצחון מגודלו של ההישג; לא עזרה כאן אפילו הסמיכות של הנצחון הצבאי לשואת מלחמת־העולם השנייה, כדי ליצור בספרות שיקוף אפיתי של מציאות המלחמה התצאתיה. רוח נכאים שורה ב־ספרות המספרות על מלחמת העצ־מאות.

על עבודות מתמיהות אלה — על קוצר־חייו של הנושא ועל תוכנו ה־נמצא בסתירה אל המציאות — צריך להוסיף את העדות ההשגבה בכל שבספרות תש"ח, על העדר רציפות רוחנית אל הדורות הקודמים, כורך אמירתו של כתוי נבד. עדות זו משוקעת באיפיון גיבורה של הסיפו־רת הזאת, בתיאור דמות הלוחם כל מלחמת תש"ח. כלוחה כאפייניה מרגישה ספרות מלחמת תש"ח ב־דמות הגיבור־הלוחם כילה „האהוד — אינדיבידואליסט קיקוני: על אף ה־רצח המפוללת התחבריהא עתירת־ההוי, וזו גיבור בכיל, ביצגם, בעל „אבי" מוגש. אב־טיפוס של גיבור זה נטבע בסיפוריו של ס. יזהר: „אני בת לי עם הכול, ושונא להת־חיל להרגיש אהבה, ואינני רוצה ל־היות נפלה בלהם כפולם — — — לקהלי צעכי ההקקתי הולך" („חרבת חזעה").

המאפיין השני — רגישות מוס־רית: לוחמי תש"ח כבסיירים כ־חבורה של אהבי ערבים, מבריכי כלבים, כותבי שירה בסתר וקוראי תנ"ך בגלוי. הפרק ה... של הלוחם בוד־כין את התגבה המוסרית, המה־לבבת המהפירה בבעת כבתה, כ־אשר צריך להניף על ההדק. האם נמשיך בהגבה של יזהר ב„חרבת חזעה": „בעוד ידי נגויה ב... בות שיכיזין לעבר הבורחים שגיליזי, הרגשתי לכייתו צעק בי אה־רה, כליפור פגיעה".

אך המאפיין החשוב ביותר לעני־ננו הוא — האלכליה. הגיבור של מלחמת תש"ח הוא אדם ללא שו־רשים. עבר בתלוש, קשריו אל הוריו ואל אבות־אבותיו קרועים ב־עופל. זהו בין יואל או צביקה או אורי, שמופיע כאייכים וצביונו היא כתוך עצבי, הוא הראשון ל־... של גיבור תש"ח, העברי — ... ואת הלכית הוא רוכש ואת רכושו הוא המיד — בהגה כרציפות אל הדורות, ינוק מבעיות עבר, ו אילו גיבור תש"ח ניצב מול הערבי ... כשהוא בהידול וצלול, עבי־זה של התבבולה וכל מחיתה, עבי־זה של כשלון. בנימין תמוז כביים את המאבק בין גיבורו היהודי וה־ערבי של הסיפור „הורוה שהייה" באבן, ... של הלוחם היהודי עומד בסיכון הספק: „דומה שהנא ראני כמה רגעים להה־לכן, בעיני רוחו, כשאני שוהה בבריכה. מניו לא הוי פני אדם שהפסיד. כאן, ב־הוב, היתי אבילי, היינו כולנו. ה־מבוהיים. צריך, כמובן, לזכור כי על הצר זי באבר קודם בסיפור: „גיבור היה שלא כבת אחת נוצחה" השכר: כל הדור היה הפעם כשויה. אליק של שמיר, כידוע, „נולד מן הים". הגיר המצעליה אינם כעבר־עים בי כלל אה הוזגם, הוא גדל ובהגעב בהפי הארץ ובעציותיה ב־הם.

הפריצה במערכת הדורות, הבל־התה בהכניה כל ניתוק מן האבות שבאה לידי ביטוי במאפיין האלמ־גיות כל דמות הגיבור בספרות כל־חמת־השחרור. היא הבצאה של אכ־זבה רוחנית שבאכזבה הדור מצד־ניהגה של „הציונות". „הציונות" — אותו המצב־זיכים של המחשבה הלאומית, הדן בדרכים להתורת ה־גולה לעם היהודי — הבטיחה ל־בכס את עצמה בהרדיפיות. חיגו־בם האידיאלי של הגיה, שטבע בהם אמונה תמימה, כי הם כביאי הקיד־מה המצבית לאחריגם הבהסל; ה־עבודה שרקבו את הצמותיהם רחוק מהמציאות של ארץ־ישראל, ולעתים קרובות הציתו הבעות שלא היו להן אחיזה במציאות של הארץ, לה ייעדו את פתרונותיהם (כמעט בקוריוז) יכולים להיות דבריו של ליליינבלום ב„על תחיית ישראל": „אם נכונים הדברים, שרבים מספרים, כי ה־ערבים מודים, כי זכות ישראל על ארץ אבותיו עוד לא תמה — הנה ההודאה הזו היא הבטחה (=הצר־ביות) היותר טובות לעתידותינו; ההכשלה שנכשלו על־ידי הצל־חה של הפעולה היישובית בא"י ב־מושבות של חובבי־ציון, שהקדימו את פתרונותיהם הטעותה לחשוב, כי בכוחם של ערבים למכור אדמות בשביל הקמתן של המושבות הרא־שונות, תימקו, הגם ויאוגו להת־רחבות של ההתיישבות היהודית ב־ארץ גם למבנים שיאפשרו ויצדיקו את הקמתה של מדינת היהודים ה־נכספת — כל אלה יש בהם כדי ל־הסביר את אהדתה־ירודה המופלאה

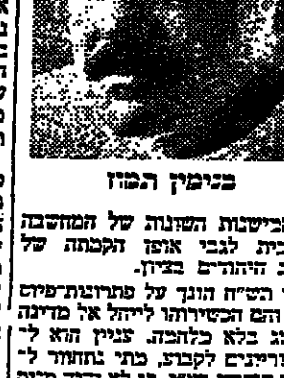

בנימין תמוז

בין הבישנות השונות של המחשבה הלאומית לגבי אופן הקמתה של מדינת היהודים בציון.

דור תש"ח חונך על פתרונות־פיוס אלה, הם הכשירוהו ליחול אל מדינה שתוקם בלא מלחמה. עניין הוא ל־היסטוריונים לקבוע, מתי נתחוור ל־יישוב היהודי בא"י, כי לא יהיה מנוס מהכרעה צבאית בין שאיפותיהם ה־לאומיות של היהודים ובין רצונם הלאומי המתגבש והולך של הפלש־תינאים. בכ־זאת אין כל ספק, שכו־חם של פתרונות הפיוס עלה על כו־חם של פתרונות ההכרעה בכוח־ה־זרוע. גם נציגי הצבאיות, שנעשו כה ברורים לאחר המאורעות של שנות השלושים, לא יכלו לקסמם של פתרונות „הציונות". אך המצי־אות הארץ־ישראלית בתש"ח הוכ־יחה שהמצבאיות שיצרה נכונה יותר את מהלכי של הסכסוך הישראלי־הערבי. דור תש"ח יצא למלחמה. כשהוא את מיכב האידיאלים שעל ברכיהם חונך. המדינה, שהושגה ב־כוח הזרוע, הבליטה את קוצר־ראותה ובשלותה של „הציונות". מכאן ועד למסקנה של הדור, כי רציפות אל הדורות, שהגו, האמינו וחיו על־פי ערכיה ופתרונותיה של „הציונות", אינה אפשרית עוד, היה מרחק קצר ביותר. הפזורות עשויה פה את ש־לה: בלהם הפריצה מקסד הרצי־פות אל ערכי הציונות ואל הדורות שהחזיקו בהם באדיקות כזאת, ונהו בני דור תש"ח, בפסייה של „הציו־נות", גם את חלקיה הזוהרים הה־בלתי־מקשים של המחשבה הלאו־מית.

המרחק הניכר שבין המציאות ה־היסטורית של מלחמת תש"ח ובין שיקופה של מציאות זו בספרות מל־חמת־העצמאות, מוסבר, אם כן, ב־עובדה, שספרות מלחמת־השחרור מבטאת את האכזבה הרוחנית של הדור מערכיהם של הדורות הקוד־מים יותר משהיא משקפת את ה־מציאות ההיסטורית שבה היא דנה. גיבורו של יזהר ב„חרבת חזעה" מ־דבר על „מפולת מהממת" בתוכו, ר את מעשיו ואת מעשי הלוחמים ה־אחרים בחרבת חזעה הוא בוחן לא מנקודת־מבטה של המציאות ההיס־טורית ב־1948, כי אם מנקודת־מב־טם של הערכים הציוניים. את שא־לתו, המסיימת את הקטע הבא, אי אפשר להבין אם אין זוכרים את מרכזיותו של המושג „שלילת הג־לות" בין ערכיה של המחשבה הלאו־מית ואת היותו הנחת־יסוד לפתרו־נות „הציונות": „מעולם לא הייתי בגולה — דיברתי אל עצמי — מ־עולם לא ידעתי כיצד זה... אבל דיברו אלי, וסיפרו ולימדו, והורו ו־שינגו באוזני, בכל פינה, בספר ו־בעתון, ובכל מקום: גלות. על כל מיתרי ניגנו, תיגר עמנו על העו־לם: גלות! וזה היה בי, כנראה עוד עם חלב אמי. מה, בעצם, עולל־נו כאן היום?"

ביטוי חריף בשירה של הדור ל־אכזבה רוחנית זו ניתן למצוא ב־מדור האחרון, „זמנו הרע", של קובץ שיריו הראשון של עזר רבין („עד עפרי", ספריית פועלים, 1953): „בודדים בערבים, במאגן קפה, ב־אור הקר, / לאלוהי המכבים נצלה נקטרי". והמסבר המצורף לאכזבה ה־בוראה: „כי רכסנו המדורה ופני־הצער כיסינו אפר. / את מצפונו שנקרע תפרה הנס האדורה / כלים מלים להתפארה, / אבל הדם קודע תפרי" („להיות עפרי", עמ' 90).

מפאת נדירותן של ההצהרות ה־פובליציסטיות, כדאי לצרף לכאן את תיאורו המאוחר של ב. תמוז על האווירה ששררה ביישוב בארץ סמוך לתש"ח: „התעצמותו הפיזית הד־מוגרפית של היישוב העברי בא"י, וכן התגברות התוקפנות ההתנגדות הבריטיות והערביות, התפיזו והחישו את תהליך־ההתגבשות של יישוב זה; ובדרך, שבחלקה היתה טבעית ובחלקה מאולצת, או מאול־צת־מרצון ומיהמה אינטלקטואלית — נבנה ביישוב העברי בא"י הור־גשת יהודי, מיוחודו וגם — ני־תוקו מן העם היהודי שבתפוצות. טעות היא לחשוב, כי תהליך זה התבטא רק בקבוצת „הכנענים", ש־הכריזו מפורשות על עם עברי, ה־מתגבש והולך כאן, ושהפער בינו לבין התפוצה היהודית יביא, במה־רה, לניתוק גמור, הגדרתית־ארצית וגם מעשית־מדינית. למעשה התבטא התהליך הזה גם בקרב אותם חוגים, שראו ב„כנענים" כפורפים, פאשיס־טים או „אנטי־יהודים"... ארציותן במובהק של הפעולות שנדרשו ל־כינון הקיום הפיזי בא"י לא הותירו פנאי בנפשי לטיפוח הזיקה אל ה־אומה, שהולידה את הציונות, מימנה אותה ותינה אותה — בעבר הקרוב כאחד — בספרות, מחשבה, דת ו־פילוסופיה" („הארץ", 30.4.68).

פריצתו של הדור מתחומה האי־דיאולוגית של המחשבה הלאומית מצאה את ביטויה המיוחד גם ב־חיים. מיגנע שהציונות ניהגה בין ברכאות, היא נעשתה ציון לבבל־גוח. לדיבור פאתוסי שאין אחריו מעשים. זו היתה גם עמדת של יחס הביטול כלפי יהדות הגולה, עד לפגם הפיזי הסרמיטולוגי ל„תפו־צה" לא יכול לו. מאיישם צץ ועלה ההבדל שבין „יהודי" ל„ישראלי". הזהות הישראלית ביקשה לעצמה ב־ייחודים חילוניים בכל „כל העיבד", וכך נאלצה הדת. דווקא במדינה ה־יהודית, ההבבר בעבודת־הגנה ב־פני היאבגות של החילוניה. צריך לזכור, כי פניית הצורף ל־הלאומיות, בדור שגם קשריו ליהדות נתרופפו ביותר, ... רוחני וערכי, שהם דור ... ידע כבותו, התחושה הלאומ... נעה קשה, כאשר נתרה ל... ביכוס עיוני החוויה. גדילה ... בכספרים של „היורדים" הע... מבול עד כמה אין בכוח ... במסגרת המדינית לפרנס את ... ההשתייכות אל האומה. כשם ... פשתה ... על המחשב... מית, להעדיף את צורכי ה... תעלותו של היחיד, הפכה ... רה האישית, ההדבינית, ... לחברה מביות, ... בת־לחיה קבוצה ... הזאה. ... ל... להן ושאר מעשים מפוקפקי... עניין שבסיגרה בעתונת ... כאף היא שינתה את פני ... הכר. יפה לכאן עדותו של ... „האורח הישראלי, דהיינו ... — למד בהירות מסוחרת את ... נההור־העברי ולעכול בש... אלתר, עיכול סופי, בהול ... („הארץ", 29.4.66).

על „הרזמתה" כל הפריצה ... דור תש"ח לחיבוכם של ב... המדינה" אפשר לכתוב ... בים. ראשי הקוננים כיום ... תו של הנוער הישראלי, ש... תים באיזו התלהבות החל ... החינוכי הבלעדי הזה של ... להנך ל„בריאות רוחניה" ב... המחשבה הלאומית.

בתחום הספרות שילם דו... מחיר כבד בשביל פריצתו. ... דור בספרותנו שכה ברורים ... קניו. חלק מהם ממשיך ... ופנה לעיסוקים שהם ב... בספרות, כגון: ס. יזהר, ... מנחם תלמי ואחרים. אחר... בשיבה־נפל לחזור אל מצב... רים של הדור לאחר שנות ... מעסות, כגון: מרדכי טביב ... לארץ הגדולה"), דן בן ... בא בהשבעדי) דן בן־אמוץ ... זוזי") האחרים. דומה שרובו ... הסופרים הזה מיצה את עצ... ביטוי לאכזבתו ביפי תש"ח ... כלהמה־השחרור. מאליו ... המשך הסקירה הזאת, על ... הו הרוחנית של דור היוצר... יכול להיעשות על־פי אותו ... שכתיבתם היתה רצופה: ... משה שמיר, בנימין תמוז, ... חנוך ברטוב האחרים.

אולם נוקה של הפריצה ... רק אליכי, אלא גם חברתי ... הצעד הבא הבלתי־נמנע ... הו הרוחנית של דור־היוצרים ... הה לנבנות ליצור מיתוס ... מקום המיתוס הלאומי ש... היתה בשיבה־ענק: למלא ... ני שנעבר בהוכן שיהא ... של דור אחד — והא היה ... ביה ולבצלה לבהותיו ... כל הבפתלויותיו של הדור ... היצירה: דאגריב חדשים, ... הדינגיות של כתיבה, סגנונו... ... חוליפי נושאים תכופים ... בליבו את ... ואת ... הכללון של ... התלבטות זו ... כה אסהביה לספרה. ... כבות המדינה. אך ההרוכו... נית עלה ליצירה ... רה הישראלית. במקום ה... נעזבו היהה אכביה. ... עדיין סופרי הדור ... אל קהל־הקוראים. ... הוהה לקרבה ליפיה ... ארץ־ישראליים בתקופה ...

(הסוף בעמוד 21, טור

העורך: אברהם יבין

אהוד בן עזר / כפרי היהדות קודמים

נוה קיץ ליעקב רבינוביץ

בימים אלה כלאו עשרים וחמש שנה למותו של יעקב רבינוביץ. הוא נולד ב־1875 בפולין והרג בתל־אביב, מבעירת מכונית, ב־4.4.1948. הוא היה להוט־עין, ובשנים האחרונות לקתה ראייתו מאוד. בספרים עליו, כי פגש פעם סופר ידוע, בידידיו הקרובים, שהיה צלם, ושאלו באידיש: „איך הולך זיי צינה לו הלה: „כמו שאתה רואה!" את מראהו אני זוכר כמעט כמו בחלום רחוק של ימי ילדותי. כפוף קמעה, עדיין מאוד ומדבר בשקט, ואתה כוונגיות משקפיו שחורה. היה מבקר בבית ידידים בפתח־תקוה, כמוך לבית סבי.

רבינוביץ ביקר לראשונה בארץ־ישראל ב־1905 ואת רשמי בשעו ציירם ב„השילוח". עד עלייתו לארץ, ב־1910, ישב באודיסה והיה ידיד־נו של אוסישקין. מ־1910 ועד 1923 ישב בפתח־תקוה, ומ־1923 ועד סוף ימיו — בתל־אביב. יחד עם ידידו הטוב אשר ברש הוציא את כתב־העת הספרותי „הדים" (1922), שרשם תקופה בתולדות הספרות הארץ־ישראלית.

ב־1930 הופיעו בהוצאת „מצפה" שני כרכי הרומאן שלו „נדודי עבשי השוכר", סיפור רומאנטי על רקע ימי העליה השנייה, הכתורים בפתח־תקוה, עין־גנים, תל־אביב הקטנה והמדבריות עדיו. בנבכי השוכר ניסה רבינוביץ לצייר דמות של צעיר בדוארץ, שומר, היוצא אל המדבר לחפש את אחיו האנגדים, יהודי חייבר. ברומאן זה מקופלת כל הפרובלמאטיקה ההברתית והאומית של אותה תקופה. אחד מגיבוריו הבדידים של הסיפור יתנוביץ, כופיע גם ברומאן „נוה קיץ", אשר נכתב ונדפס בשנת 1934, אך מבחינת זמן העלילה הוא קודם ל„נדודי עבשי השוכר": רקעו של הרומאן הוא נוה־קיץ באודיסה בקיץ שלאחר הפרעות, כנראה בשנת 1905, ודומה שבזונוביטס (כך הכתיב ב„נוה קיץ") בספר רבינוביץ במידה רבה על עצמו.

את „נוה קיץ" הקדיש רבינוביץ „לאשר ברש — הרע הטוב" (אגב, כמה מסופרינו החיים היום הקדישו ספר לסופר מחבריהם ?). שלושה בחורים, יהודל כרוקר, יצחק יתנוביטש וולקה וולפכן, כבלים קיץ אחד בנוה, לשפת הים, סמוך לאודיסה. אליהם מצטרף ברנובסקי, איש־סודו של עסקן ציוני הכוב. ומן־הכהם נגזר אותו עסקן כדמותו על אוסישקין, אשר רבינוביץ היה מקורב אליו באותה תקופה. יהודל סרוקר הוא אלמן קלידעת, רודף נשים ובבטיח הבטחות, ומיסודו — איש עצוב ומבולבל. יתנוביטש הוא אברך בטלן ואובד עצות, בייחן ונרלג בתיודיו אחר בחורות. הללו שנפשו חפצה בהן לתענות לו ואינן שמות לב אליו, ואלה שחפצות בו נחלקות לשתי קטיגוריות: בראשונות אינו מדגיש מפני ביישנותו הרבה, ומן האחרונות הוא נמלט ונפשו הרומאנטית סולדת מהן.

הדמות המצויינת ביותר בסיפור הוא וולקה וולפכן. וולקה הוא ספק יהודי שמראהו כגוי רוסי, הספק גוי רוסי שנתאהב בחברת היהודים ונעשה אח להם. בנפשו הוא „איש־התחתיות", כאילו יצא מיצירה של דוסטויבסקי, באבל או גורקי. כולו מסהורין, שאינם נפתרים גם בסופו של הסיפור. בלילות הוא צבוע, ספק בעניני ההגנה העצמית היהודית, ספק בעסקי העולם התחתון של דייגי אודיסה ופרוצותיה. פה ממלל התא וולקה, ונפשו היולית ומורתחת. בסגנון־דיבורו ניכר רבינוביץ לתת בעברית דיבור עממי רוסי. מספר וולקה: „היה לנו דיאקון ב'סלובודה' (פרבר), דיאקון ככל הדיאקונים רק מגוע סאטארי. מתוך שהייה נישטטש קצת זכרונו ויהו מוכרח לקרוא מתוך הספר. פעם השתכרו בלילה הוא ובנו הסמינריסט יחד, המחבר לא יכלו למצוא את האבנגליון. תחב לו הבן תרגם של הקוראן. והוא אתם הרשבים ? הוא קרא מתוך הקוראן, המוז'יקים והנשי־רים והמגוהים השתחוו, התייפחו, הצטלבו. הרק איזה. עיקרי, שהיה כבר סקסאגס (בן־כת) — ובעלי הבתות־הזתיות החרשות

הרי קוראים את כתבי־הקודש המיד — הרגיש בדבר, ופנה לשכנו, ללבלר של מכסיהוין: 'מה הוא קורא שם ? הרי אין זה כלל מן האבנגליון ? בסודמן כזה !' (שם של גנאי למוס־למים). העמיד בו הלבלר זוג עיניים דוקרות: 'מה ? אל תבלבל ! דיאקון הוא ויודע מה לקרוא, התצפה שירותית כזאת !' כך קיבל השטנודיסט (שם הסקטנטים החדשים בפי העם) את שלו. וכך יאה לו. אל יכניס את מצפיו לתוך הזרי־שינה זו, בעל־ביתיות גסה כזאת !" (עמ' 36/7).

כך מספר וולקה להבריו היהודים על אורחות הגויים. הנה הוא יושב עם שומר רוסי, שוער בעל־שפם ושניים־שלושה גויים, ומספר להם בציבור על סיפורים מן התורה: „נוי (נח) מזוג יפדון היה, יפדון חשוב, בעל זקן לבן, עומד אל שולחן בית־מיגגע ומנסך יין־שרף לאיכרי כפרו. היה יין־שרף לנוי, 'סמירנובקה' מובחרה, עד כי סרו אליו כל האדונים: זקן־הכפר, וסופר־הוולוסט (המנות הכפרי) וסוכן־האחוזה, והדיאקון שותה רק אצלו, ואפילו הגוזרים מתגנבים דרך פשפש החצר מאחור שליד בור־הזבל וטועמים במשקהו, ושמעו הגיע למרה־קים — וכשהיה האלוהים־זאבב עצמו מכייל בפינה זו סר גם כן אל נוי, מיטיב לבו בכוס קטנה, ומשוחח קצת עם יהודנו הטוב במילי־דעלמא.

„ויהי היום ויבוא אלוהים אל נוי ויקרא לו חדר בהדר ויאמר: 'נוי ידידי ! הראי תדע כמה חביבים אתה ויין־השרף שלך הבלתי־מהול עלי בזמר־מי־שרף זה. ולכן שמע־נא: כאסתי בכוזייפי ייד־אלוהותם, אשר ימסכו מים נרפשים על מזבחי בתיר תפילותי האמיד: יין הוא, ולכן במים חסאו ובמים אלקם: הנני מביא עליהם מבול לשחת כל בשר. ובאהבתי אותך, ובהפצי לשתות כוס יין־שרף נקי בלתי־מהול גם בימי מבול־המים ההם, לכן זה דברי אליך, נוי בני: עשה לך תיבה ובאת אל הוכה, אתה ובניך ואשתך ונשי־בניך; ואת פרזיניך, הרגעולותיך ואוזיך — — וגם את החזיר תביא פנימה, גם הוא יציר כפי, אף כי אתם ההודיהם אינכם אוכלים אותו. אוכל הן לא יחסר לו אצלכם, הרי לא יהיה לכם שוה לזבל. והעיקר: זכור בא להכין יין־שרף מהמין המפולפל שאני אוהב, אל תשכח ! זהו צניין לשנה שלבהה." (עמ' 157/8), וכך ממשיך וולקה ומתאר את כל פרשת המבול עד לכבשה תם, שגילה ערוות השיכור ונעשה עבד־עבדים לאחיו.

אבל בשיחות אינטליגנטים יהודים צעירים על מגרעותיה של רוסיה לעומת ארצות המערב, מתגלה פן נוסף של וולקה: „רפה התפרץ וולקה והמסיר אש וגפרית על המערב הרקוב ועל שוויין הבעל־ביתיות המלוקקת, ורק מרה גם ביהודי המערב התגרנים והאינטליגנטים החלושים, הירבר רמות על רוסיה־האם ועל כשרונותיה, על ספרותה הגדולה שאין כמוה ועל המוזיקה שלה המרעידה לב ונפש, על המוז'יק הנושא בעול ועל הזיל, על בחוריותיה הבריאות התאוותניות ועל בחוריה עם היהרמושקה', גם את יהפי־גורקי הזכיר. 'את רוסיה לא תמדוד באמה, ברוסיה צריך רק להאמין', אומר המשל ההמוני. והוא הגיע לידי אכס־טאזה. פני הגוי שלו, שערותיו השמנות, שהבריקו לאור פנס, הולכתו הרקומה, מגפיו הגבוהים, שיניו הגדולות והחורקות והדיבור הקאצאפי — כל אלה בלטו עתה עד להחריד. כל היושבים נשתתקו, גם מתחת חדלו קולות הצחוק הלחושות של הגושר בין העצים. ובגמרו פתאום באופן בלתי־צפוי: 'אנו מתגוללים ברפש־חזירים ומסריחים בעפרון ואף רפש־חזירינו חביבה עלינו מכל ארמון, וצערנו מכל אורדי־קולון', נדהמו השומעים. שניו הדו עתה סגורים, והרשת מורה רבצה עליהם, ספק התרגשות ספק אירוניה כבדה. קמה דממה מוזרה ומעיקה והאוריה לחוש. אלא כשיודיל, אשר לא ראה פניו באותו רגע, התפרץ פתאום בצחוק רווה: 'מוהל, מוהל אני לך את רפש־החזירים עם העפרון לנצח־נצחים ועם ברכת־האם יחד !' בחלק פתאום הקהל מסביב, חלק רטן בהתמרמרות וחלק התפרץ בצחוק כרעם. הקהל נדהם עוד יותר בקום וולקה וההתפרצו פתאום אל המדרגות ולמטה בדיקה, בצחוק ובבריחה משונה: 'אידיוט !' נעלם בחשכה אשר מתחת. 'מפיסתופל !' קרקה אחריו נערה אחת נרגנת קריאת־ריקנה". (עמ' 76/7).

„הקורא הצעיר שלנו עתה שהאל", אומר רבינוביץ באחרית־דבר לספרו, שנכתבה ביום י"ג אב תרצ"ד, „מה לנו ולאלה שם ? תן לו את הארץ הדעתי, האותמל, השלשום — מה לו ולהם ? אין הוא בוש להודות לעצמו; אדרבא, מתנאה הוא בהרגשה זו. ההיסטוריה מתחילה עמו, עם דורו, עם סוגו ובמקומו כרגע". ובאמת, נוה־הקיץ של וולקה, יהודל סרוקר ויתנוביטש נראה כמעשייה כה רחוקה, כה אגדית, ואלמלא דמותו הזיותית של וולקה, היה הסיפור כולו משתבשק במי־אפסיים של דברנות ציור־ית וסנטימנטאליות מגוחכות של הועי־עולם צעירים יהודים. צריך להתאמץ לא מעט כדי למצוא את הקסם הנגנז בספר זה. רבינוביץ כאילו צפה כבר, בצער, את גורל סיפורו בעיני דור קוראים שנולד בארץ.

יעקב רבינוביץ: נוה־קיץ. סיפור. הוצאת ספרים „מצפה" בע"מ. תל־אביב, תרצ"ד, 1934. 265 עמ'.

רן שהורי

לאה ניקל

מוזיאון תל־אביב, ביתן הלנה רובינשטיין, ת"א

ציוריה התוססים, הרעננים ועשירי הצבע של לאה ניקל הם חג לעיניים. זהו ציור סנסואלי, רגשי, מתפרץ, ספונטאני ואימפולסיבי, משוחרר מ־הריסון ומהסתפקות האינטלקטואלים ומהקדרות ומההיסוסים שבהפגנה מבהולה נג במהירות. משעשע, מ־שוחרר ממסורת זיך־וחשבון, בבטחון ובידיעת דרכו: הבד הלבן. עליו כתמי צבע בהירים מאוד, בצידם צבע כהה מהלל מאוד, לאחר־מכן צבע סמיך בהיר, צבע סמיך כהה ובסוף מערכת משתוללה של נקודות נוטה לצבעוניות בהירה ואינטנסי־בית, כשגוונים מתוקים שולטים ל־רוב בבד. היא יודעת להפסיק מוק־דם. לא „לסתום" את הבד, להשאיר את התמונה נושמת ואוורירית. גם בתמונותיה הצפופות יותר נפתח הבד אל האור באמצעות מערכת כת־מים בהירים והרישות בשכבות ה־צבע הסמיכות. כשהיא מניחה מספר כתמי שחור על הרקע הבהיר, היא מצליחה תמיד להקנות להם תחושת קלילות וריחוף. הרעננות הצבעונית היא במידה רבה תולדת השימוש ה־מרובה בצבעי־יסוד נקיים ורוויים (בייחוד בצהוב־לימון) ובגוונים המ־עורבבים בלבן.

הצצה בעבודות הנייר שלה מגלה את הציירת „מקשקשת" במשובת נעורים על כתבים, לחוזת־שנה ותצלומים. — יש בכך משום עדות לאלמנט ההארוניסטי שבעבודותיה, המתגלה בתמונות־השמן, בייחוד ב־אותם קטעים אורנאמנטליים עליזים. לאה ניקל ניחונה בחושי אמנו בריר־אים. באינטואיציה חריפה ובחוש רגיש לצבע. היא יודעת להפיק בדים חזקים, בנויים היטב, המסכ־מים באיכותם את אשר נלמד בדרך התפתחותו של המופשט החופשי ה־אכספרסיבי הכפוגטני. זהו ציור מהנה ויפה, בכך גדלותו ובכך גם מיגבלותיו.

35 מ"מ

גלריה יודפת, תל־אביב

שבעה אמנים, העוסקים במה ש־מכונה „אמנות מושגית", מציגים שורה של רעיונות ודוקומנטציות המפידים. שגם תפיסה זו היא כבר בבחינת מוסכמה סגנונית, שיש בה טוב ורע תינתן להבנה באמות־המידה הערכיות שלה עצמה. אין זאת תערוכה מושגית טהורה. המסב־תר (האמיתי) הגדול של אביטל גבע,

שעה שהרגש מושם כאן על הניגוד שבין התדמית לחומר עצמו. בנוסח הקרוב מבחינה מסוימת למחזורות אותה משיג מגרים בציוריה.

את שאר העבודות ניתן לראות כדוקומנטציות — תעודות מצולמות

לאה ניקל: ציור

פעילות אינטלקטואלית טהורה. לכן, זאת אמנות של רעיונות, של ניסוח מילולי, של הבדיקה מחשבתית ולא של ביצוע.

מיכה אולמן חפר בעזרת אחרים בור קוביתי באדמת קיבוץ מצר ומילא אותו באדמה שנלקחה מהכפר הערבי מסר. האירוע הזה מובא לידיעתנו באמצעות מערכת צי־לומים, נוצרה כאן עבודה שניתנת להיבחן במישורים שונים; בתחום החזותי הו כבין פסל בנוף, ה־נבנה מניגוד שבין גוני האדמה השונים. במישור הלינגוויסטי וה־רעיוני (ואם הרצה, הפוליטי) מבר־צבת כאן פעולה טקסית־פולחנית של „ברית", המחזירה אותנו אל המש־כעויות הארכאיות של שילוב חומר בחומר כסמל ראשוני לאחדות הד־הות גבר ואשה, ברית־דמים, עישון מקטרת השלום, ועוד. בהשלכה המד־דרנית חזור הכפר הערבי אל הקי־בוץ הנושא את שמו כמטאמורפוזה של מישגל טקסי. משה גרשוני המ־שיך רעיון זה ופיזר את אדמת מצר בקיבוץ עין־שמר ובכך הפגין רדי־דות מחשבתית. בשברו את המערך המשמעותי ההרמטי של אולמן על־ידי הפיכתו לפעולה סכבית סתמית, שאין לה ראשית ואחרית. פנחס כהן־גן, בעבודה מורכבת, המכונה „מצבי טקסיות והשלכות ריבהיזיות" מציג כסאות באולם־תיאטרון, סרט המתאר את הקהל באולם במצבים שונים, הציבת דמות אדם בקיר ר־תליית אנשים על חיים. רעיונותיו נראים כבלתי־בשלים דיים ולוקים באותו ערפול מחשבתי, המציב פרזה של רעיון או שבריר של אידיאה במקום הבדיקה החלטית ומסקנתית. בכך לוקות גם עבודותיו של דב אורנר, אשר תלה רשימת שמות ב־רחוב דיזנגוף הצילם כנגדם הספר דומה של עברי־אורה מקריים מתוך רצון להמחיש שיש בהם שמץ מוזאה כנגד הביגוי הפרוע בירושלים.

מצויים בתערוכה עוד מספר עבו־דות, קטעי טכסטים, תצלומים, מאמ־רים, שקופיות ועוד, המבקשים להמ־נות את תשומת־ליבנו לפרט מסוים. אולם, רובם לוקים בטשטוש וב־חוסר יכולת להגיע, בצורה אנליטית עקבית החלטית, לתוצאה משמעו־תית. ראוי לציין לטובה את עבודתו הנוספת של אביטל גבע, אשר הביא משאית עם ספרים, שנמכרו קודם־לכן לבית־חרושת לנייר כחומר־גלם, העמידם לרשות הקהל — היכול לברור מהפסולת את הספרים הנר־אים בעיניו. בכך הרע תמשוהי מת־חומי העיון המופשט והאמנות „הי־ותה" ונלש אל הפעילות ההברתית — ואת המבקשת לראות את האמ־נות היצירתית מושקעת במעשים לטובת האדם ואת האמן כבעל שלי־חות חברתית — דוגמת זו המבילה נכסי תרבות מלוע המכבנה.

או דלית על אירועים ופעילויות שונות, התפיסה המושגית היא, מצד אחד, ביטוי לתחושת המיצוי של ציור־הכן ועבודת־המכחול המסור־תיים, כי לאחר מאות שנות התפת־חות עקבית, מאז טיציאן ועד למופ־שט החופשי, השו אמנים רבים שאין כבר מה להגיד בתחום זה. מצד שני, היא פועל־יוצא מחזרה אל המציאות ומהלגיטימיזציה, שניתנה לצרכים משמעותיים־מילוליים ביצירת האמ־נות על־ידי ה„פופ" וזרמים המקי־בילים לו. לכן, פנו אמנים אלה ל־...

הממולא בסוכר הניצב בתוך עריפת סוכר, הוא, בסופו של דבר, „פסל" במובן המסורתי של המושג. גבע יצר כאן קונטראסט חזותי ומשמ־עותי־מילולי חריף בין שני חומרים הלקוחים מהקשרים שונים (מוסיקה ומטבח) והנוגדים זה לזה בחומר־יותם, במורפולוגיה שלהם, בצבעם. במערך האסוציאציות שאותן הם מעוררים וכו'. הניגוד החריף, תחר שת חילול־הקודש שבהרס המסגתר (התרבות ?) התחושה החריפה ה־בוטה שבדריכה על הסוכר — ...

אולמות

טור הלשון

לשון ריבוי של „אולם", נוקט בעי־קר לשון „אולמות". לא אומר, כי זו הדרך היחידה. אבל לא הייתי מתפלא, אילו בא מורה זריז והיה מתקן לתלמידיו, כדי שיכתבו דור־קא: אולמות. להלן עוד נראה, כי לא כל השימושים הם כך, אבל מכל מקום הנימצא הוא כנראה, כי „אולמות" היא הצורה המוצדפת בלשון העיתונאית־משרדית שלנו.

מצד המקורות אין לצורה זו על מה שתסמוך. הרי צורת ריבוי של המלה שלפנינו באה פעם אחת במקרא בלבד, ביחזקאל מא, טו: „וההיכל הפנימי ואולמי החצר". אין בלשון „אולם" כשלעצמו שום דבר צורני או משמעי, כהיה מקרב אל הדעת, שהצורה הראויה היא אחרת. ובכן, אין שום סיבה לשוני ויש עובדה מפורשת — — ומה נרצה עוד ? אמור: „אולמים" בלבד.

עד שלא בדקנו את העבודות היינו אומרים: הנה ללשון מקרא ולך אצל לשון חכמים. הרי יש ויש מקרים, שצורת הריבוי בלשון חז"ל שונה מן הצורה המקראית. הלשון החדשה ברדה לה דווקא צורה מלשון חז"ל. כמו תמיד: איני מוכן לנקוט חצין ולהישבע — אבל לדעתי ביאור זה אינו אפשרי במקרה שלפנינו. עד כמה שאני רואה, לשון „אולם" הוא מוגה מגו־דר מאד בלשון חז"ל. בוודה הקיים לפי עצם העניין ההלכתי בלשון יהיד בלבד. אין למצוא בלשון חז"ל לשון ריבוי כלל — ומכילא אין לומר, כי הצורה „אולמות" היא ירושה מחז"ל. ליתר דיוק: אם יש

הבדק עם השואל: מנין להם ל־עיתונאינו שהם משתמשים דווקא בלשון „אולמות" ? לגביו זו שגיאה, וזהו לא. ובכן: אל תאמר „אולמות". נעיין בדברים קצת יותר. כנראה המצב כך: מי שמשתמש היום ב־

ריבוי בחז"ל, הרי זה במקום ש־כרגע אי־אפשר לגלותו באמצעי ספ־רי השימוש שבידינו — ואם כן הוא מוכרח להיות כל כך בדיר הבוי, שלא ייתכן כי דווקא ממנו הושפעה לשון דורנו.

חוזרני כלעומת שהתחלנו: יש עדות אחת בכל הספרות — והיא ללשון „אולמי" (קובוץ — פתח — דגש). בכגון זה אף לא נצטרך להוסיף ולחקור, שכן כלל הוא: אם לפנינו מיבגא מרפולוגי מן המקרא ואין ניגוד מדהז"ל, ממילא לא יעקר אותו מימצא ממקומו.

הפיתרון מהו ? הוא פשוט מאד, נבון, כי באותו המשך בפרקי המקר־דים של יחזקאל יש רק פעם אחת „אולמי" — היינו צורת זכר בנסמך. אבל יש גלגול אחר למלה, ואותו גלגול מופיע כמה פעמים: אילם. דוק ותמצא שיש. בפרק מ' של יחזקאל פעמים הרבה „אילמו / אלמו" — ובכל אלה מורה מסורת הניקוד על כינוי של ריבוי (כאלו: אילמיו — בכתיבנו המקובל). אבל גם נמצא פעמים: אלמות. האל"ף בצירה — כלומר לפנינו צורת משנה. ואין זה מבינגו כרגע לברר, מה עניין כפל הצורות ב־יחזקאל. ובכן: הסיומת —ות/ —ים, אך באה כאילו בצד סיומת „ים", על פי שהתיעוד הוא רק לצורה

עם כנוי (אילמיו). כלומר: יש „אילמים" ויש „אילמות" בניכול.

מעתה הדברים ברורים: לשון „אולם" בצלם מלשוננו לחלופין ומת־מזג בלשון „אולם". אלא העובדות מלמדות כי למרות כל מה שכתוב במילונים, הדביקה הלשון ל„אולם" למעשה את ההתנהגות של „אילם" המקראי — וכך קיבלנו כפל צורות: אולמים/אולמות. בדרך התיעוד ה־ישיר אין אלא „אולמים"; בתיעוד עקיף יש גם „אולמות".

באה לשוננו החדשה והסיפה עניין נוסף — וכמובן אין זה חוק, אלא נטייה בלבד. כנראה כך אנו נוהגים: בשימוש לשון כללי אנו מעדיפים „אולמות". אבל בהסמכות קבועות לשמות (פרטיים) אנו מעדי־פים „אולמי־". הרי רבים אצלנו מקרים של „אולמי־פלוני" (אולמי־פאר, אולמי־רות וכו') שנוצר צירוף קבוע — ובאלה מוצרף כנראה „אול־מי־". הרי לך לא רק הבדקה של שתי הצורות, אלא אף ראשית התהליך טבעי של בידול שימושים, אולמי—/אולמות.

משה גושן־גוטשטיין

עורך המדור עונה על שאלות קוראים בבעיות לשון שיש בהן עניין לכלל. את השאלות יש להפנות למדור „טור הלשון", מערכת „הא־רץ", ת"ד 233, תל־אביב.

הפורצים חוזרים בתשובה

(סוף מעמוד 20)

ביותר אותה קבוצת יוצרים שצמ־חה באי בין שתי מלחמות־העולם: צ. גרינברג, שלונסקי אלתרמן ר־ים — אך די היה בהן ליצור אר־ברכה, שהיא הגמול האמיתי לסופר באבק מעשה תקוות כ־. אולם כאשר נתמצה נושא מל־חמת־השחרור — ושמו נעלם הביטוי חוויות הדור — תיבור־הקוראים פסיק גם להתפעל מן החדשנות ה־סגנונית ואף נתייגע מהתפתלויותי־ה של ספרים אלה, החל בקצע ק זה של הפריצה אף הוא איננו כר של מה־בכך.

יותר אצל הפורצים של תש"ח. ל־כותב העברי נתברר, כי אי אפשר ליצור בלשונו ולקהל־הקוראים ספ־רות כשל „כל הגויים", הלשון הזאת הובעת אחורית מנותה מבד הכותב. יש חיים קודמים, הדים ובני־הדים. שכוחם גדול מכוחו של כל אנוש. המודעות לכך מצויה במידה שווה אצל אהרון מגד, ממספרי תש"ח, ר אצל עמוס עוז, מכספרי „הגל ה־חדש". כן נתברר לסופר העברי, כי הכסגרת המדינית אמנם מעדירה את החיים בה ב„ישראליים", אך כו־חה של ההשתייכות אל אומה עתיקת יומין ועתירת מסורת, שמרביתה עדיין מתקיימת בגולה, גדול מכוחה של הזהות לכאן ולעכשיו בלבד.

מאוד ומרימה את כבודנו בעיניהם לשרת מנים !" (עמ' 153).

משלים את המהלך, שלאחר התפכ־חות מהפריצה של תש"ח, לא בכאר־לה האישיות של הגיבור, כי־אם ב־...

כיום כבר ניתן להביא דוגמאות רבות לשיבה זו, אך אסתפק ב־שתיים, משכבעות ביותר, של שני מספרים, מן החשובים, שהמודעות שלהם אל התמורה הרוחנית שעברה עליהם במשך כיה שנותיה של ה־מדינה ברורה ביותר.

מסימניה של ספרות מלחמת־ה־שחרור היה אותו היסוס למצות עד תום את כשמעותו של הנצחון על הערבים, אותה הרגשת אי־נוחות בשל הנצחון הצבאי שבא במקום דרכי־הפיוס המובטחות ליישוב ה־סכסוך הישראלי־ערבי. בספרו ה־מוקדם „במו ידיו" משקף משה שמיר עמדה אופיינית זו, בין ה־יתר בבצעה הבא: בימי שהותו של אליק בקיבוץ, עלו רועים ערביים עם עדרים על שדה השלף של ה־קיבוץ. בין אליק חבריו ובין הרר־עים כתפתח מאבק, ובמהלכו הם כותרימים כן הרועים, כעונש, שני כבשים. אולם בגבור המעשה תוקפים אותו ספקות קשים לגבי הגבוהה זו: „הם נלחמים על עצם חייהם. חכב: הנה־הנה הוא עורך להם בצחוק אדיר אל נוכח כותנתם המעוקשה. מה איב־פת לי כל הבשחק הזה ? מה צורך לי בכבשה מזוהמה זו ? פתות קלה של תירס ! — ובכן ? ראה את ה־בדל, ראה את התהום. ואילו צריך להבין אותם, לעזאזל !" (עמ' 131).

תמוז עשה שני נסיונות לערוך את השבון־הנפש של דורו. הנסיון האחד נעשה בטרילוגיה שלו על אליקום („חיי אליקום" — 1965, „ב־סוף המערב" — 1966 ו„ספר הד־זיות" — 1969). והנסיון השני — ברומאן „יעקב" (1971). שלושת חלקי הטרילוגיה מתארים את ה־תהנות העיקריות בחייו של הדור. בחלק הראשון מתוארת הפריצה, אלא שזו אינה מתוארת, כבסיפורת של תש"ח, בהתייחסות הרציגית ש־היתה כלפי המעשה בשעת התהוו־תו, אלא ניכרת כאן עינו הביקורתית המלגיגה של תמוז, הכותב ממרחק של שנים, לאחר שנתבהרה לו מ־גחכותו של אותו מעשה. אליקום עוטה על עצמו זהות הדשה, הסו־תרת את טיבו ואת טבעו, אך היא זאבבת השעה: „בפלמ"ח הסבו חב־רי את שמי לאלי הזו מבטאים שם זה, כאילו הוא השם שניתן לי מ־יום היוולדי". כאלו הוא נבלע בתוך עולם קסום ודמיוני, שאילולא המע־שים ההמהים והמגוחכים שמתחו־קים בו בחיצונו, לא היה יכול להתמיד בכשלונותיו הרצופים וב־שהירות מעשיו בזהותו החדשה. לא במקרה התאים תמוז לימי ההרפת־קה הנלגעים האלה את צורת הסי־פור הפיקארסקי.

אותה הכונה עצמה תורות בספרו „חיי עם ישמעאל", שראה אור לאחר מלחמת ששת הימים, בפרק „קמטה באחר הצהרים". הפעם מתלווה ל־תגובה הבטחון הבלתי־מעורער בצד־קתה: „לא להסתפק בגירדתו — שהרי אם יצא בהולה לבד, אם לא נבציע אותו כהלכה ובנזק של מכש — יהזור כתר לכלף ומהר־חיים לכפה ואוכלו ואין לזה סוף". הנטותיה של המחשבה הלאו־בית ביחס לכוחו הבלתי־מעורערת של העם היהודי על אי׳ ניכרות ב־הכשר ההגמקה: „זה שדה שלנו. זו אדמה שלנו. זה כלף כלנו — אינם הפקר. זה מי שרוצה עולה ו־בא. אפילו לקטוף פרחים — ישאל. אפילו להצגות דרכו — ישאל" (עמ' 52). לכותר לציין, כי בספר הזה ניתן למצוא ניסוחי־הערכה הד־שים של המחשבה הלאומית: „העולם לא היתה הציונות הגדולה אקסואלית כפי שהיגה כיום" (עמ' 253). או: „היציגות נולדה כשהיא אחוזה ו־דבוקה ביתבה הראשון באידיאל של פתרון צודק לחיי אדם באשר הוא אדם" (עמ' 97).

כיצד היקשורה גישה זו עם הבוח־שבה הלאומית וגיגרה את מעגל ה־רציפות בספרותנו, ניתן להוכיח ב־בקבילה בשפריצה בהוך „להם והוחר ליוקף אריכה. כאשר דרש גיבור הרומאן בתגובה הנאהזה על פגיעה בירכרתו של היישוב, אבנר אחד ה־חזונים: „לדעתי, עלינו להתייחס אליהם בכבוד גבור ולא להעליבם. לא להילול בהגשותיהם. אבל בסק־רה של הגר או של גניבה, כשה־בדוק אתכו — עליהם להיהחה אלי־הם בכל תוקר הדין, להחבליס אנד־הר ביגק שמשון ! לבין זו מגבעה להם

יעקב מבין, כי בלא הרציפות אל הגבורה הזאת, עלולה המסגרת ה־מדינית להיות הפסקה קטנה ונטולת חשיבות בהיסטוריה היהודית, כי לא תוכל להתקיים. את הסתירה שבין התביעה הארצית ובין ההכרה הרוח־נית מיישב אף יעקב בדרך ההיזה. הוא יוצא למאבק האחרון של חייו. אלא שלא כיעקב אבינו, שביקש לגבור במאבק עם המלאך, כדי לז־כות בבחירה ובברכתו, והדבר עלה בידו, מבקש יעקב של תמוז להערים על המלאך ע"י הפסד במאבק. ההפ־סד יטול ממנו את מה שהבניק לנו יעקב אבינו בזכייתו — הוא ישחרר אותנו מהגורל היהודי, מנטל מלכו־תו הקשה: „לא עוד נבחר ויחיד את הלך בעולם, אלא אחד מרבים, גר של חלקי בענוה ובשמחה". אולם הפעם אין הפורכה עומדת לו: מ־אחר שהוא מתכוון להפסיד, מסרב המלאך לשרת עמו. בכשלון זה של יעקב להשתחרר מן הייעוד ומן ה־זהות היהודית, מסמן תמוז את ה־פתרון: הכרח הוא לנו להתמיד ב־מסגרת המדינית הזאת את הרציפות אל המודעות ההיסטורית ואת השיי־כות אל האומה היהודית. שום נסיון עדמה לא ימנע את החזרה־בתשו־בה של נסיון הפריצה. ואמנם, בתום המאבק שלא נערך, משלים יעקב עם עובדת היותו יהודי: „יודע היה שהדרך בחורה סומנה על פני ה־שמים שבתחתיתם היה מהלך, ואם ילמד לקרוא באותות, אפשר שמצאנ יתבאנה". צריך, כמובן, לזכור כי פרוגנוזה זו נאמרה ע"י פורץ בן דור תש"ח, שהשתייך פעם אל „ה־כנענים".

ליקתו של המהלך הרוחני הזה של סופרי דור תש"ח, כפי שכתו־אר במאמר זה, הוא בעל משמעות לחיים ולספרות כאחד. השיבה אל ערכי המחשבה הלאומית (ובאמצעות־תם אל ערכי היהדות (עלילת שוא היא, שאלו שני מערכות־ערכים סו־תרות) היא האפשרות היחידה שנות־רה לתועים בדור הזה. בשיבה ה־זאת עומדת ספרותנו מחדש על סמן של שנהיה היפות וסיכויה הגדו־לים. פעם נוספת נוצר מצב, שלא היה כמותו בספרותנו כמתחית יובל שנים: הסופר העברי מקדים את קוראיו, בציעו לו כסע כפעים ב־תחום הרוח ומסכן לכמבו אפשרות אמיתיה לגאולה. האבידה הגדולה, שנתרחשה בימי הפריצה, אובדן ה־קירבה הרוחנית בין הסופרים ה־עבריים לקוראיהם, עומדת אף היא להגיע לסיומה בימי השובה אלה.

„האדם בחיה" או „החיה באדם"?

(סוף מעמוד 20)

שחורת בספרה — הכול הופך רוי מאנטי־פארואני („אני פראהן אי גיידן") בבידה והמספקת להשכיח מ־איתנו את השאלות הבכרידה שה־אתולוגיה נדרשת להן. בכל־זאת כדאי לחזור ולהרהר בהקבלה הזאת: אדם־חיה.

ובכל שאותו האספקט של האתולו־גיה שאפשר לכנותו „חיפוש החיה שבאדם" ראוי ליחס של הסדהר ו־ספק־כבדות, ברור הדבר שקשריו של האדם אל החי — ובייחוד החי ש־כמנו הוא התפתח — יעסיקו את החוקרים עוד זמן רב, אולי לעולם. גם אם יבוא אחרי חוקר ויסתור את כל טענותיו של לורנץ, למשל לגבי מ־קורה החייתי של התוקפנות האנו־שית תמיד תקנן הביטחה שמוצא האדם אינו יכול שלא להשתקף איכ־

שהו במצבו המוכחי. בדרכו השקר־לה הביע את הדברים לאחרון עצ־מו, כאשר כתב ב„מוצא האדם", שהתפרסם בשנת 1871:

„אין אנו עוסקים כאן בתקוות או בחרדות, אלא רק באמת לאמיתה, ככל ששכלנו יכול להשיג אותה — והבאתי אסמכתות ככל שהיה לאל ידי. ואף־על־פי־כן עלינו להודות, כפי שנראה לי, שהאדם, על סגולו־תיו האצילות, על כל הסימפתיה שהוא רוחש ליצורים הנחותים ביו־תר, על כל הטוב שהוא משפיע גם על הפלוב שבבעלי־החיים, על ה־אינטלקט האלוהי שלו, שחודר להבר־נה ולמבנה של המערכת השמשית — עם כל התכונות הנעלות הללו עדיין יש במבנהו הגופני החותם הבלתי־נמחה של מוצאו הנחות".

ספרים חדשים

מקור

דב רוזן: שמע ישראל. לחיזוק התודעה היהודית, בין פרקי הספר: בבית ובמשפחה, בלימוד וב־מלאכה, בשבת ובחג, בתפילה ובציבור ועוד.

הרצל הק: רוחות מלחמה. רומן הבו ידיעה על רקע מלחמת העולם הבניה. בתבי ברכים, תרגום: אריה אור. הוצ' „שקמונה". 382 עמ'.

ביכמן הבה: בין יאוש לתקוה. מכתבים של אסירי ציון ברוסיה ה־סובייטית. הוצ' „השפים", 245 עמ'.

דניס דיצלי: גה בכל בה הפסר על הכיול לשבועות. הוצ' „שקמונה".

דניס דיצלי: בת כעל בה הפסר על הזמנות לשבועות. הוצ' „שקמונה".

אהרן מקר: כשליחות הציבור. פרקי הספר: הבדורים בדרך האיגוד המקצועי; בשליחי האיגודים האר־ציים; הפועל הערבי בהתמדרות; בתחום העבודה ההדדית; בשליחות ל־הנועת הפועלים בעולם: ארגון העבודה הבינלאומי: בראשית ההרה. עדר: יוסף ספירא. הוצ' עם עובד, תרבות וחינוך. 400 עמ'.

שלמה ריבליק: ברשות היהיד. רשימות ותשובות. הוצ' „אביביה", 125 עמ'.

מיכאל דשא: כבר אור הארץ. שירים. הוצ' „עקר". 78 עמ'.

נבצי הריאלים בסיפורת העברית (קובץ סיפורים). בכרך הראשון סיפורים מאת ראובן ברייניו, יצחק גוידא, ז. ו"ה, י. פ. אבר ספיר: בזאבינסקי, הסרה, חוכיה נבואה והערות יוסף אבו. בפריית „רך רוהי". הוצ' מוסד ביאליק, 154 עמ'.

אמנה ראב: השירה אחרונה. אסופת שירים של המשוררת דגולה מן השנים 1964 ואילך. הוצ' עם עובד, 149 עמ'.

תרגום

הרמן הבלר: היכן אתה הבר ששהור. רוידיו דאונים על ציפיניבים יהודי. תרגם מאידיש: פנחסי ההלביאס. הוצ' עם עובד. 191 עמ'.

ביירן זו לאייק גודל: אני התשימשבים. הימאי פיזה של מכת במהר יבהר ייאר את חייהתיהן על עולם החי. הד־ים: בירי איואב, בספרית עם קובה, הוצ' אבקים, 233 עמ'.

ספרים חדשים

שקיעת האלילים
מאת פרידריך ניטשה

כרך חמישי מכתבי ניטשה הכולל את הכתבים שקיעת האלילים, פרשת ואגנר, הנה האיש, אנטיכריסט ואגרות.

ברוח הנוראה הזאת
מאת יהודה עמיחי

אוסף סיפורים מאת המשורר וביניהם פגישה הכיתה, אהבה הפוכה, תנציה שלוש פעמים והאורגיה.

קללת הברכה
מאת שבתי טבת

מהדורה חדשה מורחבת ומעודכנת

עד שנת 1973 על מערכת הקשרים בין הממשל הישראלי ובין תושבי הגדה המערבית. המחבר הוסיף לרב כבר זה שלושה פרקים הדנים בהמשך התפתחות היחסים עם השטחים ובדעות הנוגות על שאלת סיפוחם.

נסיעה
מאת פנחס שדה

מהדורה שניה

נסיעה באירופה בעריה נופיה ואנשיה ובתוך הנסיעה החיצונית — נסיעה פנימית אל תוך האני, עולם החלום ושאלות החיים המהותיות.
ספר הכתוב ברוח "החיים כמשל" עם 17 רישומי עם מאת המחבר.

סיפורים ופרקי התבוננות
מאת פרנץ קאפקא

מהדורה רביעית

סיפורים וביניהם "הגלגול", "גזר הדין", "בכושבת העונשין", "רופא כפרי" ועוד.

ש הוצאת שוקן / ירושלים ותל־אביב

תמונות
נתקבלו זה עתה

מוקדי (שנות השלושים), לובין (1931) וכסלר (1948), בונה, יוסל ברגנר.

MINTCHINE, CREMEGNE

ליטוגרפיות חתומות.
אורי לסר, שאגל, דלי, פינס
DE CHIRICO, PICASSO
יעקב אגם (הדפסי משי)

רוז ROOZ גלריה לאמנות
סמטת בית השואבה 1 (פינת אלנבי 94) תל־אביב, טל. 613924
שעות עבודה: 9.30—13.00; 16.30—19.00

ספרית־פועלים
ספרים חדשים

נהר פרפר

מיבחר משירתם של חמישה מטובי המשוררים הצעירים בסוריה ולבנון. השירים מפתיעים בהעזתם ובמקוריות מבעם.
ערך ותירגם ד"ר ששון סומך

משה סרטל
בשר על גבי גחלים

קובץ שירים שלישי למשורר — מן המקוריים ביותר בשירתנו הצעירה. חוויות יומנו נתונות בכלים עתיקים מהלכות בשירתו על הקורא רוח של אגדה קדומה ועם זאת מודרנית בתוך תוכה.

בשבוע הספר העברי רכוש ספרי ספרית פועלים בהנחה של 40% — 25%
מבחר גדול בכל התחומים
דרוש קטלוג של ספרית הפועלים

שמונה בזהב
בגלריה גרא
יפו העתיקה, מול־דגים 11
מתקיימת
תערוכת תכשיטי זהב בעצוב מודרני מטעם
GOLDSMITH'S HALL LONDON

התערוכה פתוחה לקהל בימים ראשון עד חמישי מ־9.00 עד 2.00 אחה"צ ומ־8.00 בערב עד חצות
ביום ששי מ־9.00 עד 2.00
במוצ"ש מ־8.00 עד חצות

مكزامن الأصل

הפסד ראשון

שחמט מאת משה צ'רניאק

לאחר הישג מרשים של 83 מפגשים רצופים ללא הפסד (44 נצחונות, 39 תיקו) בחמש תחרויות, נחל אלוף העולם לשעבר מיכאל טאל הפסד ראשון בתחרות הקבוצות שנערכה במוסקבה.

לבן: באלאשוב
שחור: טאל

1. ה4 ג5 2. פ—ו3 ד6 3. ד4 ג:ד4 4. פ:ד4 פ—ו6 5. פ—ג3 א6 6. ר—ה2

יותר מקובלים מסעים אחרים כגון: 6. ר—ג5 או 6. ר—ג4.

6... ה5

על 6... פ—ד4 יבוא 7. ר—ג4 פ:ה5 8. ד:ה5 עם התקפה על ה.

7. ר—ו3 מה—ג7 8. א4 פה 9. ר—ב3 מה—ב7 10. 6ה ר—ו7 11. מה—צ2 צ—ג8 12. 0—0 פה
יותר זהיר היה 12... ר—ה7.

13. ד:ה5 פ:ה5 14. פ—ד5 ר—ה7 15. פ—ו5 0—0 16. צ—א—ד1 פ—ג4 17. ר—ו4 צ—ג—ה8
לא 17... פ:ב2 18. פ—ד5 ולבן זוכה.

18. מה—ה2 פ—ו5

עדיין אסור 18... פ:ב2 19. מה—ה3

19. כה ו3 20. ו3—ו6 ר—ה3 פ—ה8 21. ו3 ו6 20. מה—ו5 זוכה.

22. ר—ו6 פ:ה7 23. מה:ה7 ר—ו5 צ—ו8 24. מה—ו6 מה—ו2!

לא 24. פ—ו5 ר:ו5 25. ה:ו5 מה—ו5 26. ר—ו2 פ—ו4! עתה מפנה הלבן את התקפתו לעבר הנקודה ו6.

24... פ—ו—ד7 25. מה—ו4 ו6 26. ר—ו4 פ—ג4 27. בג פ:א3 28. מה—א7! 28... ר—ג8 29. צ:ד6 מה—ו7 30. צ—ו—ד1 צ—ה7

על 30... פ—ו5 היה בא 31. מה—ג5! פ:ג5 32. פ—ו5.

31. פ—ו5 צ—ו6 32. פ—ג6 צ:ו6 33. צ:ו6 פ:ג5?

משנה אך העמדה אבודה. 33... פ—ו5 34. פ—ג8 צ:ג8 35. מה:א6.

34. פ:ג8 צ—ו7 35. פ—ג6 השחור נכנע.

התקפה מוחצת

לבן: איוהרסון
שחור: צרניאק

פתיחת אקסיה, סיבוב אחרון

1. ה4 ו6; 2. ד4, ר—ו7; 3. פ—ג3, 4. ג4, ו6; 5. ג3, פ—ו3, ר—ו4; 6. ר—ו2

מסע טבעי זה נחשב כאי דיוק. במקומו — נכון: 6. ר—ה3, למשל: 6...מה—ב6; 7. מה—ד2.

6... מה—ב6; 7. ה5

כפוי, כי השחור איים לזכות ברגלי ד'.

7... פ—ו6; 8. פ—ו4, 0—0; 9. 33

אסור, כמובן, להכות פעמים ב־ו7 כי אז מה—ג4+.

9... 53;

תחבולה מצויינת. השחור מקריב רגלי אולם זוכה ביזמה חזקה. בא בחשבון גם 9... ר—ו5; 10. פ—ג2,

10. ד:ג5, מה—ג6; 11. פ—ו2, מה:ג5;

כנגד 11... ד:ה5; ישיב הלבן 12. ו:ה5!

12. ה:ו6, צ—ו8;

הקרבת רגלי. אחרי 12... ה:ו6; 13. 0—0 עמדתו של הלבן עדיפה.

13. מה—ב3, פ—ג6; 14. מה:מ7!?

הלבן הבהין במסע הבא, אולם חשב כי בסיבובים הבאים תהיה ידו על העליונה. מיטב לוותר על זכיה ברגלי ולהמשיך: 14. 0—0, 0—0, פ—א5; 15. מה—א4.

14... ר:ג3+; 15. מ—ו1, צ־א—

ב8; 16. מה—א6, פ—ה4;

אסור 16... ר:ב2? בשל 17. פ—37.

17. מה—ג4, מה—ג4; 18. ר:ג4, ר:ו3; 19. ז:ו3, צ:ד6;

אך לא כיד 19... פ—ג2 כי אז 20. ד:ה7.

20. מ—ה2, ר—ו7;

השחור מסתפק בעדיפות עמדתית ושומר על רצו החזק. מסוכן בהמשך: 21... פ—ג2; 22. צ—ב1, פ—א3; 23. ב:ג3, פ:ב1; 24. ה5 צד סיכויי־נגד טובים.

21. א3, פ—ג2; 22. א4, פ—ו5;

מאיים פ־ג—ה3+. תשובתו של הלבן כפויה, אך היא מעמידה את מלכו בקצה הלוח.

23. מ—ה3, פ־ג—ה3;

השחור מוותר על זכיה ברגלי צ"י 23... פ־ג—4?. מעתה הוא בונה רשת מט סביב המלך הדיריב.

24. ר—ה2, ר—ו6; 25. פ—ד3, צ־ב—ד8;

לא 25... צ—ג3 כי אז 26. פ—ג5.

26. פ—ג5

הלבן סמך על איום נגדי זה (פ—ב7) כדי להמשיך ולהגן על הרגלי 41, אולם זה מאפשר התחבולה כש באה.

26... ר:ו4!;

כסתבר כי אחרי 27. פ—ב7, ו5; 28. פ:ו6, צ:ו6; אין שום הגנה מפני מט (29. ר:ה3, פ:ה3; אינו משנה דבר).

27. פ—ה4, ו5; הלבן נכנע.
גם עתה המט הוא בלתי נמנע.

שחמט בישראל

● בסיבוב השמיני באליפות ת"א הושגו התוצאות האלה: קלדור בנה את צ'סקוב, גלחמן את עגור, משיאן את כנעני, סמילטינר את קופלוביץ. בהיקו הנהימו המשחקים: סלם — גרוסמן, מרס — תרותי, כרמלי — סטפק. המשחקים: בנק — בירג־ברים, פיקלר — כץ, מלאכי — בוך נסתימו בתיקו. המצב בצמרת: קלדור 6 נק', צ'סקוב —גלחמן 5½.

● השבת יערך הסיבוב השמיני בליגה הארצית ובמרכזו מפגש הצמרת בין הפועל בת"ים ואוניברסיטה א' ת"א.

● בשבת נערך הסיבוב השמיני בליגות הנמוכות. בליגה א' דרום גברה קבוצת מרכז הנוער ת"א ב־משחק צמרת על הפועל חולון בתוצאה 2½:3½ והגדילה את הפער במקום.

שאר התוצאות: אס"א אוניברסיטה א בר אילן — אס"א א ירושלים 2½:3½ ("1"). צעירי הפי ירושלים — לסקר 0:5 (נצחון טכני). "רטיי" ת"א — הפועל ארד 3:3. הפועל ראשון לציון — פתח תקוה 2:4. אוניברסיטה — אליצור רשבסקי ת"א 2:4.

המצב בצמרת: מרכז הנוער ת"א 33½ (1) אס"א א ירושלים 28 (1) הפועל חולון 26½ (1) רשבסקי 26½.

בליגה א' צפון הושגו התוצאות האלה: הפ. קרית מגרת — הפ. נצרת 3:3 בית נבלר — כפ"ס 3:3. "הרצליה" חיפה — מרכז הנוער נתניה 2½—3½. הפועל גליל עליון — כפר מסריק 3:3. אס"א טכניון ב — הפ. חיפה 3:3. הפ. עפולה — הפ. חפר 3:3.

● במשחקי רבע גמר אליפות ישראל: במעודון „רשבסקי" ת"א, אחרי 11 סיבובים: קירצמאג 7 (2), טורס, ברגר ושפרן 7. גליל עליון, אחרי 11 סיבובים: פירס 6 (2), שפרונג חכאי 6, בן ארצי 5 (2), אצקסון 4½ (3).

שחמט בעולם

● במוסקבה הסתיימה התחרות בין שלוש קבוצות רבי האמנים. במקום הראשון זכתה כנבחרת הקבוצה הראשונה שבהרכבה הופיעו ארבעה אלופי עולם לשעבר ועוד מספר רבי אמנים מהשורה הראשונה בעולם (ספסקי פטרוסיאן, טאל, קורצ'נוי, סמיסלוב, גלר ועוד) 23½ נקודות. קבוצת הצעירים (קרפוב, טוקמקוב, באלאשוב, ועוד) סיימה השניה (טאימנוב, וסיוקוב, ברונשטיין ועוד) 18½ נק'.

השחקן המצטיין בתחרות היה קורצ'נוי שזכה בלוח הראשון ב־3 נקודות (מתוך 4 אפשריות).

● נסתיימה התחרות הבינלאומית באקסיו (שבדיה) אוקויסט ואק 6 כ"א, שמידט, שוש והכט 5½ כ"א, צ'רניאק 5½, ליליאודל ב, באלון 3½, איוהרסון 2½, לינגקויסט 2.

כשאתה קונה מכונת כביסה

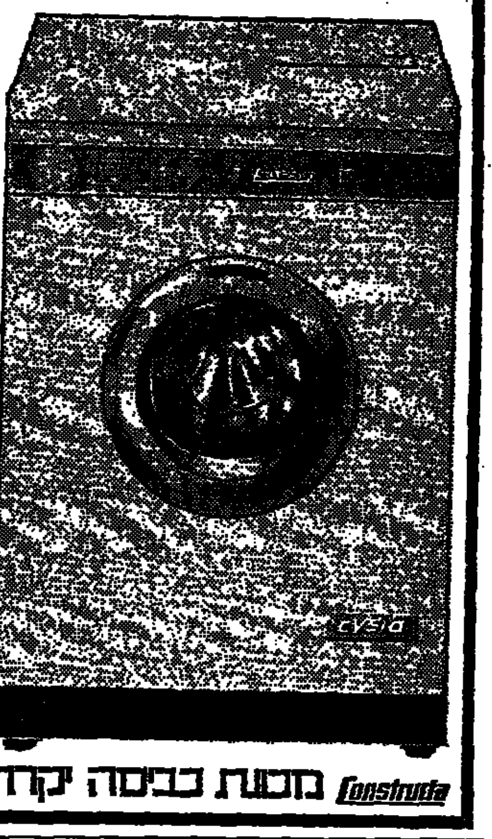

*הזהר!
אל תכניס הביתה אוטו־ או טרקטור

*להזהר מכונת כביסה מתחפשת לגוליל בגמן הכביסה ולהתנהג כמו טרקטור בזמן הסחיטה.

אבל...

Constructa קונסטרוקטה

מצוידת ביכולות וגאוגים חזק ביותר. עבודה, תחזית למכונה יציבות ונטולה עקבה אפילו בזמן הסחיטה. קונסטרוקטה - תוצרת גרמניה. קונסטרוקטה - כלולת אל־חלד משובחת.

ביוטל־עוזה נועם־טלאי ואלקט אוניברסלים.

להשיג אצל:

חיפה — סלון מזור בע"מ, הנביאים 17.
עפולה — ברם שרותי טלוויזיה בע"מ, ירושלים 11.
כפר־סבא — זלוטניק גגייל
חולון — סלון סבי, סוקולוב 88.
תל־אביב — סלון לחיש, אבן גבירול 20.
הרצליה — היו טלויזיה, סוקולוב 53.

Constructa מכונת כביסה יקרה־קיה משתלמות Constructa

נצלו את מזג האויר היפה לחופשה נעימה

בפנסיון „פאר" טבעון

טל. 931083, ת.ד. 138 טבעון

* חדרים מרווחים עם שרותים צמודים
* מטבח עשיר ומגוון — כשר להמדרין.

הזמנות לתקופה ארוכה הן משתלמות יהנו מהנחה מיוחדת.

עד 1000 ל"י

תקבל עבור הטלויזיה הישנה במבצע החלפת טלוויזיות ישנות בחדשות

צלצל עוד היום אל:

טלביט

אלקטרוניקה בע"מ
טל. 87-38-39
בת"ים, הרצל 55

ונציגנו יבקרך ללא כל התחייבות מצדך.

מכרז

למכירה

במפעל מבצבה „שרוטק"

באזור התעשיה חולון.

הצעות מלוות 10% דמי קדימה לפנות אל מאיר פו עו"ד כונס נכסים שדי שאול המלך תל אביב טל. 263656.

אין הכונס מתחייב לקבל ההצעה הגבוהה או כל הצעה אחרת.

למכירה בהזדמנות

12 קונטיינרים (מכולות) משומשים

אורך 2,60, רוחב 1,90, גובה 2.10

טל' 03—937001.

אוניברסיטת בר־אילן

המחלקה להיסטוריה ישראלית

הציבור מוזמן לטקס כינון הקתדרא לתולדות החסידות על שם לייבל וקלארה שניידרמן מקראקאס, ונצואלה בו ירצה

ד"ר אברהם רובינשטיין

בעל הקתדרא

על הנושא:
„על משנתו החסידית של ר' יעקב יצחק מפשיסחא"

יושב־ראש: פרופ' מנחם צבי קדרי, רקטור

ההרצאה תתקיים אי"ה ביום חמישי ט"ו באייר תשל"ג (17.5.1973) בשעה 4.00 אחר־הצהרים באודיטוריום שבבנין המינהלה בקרית האוניברסיטה.

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות

המכון הממשלתי להכשרה טכנית

הסמינר להכשרת מורים ומדריכים מקצועיים - חיפה

נותרו מספר ימים בלבד לפתיחת הקורס להכשרת מורים לבתי הספר המקצועיים העל־יסודיים.

● על המעוניינים לפנות לרח' הצבאות 82 קומה ב', חיפה או לטל. 04-662135.

תושב לוס־אנג'לס שבארה"ב

מעונין להשכיר את דירתו בת שני חדרי שינה, בריכה, אח ומכונית.
תמורת דירה באזור טוב בירושלים שתכלול שני חדרי שינה, הסקה מרכזית ומכונית.
ההחלפה צריכה להתבצע מראשית אפריל 1974 למשך תקופה של ארבעה חדשים.

על המעונין לכתוב אל:
Rabbi Allan Maller
6505 Green Valley Circle 101
Culver City, Calif. 90230

חולצות גברים

לבוטיקים ולחנויות

בסיטונות

„אפנת סטיב" יפו־ת"א 44, קומה ד' (עם מעלית).

הבדלי ביצוע

ברידג' מאת ...

	צפון	
	♠ J 5	
	♡ K 9	
	◇ 9 6 5 2	
	♣ A Q 9 6 5	
מערב		**מזרח**
♠ K 6		♠ 7
♡ Q 10 8 6		♡ A 7 4 2
◇ K Q J 8		◇ 10 7 4 3
♣ 10 5 2		♣ K J 8 4
	דרום	
	♠ A Q 10 9 8 4 3 2	
	♡ J 5 3	
	◇ A	
	♣ 7	

בתחרות קבוצות הגיעו צפון־דרום לחוזה כופי של „4 ספייד" מצד דרום לאחר מהלך הכרזה שיגרתי.

בשולחן הראשון התחיל מערב את ההגנה עם ה־K דיאמונד שנלקח ביד הכרוז עם ה־A. הכרוז ספר תשע לקיחות בטוחות, וחשב כי התוחה יתבצע בקלות, בתנאי שאו ה־K ספייד או ה־A הארט יהיו מצויים במצב נוח כלפיו, בידי המגינים. הכרוז שיחק הארט בנוך מידו וקיש את ה־K הארט מהדומם. אולם ה־A הארט היה דוקא ביד כורח שזכה בלקיחה. זה חזר בספייד ושוב להוסר כולו של הכרוז התקיפה ב־ספייד נבסלה כאשר דוקא כצרב המזיק ב־K ספייד שוכה בלקיחה. כצרב חזר בספייד שנלקח עם ה־J ספייד בדומם. הכרוז המשיך עם ה־9 הארט מהדומם בתקוה שכורח מחזיק ב־Q הארט. לפיכך שם הכרוז את ה־J הארט מידו, ושוב הופיע (ל־מגלל הרע של הכרוז) מערב עם ה־Q הארט שזכה בלקיחה. הכרוז לא יכול היה להימנע מהפסיד לקיחה נוספת בהארט, ונכשל בביצוע ה־חוזה כאשר המגינים זכו בלקיחה אחת בספייד ובשלוש לקיחות בהארט.

ההגנה עם ה־K דיאמונד שנלקחה ביד הכרוז עם ה־A דיאמונד. הכרוז השב שהמכבה העיקרית לגבין תלויה במידת הימצאותו של ה־K ספייד ביד מערב. לפיכך שיחק הכרוז ק־לאב גנוך מידו ואלה עם ה־A קלאב בדומם. הוא המשיך משם עם ה־9 הארט. מזרח שם את ה־2 הארט, והכרוז שם הארט גנוך מידו שנלקח על־ידי ה־10 הארט ביד כצרב. זה לא היה יכול לשחק ספייד מתחת ל־K המפסיד בדיאמונד. הכרוז התך בידו עם ספייד נמוך והמשיך ב־הארט נמוך מידו. הוא שם את ה־K הארט מהדומם שנלקח עם ה־A הארט ביד מזרח. זה חזר בספייד, אולם הכרוז עלה מיד עם ה־A ספייד, התוך את ההארט האחרון כידו עם ה־J ספייד בדומם. בסיכום נאלץ הכרוז להפסיד לקיחה נוספת ל־K ספייד של מערב, אך הוא הצליח לבצע את החוזה לאחר שהפסיד לקיחה אחת בספייד ושתי לקיחות בלבד בהארט.

כפי שנתברר אחר כך זהו כמצב הטיפה היחידה לביצוע המבקש. דרך אפשרית שניה היתה בשולחן הראשון כאשר הכרוז שיחק הארט נמוך מידו. כאשר מערב שיחק את ה־8 הארט יכול היה הכרוז לשים את ה־9 הארט מהדומם, וכבך להשיג 11 לקיחות. כורח היה זוכה בלקיחה עם ה־A הארט וחוזר בספייד. הכרוז עולה כיד עם ה־A ספייד ומשחק הארט ל־K הארט בדומם. הוא חוזר ליד באמצעות היתוך דיאמונד ומתך הארט שלישי בדומם...

במכבן שאותו מצב היה גם בשולחן השני, אולם כאן הכריב המיין לשחק. גם פה התחיל מערב את ...ל ידו עם ה־J ספייד בדומם.

נביאים בבולי המועדים תשל"ד

בולים מאת שמואל שליט

אחרי הופעתם של הבולים החדשים, בכבוע שעבר, שכללו מלבד גליון זוכא לכבוד כ"ה שנים למדינת ישראל, גם בול בודד על צבא זה, וכן בול יום הפרלמנט הלילי צה"ל, בול יום הזכרון לשואה ולגבורה ובול המלכה היפ־צפויה הפסקה בת שלושה חודשים לפחות, שתאפשר לאספני הבולים ובעיקר לצעירים שבקרבנו לאגור כספים לכבוד הופעתם של הבולים החדשים.

לפי תכניות השרות הבולאי נוצרו להנפקה הבאה שתי סדרות בולים: בולי מועדים לשמחה תשל"ד והבי־קר (המחצית השניה) של סדרת בולי ההלוצות עם הויטראז'ים של שאגאל, בששה ערכים נוספים. בולים אלה יוכנסו למחזור לא לפני אוגוסט 1973.

גם השנה יוקדשו בולי מועדים לשמחה לנושא תנ"כי ולפי דרישת הדואר יתארו ציוריהם שלושה מגדולי נביאי ישראל: ישעיהו, ירמיהו, יחזקאל. הבולים כבר נמצאים בשלבי הכנה סופיים בידי הגרפיקאי נארבו.

בולי מועדים לשמחה תשל"ד יהוו המשך טבעי לבולי מועדים לשמחה תשכ"א ובולי מועדים לשמחה השכ"ב. בשני המקרים הקודמים תארו הבולים הראשונים משנת 1960 דמויות מסוגננות של שלושה מבלכי ישראל: שאול, דוד ושלמה. כעבור שנה הונפקו בולים שציוריהם מתארים שלושה מגיבורי ישראל: שמשון, יהודה המכבי ובר־כוכבא. הבולים הללו שצוירו בידי אפר קלדרון, הנמנה על המנכשים בציירי בולי ישראל. ולאחרונה זכה בתחרות לציור בול לדואר ארגון האומות המאוחדות, מצטיינים ברמום הגרפית, בסגנונם המקורי ובצבעיהם הנאים. שתי הסדרות הללו הכלכים והגיבורים משלימות זו את זו ומהווים מעין סדרה אחת.

דואר ישראל משתתף ב„איברא" במינכן

דואר ישראל יטתתף באגף הרשמי (של משרדי הדואר) בתערוכת הבולים הבינלאומית „א.י.ב.ר.א." (אינטרנציונלה בריפמרקן אוסשטלונג) שתיערך השנה במינכן שבגרמניה המערבית. לשם כך הוכנה תצוגה בת שבעה לוחות, כאחד מהם אנו מראים כאן. כמו בתצוגות קודמות, בראה הלוח שבתמונה את הסדרה הראשונה של בולי ישראל, כבולים בודדים בגליונות שלמים, מעטפת היום הראשון וכן המקור (מבבעות עתיקים) שלפיהם צויירו בולי „דואר עברי".

מייסד הבנק הגדול בעולם

אמאדיאו פ. ג'אניני מיסד „בנק אוף אמריקה" הנחשב למוסד הבנקאי הפרטי הגדול בעולם. דיוקנו של ג'אניני, שמת ב־1949 מופיע על בול של דואר ארה"ב בערך נקוב של 21 סנט, שייכנס למחזור בסוף יוני ש.ז.

הבול שתבניתו ריבועית, מצטיין בפשטותו הגראפית, כשעמו המלא של ג'אניני ומקצועו (בנקאי) רשומים סביב קלסתרו. הערך הנקוב ושם המדינה רשומים בתחתית הבול.

המוזיאון ע"ש דיזנגוף בחותמת זכרון מיוחדת

בית דיזנגוף, המוזיאון הישן בשדרות רוטשילד בתל־אביב, בו הוכרז לפני כ"ה שנים על הקמת מדינת ישראל, מופיע בצורה מסוגננת בראש חותמת עגולה שהוכנה לשימוש ב־3.5.73 — יום הופעתם של הבולים החדשים. במרכז החותמת רשומה הכתובת „כ"ה שנים להכרזת עצמאות ישראל — בית דיזנגוף", תל־אביב יפו והתאריך רשומים סביב בעיגול.

25 פרחים בתכלת לבן ליום הזכרון

ליום הזכרון שחל בערב יום העצמאות הכ"ה למדינת ישראל, הנפיקה המחלקה להנצחת החייל של משרד הבטחון מעטפה, שנשלחה לכל המשפחות השכולות עם אגרת לקראת יום העצמאות.

המעטפה שעוצבה בידי גלי תום מצטיינת ברמת הביצוע הנאה. בפינה הימנית העליונה בולה בבול הזכרון תשל"ג של משה פארגג,

אנו מציעים!

ת.ל.ב. החברה לבנין ופתוח בע"מ
רח' בן יהודה 8/108 ת"א
טל. 227419,228456

ב־חדרה רחוב ביאליק באיזור היוקרה
דירות פאר
105.000.- ל"י!

* קרקע פרטית.
* 3 קומות על קומת עמודים מפולשת.
* 3 חדרים, פינת אוכל, חדר ארונות.
* מטבחי פאר.
* גז מרכזי.
* הסקה מרכזית.
* אנטנה T.V + F.M מרכזית.
* חניה פרטית לכל דירה.
* טלפון חוץ (הכנה) ופנים.
* גינון ופיתות.

• תכנון מודרני
• ביצוע וגמר בסטנדרט גבוה.
• כניסה תוך 12 חודשים.
• אפשרות למשכנתא.

משרדנו בחדרה: פ. רפיח רח' הלל יפה 36 א' טלפון: 22108—063.

ההבדל באיכות ובשירות
ענק!

קודם שתקנה, השווה את המקררים המצויים בשוק עם מקררי תדיראן ותמצא ש־...

ההבדל באיכות

ההבדל באיכות הוא ענק כיון שמקרר תדיראן:
היחיד בעל המבנה המונוליטי לתכולה מכסימלית.
בעל ההמצאה העולמית במקררים - יוצר קור־לה לשמירת טריות מוצרי המזון.
בעל מנגנון להפשרה אוטומטית-תקופתית.
מוגן מפני חלודה בהיותו מיוצר מחומרי אל־חלד.

ההבדל בשירות

שרות תדיראן היחיד תוך 24 שעות
אחרי שתשווה, יהיה ברור לך שתעדיף את מקרר תדיראן.

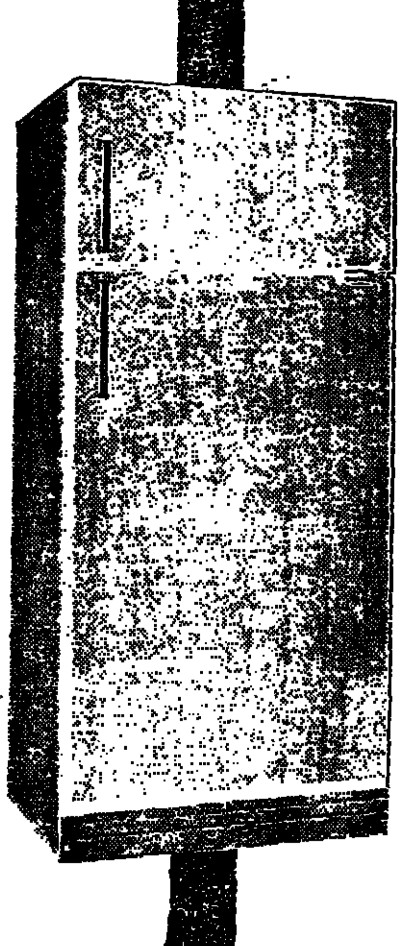

להשיג בבתי המסחר המובחרים:

רדיו גבעת, רח' גבעה 22 ר"ג ● רדיו העיריה, הובבי ציון 18 פ"ת ● סלון השרון, אחוזה 69 רעננה ● בתי שמואל, מרכז ישגב רמת־חן ● סלון ראובן, בר־כוכבא 1 פ"ת ● מאיר יהב, עקיבא 41 בני־ברק ● שירי אהרון, ביאליק 63 ר"ג ● סלון בושקוביץ, רוטשילד 27 בת־ים ● סלון יוחי, שד' ירושלים 3 יפו ● פיינו, מרכז מסחרי 7 רמת־אביב ● אלטון יתת, סיני, רח' סוקולוב 53 הרצליה ● פינקלשטיין, ויצמן 27 נס־ציונה ● אלקטרואור, פינת ההסתדרות, אשקלון ● גלזר, רוטשילד ראשל"צ ● בר מצה, הרצל 36 נתניה.

העידן הבינלאומי של תדיראן
תעשיות ישראליות לאלקטרוניקה בע"מ

פרסום בלך

ואנדאליזם ישראלי

הרס וזוהמה נשארים אחרי החוגגים

מאת עוזי בנזימן

...הוכרו ירושלים וגניה, בתום התכנסויות המסיות — חגי המימונה ואירועי יום העצמאות ...שקפים פנים מכוערות של ה... הכבוד להתהבות, שהיא בה... קביעה לפעולת הישראלים ...ית הרבים, בסוף הפעם האנא... לכבד.

...ה צביב נעקרו בעמק המצל... כקום בו הגגו בני העדה המז... ...ית את הג המימונה, ביום ה־ ...את כליף קהל החוגגים עשרות ...ים ובגיני־בהיל לכיתגו אותם ...ככר פריז לבית פרוטין. פחי ...ה נעלמו כהצדות בברכו העד־ ...שבעלי יונה נטלו איתם בבי־ ...כדי שימבהו בילדים לאחי־ ...בעלי מכוניה, אותם הציעו ל־ ...ים בערב החג ובעת המצעד. ...על בכיניה פרטיות שבאו־ ...בחזרה על בנצעד צה"ל ביום ...בלילה הגו על אייי התבורה

בבודדה הורכבות בשכונת רמות אש־ כל יהודיו אחריהם ערוגות פרחים עקורה. נוסף לכך הוצאו תמרורים כמקומם, בגים הושחתו, חלקות דשא נותרו קרחות בעקבות מדורות, פר־ חים נרמסו, עציצים באיי תנועה נופצו.

*

ישראל החוגגת עשרים וחמש שנה לקיומה היא לא רק מדינה המבצעת מבצעה צבאית ויכולת ארגון. היא גם החברה שההפקרות היא תו היכר מרכזי לה. רחובותיה של ירושלים בהיום מאה אלף חוגגי המיטהמה ד־ הצי פיינן הצופים במצעד ובחוז־ רה אליו הם בבואה מכוערת ל־ מנטליות הישראלית.

ביטויה של מנטליות זו עיקרון בוטה: „הפוס ככל יכולתך". נהגי המכוניות שרמסו ללא כל כפצע את ערוגות הפרחים בשדרות אש־ כול עשו דבר מובן מאליו: הם כיפ־ רו את תנאי הגישה או הצפיה של־ הם בשבילי אלה שנסללו פהי אש־ פה כההבות הבהים כדי לבבוד ב־ הם בקבוקי משקה, שיפרו את יכול־ תם למכור את מרכולתם. החוגגים בעמק המצלבה, שהותירו את פחי האשפה ריקים אך השאירו על ה־ משטחים הרחבים של העמק המר־ קים טונות אשפה, עשו כשהו לנו־ חיותם: הם ניקו את סביבתם הק־ רובה כדי לחסוך מעצמם את ה־ עמל לקום להוטיל את שאריות המז־ ון בבקעות המיועדים לכך.

בסולם הערכים, הישראלי המצוצי הוא מי שמבצע מבצעים אלה „רק" משום שהם פוגעים בזולת או בר־ שות הרבים.

*

מרבצי הפסולת בחוצות ירושלים (מאות טונות אשפה בתום המצעד) הם עדות עגומה לכמה קווי אופי ב־ סיסיים של החברה הישראלית: ל־ הרספנות, לזלזול בזולת, לאינטרסנ־ טיות האנוכית. הפעם נוסף תזיון דיר־ דש — ואנדאליזם לשמו. שאם לא כן כיצד להסביר מדוע נעקרו תמ־ רורים ושתילים מוגנים על שיפות המגן שלהם ?

הצעה להקים חברה ציבורית לשירותי תיקונים בחיפה

תדמית בעלי המלאכה

מאת יהושע גלבוע

תדמיתו הגרועה של בעל המלא־ כה, כמנצל ללא נקיפת מצפון את לקוחותיו, אינה ראויה לו והיא נובעת לא אחת מחוסר הבנה — משוכנע מזכיר התאחדות בעלי מ־ לאכה ותעשיה זעירה בחיפה מר יוסף ברונזפט. נסיון של שנים לימ־ דו, אמר, כי התלונות נגד בעלי המלאכה מתמקדות לרוב בקטע אחד — שירותי תיקונים.

הכוונה לאותם בעלי מלאכה ה־ עושים את עבודתם בביתו של הל־ קוח, כשהמשקות עליהם בדרך כלל היא עקרת הבית: הנקראים לתקן ברז דולף או סתימה במערכת הבי־ יוב, לתקן או לערוך שינויים במ־ ערכת החשמל, לסייד או לצבוע את החדרים, לעשות עבודות קטנות ב־ מסגרות, בנגרות וכד'.

הרעיון שהועלה לעשות לשיפור תדמיתו של בעל המלאכה באמ־ צעים המקובלים בדרך של הסברה, הן בין בעלי המלאכה והן בציבור, נבטש כאינו עונה על עצם הבעיה. מר ברונזפט וכמה אנשי מעשה שהצטרפו לו, סבורים כי התשובה תינתן בהקמת חברה ציבורית, מי־ סחרה של התאחדות בעלי המלאכה ובפיקוחה שתעסוק ישירות בשרותי תיקונים.

גרעין של בעלי מלאכה במקצועות המתאימים שיתנו את הכיוון הטון בענף המלאכה בחיפה. נוסף לאופיה המעשי של החברה במתן השרותים, חשיבותה תהיה בכך שתעניק מס־ גרת אחראית ומכובדת לענף, שבעי־ ני רבים נראה מופקר ופרוץ.

התוכנית קיבלה את ברכתו של שר המסחר והתעשיה ואנשי משרדו ובין המצטרפים לכינונה מנהל המש־ רד בחיפה מר חיים מגלי, מנהל המכון לדרכי הגינות כאן מר אהרן כהנא וחבר מזכירות מועצת פועלי חיפה מר ברוך שיינגרוס.

כמה בעלי מלאכה העוסקים בתי־ קונים נתרשמו, כך סיפרו, שהאזרח הישראלי מפונק יותר על המידה כשהעניין מגיע לעבודות תיקונים באביזרי ביתו וכי מודקק לבעל המלאכה גם כשבאפשרותו לעשות את התיקון בכוחות עצמו.

כסגר במפעל תרשותי גדול בחי־ פה, שבשעות הפנאי עוסק בתיקו־ נים בבתים ואינו מתגור מעבודות שאינן בתחום הכשרתו, סיפר כי הוא מוזעק לא אחת לעשות עבודה פשוטה שאינה תובעת כל ידע מק־ צועי כשהמזמין שהוא עצמו שכיר בעמוס־הכנסה, המבובז על כך עש־ רות לירות.

בגלל המחסור בבעלי מלאכה, חלק לא קטן מבין העוסקים בשרותי תי־ קונים בבתים הם שכירים עובדי מפעלים, לרוב ציבוריים, ולא מעט יש לזקוף לכך גם את מכת ההעד־ רויות במפעלים. כדאי לעובדים ל־ התמסר לקבלנות פרטית על חשבון שעות העבודה במפעל ולכסות על העדרם באישור מטעם קופת חו־ לים.

חשדנות הלקוחות

הקושי בהשגת בעלי מלאכה, ה־ מחירים המאמירים של שרותי ה־ תיקונים, רמת ביצוע ירודה, לא אחת ולרוב גם חוסר יכולתו של הלקוח לעמוד על טיב העבודה ו־ שוויה, הניבו יחס של אי־אימון בבעל המלאכה שאפילו גובל בעוי־ נות.

סיפר מר אברהם פלד, קבלן ל־ עבודות שרברבות בסביבת חיפה, כי נטש שרותי תיקונים משום שנמ־ אס עליו לעסוק בהסברה ולשכנע לקוחות שאין הוא רמאי. עוד לפני שהייתי מתחיל לעבוד כבר חשדו בי, אמר. הוא הודה שיש המנצלים את הקונינקטורה בצורה מכוערת אך לדעתו המדובר במיעוט בין בעלי המלאכה.

התדמית שדבקה בבעלי המלאכה נובעת, לדעתו, בדרך כלל מאי הבנת מרכיבי התשלום שהם תוב־ עים. לך ותסביר לעקרת הבית ש־ באת לתקן לה את הברז או הצינו־ רה הדולפת, שעל בעל המלאכה לחשב לא רק את רבע השעה או השעה שהוא עסוק ישירות בתיקון ואת תמורת החלק שהחליף, אלא גם את הזמן שביטל בנסיעה הלוך וחזור ולעיתים גם את הזמן שבי־ טל בחיפוש הצבעה... כי לא תמיד מצליח הלקוח להסביר כהלכה בטלפון את אופי הקלקול.

אני מכיר בעל פה כל הבדיחות על אינסטלטורים, אומר מר פלד, אך קשה לי לתפוס מדוע מעט כל כך מספר העוסקים במקצוע שלי ומדוע אין אני ושכמותי מצלי־ חים להשיג חנך יהותי, כשלדעת הכל גורפים בעלי המלאכה מלא חופנים זהב. כאחת הסיבות למצב מונה מר פלד את העדר יחס הכ־ בוד למלאכה בארץ. המקצוע מופ־ קר, עוסקים בו לדבריו הרבה אנ־ שים ללא הכשרה מספקת וללא יחס למקצועם והדבר מוצא ביטוי, ביותר, גם בתדמית שנדבקה בבעל המלאכה.

המחסור בבעלי מקצוע וירידת רמת הבצוע מלווה בהופעות של ירידה מוסרית, טוען מנהל „מדה" המכון לדרכי הגינות בחיפה מר א. כהנא. הוא עצמו איש מקצוע ותיק שהיה שנים רבות מנהל עבודה ב־ סולל בונה וכיום הוא יו"ר הועדה המקצועית במשרד העבודה בחיפה. מספיק לבקר בכמה בניינים חדשים שרק עתה נמסרו לדיירים כדי לעמוד על חומרת הבעיה, אומר מר כהנא. סדקים בקירות, מרצפות עולות ו־ יורדות, דלתות וחלונות שאינם נס־ גרים. בדרך כלל, לרוב בעקבות לחץ, מתקן הקבלן את הפגמים, אך לא לפני „שהוציא את הנשמה" ללקוחותיו.

התיקים שנצברו ב„מדה" מצביעים לא אחת על מקרים שניתן להגדירם כהונאה פשוטה, כשהאזרח ניצב חסר אונים ללא כל אמצעים לעמוד על זכויותיו. באפשרותו להגיש ת־ ביעה משפטית נגד בעל המלאכה, אך לרוב הרי המדובר בכמה עש־ רות או מאות ל"י ומי יסתבך ב־ מערכה משפטית הכרוכה בכספים שהוצאותיה לא תמיד ראויות ועלו־ לה להיסחב שנה, שנתיים ויותר.

מה נעשה המשפחה מרובת יל־ דים בעיר התחתית בחיפה ששילמה במיטב כספה בעד שיפוץ חדר ומט־ בח וכעבור זמן מה החל להתקלף הצבע שעל הקירות ומערכת האינ־ סטלציה החלה להתפרק. הפניות ה־ מרובות מטעם „מדה" לקבלן לעת מצוא, שעשה את העבודות, אפילו לא זכו למענה.

מואסים בתיקונים קטנים

זוג עולים קשיש מדרום אמריקה שילם בימים אלה 650 ל"י בעד הת־ קנת סככה במרפסת ביתם. הסככה התמוטטה שלושה ימים לאחר ש־ הורכבה. בעל המלאכה טען, ללא כל ביסוס, כי אשמים בכל הלקו־ חות ובכך ניסה לסיים את העניין. מר כהנא שהתערב, קבע לאחר ש־ בדק את טיב העבודה, כי היה זה אך מקרה שהחזיקה הסככה מעמד אפילו שלושה ימים. בעקבות בי־ רורים נוספים הסכים בכל זאת בעל המלאכה לתקן את מה שצריך ה־ ניכו.

הנוהג זה או הנוהג שהכשרתם מינ־ מאלית עשויים כל עת שירצו ל־ התחיל בקריירה של עצמאים. אין מי שימנע זאת בעדם, ואמנם, לפי עדות התאחדות בעלי המלאכה, לא מעטים מבין העוסקים כיום בתי־ קוני בית שייכים לאותה קאטגוריה של „בעלי מלאכה".

לעיתים נוכח הנזקק לתיקון מהיר בביתו, כי כלל אין נענים לפניו־ תיו. לאחר שהתקשר טלפונית עם כמה בתי מלאכה הסביר את אופי התקלה הסתבר לו כי כולם עסו־ קים מעל לראש. לא אחת אין זה אלא תירוץ במיוחד כשהמדובר ב־ תיקונים קלים. לא כדאי לבעל ה־ מלאכה „להזיז את עצמו" או אחד מפועליו תמורת התשלום שהוא יכול לגבות בעד התיקון. בעל מלאכה שפחות מדקדק עשוי לפצות את עצמו בכך שיצביע על הצורך ל־ החליף את האביזר כולו, אף שאין בכך כל הכרח.

מה יכולה לעשות חברה ציבו־ רית הנתונה לפיקוח התאחדות בעלי מלאכה, כדי לשפר המצב? קודם כל תהיה כתובת, השיב מר ברונ־ זפט. רבים האזרחים שזקוקים להד־ רכה. מה המצב — מה לעשות? אל מי לפנות? כמה לשלם? החברה תעסיק קבוצת בעלי מקצוע טובים: שרברב או שניים, צבעי, מסגר, נגר וכן בעל מקצוע בעבודות בנין. אך עם התפתחותה תעביר את רוב העבודות לבעלי מלאכה שיהיו קשו־ רים עמה בהסכמים. מובן שיהיה עליהם לעבוד בסטנדרדים שתקבע ההתאחדות.

בנשאף להגיע לשלב שבו יתקשרו משתכנים מראש עם החברה כמנוי־ יים קבועים. זה יעודד החזקה יותר טובה של הדירות שמחיריהן מר־ קיעים שחקים. יזומי הקמת החב־ רה, המצפים עתה להשתתפות פעי־ לה בנושא של משרד המסחר וה־ תעשיה, מאמינים כי יצליחו לטהר במידה רבה את האוירה העכורה השוררת בענף חשוב שהציבור כולו נזקק לו.

פרשת הפנטהאוזים

ארבעה מעובדי משרד השיכון ועמידר קיבלו מדירות המשרד

מאת אליעזר לוין

פרשת דירות־הגג לפקידים מש־ רדת הממיכה, ככל שמרבים ללמוד את פרטיה. מבקר המדינה, שבדק פרטי מכירת מאות דירות בקרית־ שרת במסגרת מפעל החסכון לבנין, הסתפק בהערה קצרה שהשמרה כי ארבע דירות־הגג של 139 מ"ר נמכרו לאנשים שאינם זכאים להן — עובד בכיר של משרד השיכון, שני עובדי עמידר ואחיו של עובד בכיר במש־ רד השיכון. שיחות עם רוכשי הדי־ רות, שקיימתי השבוע, גילו פרטים חדשים ומעורים.

ב־1968 התחיל משרד השיכון, ב־ אמצעות קבלן פרטי, לבנות מאות דירות בקרית שרת — ארבעה רב־ קומות ובהם 120 דירות, וגם כעש־ רה בניינים בני ארבע קומות כל אחד. הדירות נועדו לאנשים שהיו ר־ שומים שנתיים לפחות במפעל החס־ כון לבנין, בהפקידם 4000 ל"י לפ־ חות. ביולי 1970, כאשר הבניינים ב־ קרית שרת עמדו לפני גמר, שלח משרד השיכון חוזר לאלפי חוסכים והציע להם לבחור דירה בין 11 שי־ כונים במקומות שונים הנמצאים ב־ בניה. מעטים גילו ענין בקרית שרת, ורק 130 ביקשו לרכוש שם דירה. בספטמבר 1971 שלח משרד השיכון חוזר שני באותו נושא לחוסכי ה־ מפעל.

דירה למזכיר ועד העובדים

בשני המקרים — ב־1970 וב־1971 — לא הציע משרד השיכון לחוסכים לרכוש שש מתוך שמונה דירות־ הגג (שתיים בכל רב־קומות) שב־ קרית שרת. דירות־גג נדירות בחו־ לון, וספק אם בכל העיר יש יותר משני היסודים מהן. מה גם, שב־ קרית שרת מדובר בדירות־גג משו־ פרות ביותר: סלון ענק, חדרים גדו־ לים, שתי מרפסות ענק (אחת מהן כוללת חלק ניכר מהגג), שירותים וגבור מדרגים, נוף נהדר, אויר נקי ומרחב פתוח.

ב־1970 נמכרה דירת־גג ברחוב שרת 9 אחת מהשש ששוריינו ולא הוצעו לחוסכים — למר אליהו חייק. הוא יליד עיראק, עלה לארץ ב־1951, רואה־חשבון בהשכלתו, מ־1961 עו־ בד בעמידר — החברה הממשלתית האחראית לאיכלוס הדירות בקרית שרת, ובמקומות אחרים. בעת רכישת הדירה, היה מר חייק מנהל ענף ה־ בקרה והחשבונאית בעמידר.

בשיחה עמי התהה אליהו חייק: נודע לי שיש דירות כאן — ובאתי. איך ידעתי? כל אחד במשרד ידע שיש דירות. טיפלתי בעמידר בהנהלת חשבונות, לא בשיכונים. עובדים בכי־ רים ידעו שיש כאן דירה. הם באו אלי ואמרו שאפשר לקנות כאן דירה. מר חייק אינו מבהיר לאילו עובדים בכירים נתכוון. משפחת חייק שילמה בעד דירת־הגג 60,000 ל"י, נכנסה לגור בה בסוף־1970. היא קנתה את הדירה בלי שחסכה במפעל החסכון לבנין. מר חייק הוא היום חוסר תמורת עמיגור, חברה אחות לעמידר.

בבנין סמוך, רחוב שרת 7, מכר משרד השיכון דירת־גג בשווי דומה למר מנשה יפתח, מזכיר הועד ה־ ארצי של עובדי עמידר. ההנהלה ב־ עמידר מעוניינת בשמירת יחסים תקינים עם הועד. לפני שנה־שנתיים היו סכסוכי עבודה קשים על רקע תביעות שכר והתנגדות העובדים להקמת עמיגור.

מר יפתח הוא נכה צה"ל. ב־1954 השתתף בפעולת תיפוי על פשיטה מעבר לגבול הסורי, נפגע ואיבד את עינו הימנית. הוא נהנה מזכויות נכה, ביניהן קבלת הלוואה של 10,000 ל"י ברבית של 5% למימון חלקי של הדירה שרכש בקרית שרת. הוא קנה את הדירה ב־60,000 ל"י באמצע 1970 ונכנס לדור בה בסוף אותה שנה.

מר יפתח חסך במפעל החסכון ל־ בנין, אולם פחות מתקופת המינימום של שנתיים. הוא סרב להשיב על שאלות נוספות והסתפק במשפט סת־ מי: אין לי מה להסתיר — לוא היי־ תי עובר עבירה הדאי היו מעמידים אותי על מקומי. מר יפתח סרב להצ־ טלם או להתיר לנו לצלם את דירת־ הגג שלו.

ברחוב שרת 1 נסתיימה לפני זמן מה בנייתו של רב־קומות נוסף. אחת משתי דירות הגג שלו נמכרה לאחיו של אמנון בר־לוי, הממונה על האיכ־ לוס במחוז תל־אביב של משרד ה־ שיכון, ועובד בצוותא עם מנהל המחוז, מר יהודה מרקוס. בר־לוי, האח, עדיין אינו גר בדירה, כי הבית אינו מאוכלס.

גירסות סותרות

אברהם סמו, המתואר בדו"ח מבקר המדינה כ„עובד בכיר של משרד השיכון" גר בדירת־הגג הרביעית, ברחוב שרת 11. מפיו ומפי רעייתו שמעתי סיפור שפרטיו סות־ רים זה את זה. ברור כי מר סמו היה הרוח החיה ברכישת הדירה: לדבריו, הוא מתווך במשרד, „היה שלם עם כל המסמכים בנושא". או־ לם את הבקשה לרכישת הדירה הגי־ שה אשתו. מדוע? מסביר הבעל: היות ואני איש משרד השיכון — שור למיכהל במתן — לא רציתי לעסוק בענין, ולכן אשתי היא ש־ ביקשה. לגבי סמו גירסה שונה: „גרנו בקומה רביעית בבתים היה קשה לי לעלות במדרגות רבות, מפני סי־ בות בריאות. שלחתי מכתב למשרד השיכון, הסברתי את מצבי וביקשתי דירה. בעלי אפילו לא ידע על המכ־ תב. לאחר שבעה חדשים קיבלתי תשובה שמוכנים למכור לי כאן די־ רה" (כמה אנשים נוספים בארץ יכולים לספר על מידה ההתחשבות ב־ דיבה כזו מצד משרד ממשלתי?).

אברהם סמו אמר כי „ידעתי על הדירה הזו — אנו, עובדי המחוז (מחוז תל־אביב אחראי גם על הבניה בחולון) עושים סיורים באתרי בניה, היינו גם כאן. היינו חוסכים במפעל החסכון לבנין מ־1969. קיבלנו את ה־ דירה בינואר 1972".

אולם הגב' סמו אמרה, כי את המכתב למשרד השיכון שלחה ב־ 1969, וכי על הנכונות למכור לה את הדירה הודיעו לה לאחר שבעה חודשים.

לדברי אברהם סמו „דיברתי עם יהודה מרקוס והוא אמר שאין הצדקה לעשות קשיים לעובד מדינה יותר מאשר לאזרחים אחרים". הוא ושני הדיירים האחרים בדירות הגג — שערכן כיום 150 אלף ל"י, לפי אומדן זהיר — משלים את הנימוק הבא להצדקת הרכישה: ב־1970 היתה קרית שרת אזור ביזה, הלא רצו לגור בו. לכן מכרו את הדירות לכל דכפין.

משרד השיכון מכיר ב„פגם"

טענה זו אינה עומדת במבחן ה־ עובדות, משתי סיבות:

* ב־1970 וב־1971 נאמר לכל חוסך במפעל החסכון לבנין כי עליו לבחור אחד מתוך 11 שיכונים במ־ קומות שונים. בכמה שיכונים (כגון רמת־אביב או רמת־השיא) היה ה־ ביקוש גדול מההיצע, והחוסכים נד־ חו. משרד השיכון לא הודיע להם כי בשיכונים אחרים, למשל בקרית שרת, יש שיכון אלטרנטיבי, אלא הפנה דירות אלו לשוק הפתוח, ל־ מבצעי „לעולי", „לצעירי". עבירות (13 כמה ה־130 הדירות נמכרו לעובדים).
* ארבע דירות־הגג — שתיים לפקידי משרד השיכון ושתיים לפקידי עמידר — כלל לא הוצעו לחוסכי מפעל החסכון לבנין. הן נשמרו ב־ שביל הפקידים.

בתגובתו לפרשה זו הסתפק משרד השיכון במשפט לאקוני. לפיו הוא „מכיר בכך שהיה פגם בצורת המכירה של הדירות ובקביעת המועמדים לר־ כישתן". כפי שנודע לי, לא נקט משרד השיכון ואין בדעתו לנקוט בכל צעדים משמעתיים או אחרים כלפי שני עובדיו שרכשו דירות שלא הגיעו להם, או כלפי העובדים הבכי־ רים במשרד שאיפשרו את מכירת ארבע הדירות. האחריות למכירת הדירות נופלת על מנהל מחוז ה־ מרכז, מר יהודה מרקוס, על חברי ועדת האיכלוס האזורית (מר מרקוס הוא היו"ר שלה) ועל ראש אגף ה־ איכלוס במשרד השיכון (כיום מנכ"ל חברת עמיגור והממונה הישיר על מר אליהו חייק) מר משה לנדאו.

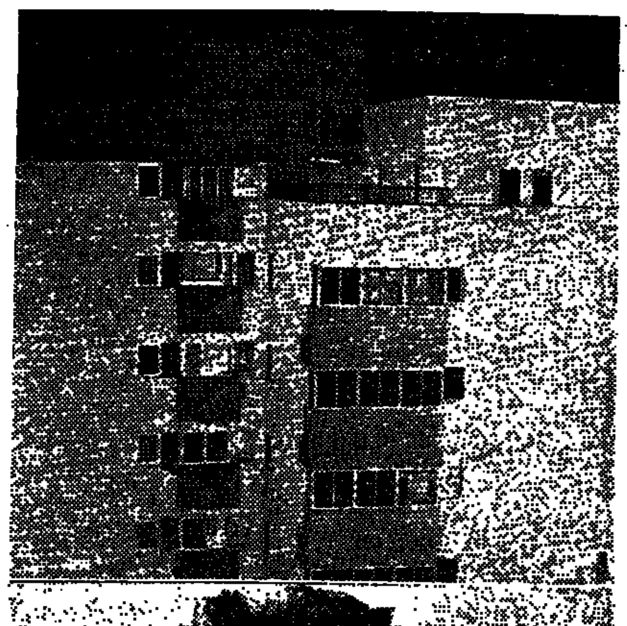

בית הקומות ברחוב שרת שם נמצאת דירת הגג של אליהו חייק (למטה).

מחסום אמנותי בכיכר ביאליק

אנדרטה נוספת בתל־אביב מעוררת מחלוקת

מאת יהודית וינקלר

...ים ההלכה עירית תל אביב לשמור ולכפה את הכיכר בחזית ...ן הישן שלה ברחוב ביאליק, ...שמסריה הפתקו לכיכר מל־ ...שראל. הבית הצעתיק, בעל סגנון ...ה המאפיין את ראשית ימי ה־ ...נצטה בחואן פירוני רב ענין, ...ן הסביבה מהדלה האוכלוסין ...ה בככבונת.

...צות היום ניכרת עדיין הבוצת האנעים ומשתכשכים ברחוב בי־ ...ן כעורק מעבר מרחוב אלנבי ...ה ברחוב אילסון הסמוך ל־ ...נמצאים משרדי אגף הפיקוח ...רד הרחוב מצוים משרדיהן של חברות עדינויות. אך בשר־ האזור רדים.

יהודי של דה"י ביאליק

...פעם בפעם הדלקים האורות ב־ ...בניה ביאליק המשמש אכסניה ...ולה שבכבוכן יצירות נשים ב־ ...ה התרבות האמנות ופעלתנותן ...ואי הבוה. בית ביאליק על ספ־ ...כ כושך ביום תלמידים וסטו־ ...ים. סמוך לו מצוי מבנה המיועד ...פריה מוסיקלית עירונית. ...כיכר הקטנה בחזית בנין העיריה ...י כתלין בקופלים פרקים מתול־

זוה תל אביב מימי דיזנגוף, יוצרת הלל המצביך רגש ליהוד הארכיטק־ טוני של הביה, על כניסתו הברשיבה והפלה המדרגות כיפני עבריו. בעיד בה הולכים ונבחדים שרידי תל אביב הקטנה ונבחקים בשיני הזמן וה־ עזובה, ניתן להתבשם מתחושת ה־ יביב ההם בכיל ברחוב ביאליק. ההזבה לפרוזדור צר שבקצהו נפ־ תח הלל לכיכר קטנה, התואמת ל־ הפליא את המבנה המעוגל של בית העיריה הישן.

איננו יודעת כמה וצדות בנין ערים דנו בתכנית הבית, כמה אחרי בניה ניתנו לו אז האם מאיר דיזנגוף נאלץ להכבית לסיעות ולאישים דאז תבחרה להסכמתם לבנותו. אך גם בסבב לאחור וגם בהשואה לנעשה היום בתחום הבניה בעיר, בית ה־ עיריה ברחוב ביאליק על הכיכר שבחזיתו, משרה הרגשת הרמוניה ושלכות הכבונית, מעין מלאכה כבעזהה בוראת כבוד ע"י אנשים בשביל אנשים, במימים שתאמו את שיעור קומתם וטעם הייהם.

לפני כשלוש שנים הציע הצייר התל־אביבי הותיק נחום גוטמן, ה־ מלוה ביצירותיו את תולדות העיר מראשיתה, להציב בכיכר הקטנה פסיפס על שלושה לוחות במרכזה של בריכת מים בטבור הכיכר. ועדה בהשתתפות מהנדס העיר, ד"ר כדו־ רי ז"ל, כי שהיה מנהל המוזיאונים העירוניים, הארכיטקט כרון והצייר גוטמן, אישרה את התכניה.

ההזמנה שהתבגו באיטליה

ד"ר כדורי נסע לעיר רוונה באי־ טליה וחתם בשם עיריה תל אביב חוזה עם „גרופו מוזאיקיסטי" כהד־ אקדמיה לאמנויות, להכין את לוחות הפסיפס על פי ציוריו של נחום גוט־ מן, תמורת כ־220 אלף לירות, בטכ־ ניקה הידועה כ„טכניקת רוונה", מאבני זכוכית.

עוד נקבע בחוזה כי עם סיום הכ־ נת הפסיפס ברוונה, יבוא לארץ מומחה איטלקי בהתקנתו תמורת שכר יומי של 10 אלף לירות איטלקיות, מחציתו בכסף ישראלי מחציתו ב־ מטבע איטלקי.

לאחרונה, הושלמה יציקת שלושת הלוחות ובריכת המים, עליהם אמור המומחה האיטלקי להדביק את ה־ פסיפס. אחרי עיכובים בשליחת ה־ פסיפס מאיטליה לישראל, נמסר ל־ עיריה כי המשטן כבר נמצא בדרכו לארץ ובקרוב יחול בשלב הסיום של עבודות שיפוץ הכיכר. אולם דווקא עתה, כאשר נראה כי התכנית עומדת בפני התגשמותה, התעוררה בעיה חשה: הלוחות אותם מתכוו־ נים לצפות בפסיפס, מתנשאים ל־ גובה עד 3 מטר והמבט מרחוב ביאליק מסתירים את הכניסה ואת קומת הקרקע של בית העיריה ה־ ישן. הלוחות פוגמים במראה הכללי של הכיכר והמבנה.

איננו ברור מתל אביב העלה סוגיה זו בפני ראש העיריה וזה השיב באמצעות מזכירו צבי אבי גיא כי: „...החששות שהעלית במכתבך לגבי מיקומם של לוחות הפסיפס בחזית המוזיאון לתולדות תל אביב יפו הו־ עלו לאחרונה גם בבירור אצל ראש העיריה. נתברר, כי אין אפשרות מ־ עשית להעתיק את לוחות הפסיפס ממקומם".

דעת הצייר גוטמן

פניתי לצייר נחום גוטמן לשמוע את דעתו בענין, במיוחד משום ש־ מר גוטמן ידוע לא רק כצייר אלא כאדם הקשור קשר נפשי עז לתל אביב מראשיתה ומנציח אותה בשלל יצירותיו שנים רבות. לא תמיד ספר חלקו בהצבת יצירות בעלות אופי מונומנטלי להנצחת תולדות העיר. פסיפס הענק שתכנן הציב בכניסה רחבת הידיים של בנין מגדל שלום, נחסם ע"י מלון המגדל וכלוא עתה באולם המתנה צר הערך, נסתר מ־ עיני רבים להם יועד.

מר גוטמן סבור, כי אין לדון את כיכר העיריה על פי לוחות הבטון המוזדקרות עתה מתוך הבריכה, לפני שיצופו בפסיפס. אמנם הוא מודע לכך כי הלוחות מסתירים חלק מה־ בנין, אך לדעתו הקישוט האמנותי יתרום לשיפור הכיכר ויופיה, כאשר האזור כולו ייהפך על פי התכניה למרכז תרבות בעל אופי מיוחד, ש־ ...

הכשטה העליון של הבריכה בקו־ טר־35 מטר יצופה בציורי פסיפס המתארים אירועים היסטוריים עד הקמת המדינה ואילו שלושת הלוחות יצופו בפסיפס המתאר את הבאת ארזי הלבנון לבית המקדש, סיפורו של יונה הנביא וראשיתה של תל אביב.

מר גוטמן טען, שלא על מנת לקבל פרס, וכל רצונו לראות את יצירתו מוצבת בכיכר המסמלת את חבלי לידתה של תל־אביב. עם זאת, לא מאוחר עדיין לחזור ולשאול אם ע"י הסתרת המראה של בית העיריה והסימת הכיכר הקטנה בלוחות ה־ פסיפס תושג המטרה העיקרית — טי־ פוח ושימור אתר היסטורי, מהמעטים והבודדים שפרנסי העיר שמו לבם אליהם.

האנדרטה של נחום גוטמן בכיכר ביאליק.

ירושלים — שכונות סביב לה

ועדת גפני שמונתה על־ידי רה"מ עומדת להגיש את מסקנותיה

מאת גדעון אלון

עירית ירושלים כורעת תחת עו־ מס ההוצאות הניכרות הנובעות מ־ הקמתן של שש שכונות חדשות ס־ ביב הבירה. בתים לבנים ורבי־ קומות צצים כפטריות אחר הגשם מכל עבריה של ירושלים בסבבת צפופה: גבעת שפירא (הגבעה הצר־ פתית), סנהדריה המורחבת, גילה, ארמון הנציב, נוה יעקב ורמות.

כי נושא בהוצאות הניכרות האם עירית ירושלים מסוגלת בכוחות עצ־ מה להרים נטל כבד זה?

ראש עירית ירושלים מר טדי קו־ לק טען בזמנו, ובצדק, שהממשלה אשר החליטה לפני כחמש שנים על הקמת השכונות החדשות סביב ה־ בירה, במגמה ליצור רציפות של ישוב יהודי, אינה מקנה די משאבים לפיתוח השכונות. הממשלה גם לא מינתה גוף כלשהו שירכז בידיו את כל התקציבים והטיפול בבעיות ה־ אורבניות של ירושלים. היא פיצלה את הנושאים בין כל המשרדים ה־ ממשלתיים הנוגעים בדבר, ואלה פועלים ללא כל תיאום. כל משרד פועל על פי צרכיו והגיונו ה־ צר. התעוררו סוגיות כמו מי צריך לבנות בתי־ספר? מי צריך להכשיר כבישי גישה? מי צריך לדאוג לתח־ בורה ציבורית בשכונות החדשות?

בפני שוקת שבורה

עירית ירושלים טענה, כי היא מו־ כנה ליטול על עצמה את האחריות לכל הנושאים האלה, אם יועמדו לר־ שותה התקציבים המתאימים. אמר טדי קולק: „בעת הויכוח עם מש־ רד החינוך על הקמת בתי־ספר ב־ שכונות החדשות, הוכחנו כי אנו מ־ סוגלים לעשות זאת טוב מהם ומ־ משרד השיכון, אם רק מעמידים לרשותנו את הכסף הדרוש".

אולם לא הועברו די אמצעים לר־ שות עירית ירושלים והיא ניצבה בפני שוקת שבורה. הסביר טדי קולק: „איננו יכולים להבטיח שנפ־ תור בעיות שיכון אם הדבר לא מובטח לנו על־ידי הממשלה. ראש עירית ירושלים טען, כי הוא נתון בין הפטיש לסדן. העיריה רק מתב־ וננת את השכונות האילו כשמשרדים אחרים מופקדים על ביצוע העבו־ דות. הוא גם הבך בהקמת משרד לעניינים אורבנים שירכז בידיו את כל בעיות האיכלוס בשכונות החד־ שות.

בצר לו פנה מר קולק לשר השיכון מר זאב שרף וביקש שמשרדו יתו־ מוך בהוצאות הניכרות. אולם מש־ רד השיכון טען שתפקידו מצטמצם בבניית הדירות ואילו הדאגה להק־ מת מוסדות חינוך, טלפונים ציבו־ ריים, תחבורה, וכבישים, מוטלת על העיריה ומשרדים אחרים.

באחרונה התעוררה גם בעיית מי־ מון סלילתם של שלושה כבישים שיחברו את השכונות החדשות עם מרכז העיר, דבר הכרוך בהוצאה של כ־37 מיליון ל"י, אם לקחת בחשבון גם את הוצאות ההשתתיה הניכרות (ביוב, חשמל, טלפון).

אולם כמו במקרים קודמים כשעי־ רית ירושלים ומשרד השיכון הת־ נצחו מי ישא בהוצאות הוחלט לפנות גם במקרה זה אל ראש הממשלה הגב' גולדה מאיר כדי שתכריע.

כך עשה טדי קולק לפני חודשים ספורים כשנוצר בלשכתה של ראש הממשלה עם שר השיכון מר זאב שרף, שר האוצר מר פנחס ספיר ו־ שר התחבורה מר שמעון פרס. הם דנו בסוגיה כיצד להתגבר על הוצ־ אות הפיתוח והתשתית הניכרות של ירושלים. ראש עירית ירושלים הז־ כיר, כי הקמת השכונות החדשות מחייבת סלילת כבישים הפיתוח כרי־ בו העיר הירושן שאינו מסוגל לע־ מוד בעומס המכוניות של התנועה הזורמת מן השכונות המרוחקות. הוא טען שאם הממשלה קיבלה מ־ תוך שיקולים פוליטיים, החלטה על הקמת שכונות חדשות סביב הבי־ רה, כדי למנוע את ביתורה, עליה לשאת בהוצאות הכרוכות בכך, וה־ מתאכמות בכ־100 מיליון ל"י.

קולק מאיים

ראש הממשלה החליטה להקים ועדה בראשה הממונה על התק־ ציבים במשרד האוצר מר ארנון גפ־ ני, בה חברים גזבר עירית ירוש־ לים מר יוסף עוזסטי, נציגי מש־ רדי התחבורה, המסחר והתעשיה. הועדה נפגשה עם כל הגורמים ה־ נוגעים בדבר, גיבשה מסקנות וניס־ חה טיוטה ראשונה של המלצותיה שיוגשו בימים הקרובים לראש ה־ ממשלה.

נודע כי עירית ירושלים ומשרד האוצר מבקשים לזרז את הועדה ש־ תסיים את עבודתה בהקדם, כדי ש־ לא להיכנס לקלחת הבחירות. ראש עירית ירושלים טען לפני חודש ימים בראיון שקיימתי איתו: „אני מחכה להמלצות ועדת גפני. נראה מה יהיו המסקנות ואם יקבלו או־ תן. אם לא ייענו לתביעותינו לא אוכל להמשיך בתפקידי".

התנאי של קולק

טדי קולק מתנה את המשך הת־ ייצבותו בראש רשימת המערך ב־ בחירות המוניציפליות בהיענות ה־ ממשלה לתביעתו. איננו יודע אם מעין אולטימטום זה ישפיע על שי־ קולי הועדה ו/או ראש הממשלה ושר האוצר. אולם קולק חוזר ומד־ גיש בהדגשה רבה של צדק: „עירית ירושלים איננה יכולה לעמוד בהוצ־ אות הפיתוח וההשתתיה בכוחות עצמה, אנו בונים בקצב ההקצבות שיש לנו. בגלל מחסור בכסף אנו מתקדמים לאט בסלילת כבישים וב־ בניה".

יחד עם זאת אין להתעלם מה־ עובדה שבאחרונה חלה רגיעה ותפ־ נית מסוימת בגישתו של ראש עי־ רית ירושלים. בעבר נהג להאשים את הממשלה שאינה נותנת עדיפות לירושלים לעומת ערים אחרות, ול־ אחר מכן כשחזר על המוחים — לדבריו — וביקש משאבים לכיסוי הוצאות. לא נענו לו. אפשר שהגיע למסקנה שבדרכים שקטות ובצורות מקובלות ניתן להשיג יותר.

בכל מקום ברי שעל הממשלה לתת יד ומכוון לעירית ירושלים כדי לסייע בפתרון בעיות הבניה, האיכ־ לוס והכבישים בשכונות החדשות ש־ נבנו סביב הבירה, והאמורות לאכ־ לס 100 אלף נפש ב־26 אלף יחידות דיור.

גזור לפי הקו המרוסק, קפל לפי הקו הפנימי, הדבק ושלח ללא בול ומעטפה.

דמי הדואר שולמו ע"י המוען סניף הדואר הראשי ביתי אלנבי תל־אביב, אישור 6205.

לכבוד
הארץ
מחי ההפצה והמנויים
ת.ד. 233
תל־אביב — 61000

קפל פנימה

שם פרטי ____ שם משפחה ____

הכתובת ____ טלפון מס' ____

נא לשלוח לי את פרטי ההסדר. סמן ב־x במשבצת המתאימה:

☐ עובדי מדינה — יה"ב
☐ עובדי משרד הבטחון על כל שלוחותיו
☐ צבא קבע — מתי"ש
☐ עצמאי או שכיר במקום עבודה כלשהו
☐ סטודנט ☐ זוגות נישאים

קפל פנימה

הערה: תגזירים מהודקים בסיכות או תגזירים בלתי דבוקים או פתוחים מכל צד שהוא של התגזיר — לא יגיעו לתעודתם באמצעות דאר ישראל.

مكان الأصل

مكبر من الأصل

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י לשורה. יום ו׳: 1.20 לשורה

בעל טנדר

אחראי מסור ומהימן (לשעבר מרכז קניות) מעוניין להתקשר למפעל או מוסד וכד׳.
בהצעות רציניות להתקשר טלפון 39795.

למשרד הנדסי בת״א

דרוש/ה

שרטט/ת קונסטרוקציות

עם נסיון של 4 שנים לפחות
נא להתקשר 265822 265109 ת״א

מפעל גדול ברמת־גן

מחפש

מכונאי אחראי

לתפקיד: אחראי לאחזקה ופיתוח מכונות אריזה אוטומטיות במחלקה גדולה.

הכישורים הדרושים: בוגר בי״ס מקצועי, בעל נסיון של 5 שנים לפחות, ידיעות בחשמל.

תנאים מצויינים למועמד המתאים.

נא לפנות בכתב־יד ל־ת.ד. 224 רמת־גן

לחנות „רים" בירושלים

דרושה

פקידת מכירות

אינטליגנטית, בעלת יכולת שכנוע, ליום עבודה מפוצל.

נא לפנות לחנות „רים", רח׳ שלומציון המלכה 18, ירושלים, טלפון 221949.

למרכז קהילתי בירושלים

דרושים

מדריכים חברתיים

הכישורים הדרושים:
נסיון בעבודה והכשרה ציונית עם נוער

★

על המעוניינים לפנות עד לתאריך 25.5.73 למרכז הקהילתי ע״ש פ. לאון, ת.ד. 4373 — ירושלים.

למוסד כספי בירושלים

דרוש גובה

רצוי בעל נסיון

★

לפנות בכתב־יד אל: ת.ד. 52 ירושלים
עבור „גובה".

לעבודה מלאת ענין

דרושים

בוגרי אוניברסיטה

במגמות:

גיאולוגיה וגאוגרפיה

* העבודה בת״א.
* רצויים בוגרי קורס קצינים בצה״ל.
* תנאים ע״פ כישורי המועמד.

לקביעת ראיון אישי להתקשר לת״א טל. 263550.

להוצאת ספרים מ. מזרחי

דרוש

מנהל חשבונות

בעל נסיון

בא לפנות בין השעות 9 — 16
למשרד ברחוב י. ל. פרץ 19 תל־אביב

מוסד ציבורי בירושלים
מחפש באופן דחוף

א) צעיר מוכשר ונמרץ
לריכוז ולניהול
עבודה עם נוער שולי במשרה מלאה.

ב) מדריכים
המוכנים להקדיש מרצם וזמנם לעבודה עם נוער שולי.
במשרות מלאות חלקיות.
העבודה במועדים ובזמנים בלתי שגרתיים.
למועמדים המתאימים — תנאים מצויינים.
רק בקשותיהם של בעלי כישורים ונסיון ילקחו בחשבון. תחילת העבודה — מיד.
המעוניינים יגישו מועמדותם בצירוף קורות חיים וציון נסיונם בעבודה לת. ד. 3414 עבור מס׳ 1 ירושלים.

רוטופלס בע״מ

תעשיית מוצרי פלסטיקה
ירושלים אזור התעשיה תלפיות ת.ד. 10285
טל: 02-64461, 02-33255

דרושים:

1. **אחראי משמרת**
עם רקע טכני הצוי במסגרות.
2. **מסגרים מעולים**
3. **עובדים לעבודות גמר של מוצרים פלסטיים**
הכשרה תנתן במפעל

תנאים טובים למועמדים המתאימים
סודיות מובטחת

לחברה בינלאומית גדולה בירושלים

דרושה מזכירה

הכישורים הדרושים:

1. שליטה בשפה העברית, בתוספת השפה האנגלית או צרפתית, בכלל הדפסה במכונת כתיבה בשתי השפות.
2. בעלת נסיון בעבודה משרדית ומגע עם עובדים.

תנאים טובים למועמדת המתאימה

נא לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים ונסיון בעבודה לת.ד. 10146, ירושלים

סברינה מפעלי טקסטיל בע״מ

דרושים

גזרנים

רצוי נסיון בגזירה לבגדי נשים.

תנאים טובים עם סיכויי התקדמות.
העבודה בבני ברק.

נא לפנות למנהל כח־אדם במפעל — דרך הנביא 9 בני ברק כל יום בין השעות 8.00 — 17.00 (אוטובוסים: 51, 54, 64, 68) או להתקשר לטל: 781265 / 791132.

סודיות מובטחת!

המרכז הקהילתי ע״ש פוברנץ — שכ׳ שמואל הנביא ירושלים
מכרז פומבי מס׳ 1/73

מזכירה

תאור התפקיד: ניהול עצמאי של משרד המרכז, ביצוע עבודות כתבנות, תיוק, גביית כספים, תפקידי מודיעין ומגע עם קהל.

הכישורים: נסיון בניהול עצמאי של משרד, ידיעה השפה העברית על בוריה, רצויה ידיעת שפה נוספת (אידיש, ערבית, אנגלית, רומנית), יכולת ניסוח מכתבים, בעלת גישה נאותה לאנשים.
התפקיד כרוך בעבודה במועדים ובזמנים בלתי שיגרתיים. דרגה ההתחלתית 24 נקודות לפי הדירוג המינהלי.

המעוניינים יגישו מועמדותם בכתב בצירוף קורות חיים והמלצות.
על ההצעות להגיע לת.ד. 3414 ירושלים.

לדירות גינדי בפתח תקוה

דרוש

איש מכירות בכיר

יועדף מועמד הגר בפתח תקוה

משכורת גבוהה — סודיות מובטחת

★

לראיון טלפון 905825 דירות גינדי רח׳ חיים כהן 28 פתח תקוה.

דרושים

מורים/ומדריכים

לפיסיקה — מתמטיקה
מכונאות רכב
מסגרות מיבנים

בעלי נתונים מתאימים יפנו להנהלת ביה״ס „אשל־הנשיא", ד.נ. הנגב, טלפון 3355—057.
קיימת אפשרות לקבלת דיור במקום.

לחברת בניה ארצית

העוסקת גם בתעשיות לבנין.

דרושים

1. מנהל כספים וחשבונות

2. מבקר פנימי

כלכלנים ו/או רואי חשבון, בעלי רמת כישורים גבוהה, מוזמנים להציע את מועמדותם בכתב יד, תוך פירוט תולדות חיים, הכשרה, נסיון בעבודה ותנאי שכר מבוקשים.

מקום העבודה בתל־אביב.

צוות ה. י. ל. לבניה והשקעות בע״מ, רח׳ מונטיפיורי 32 ת״א.
מיקוד: 65793.

למשרד לאדריכלות והנדסה

העוסק בתכנון בתי מלון ומבני ציבור

דרושים

* אדריכל בנין
* מהנדס קונסטרוקציות
* הנדסאי אדריכלות
* הנדסאי בנין
* מבנאי בנין אדריכלות וקונסטרוקציה בעלי נסיון.

תנאי שכר טובים

לפנות טלפון 447860 ת״א בשעות 8—18.

למפעל תעשייתי גדול באזור חיפה

דרושים

מנהלי חשבונות צעירים

בוגרי הפקולטה לראית חשבון

★

מועמדים מתאימים יפנו הצעותיהם לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 431 (מיקוד 31040)

למשרד גדול של רואי־חשבון

בתל-אביב

דרושים

בוחנים מרכזים

לרואי חשבון או בוגרים בראית חשבון, בעלי נסיון בבקורת, השואפים להרחיב את ידיעתם המקצועית ולשפר מעמדם, מוצעת בזה הזדמנות הולמת.

מועמדים יפנו בכתב־יד בציון פרטים על השכלתם ונסיונם הקודם לת.ד. 888 תל־אביב.

סודיות מובטחת

דרושים למפעל גדול בהקמה במרכז הארץ

* **מהנדסי חשמל** - לתכנון או לנהול בית מלאכה
* **מהנדס מיכשור** - לתכנון מערכות פקוד ובקרה
* **מהנדס צנרת** - לתכנון מערכות צנרת

נא לפנות לת.ד. 16284, ת״א עבור „מפעל גדול"

דרושה מזכירה

למשרד גרפיקאים

באיזור התעשיה בני ברק
המזכירה צריכה לשלוט בעברית ובאנגלית, כולל הדפסה.
שעות העבודה: 8.00—14.00
מועמדות מתאימות
מתבקשות לטלפן 03-785595

מברז - שילוב

שרות למשפחות עם קשיי הסתגלות בחיי אישות, יחסים בין משפחתיים וחברתיים

מבוקש עובד סוציאלי

בדרגה אקדמית בעבודה סוציאלית

עם נסיון של לפחות חמש שנים בטפול אינדיבידואלי וטפול במשפחה, עם נסיון בהדרכה וביחסי צבור.

חצי משרה, השכר בהתאם לכישורים ולנסיון.

התפקיד: ריכוז, הדרכה לצוות ויחסי צבור.

לפנות בכתב לידי שילוב ת.ד. 7123 ירושלים.

מנועי בית שמש בע״מ
מפעל מוטוריקות (מנועי סילון)

דרושים

* **טכנאי ייצור** — לתיכנון ובקרה אחר קידום פרוייקטים
* **פקיד טכני** — לבקורת ולדווח
* **שרטט טכני** — נסיון לפחות 3 שנים, רצוי ידע בתכנון

סודיות מובטחת

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות אל מנהל כח־אדם, מנועי בית שמש בע״מ ד.נ. האלה בית־שמש 99000, בצירוף קורות חיים בכתב יד.

למלון שלום ירושלים

דרושים

1. **פקידי קבלה**
2. **ראש משמרת קבלה, לילה**
3. **פקיד קבלה לילה**

לפנות למנהל כח אדם מלון שלום בימים א׳ — ו׳ בין השעות 08.00 — 16.00 טלפון 533131 ירושלים.

1500 לירות לחודש בכל מקום בארץ

באם יש לך השכלה תיכונית.
באם אתה שואף להגיע למעמד מקביל לאקדמאי תוכל להשתלב בענף מתפתח וחדיש במשכורת גבוהה מאד לאחר תקופה קצרה של הכשרה מתאימה.

שם: ______
גיל: ______
השכלה: ______
כתובת: ______

לקבלת פרטים גזור ושלח לת.ד. 28125 ת״א למס׳ 35

דרושות צעירות בכל הארץ

באם את בגיל 16—25
באם אין לך מקצוע והשכלה
תוכלי להרויח 800.— ל״י לחודש ויותר

לאחר שתרכשי מקצוע חדיש ומתקדם תוך שלושה חודשי הכשרה בזמנך הפנוי.

לקבלת פרטים גזרי ושלחי לת.ד. 28125 מס. 20 2

שם: ______
כתובת: ______
עיר: ______ גיל: ______

לחברת יבוא

דרושה פקידה מנוסה וזריזה

השולטת בכתבנות עברית עם ידיעות בעברית ו/או אנגלית.

שעות העבודה
08.00 — 16.00

נא לפנות בציון קורות חיים מפורטים לת.ד. 4868 חיפה 31040, עבור מס׳ 215.

נציבות שירות המדינה מודיעה כי

למשרד התיירות דרושות

מזכירות - כתבניות

בשפות עברית ואנגלית

● בדבר פרטים נא לפנות למשרד התיירות, רח׳ המלך ג׳ורג׳ 24 ירושלים. טל. 223361/251.

התחברה לכבלים והחוטי חשמל בישראל בע״מ
מפרץ חיפה

מחפשת

רואה חשבון צעיר

לתפקיד עוזר, מוכיר חשב החברה.
הכישורים הדרושים: התמצאות מיוחדת בחשבונאות מינהלית, בקרה ועיבוד נתונים במחשבים.
בא להתקשר טלפונית 04־726036 או לת.ד. 443 חיפה.

דרושים עובדים למתכת והרכבות

אחרי שרות צבאי, ללמוד מקצוע.
התקדמות בעבודה מובטחת
רצוי רשיון נהיגה

לפנות טל: 855992, 854695.

לצה״ל דרושים:

שרטטים טכניים וגרפיקאים

על המועמדים להיות בעלי נסיון בשרטוט טכני או בגרפיקה

העבודה באזור תל־אביב

תנאי השכר, בהתאם לכישורי המועמד

על המעונינים לפנות לד״צ 2704/ש׳ עבור „שרטט"

הועדה לאנרגיה אטומית
המרכז למחקר גרעיני
נחל־שורק

דרושים

הנדסאי אלקטרוניקה
— לעבודות פיתוח ואחזקה (למערכות מחקר)
— נסיון של שנתיים

הנדסאי / טכנאי כימיה
— הנדסאי מוסמך או בוגר בי״ס מקצועי מוכר
— רצוי בעל נסיון בעבודה כימית

נפח זכוכית
— בעל נסיון של 3 שנים לפחות בעבודות יצור ציוד ומיכשור מעבדתי מזכוכית

נגר מעולה
— בעל יכולת ונסיון ניהול צוות עובדים

מזכירות / פקידות
— יוצאות צבא השולטות היטב בשפה העברית (רצויה ידיעה באנגלית)
— בעלות נסיון בעבודה משרדית (כולל הדפסה)
— תושבות אשדוד, רחובות, ראשון לציון והסביבה

—◆—

על המעוניינים לפנות בכתב עם צירוף קורות חיים אל: המרכז למחקר גרעיני נחל שורק, דאר יבנה.

דרושים בערד
בעלי מקצוע למסגרות אלומיניום
לפנות
טל. 057־97267
057־97468
ת.ד. 95 ערד.

דרושות
עובדות יצור באלקטרוניקה
שעות העבודה
07.30—16.30

אולם ממוזג, עבודה נוחה ונקיה. לפנות בשעות העבודה למזכירות המפעל פילקו רדיו (ישראל) בע״מ רח׳ הצפירה 19, ת״א (ע״י התחנה המרכזית)

דרושה

מרכזנית

כולל עבודות משרדיות

שעות העבודה: 8.00 עד 16.00
נא לפנות טלפונית 3—252302, תל־אביב

מורה לביולוגיה

דרוש(ה)

לשנת הלימודים תשל״ד,
לכיתות ז׳ עד י״ב. תנאים טובים, עבודה בשוק מלא — צוות מורי ביולוגיה מנוסים.

בית החינוך המשותף לעמק החולה
כפר בלום, ד. נ. ג. ע.
טלפון: 067—41381
41382
41383
בשעות הערב: 40456 (דירת המנהל)

לצה״ל דרושים:

עורכים/מתרגמים לספרות מכנית

התכונות הדרושות:
— שליטה מעולה בשפה העברית
— נסיון קודם בעריכה (רצוי בעריכת ספרות טכנית)
— רצוי רקע טכני
— רצויה ידיעה טובה בשפה האנגלית ויכולת תרגום משפה זו.

העבודה באזור תל־אביב
תנאי השכר, בהתאם לכישורי המועמד
על המעוניינים, לפנות לד״צ 2704/ש׳ עבור „עורך"

משרד החינוך והתרבות
ריכוז הפיקוח על הוראת הגדנ״ע

לשנת הלימודים תשל״ד

דרושים מדריכים/ות

יוצאי צבא בדרגת קצינים/ות, סמלים/ות לעבודת הדרכה והוראה במקצוע הגדנ״ע בבתי־ספר על־יסודיים כלליים ודתיים בכל רחבי הארץ.

המשכורת: בהתאם להשכלה, לפי דרגת ההוראה.

תנאי עבודה: כנהוג לגבי כל עובדי ההוראה (חופשות, ספרות מקצועית, קצובת נסיעה ותשלום נוסף בעבור פעולות כגון: גיחות, מס שרות לאומי וכדומה).

שעות העבודה: 30 שעות בשבוע.
אפשרויות השתלמות בשטחי הוראה נוספים.
המועמדים שימצאו מתאימים יחויבו להשתתף בסמינר מכין בחודשים יולי—אוגוסט 1973.
המעוניינים בפרטים להרשמה יפנו אל משרדי הלשכות המחוזיות.
לשכת מחוז חיפה/צפון:
רח׳ אנילביץ 20 ג׳ חיפה, טלפון 521817
לשכת מחוז ת״א/מרכז:
בנין הדר דפנה, שד׳ שאול המלך תל־אביב, טלפון 254122, 254165
לשכת מחוז ירושלים/דרום:
רחוב הנביאים 80 ירושלים, טלפון 228010
סיום מועד ההרשמה ב־25.5.73.

MISHMAR

לחברת „משמר" סניף חיפה
דרוש

1. מפקח אזורי

* בעל נסיון בנהול צוות עובדים
* גיל 25—45
* בעל רכב
* בעל טלפון
* דוברי עברית וערבית

לפנות לת. ד. 1465 תל־אביב

2. שומרים

לאזור חיפה לעבודה בטחונית מעניינת

* יוצאי צבא
* גיל 21—45
* יודעי עברית על בוריה
* תנאים טובים

לפנות אישית לסניף חיפה, רחוב גורדון 1

למוסד מחקר בדרום

דרוש

צופה מטאורולוגיה

הכישורים הדרושים:
— השכלה תיכונית.
— נסיון של שנה לפחות כצופה.

למועמד המתאים מובטחים תנאי שכר טובים ועזרה בדיור

הפונים בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי לת.ד. 9001 באר־שבע מיקוד 84190 יוזמנו לראיון אישי.

כלכלן רואה־חשבון!

חברה גדולה בדרום הארץ מציעה לך תפקיד בכיר בעל אתגר בכפיפות ישירה למנכ״ל

כחשב

לארגון, קדום וניהול כל הכספים וההשקעות.
הכישורים הדרושים: נסיון של 3 שנים לפחות בתפקיד דומה במפעל תעשייתי.

שכר ותנאים טובים — למועמד המתאים.
בהצעות — נא לפנות בכתב יד אל:
המנהל האדמיניסטרטיבי, ת. ד. 420 באר־שבע
(עבור השב).

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות
המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י לשלה / יום ו׳: 1.20 לשלה

למפעל מבוסס בנס־ציונה
דרושים
1. **מבקר איכות**
2. **מחסנאי -**
עדיף יוצאי חיל־האויר
לפנות בכתב ת.ד. 178 מיקוד 70400, נס־ציונה.

לחברה מסחרית בחיפה
דרושים
1. **פקידה בעלת נסיון**
בהנהלת חשבונות והדפסה בעברית ובאנגלית
2. **עוזר למנהל עבודה**
בעל רקע טכני
הצעות נא לפנות לת.ד. 1509 חיפה

למפעל תעשיתי גדול במפרץ חיפה
דרושות
חניכות בפקידות
הכישורים הדרושים:
10 שנות לימוד, קורס לפקידות רצוי.
...ידבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד בצרוף ...ורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 99 חיפה, מיקוד 31000.

...תושבי באר־שבע, ...קרית־גת, אשקלון ...הסביבה
...מפעלנו בדרום דרושים:
...טכנאי/הנדסאי כימיה
...התפקיד מקצועי־ניהולי בתחום יצור חדש
...מנהל חשבונות בכיר
...אחראי לניהול מערכת החשבונאות במפעל
...מנהל אגף אחזקה
...מהנדס מכונות, רצוי נסיון בעבודות אחזקה במפעל
...חשמלאי. מסגר. מכונאי
...רצוי נסיון בתעשיה
...מפעילי מכונות משוכללות
...2—3 שנים בי״ס מקצועי;
...אפשרות השתלמות בחו״ל.
לפנות: ת.ד. 5043 אשקלון

דוד הרשקוביץ ושות׳ בע״מ
יועצים לארגון ויעול
נתבקשנו להמליץ עבור אחד מלקוחותינו על מועמדים מתאימים לתפקידים הבאים
1. **מחסנאי טכני**
בעל נסיון במכירה דובר אנגלית (איטלקית יתרון)
2. **פקידה כללית**
בעלת נסיון וידע בהנהלת חשבונות
תנאים טובים מובטחים למועמדים המתאימים. לפנות בכתב לת.ד. 132 פתח־תקוה.
סודיות מובטחת

מועצה מקומית ערד
מחלקת החינוך
לשנת הלימודים הקרובה דרושים אנשי חינוך והוראה במשרות הבאות:
גננות בעלי רשות יחובה.
גננת—מורה לילדים חרשים וקשי דיבור.
גננת ואחראי להתוכנת הנוער.
מורים למוסיקה בכלי נשיפה, כלי פריטה וחליליות.
מנהל החינוך המשלים ובית־הנוער.
סגן־מנהל לביה״ס המקיף השש־שנתי.
מורים לביה״ס המקיף במקצועות: מתמטיקה, פיסיקה—כימיה, ערבית, פקידות, תלמוד—פילוסופיה.
...מדים המבקשים לפנות בהקדם בכתב למחלקת ...חינוך במועצה המקומית ערד ולצרף אישורים על ...שכלה, ונסיון קודם.
...מועמדים שיתקבלו הנתן עזרה בהשגת דיור בערד.
מנחם קפלן
מנהל מחלקה החינוך.

במשרד להנהלת חשבונות בחיפה מעונין:
. מנהל חשבונות סוג 2
עם נסיון של שנתיים לפחות למשרה מלאה.
. מפעילות אוליבטי 1512
מכונות לעבודה
ב־8.00 — 14.00 או ב־14.00 — 20.00
להתקשר טלפונית 83716
תנאים טובים למועמדים המתאימים.

למושב עובדים חדש בדרום באזור החוף
דרושות משפחות צעירות
המעונינים יפנו בצרוף קורות חיים לת.ד. 37048 תל־אביב

א.א.ל. ישראל בע״מ
תעשיות אלקטרוניקה
דרושים
עובדי/ות ייצור באלקטרוניקה
לעבודה בהרכבות, הלחמות, חיוט, ליפוף בנית ממסרים וכיו״ב.
תנאי עבודה מרווחים ומודרניים. חסרי נסיון ירכשו מקצוע בתקופת הנסיון בשכר מלא.
תנאים טובים למועמדים המתאימים
נא לפנות בכתב, או טלפונית 782141, או 787131 אל מחלקת כח־אדם רח׳ מבצע קדש 48, בני־ברק.

לחברה מסחרית בתל-אביב
דרוש/ה
קופאי/ת
רצוי בעל/ת נסיון עד גיל 30
שעות העבודה 8.00 — 16.30
מועמדים יפנו לטלפון: 252104, ת״א

לפולגת — תעשיות צמר קרית־גת
דרושים:
1. **טכנאי ייצור**
בעל נסיון של כ־3 שנים
2. **טכנאי ייצור מתחיל**
למועמדים המתאימים מוצעת עבודה רב־גונית וסיכויי התקדמות.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 15 קרית־גת בציון אישי להנהלת המפעל.

מועצה מקומית ערד
מחלקת החינוך
דרוש מנהל לחינוך המשלים ולבית הנוער.
1. הדרגה: דירוג עובדי הוראה + גמול תפקיד.
2. תאור התפקיד: מנהל מוסד לחנוך משלים האחראי לציוד ולכל הפעולות החינוכיות במוסד; מרכז את צוות המדריכים ומכוונם בעבודה החינוכית היום יומית; משתף עצמו בפעולה חינוכית ישירה עם נוער במוסדו; העבודה בעיקרה בשעות אחה״צ והערב.
3. התכונות הדרושות: רמה של מורה או מדריך מוסמך, בעל נסיון בעבודה חינוכית או סוציאלית טפולית בקרב נוער. בעל ותק בעבודה זו במסגרות החנוך המשלים של שנה לפחות, בעל כושר הבעה בעל־פה ובכתב, המסוגל להדריך מדריכים ולעבוד עם נוער בגיל ההתבגרות.
על המועמדים לפנות בהקדם למחלקת החינוך במועצה המקומית, ולצרף אישורים על השכלה, ונסיון קודם.
למועמד שיתקבל תנתן עזרה בהשגת דיור בערד.
מנחם קפלן
מנהל מחלקת החינוך.

דרושה
פקידה
עם נסיון בעבודה אחרי שרות צבאי
רצוי ידע בהנהלת חשבונות
לקביעת ראיון להתקשר לטל. 54798.

„דן" אגודה שיתופית לתחבורה ציבורית בע״מ
דרושים
1) **מתכנן**
עם נסיון בתיכנות המסוגל לתכנן נושאים להרצה באופן עצמאי למחשבי I. B. M. 360/370
2) **מתכנת מעולה**
בעל נסיון במחשבי I. B. M. DOS 360/370
השולט בשפות ASSEMBLER COBOL R. T. G.
*
על המועמדים המתאימים לפנות לפרבר דוד משרדי „דן" שדרות שאול המלך 39 תל־אביב. [illegible] בין השעות 08.00 — 17.00.

למפעל חדש למעילים
דרושים
* **גזרני עור**
* **תופרים/ות**
* **חייטים**
תנאים מצויינים
נא לפנות לטל. 781161

מהנדס בנין
השכלה: הנדסה ומנהל עסקים
נסיון: הנדסי ומנהלי
גיל: 36
מעונין בהצעות לניהול חברה קבלנית או תעשייתית/מסחרית בענף הבנין או בתעשיות אחרות
אזור העבודה: אזור המרכז או ירושלים
נא לפנות: ת.ד. 2045 ירושלים לכסי׳ 877

דרושים בירושלים
1) מנהל חשבונות.
2) מחסנאי לחלקי חילוף.
לפנות: „אוטורוף" בע״מ, דוד המלך 8, ירושלים, טלפון 221588—02.

„דן", אגודה שיתופית לתחבורה ציבורית בע״מ
דרושים נהגים
דרושים נהגים בעלי רשיון משא אשר יוכשרו על ידנו להנהגה באוטובוס.
פרטים והרשמה במשרדי „דן", בנין הדר־דפנה שדרות שאול המלך 39 תל־אביב, קומה 8 (חדר 814) בשעות לפני הצהריים.

האם אתה
מנהל חשבונות
צעיר ודינמי?
חברה תעשייתית מתפתחת
מחפשת
עוזר למנהל חשבונות ראשי
תנאים טובים לאדם המתאים
רצוי נסיון בהנהלת־חשבונות בתעשייה וממוכן
נא לפנות בכתב אל ת.ד. 29147 ת״א עבור „מנהל חשבונות צעיר"

מוסד ציבורי
מבקש **מזכיר/ה**
הכישורים הדרושים:
* נסיון של 3 שנים לפחות בעבודת מזכירות וניהולה.
* הדפסה בעברית וידיעה סבירה של השפה האנגלית.
• מועמדים מתאימים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 7170 ירושלים.

לרגל הרחבת השיווק בחברתנו
דרושים:
1. **מקדם מכירות - עם נסיון**
2. **עוזר למחסנאי**
3. **פקידה - מזכירה**
לפנות: שטראוס שיווק בע״מ, תוצרת הארץ 13, ת״א (ליד גיבורי ישראל 118).

קליל
דרוש
מנהל משמרת
* רשיון בחשמלאות הכרחי
* העבודה במשמרות
* השכר על בסיס חודשי
תנאי השכר ייקבעו לפי כישורי המועמד
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון למנהל כח אדם.
תעשיות מתכת אלומיניום בע״מ
קורדני ב׳. ת.ד. 1682, חיפה

למשרד מ. מורצקי — י. רוזן מהנדסי בנין בע״מ
דרושים
שרטטים/ות בנין
עם נסיון
להתקשר לטלפון: 256575, 257935, ת״א
— סודיות מובטחת —

למשרד רואי חשבון
דרושה מזכירה
עם נסיון
רצוי נסיון קודם במשרד רואי חשבון
לפנות טל. 240996.

דרושה
בחורה רצינית
לנהול קופה ולעבודות משרדיות.
ידיעת שפות נוספות לעברית הכרחית.
נא לפנות לחב׳ כנורי בע״מ
רח׳ פרץ 4 ת״א, טל: 624193—621984

למשרד מהנדסים
דרושה
מזכירה לניהול המשרד
בעלת ידיעה בשפה האנגלית, ושליטה בהדפסה עברית.
שעות העבודה 7.30—15.30
טלפון בשעות היום 444472, 440531

לבגד עור (1968) בע״מ
דרושות בחורות
לבוטיק החדש בחיפה
בעלות נסיון השולטות באנגלית ו/או צרפתית
יפנו בכתב למחלקת כח אדם
ת. ד. 16, מגדל־העמק.

לחברת יבוא
דרוש
איש צעיר ומוכשר
אחרי צבא, לעבודות שונות
נא לפנות לחב׳ כנורי בע״מ
רח׳ פרץ 4, ת״א, טל: 624193—621984

למוסד ממלכתי בתל־אביב
דרושה
פקידה ראשית
הכישורים הדרושים:
* נסיון בניהול משרד.
* ידיעה בהדפסת עברית, רצוי אנגלית.
* משוחררת צה״ל רצוי פקידה ראשית (דרגת סמל־רס״ל).
התפקיד כרוך בעבודה מעבר לשעות המקובלות.
תנאים טובים!
לפנות לת.ד. 33190, תל־אביב.

למשרד אדריכלים ש. מגדל—ג. קרמפ
דרושים בירושלים
1. אדריכל.
2. טכנאי/ת מנוסה.
להתקשר לטלפון 34704—02.

למפעל מתכת במפרץ חיפה
דרוש
טכנאי ייצור
לעבודה בשיפור שיטות חישובי נורמות ופרמיות
בעלי נסיון של שנתיים לפחות יפנו בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 44519 חיפה, עבור מס׳ 17. מיקוד 31040.
— סודיות מובטחת —

לחברה גדולה בדרום הארץ
דרוש כלכלן
בעל נסיון של 3 שנים בתכנון כלכלי במפעל תעשייתי.
* * *
בהצעות, נא לפנות בכתב־יד אל: המנהל האדמיניסטרטיבי, ת. ד. 420, באר־שבע.

למפעל תעשייתי בשטח המתכת
דרוש
מהנדס מפעל
העבודה כוללת אחריות על אחזקה, פיתוח והקמה.
הדרישות:
* בוגר הטכניון במגמה חשמל
* 3—5 שנות נסיון בעבודה במפעל תעשייתי
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 44519 חיפה, עבור מס׳ 16. מיקוד 31040

למוסד ציבורי בשרון
דרוש
מנהל חשבונות
הכישורים: סוג ג׳ בהנהלת חשבונות
נסיון קודם בעבודה עצמאית 3 שנים לפחות. הדרגה לפי סולם הדירוג האחיד, תקבע בהתאם לכישורים.
בהצעות תוך פירוט קורות חיים ודרישות שכר נא לפנות עד 30.5.73 לת. ד. 33157 ת״א עבור מס׳ 696.
סודיות מובטחת

דרושים
1. **מהנדס מכונות**
בעל נסיון של 5 שנים בתעשית מתכת. רצוי בעל נסיון ביציקות חול.
ידיעת השפה הצרפתית — יתרון.
2. **מזכירה**
בעלת נסיון בניהול מזכירות מפעל, בקיאה בנוהלי עבודה משרדית.
הדפסה בשפות עברית, אנגלית וצרפתית — הכרחית.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 44519 חיפה, עבור מס׳ 15. מיקוד 31040

למוסד ציבורי בת״א
דרוש קניין
לתפקיד פקוח ומעקב על ביצוע הזמנות
הכישורים: כושר ניהול משא ומתן עם ספקים, ידיעה בהנהלת חשבונות רצוי בוגר קורס קניות.
הדרגה תיקבע בהתאם לכישורים
בהצעות תוך פרוט מקומות עבודה קודמים ודרישות שכר נא לפנות עד 25.5.73 לת.ד. 33157 ת״א עבור מס. 697.
סודיות מובטחת

אלגים בע״מ
דרוש
מהנדס אלקטרוניקה
בעל נסיון מעשי של 3 שנים בתכנון ופתוח של רכיבים ומערכות בתדירות גבוהה (מתג״ם עד מיקרוגלים).
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב אל מנהל כח אדם.
— סודיות מובטחת —

לחברת יקיר פריד בע״מ
סניף תל אביב
דרושים
אנשי מכירות
בעלי נסיון (רכב הכרחי)
לפנות רח׳ דיזנגוף 223, טלפון 241082.

דרושה
בחורה אחראית
לניהול משק בית
רצוי עם לינה
להתקשר לטלפון 755762
בשעות הערב

לעבודה בבנק גדול
דרושות
נקבניות I.B.M.
בעלות נסיון
העבודה במשמרות
המעוניינות מתבקשות לפנות טלפונית ת״א 55288 ולבקש את מר צור.

דרושה אשה
שתארח חברה לאשה מבוגרת
דוברת עברית אנגלית ורוסית
לשעות הערב והלילה (עם לינה)
לפנות בכתב לת.ד. 33181 תל־אביב

דרוש
כלכלן-חקלאי
לתפקיד במחלקת ייצוא גדולה של מפעל תעשייתי
דרישות התפקיד:
רכוז הליכי ייצוא, תמחיר, הזמנות ואספקה
הכישורים: בעל תואר אקדמאי בכלכלה חקלאית ו/או במינהל עסקים, ידיעה מושלמת בשפות עברית ואנגלית, שפה נוספת יתרון, כושר הבעה בשפות הנ״ל.
מקום העבודה: דרום הארץ.
תנאי תעסוקה מעולים למועמד המתאים.
סודיות מובטחת
מועמדים יפנו בכתב בציון נסיון קודם ובצרוף קורות חיים לת. ד. 1736 תל־אביב 61000, עבור מס׳ 103.

נוה אסבסט בע״מ
דרושים קבלנים
לביצוע יסודות
כולל ריצוף למבנים טרומיים מאסבסט בכל חלקי הארץ
לפנות טל. 669382/4 חיפה

למוסד דתי במרכז הארץ
דרוש מנהל כללי
התכונות הדרושות:
* תואר אקדמאי (רצוי תואר שני)
* נסיון קודם של לפחות 3 שנים בניהול ביה״ס או מוסד
* יועדפו מועמדים בעלי רקע [illegible]
על המועמדים לפנות בציון פרטים על השכלתם ונסיונם אל ת. ד. 1334 תל־אביב למספר ד/28147
סודיות מובטחת

مكان الأصل

مكزامن الأمل

דרוש אדם אינטליגנטי

למחלקה הזמנות ספרים לקוחיים של חברה גדולה ליבוא ספרים
רצוי תואר ב.א. בספרות אנגלית.
הדפסה מהירה הכרחית
שעות עבודה: מ־8.00 בבוקר עד 4.00 אחה״צ
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 628 ת״א, 61000

דרושים

● **פקידה**

לאחר שרות צבאי
רצויה ידיעת השפה האנגלית

● **טכנאי**

בענף האלקטרוניקה.

SONY

יכפאר בע״מ, תל־אביב, רח׳ אחד־העם 9, מגדל שלום, טל׳ 52431.

סוכנות לביטוח גדולה

מחפשת

פקידה

עם ידיעות באנגלית, עברית והשבון אלמנטרי, נסיון בהדפסה יתרון.
למתאימה תנאים טובים

לפנות בכתב לת.ד. 29020 ת״א עבור „סוכנות ביטוח״.

דרושה

פקידה
עברית-אנגלית

לשעות עבודה 14.00—18.00

לפנות לטלפון 37017 תל־אביב.

דרושים
דפסים מנוסים
לעבודה גדולה בת״א

לפנות טל. 235608 ת״א.

שירות התעסוקה

שירות התעסוקה מציע:

משרה פנויה

מכרז מס׳ 12/73

תואר המשרה:

פקיד השמה לנוער

מקום העבודה: לשכת העבודה לנוער אופקים.

הדרגה המוצעת: י״ב (יוד בית) — י״ד (יוד דלת) של הדרוג האחיד.

דרישות התפקיד: השכלה תיכונית או השכלה מקצועית מקבילה, נסיון מעשי בעבודה ארגונית או חינוכית עם נוער, ידיעת חוקי עבודה בארץ בכלל, חוק שירות התעסוקה וחוקי נוער בפרט. כשר ניהול משא ומתן עם מעבידים ונטיה חנוכית לנוער, כשר הבעה בכתב ובע״פ, שליטה בשפה העברית.
על המועד לגור במקום.

● על המעונינים במשרה הנ״ל למלא שני טפסי בקשה למשרה פנויה בדף 1061 (אפשר לקבלם בכל בית דאר) לצרף תעודה על ההשכלה או העתק כאושר כמנה, ולהעבירם למשרד הראשי של שירות התעסוקה, למדור המנגנון, הקריה, בנין מס׳ 2 ירושלים, עד ליום 22.5.73.

הילטון תל־אביב

דרושים

1. חשמלאים מוסמכים עבודה במשמרות.
2. טלפונאי לילה. שליטה בשפות עברית ואנגלית הכרחית.
3. חדרניות.
4. קונדיטורים ועוזרי קונדיטורים.
5. עוזרי מלצרים (COMMIS)
6. כתבנית אנגלית — עבודה במשמרות.
7. פקידה. לעבודות תיוק. ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
8. פועלי בריכה.

על המעונינים לפנות למחלקת המנגנון בין השעות 14.00—16.00.

תדיראן

דרושות

נקבניות אנגלית
מעולות

מועמדות מעוניינות תתקשרנה לטל. 262346 בימים א׳ — ה׳

תדיראן תדיראן

דרושה פקידה

אחרי צבא
אינטלגנטית ובעלת מרץ
עם ידיעות כלליות בניהול משרד
(הדפסה לא דרושה).
עבודה עצמאית ומענינת
בחברה ארצית לקוסמטיקה 16.00—08.00.

בא לפנות בכתב לת. ד. 14187, תל־אביב

„אגן״ יצרני כימיקלים בע״מ
למפעלנו המתפתח באשדוד

דרושים

1. **כתבנית** עברית—אנגלית
2. **מחסנאי טכני** בעל נסיון קודם
3. **חשמלאי** בעל רשיון מוסמך או עוזר
4. **מסגרים**
5. **מפעילים** להפעלת מתקנים כימיים.

למועמדים המתאימים ינתנו תנאים טובים

המעונינים—יפנו - לת.ד. 262 אשדוד מיקוד 77100 טלפון 21321־055 או אישית למשרד כח־אדם במפעלנו.

מדינת ישראל
משרד מבקר המדינה
מכרז פומבי — שנתי מרוכז —
על משרות פנויות מס׳ 1/73

להלן נוסח המכרז כפי שפורסם בעתונות ביום שלישי, ו׳ באייר תשל״ג (8.5.1973):

למשרד מבקר המדינה דרושים לתפקידי ביקורת:

עובדים בעלי השכלה גבוהה מושלמת באחד התחומים: כלכלה; ראיית חשבון; מדע המדינה; משפטים; בעלי דיפלומה או תואר שני במינהל עסקים; וכן בעלי רשיון רואה חשבון. בוגרים במדע המדינה ובמשפטים יידרשו להוכיח או לרכוש — באם יתקבלו לעבודה — ידיעות בכלכלה ובחשבונאות.

למילוי התפקידים נדרשת ידיעה טובה של השפה העברית; ידיעת שפה נוספת רצויה.

מספר המשרות הפנויות הוא 63 והן ביחידות המשרד בירושלים; בתל אביב ובחיפה.

המשרות הן בדרגות ה׳, ד׳, ג׳ וב׳ של הדירוג המקצועי לעובדי ביקורת המדינה. דרגתם של מי שיתקבלו לעבודה תיקבע בהתחשב — בין היתר — בנסיונם וברמת השכלתם. למי שיתקבלו למשרד ויצליחו בעבודה יש סיכויים טובים להתקדמות ולהעברה למשרות אחראיות יותר במשך הזמן. כיום כשולכות המכטורות בדירוג המקצועי לעובדי ביקורת המדינה לפי סולם השכר של דירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח. סולם שכר חדש לעובדי ביקורת המדינה ייקבע לאחר חתימת הסכמי השכר שיהיו בתוקף החל מ־1.4.1972; הוא יהיה מבוסס על סולם השכר בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח ויכלול תוספת בגין ההוראות החלות על עובדי הביקורת.

חלוקת המשרות לפי הדרגות ולפי מקומות העבודה:

בירושלים: 6 משרות בדרגה ב׳
8 משרות בדרגה ג׳
8 משרות בדרגה ה׳—ד׳
בתל אביב: 4 משרות בדרגה ב׳
15 משרות בדרגה ג׳ 19 משרות בדרגה ה׳—ד׳
בחיפה: משרה אחת בדרגה ג׳
2 משרות בדרגה ה׳—ד׳

למשרות בדרגות ה׳—ד׳ רשאים להציע את מועמדותם גם מי שיסיימו תוך שנת 1973 את לימודיהם האקדמאיים ויהיו זכאים לקבל את התואר האקדמאי תוך אותה שנה. למועמדים אלה, אם יתקבלו לעבודה ועדיין לא יהיו בעלי תואר כנזכר, תיקבע דרגה בדירוג האחיד ועם קבלת התואר יועברו לדירוג המקצועי.

מועמדים העונים על תנאי המכרז, והחייבים בהתמחות בראיית חשבון, יוכלו — אם יתקבלו לעבודה — להתמחות במסגרת המשרד, עפ״י תקנות רואי חשבון, תשט״ו — 1955. מתמחה יצטרך להתחייב לכהן במשרד, לאחר גמר התמחותו, תקופה שאורכה כאורך תקופת ההתמחות; ההתמחות הנזכרת החל לא לפני תום שלושה חדשי עבודה במשרד.

אדם העונה על דרישות המיכרז, המעוניין להתקבל למשרה מהמשרות הנזכרות, ימלא בשני העתקים את הטופס „בקשה למשרה פנויה״, אותו ניתן לקבל בלשכות המחוזיות של משרד מבקר המדינה בירושלים, בתל אביב ובחיפה ובכל משרדי הדואר בארץ; את הבקשות יש לשלוח למשרד מבקר המדינה, ארגון ומינהל כח האדם, ת.ד. 1081, ירושלים, מיקוד 91.000.

לבקשה יצורפו העתקים מאושרים של תעודות המוכיחות, שמגיש הבקשה הוא בעל השכלה כנדרש במכרז; קורות חיים בכתב ידו של מגיש הבקשה וכן תמונתו, שצולמה בשנה האחרונה.

על עובד מדינה, המציע את מועמדותו למכרז, להעביר העתק נוסף של הטופס „בקשה למשרה פנויה״ באמצעות הממונים עליו במשרד בו הוא עובד.

התאריך האחרון להגשת הבקשות: יום חמישי, כ״ט באייר תשל״ג (31.5.1973).

פרטים נוספים ניתן לקבל ביחידה לארגון ומינהל כח האדם של משרד מבקר המדינה רח׳ רש״י 66, ירושלים, טלפון 226171־02.

ירושלים, ו׳ באייר תשל״ג 8 במאי 1973

דרוש

במפעלי תעסוקה לנוער (מפת״ן) באזור השרון

מנהל

דרישות התפקיד:
מורה מוסמך בעל נסיון של שלש שנים בהוראה, בתוספת הכשרה ונסיון בחינוך מיוחד, או עובד סוציאלי בעל השכלה אקדמאית עם נסיון בעבודה עם נוער. רצוי עם נוער קשה־חינוך, עזוב ועבריין.

מועמדים המעונינים בתפקידים אלה מתבקשים לפנות לתל־אביב, ת.ד. 8084 עבור שיקום נוער.

דרוש
מהנדס פרוייקט
תק״שים

מהנדס אלקטרוניקה בעל נסיון של מספר שנים בשטח תכנון התק״שים.

הכנת תיקי ייצור ופקוח על הבצוע הכנת הצעות ללקוחות.

נא לפנות לת.ד. 33925 ת״א בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.

סודיות מובטחת

N.A.N. הנדסה הידראולית ומכונות בע״מ

למפעלנו בקרית גת

דרושים:

1. **אנשי הידראוליקה - יוצאי חיל האויר**
2. **כרסמים**

תנאי עבודה טובים.

הסעה מאזור תל־אביב אשקלון מובטחת.

המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 101, קרית־גת או טלפון 91037־051

לחברת יבוא גדולה
דרושה

מזכירה מעולה
למנהל כללי

לצורך התכתבות עצמאית עם חברות בחו״ל.

הכישורים הדרושים: ידיעה מושלמת באנגלית ובעברית. נסיון בהתכתבות עצמאית בשפות הנ״ל. ידיעת השפה הצרפתית — יתרון.

תנאים טובים למתאימה

נא לפנות בכתב באנגלית עם פרוט נסיון קודם וקורות חיים אל ת. ד. 20026, תל־אביב. סודיות מובטחת.

דרושה

חברה לשיווק
בלעדי בארץ

למוצרי ביח״ר ידוע לייצור ויצוא

דברי הלבשה
אופנתית לנשים

ההשקעה הנדרשת:

200.000.— ל״י או ערבות בנקאית על סכום דומה.
המחזור הצפוי 2—3 מיליון ל״י.
לפנות: ת.ד. 2339 תל־אביב.

דרוש
פקיד ראשי
בענף הארחה

נא לפנות בכתב, בפרוט קורות־חיים ונסיון קודם לת.ד. 2306 תל־אביב
עבור מספר 14/73

סודיות מובטחת!

למשרד עורכי־דין בצפון ת״א

דרושה פקידה

ליום עבודה מפוצל
לעבודות משרד כלליות, טלפון והיוק
לשם קביעת ראיון בא לפנות:
טלפון 443046 — 448792 בשעות העבודה.

למשרד מהנדסי בנין דרוש

טכנאי/הנדסאי בנין

לפקוח באתר
להתקשר טל. 241196, 234022
בשעות 8.00—15.00.

למפעל לתעשיה כימית בת״א דרוש

טכנאי או הנדסאי כימיה

● בעל נסיון במפעל במתכות
● בעל רכב
● ידיעת שפות רצויה

בהצעות מפורטות נא לפנות לת.ד. 4333 ת״א למס׳ 957

אנו מחפשים
למשרדנו בחיפה

שרטט/ת

לעבודות מדידה

המעונינים, שלהם נסיון קודם של שנתים לפחות, יפנו בכתב לת.ד. 4666 חיפה

דרושים
מדריכים ומרכזי הדרכה חברתיים

לבתי־ספר על־יסודיים (כולל דתיים)
עם פנימיה
באזורי הארץ השונים

הכישורים: השכלה מתאימה ונסיון בעבודה חינוכית עם נוער גילאי 18—14.
מגורים: במקום העבודה.

לפנות בכתב בציון פרטים מלאים על ההשכלה והנסיון לת. ד. 7036 עבור „מדריך חברתי״.

גבור מפעלי טקסטיל בע״מ

למשרדנו בת״א

דרושה

כתבנית נשיונל

לאחר שרות צבאי

לפנות אישית למח׳ כח־אדם, שד׳ שאול 35 קומה א׳ בשעות 16.00 — 08.00.

ההסתדרות הציונית העולמית

חטיבת המנגנון

דרושים עובדים

מקום העבודה בירושלים

תיאור העבודה: מנהלי העבודות, מזכירות־כתבניות עברית אנגלית.

הדרגה המוצעת: בהתאם לתקן ולכישורי המועמדים.

התאריך האחרון להגשת הצעות 20.5.73.

מועמדות נא להגיש לחטיבת המנגנון

ת.ד. 92, ירושלים

למוסד תכנון ובצוע מובלבתי
דרוש
מהנדס בכיר

עם נסיון בשטח המחשבים העברת נתונים ספרתיים.
העבודה תכלול אפיון ותכנון מערכת בקנה מידה גדול, מעקב אחר הבצוע ובדיקות קבלה.

● תשובות בכתב יד, תוך ציון שטחי ההתמחות והנסיון הקודם נא להפנות לת.ד. 504 ת״א עבור ת.ו.

למפעל מתכת ליד בית שמש

דרושים

1. **מהנדס**
2. **טכנאי ייצור**
3. **הנדסאי בנין**

לפנות לת.ד. 13005 ירושלים עבור צדוק

תדיראן

למפעל התקשורת בפתח תקוה
דרושים

1. מנתח מערכות

ניתוח ושישור מערכות אינפורמציה קיימות, תכנון והפעלת מערכות חדשות. נדרש בעל השכלה גבוהה בהנדסת תעשיה, מנהל או סטטיסטיקה עם נסיון בניתוח מערכות או מהכב.

2. תמחירן

עוזר לרכז התמחיר במפעל תעשייתי. לעבודות תמחיר ועריכת תחשיבים, רצוי נסיון במפעל תעשייתי.

3. כתב טכני בכיר

כתיבה, תרגום ועריכת חומר טכני, חוברות והצעות בעברית ואנגלית. נסיון של שנתיים בכתיבה טכנית.

4. חשמלאי תעשייתי

בעל רשיון חשמלי למתח גבוה לתחזוק מתקן של A—600. בעל נסיון מקצועי של 5 שנים לפחות. אחרי שרות צבאי.

5. הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה

לעבודות פתוח הנדסה לקראת יצור, של מעגלים דיגיטליים ואנלוגיים. רצוי נסיון של 2 שנים לפחות.

6. פקידת מעקב ותיוק

מעקב אחר הזמנות ותיוק, רישומי כרטיסיות, רצוי נסיון בפקידות טכנית. ידיעת השפות עברית ואנגלית.

7. מתקיני מרכזות טלפונים

לבצוע עבודות הקשורות להתקנת מרכזיות טלפונים מטיפוס „קרוסבר״, הרכבות מבניות בדיקות חשמליות, הנחת כבלים וכו׳. בוגרי בית ספר ב„זק״. התפקידים כיום מצויים בבאר שבע ובירושלים אך תדרש מן המועמדים הנכונות לעבור לאחר תקופה לעבודות במקומות שונים בארץ.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 648 ת״א 61000 בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.

סודיות מובטחת

תדיראן תדיראן

דרוש רופא וטרינר
במשרה מלאה

דרישות התפקיד: נסיון בפקוח על שחיטת עופות לפי קביעת מנהל השרותים הוטרינריים; רפואת בהמות, מקום המגורים אזור חדרה.

דרגת השכר: דרגה ג׳ רופאים וטרינריים.

על המעונינים לשלוח קורות חיים לתבי „עוף טוב״ בע״מ, ת.ד. 402 חדרה ולציין על המעטפה „רופא וטרינרי״.

דרוש לעבודה קבועה
נהג

בעל מכונית מסחרית סגורה
להלוקת מזון באיזור תל־אביב

להתקשר בין השעות 8.00—14.00
לטלפון — 229810

CONTROL DATA
ISRAEL LTD.

דרושות

1. **מזכירה למנהל הכלל** נסיון של 3 שנים לפחות
2. **מזכירה כללית** נסיון של 3 שנים לפחות
3. **כתבנית עברית-אנגליו מעולה**
4. **פקידה למחלקת חשבונוו סוג ג׳**

שליטה בעברית ואנגלית הכרחית — שעות העבודה 16.00—30

נא לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון לת. ד. 39023 תל־אביב מכ. 390

סודיות מובטחת

דרושה
לבורנטית
כימית תעשיתית
מוסמכת בלבד

לפנות טל. 55715.

למשרד רואי חשבון בחיפה

דרוש

א. רואה חשבון
ב. מבקרים

לפנות בכתב לת.ד. 4544 חיפה

א.אי.ל ישראל בע״מ AEL
תעשיות אלקטרוניקה

דרושים

כתב טכני

בעל נסיון בכתיבה ועריכה טכנית

* הנדסאי/טכנאי, אלקטרוניקה
* ידיעת השפה האנגלית
* התמצאות בשיטות שרטוט וכתיבה לפי תקנים צבאיים
* נסיון של שנתיים לפחות בכתיבה ועריכה טכנית.

הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה

המעונין להשתלם בכתיבה טכנית

* בעל נסיון מעשי של 3 שנים
* שליטה מושלמת בשפה העברית
* ידיעת השפה האנגלית
* כושר הבעה בכתב.

תנאים טובים

נא להתקשר בכתב, או טלפונית 782141, או 787131 אל מחלקת כח־אדם (בציון המשרה המוצעת) רח׳ כבצע קדש 48, בני־ברק, 51203.

סודיות מובטחת!

EGMO אגמו בע״מ
אגמו
אמרים היהלים מהלות אל־הלה, מוצרי החשל

דרושים

1. למחלקת היבוא — יצוא שלנו עובד עצמאי ידיעת גרמנית הכרחית.
2. מזכירת הנהלה השולטת בשפות גרמנית ואנגלית, לעבודה בשתי שפות אלו.
3. טכנאי ייצור לעבודה מענינת בשטח החשמל והאל־חלד. רצוי בוגר בי״ס מקצועי.

נא להתקשר טלפונית ל־04-922161 או בכתב לת. ד. 266, נהריה.

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614806, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י לשורה / יום ו׳: 1.20 לשורה

דרושים:

1. **מהנדס מכונות**
לעבודות תכנון הנדסה, העבודה באזור ת״א.
2. **טכנאי אלקטרוניקה.**
לעבודות פתוח הנדסה
3. **טכנאי יצור.**
בוגר קורס טכנאי יצור. רצוי עם נסיון קודם.
4. **הנדסאי מכונות.**
לעבודות במחלקת ההנדסה במפעל בעל קוי יצור אוטומטיים נדרש נסיון של 3 שנים, לפחות.
5. **מנהלי חשבונות.**
סוג ג׳ ד׳ עם או בלי נסיון.
6. **פקידה כתבנית עברית.**
שליטה מלאה בהדפסה עברית. כולל עבודות משרד שונות.
7. **מלפף מנועים**
מלפף בנועים חשמליים קטנים עד 2.5 כ״ס בעל נסיון 3 שנים.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד לת.ד. 648 ת״א 61000 בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי

סודיות מובטחת

תדיראן תדיראן

לביח״ר לסריגה „הלן״
דרושות פועלות
לעבודת קטל
זינגר אוברלוק ועבודות יד
בנין רסקו רח׳ היהוד 4 יפו לטלפן 826316

בית חולים אלי״ן
למרכז לשקום ילדים נכים בירושלים
דרוש **מרכז חינוכי** (גבר)
תפקיד: רכוז פעולות חינוך ובידור בפנימית המוסד, בעיקר בשעות אחה״צ והערב; בעל כשר לנהל צוות מדריכים ולהתוית תכניות חינוכיות חברתיות.
כישורים: בעל השכלה אקדמאית בשטח החינוך, או בוגר סמינר למורים, בעל נסיון בחינוך והדרכת נוער (רצוי נכים).
בעל התפקיד חייב לגור במקום והינתן לו דירת מגורים משפחתית.
הדרגה תיקבע לפי כישורי המועמד
מועמדים מתאימים יפנו בכתב בצרוף תולדות חיים ונסיון קודם לת.ד. 5113 ירושלים.

לחברת בטוח גדולה בחיפה
דרושים
★ **עובד/ת לחיתום בענף ימי**
נסיון קודם הכרחי
★ **עובד/ת למחלקת תביעות ימי**
נסיון קודם הכרחי
★ **עובדים/ות**
בעלי השכלה תיכונית במגמה ריאלית לאחר שרות צבאי עם ידיעה טובה בשפה האנגלית אשר יוכשרו לתפקידים מקצועיים בענפי הבטוח.
משכורת מלאה בתקופת ההכשרה.
תנאי עבודה טובים למועמדים המתאימים
עבודה רצוף — שעות עבודה נוחות
מועמדים מתאימים יפנו בכתב תוך ציון קורות חיים ופרטי השכלה לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 432 (מיקוד 31040).

האוניברסיטה העברית
בירושלים ביה״ס לתלמידים מחו״ל
דרושים
לשנת הלימודים תשל״ד
אסיסטנטים ומורים להוראת המקצועות:
מתמטיקה, פיסיקה וכימיה
בביה״ס לתלמידים מחו״ל
מכרז מס׳ 133/73
המועמדים לשלוט בשפה העברית ובנוסף לכך באחת מהשפות: אנגלית, ספרדית, צרפתית או רוסית. יועדפו מועמדים השולטים ביותר משפה אחת מהנ״ל.
בעלי תואר שני יועסקו כאסיסטנטים בתנאי שיש להם ציונים המאפשרים להם להתקבל כתלמידי מחקר ואשר לקראת שנת הלימודים השניה יתקבלו כתלמידי מחקר שלב ב׳ לקראת תואר דוקטור באחד ממכוני הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע. יועדפו מועמדים השולטים בעברית ובשתי שפות מהנ״ל.
המעונינים מתבקשים לשלוח קורות חיים כפורט בצרוף העתקי תעודות, מכתב המלצה ופרסומים עד ליום 25.5.73 אל: — מזכירות ועדת ההוראה, ביה״ס לתלמידים מחו״ל, ת.ד. 24100, הר־הצופים, ירושלים.
לציין על המעטפה „מועמד למשרה מס׳ 133/73״.

לביח״ר לאריגה ישראל רוזן
דרושה
פקידה כתבנית
אנגלית עברית
פניות לת.ד. 1677, תל־אביב 61000 בצירוף קצור תולדות חיים בכתב יד.

משרד התחבורה
מינהלת נמל התעופה לוד

דרושים עובדים
לתפקידי בטחון ואבטחה

תכונות נדרשות:
- משוחררי צה״ל
- סוג בריאות גבוה
- השכלה של 10 שנות לימוד לפחות
- ידיעת השפה האנגלית הכרחית
- יועדפו קצינים או בעלי דרגות אחרות אשר שרתו ביחידות קרביות.

✶ **על המעונינים בעלי הכישורים המתאימים לפנות למינהלת נמל התעופה לוד משרד קצין הבטחון בימים ב׳ ו־ד׳ בין השעות 9—11 לפנה״צ.**

למשרד
אדריכלים
דרוש שרטט
עם נסיון
טלפון 440448

קבלן
מחפש עבודה
במבני תעשיה
או בנין רב קומות
עם הציוד כולל חומרים
ראשון לציון,
רח׳ סטרומה 2,
בנישתי יוסף

גורן מעולה
למוצרי פלסטיק
דרוש
לחברה
צבי רוזנפלד בע״מ
הרצל 16, תל־אביב
טל. 56305

לפרסום
בורנשטין חליף בע״מ
רח׳ אחד העם 89, תל־אביב
דרוש/ה
גרפיקאי/ת
רצוי/יה בוגר/ת „בצלאל״
✶
לפנות טלפונים
227444, 226092, 236955.

הלנה רובינשטיין
דרוש
מנהל חשבונות ראשי
סוג ד׳ בסיווג מנהלי חשבונות. ידיעת השפות עברית ואנגלית הכרחית וידיעת צרפתית רצויה.
נא לפנות בכתב למעבדות הלנה רובינשטיין ת.ד. 1 מגדל העמק.

להשלובת מפעלי
טמפו בע״מ
חולון
Tempo
דרושה פקידה
למחלקת היבוא
הכישורים: שליטה מלאה בעברית וידיעה באנגלית
נא לפנות בטלפון לקביעת ראיון אל:
תשלובת מפעלי טמפו אזור התעשיה חולון
טלפון: 840131/3, 841549.

ביה״ס החקלאי מקוה־ישראל
דרושים
מדריכי חברה
למדור הכללי
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב
למזכירות עד 18.5.73

לבית החולים בלינסון
מבוקשות
אחיות מוסמכות
לחדרי הניתוח
באות בחשבון גם אחיות למשרות חלקיות, רצויות עם הכשרה לחדרי נתוח. נהיה מוכנים לעזור בסדורי דיור ומעון לילדים.
לפנות למנהלה כדותי אחיות בבית החולים.

למשרד התקשורת
אגף מדעי הניהול
דרושים
מהנדסי ״יצור בכירים
בעלי 5 שנה נסיון לפחות לניהול פרויקטים חדשים בהיקף ארצי בהנדסת יצור וניהול. לנושאי התפקידים מובטח אתגר רב והתמחות בשטחים בלתי שגרתיים, תוך שילוב התחומים כגון הנדסת יצור וניהול, חקר ביצועים ניתוח מערכות ומדעי ההתנהגות.
התפקיד כרוך בנסיעות רבות בארץ.
התנאים לפי הדרג מיוחד ובהתאם לכישורי המועמדים.
בהצעות: נא לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים לת.ד. 25005 תל־אביב 61230 עבור מהנדס ״יצור בכיר.

י.ע.נ.א.
ייעול ועיבוד
נתונים אוטומטי בע״מ
דרושים
מפעילי מחשב I.B.M./DOS
עם נסיון
נקבניות
פקידי ביקורת
לפנות: דרך פ״ת 98 ת״א, טלפון 30862.

הלנה רובינשטיין
דרוש
מתכנת
בעל נסיון קודם של שנה לפחות וידיעת I.B.M. שיטה 3.
נא לפנות בכתב למעבדות הלנה רובינשטיין ת.ד. 1 מגדל העמק.

שרותי בטחון ואבטחה
אנשי אבטחה
מעולים
משוחררי צ.ה.ל שנת 72/73
לעבודות שמירה בדרום
תנאים טובים
★
נא לפנות „שרותי בטחון ואבטחה״ רח׳ בארי 7 תל אביב טל. 234246

לחברת עפר וסלע
דרושים:
✶ **טבח**
✶ **מסגר־רתך**
לעבודה במטבח באזור אילת
בפרטים נא לפנות למשרדנו ברח׳ כרמיה 12 ת״א
(הכניסה לרח׳ משד׳ רוטשילד 134)

דרושים
סורגים
למכונות
עגולות
לפנות „שירניה״
שביל המפעל 4
קרית המלאכה ת״א
טלפון: 820732

למשרד רואי השבון דרושים:
1. **בוחן מרכז**
לעבודה בתל־אביב
2. **בוחן מרכז / או בוחן ראשי**
לעבודה בבאר־שבע
קיימת אפשרות של התמחות
- נא להמציא פרטים מלאים על נסיון קודם לת.ד. 14047, תל־אביב, מיקוד 61140.

לביה״ס תיכון בת״א
בפקוח משרד החנוך
דרושה לשנת תשל״ד
מורה לאנגלית
בוגרת בעלת נסיון ורשיון הוראה
תשובה בכתב לת.ד. 4333, תל־אביב 61040 למס׳ 992

לפרסום שפי חיפה
רחוב הרצליה 26, חיפה
טלפון 04—533167
דרושה פקידה
להנהלת חשבונות
הכישורים הדרושים:
1. נסיון קודם בהנהלת חשבונות;
2. ידע בהפעלת מכונה להנהלת חשבונות;
3. ידע בהדפסה.

נא לפנות במקום.

לשנת הלימודים תשל״ד
דרושים מורים
מנוסים, אקדמאים, שומרי תורה ומצות להוראה
בישיבות תיכוניות
בדרום הארץ ובמרכזה
במקצועות:
אנגלית, מתימטיקה, פיסיקה
בעלי נסיון בהוראה גם בכיתות גבוהות ובמגמות ההומנית והריאלית (שעות ההוראה הן אחה״צ)
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב אל ת. ד. 591 בני־ברק, ויציינו על המעטפה „מכרז מורים״.

למשרד רואי חשבון
דרושה
כתבנית עברית טובה
שעות העבודה:
מ־8.00 עד 4.00 בחורף ומ־8.00 עד 3.00 בקיץ.
בדבר פרטים נא לפנות לת. ד. 888, או טל. 50216, תל־אביב.

כרמתכת בע״מ
דרושה
מזכירה למנכ״ל
עם חמש שנות נסיון
לפחות בעבודות המזכירות
ידיעת השפות עברית ואנגלית
כולל הדפסה הכרחי.
המעונינות יפנו לטל. 282171
בין השעות 8.00—4.00.

משרד המבקר
הסוכנות היהודית לארץ ישראל
למשרדנו בירושלים
דרושה מזכירה
לעבודת מזכירות כללית וכתבנות
בעברית ובאנגלית
הדרגה תקבע לפי קשורי המועמדת
★
מועמדות בעלות נסיון בעבודת מזכירות השולטות בעברית ובאנגלית מתבקשות לפנות בכתב לת.ד. 7063, ירושלים מיקוד 91070 ולציין על גבי המעטפה „מועמדות למשרה מנויה״.

המכבין Burroughs
דרוש
1. **טכנאי אלקטרוניקה**
לאחזקת מחשבים באזור חיפה
דרישות התפקיד: א. נסיון של 3 שנים לפחות
ב. ידיעת השפה האנגלית.
לפנות בכתב לת.ד. 11014 עבור „טכנאי אלקטרוניקה״
2. **כתבנית מנוסה לעברית ואנגלית**
לפנות טלפונית 228174 למר אופיר.

כפר־סילבר
בית ספר תיכון במגמה חקלאית וטכנולוגית ע״י אשקלון
דרושה
אם בית מרכזת
התפקיד מחייב מגורים במקום (לרשותה תועמד דירת שרות).
על המעונינות לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים לפי הכתובת: הנהלת כפר־סילבר ליד אשקלון.

למושב אורות
דרוש
מזכיר פנים וחוץ
מגורים במקום
המעונינים יפנו למזכירות מושב אורות, דואר קרית־מלאכי.

מוסדות חינוך ותרבות בערד בע״מ
דרוש מנהל לביה״ס המקיף
השש־שנתי ע״ש צימםבאום בערד
המכרז יפורסם בימים הקרובים על־ידי משרד החינוך והתרבות.
פרטים נוספים וטפסי מכרז אפשר יהיה לקבל בלשכות המחוזיות של משרד החינוך והתרבות ובמחלקה לכח אדם בהוראה, רחוב שבטי ישראל 34 ירושלים.

נציבות שירות המדינה
מודיעה כי
דרושים
למשרד הפנים
1) **מנהל המחלקה לבקורת**
ברשויות המקומיות, אגף לשלטון מקומי, המשרד הראשי ירושלים. בדרגה ב—א של דירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח.
2) **מנהל המחלקה לשרותים**
אגף לשלטון מקומי, המשרד הראשי ירושלים בדרגה ב׳—א׳ של דירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח.
פרטים הגשת בקשות במחלקת המנגנון, במשרד הפנים, בבית רופין הקריה ירושלים (טלפון 60151)

האוצר
נציבות שירות המדינה
מודיעה על שינויים בפרטי
המכרז מס. 664
(פורסם ביום 4.5.73)
למשרת עוזר בכיר
(משפטים)
במינהל הכנסות המדינה, משרד האוצר, ירושלים להלן השינויים: —
תואר המשרה: עוזר ראשי
הדרגה: ד׳—ב׳ של דירוג השירות המשפטי
תיאור התפקידים: עזרה לממונה בהכנת הצעות חוקים חדשים או הצעות לתיקון חוקים הקיימים. השתתפות בדיונים ראשונים בענין זה בלשכה. ניסוח החוק בשיתוף עם עובדי החוקיקה במשרד המשפטים. יעיבוד חקיקת משנה שבסמכות המשרד, אחראי לפרסום ברשומות, ריכוז הטיפול בתביעות משפטיות, ריכוז נתונים ומסירתם לפרקליטות.
היום האחרון להגשת בקשות ט״ו באייר תשל״ג (18.5.73)

ב״ה
מועצה אזורית שפיר
מרכז שפירא, דואר מרכז שפירא
טלפון 055—96981
דרושים
למח׳ לעבודה סוציאלית
ופיתוח קהילתי
דרושים עובדים כדלקמן:
2 עובדים קהילתיים
1 עובד סוציאלי לטיפול במשפחה
1 עובד סוציאלי לטיפול בנוער
1 עובד סוציאלי לטיפול בקשישים
1 עובד סוציאלי לשיקום
1 מדריך לקשישים
1 עובד מינהל סוציאלי
מועמדים מתבקשים להתקשר לפי הכתובת הנ״ל
משה מושקוביץ
ראש המועצה

ללשכה המרכזית
לסטטיסטיקה
דרושים
בירושלים, בתל־אביב
ברמת־גן ובחדרה
פוקדים מראיינים
לסקר הרגלי נסיעה
דרישות המשרה: השכלה שמעל 10 שנות לימוד. ידיעת השפה העברית (דיבור, כתיבה, קריאה) רצויה ידיעת שפות נוספות.
התפקיד: ביקורים בבתי משפחות וקבלה פרטים על נסיעותיהם בימשה האחרונה.
זמני העבודה: ב׳, ג׳, ד׳ ה׳ בכל שבוע, משעה 16.00 (אחה״צ) לתקופה של כחודשיים.
התשלום: לפי שעות עבודה.
על המעוניינים לפנות:
לגבי עבודה בירושלים: למר איתן ברקלי, טלפון 224292 (רחוב קרן היסוד 25) בשעות 08.00 עד 14.00.
לגבי עבודה בתל־אביב: לגב׳ דורית הררי, טלפון 266094 (רחוב ליאונרדו דה וינצ׳י פינת שדרות שאול המלך) בשעות 08.00 עד 14.00.
לגבי עבודה ברמת־גן: למר יאיר גידרון, טלפון 266727 (רחוב ליאונרדו דה וינצ׳י פינת שדרות שאול המלך) בשעות 08.00 עד 14.00.
לגבי עבודה בחדרה: לגב׳ עדנה בן־יוסף, שדרות הנשיא 70, חדרה, ביום א׳ או ב׳ (13 ו־14 במאי 1973) בשעות 10.00 עד 12.00 לפנה״צ.

המפעל תעשייתי בחיפה
דרוש
בעל תואר במינהל
לנהל כח אדם ומנגנון (150 עובדים) ועזרה למנכ״ל.
הרוץ, צעיר דינאמי — מצטיין ביחסי צבור הנגוח. עם פרטים בכתב יד לפנות לת.ד. 4868 חיפה 31040 עבור מספר 217.
— סודיות מובטחת —

M.A. בסוציולוגיה עירונית
נסיון רב במחקר ותכנון ערים
מתכננת לעבודה בפרוייקטים מעניינים בכל רחבי הארץ.
נא לפנות אל ת. ד. 10145 ירושלים.

לחברת דלתה פילם בע״מ
המפיצים הבלעדיים של קודק בישראל
דרוש
הנדסאי אלקטרוניקה
לאחזקת ציוד צילום
(אפשרויות להשתלמות בחוץ לארץ)
סודיות מובטחת
נא לפנות בכתב: לת. ד. 33157 ת״א עבור מס׳ 698.

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים
✶ **פקיד/מחסנאי**
הכישורים הדרושים:
נסיון בעבודת מחסנאות לצנרת וחלפים למכונות תעשייתיות וריכוז תנועתם.
ידיעה בשפה האנגלית.
✶ **חשמלאים**
בעלי רשיון מוסמך.
✶ **חניכות בפקידות**
הכישורים הדרושים:
10 שנות למוד, קורס לפקידות רצוי.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 99 חיפה, 31000.

אוניברסיטת תל־אביב
מכרז מס׳ 13/73
אחראי לדישום איונטר
במחלקת ההספקה
לניהול כרטסת אינונטר מרכזית באמצעות מחשב; ריכוז עבודה, הכנה והצגה של דיווחים בנושאי אינונטר; בקורת פיסית של הציוד ביחידות של האוניברסיטה.
הדרגה: י״ב—י״ד בדירוג האחיד.
הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית. רצויה טכנית מקבילה; שליטה מלאה בשפה העברית וידיעת השפה האנגלית, לצורך קריאת חומר מקצועי ודישום (לא תכתובת עצמאית); רצוי נסיון של מספר שנים בעבודה מינהלית בהיקף רחב, וכן נסיון בעבודה דומה.
פניות בכתב, בצירוף קורות חיים ונסיון בעבודה, יש להגיש לענף כח־אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, עד יום 18.5.73.
מועמדים שיימצאו ראויים, יוזמנו לראיון אישי.

אוניברסיטת תל־אביב
דרוש/ה פקיד/ה
במזכירות תלמידים כללית
לטיפול בעניינים שוטפים במזכירות תלמידים כללית; טיפול בקהל הסטודנטים; משלוח כרטיסי תלמיד, כרטיסי נבחן וכד׳.
ידיעת השפה העברית והאנגלית; רצוי נסיון בעבודת מחשב.
הדרגה: ט׳—י׳ בדירוג האחיד.
פניות בכתב, בצירוף קורות חיים ונסיון בעבודה, יש להגיש לענף כח־אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, עד יום 18.5.73.
מועמדים שיימצאו ראויים, יוזמנו לראיון אישי.

עבור
חטיבת
הבנין
דרוש:
מנהל חשבונות ראשי
לניהול החשבונות של פרויקט בניה גדול בירושלים
כישורים: מנהל חשבונות מדופלם נסיון לפחות 3 שנים רצוי בבנין.
מעונינים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף תולדות חיים אל כח אדם כלל יהודה הלוי 62 תל־אביב.
— סודיות מובטחת —
כלל בעמ

مكان الأصل

مكان الأصل

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י לשורה, יום ו׳: 1.20 לשורה

כיתן דימונה בע״מ
עבור משרדנו בתל־אביב
דרוש
מנהל חשבונות
סוג ג׳ ד׳

הכישורים הדרושים:
* בעל נסיון קודם של מספר שנים.

מועמדים עד גיל 50 יפנו בכתב יד לת.ד. 2147 ת״א „עבור מנהל חשבונות" או בטלפון 773132 בשעות לפנה״צ.

סיפל
בית יצירה למתכות קלות בע״מ
מפרץ חיפה
דרושים
1. **מבקר איכות**
לבקורת גיאומטרית
בעל נסיון
2. **שרטט מכונות**
לתפקיד בקורת גיאומטרית

תנאים טובים
למועמדים המתאימים

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון למנהל כח אדם, ת. ד. 655 חיפה

למשרד רואי חשבון בצפון ת״א
דרושה
פקידה / כתבנית
(אפשרות לעבודה במיצול או לעבודה חלקית בשעות אחה״צ)
לפנות: 259280, 254603

למפעל מתכת בירושלים
דרוש
פקיד צעיר ומנוסה
לטיפול הכרוך בטיפול בסחורות יבוא, שחרורן מהמכס והמעקב אחרי חשבונות.
(רצויה ידיעת השפה האנגלית)
מובטחים תנאי שכר טובים
מועמדים רציניים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ונסיון קודם לת.ד. 3336 ירושלים.
סודיות מובטחת.

דרושים/ות
מוכרים/ות
מנוסים/ות
בענף הלבשת גברים
יום עבודה מפוצל
לפנות לאהרון
בית האופנה
שנידמן
דיזנגוף 128 ת״א

דרושים:
מחלקי גלידה
באזור מרום
בדבר פרטים נא לפנות אל: שטראוס שווק בע״מ, רח׳ תוצרת הארץ 13, (ליד גיבורי ישראל 118) בין השעות 15.30—16.00.

1000 ל״י
לצעירות בחורות ונשים
תוכלי להרוויח לאחר הכשרה במקצוע המבוקש חדש ומתמחה גיל והשכלה לא קובעים.
ת. ד. 6288 תל־אביב עבור מספר 19.

דרושים מחלקי גלידה
באזור הדרום.
בדבר פרטים נא לפנות לשטראוס שווק בע״מ. תוצרת הארץ 13 תל־אביב. (ליד גיבורי ישראל 118) בין 15.30־16

למשרד אדריכל
פרטים
דרוש/ה
שרטט/ת
עם נסיון.
לפנות בין 6—7 אחה״צ
טלפון 725272.

דרושים עובדים
ראשונה בחיפה
הפיצריה האמיתית - טבי־פיצה

לפנות במקום
רח׳ אחד העם 15 פינת הנביאים חיפה
טלפון 661035

דרושה
מזכירה באנגלית
לחצי יום עבודה
שליטה מלאה בהדפסה באנגלית, רצוי קצרנות
תנאים טובים למועמדת המתאימה
לפנות: ת. ד. 4880, חיפה, טל. 642662

דרושה
מזכירה באנגלית
עבור איש עסקים מחו״ל
המגיע לתערוכה הכלכלית ב־23.5.73 — 7.6.73
לעבודה מלאה בת״א, שליטה מלאה בהדפסה באנגלית — רצוי קצרנות
תנאים טובים למועמדת המתאימה
לפנות: ת. ד. 4880, חיפה, טל. 642662

לחברת יבוא וסוכנויות
דרושים
1. **פקידה כללית**
עם נסיון בנהול משרד, חשבונות ומזכירות כללית.
שעות עבודה: 3 פעמים חצי יום, 3 פעמים יום רצוף.
2. **איש מכירות**
צעיר בעל רכב עם נסיון ויוזמה
— תנאים טובים —
נא לפנות בכתב לת.ד. 21146 ת״א
או בטלפון ל־259404 ת״א.

לטבע
חברה לתעשיה פרמצבטית
הזמינה למגזרת התיכון בע״מ
TEVA
דרושה
כתבנית עברית
בעלת נסיון של שנתיים לפחות, השולטת גם באנגלית
על המועמדת לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם ל„טבע" בע״מ, ת.ד. 1142, ירושלים 91000

סונול
דרושים מוכרים מוכרות
לעבודה בתחנות 'סונול' ברחבי הארץ.
שעות העבודה ניתנות לתיאום.
לפנות לתחנת 'סונול' הקרובה
או בכתב לת.ד. 214 חיפה.
'סונול' ישראל בע״מ

דרוש
אם הנך בעל ידע וכושר ניהול מסחרי המחפש אתגרים...
חברת דל—תה מוצרי איכות חשמליים בע״מ
מציעה לך להשתלב
בסגל הבכיר שלה כ־
מנהל מסחרי
(28 עד 45)

תנאי עבודה ושכר טובים למועמד המתאים.
אם הנך שולט בשפות עברית ואנגלית פנה אלינו בכתב:
לת. ד. 33157 ת״א עבור מס׳ 699
סודיות מובטחת

טכנולוגיה מדעית בע״מ
דרושים:
פקידת יבוא
לטיפול ומעקב עצמאי בהזמנות חו״ל. ידיעת עברית ואנגלית הכרחית, רצויה הדפסה באנגלית.
פקיד לעניני מכס
העבודה כוללת מגע עם עמילי ורשויות המכס, הכנת דו״חות חשבון וכו׳.
שעות העבודה 8.00—17.15 — 5 ימי עבודה בשבוע.
תנאי עבודה טובים בחברה צעירה ודינמית.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים בפרוט אל: טכנולוגיה מדעית בע״מ ת.ד. 330 הרצליה ב׳ או טלפונית 4־930281 אל מר יהושע כהן.

עבודה זמנית בחו״ל
לעבודה ברחבי העולם
לתקופה של 6 — 10 חודשים
נדרשים
יוצאי יחידות קרביות
בעלי כושר גופני מעולה
בעלי יוזמה ותושיה
ידיעה בסיסית באנגלית הכרחית

מועמדים מתבקשים לפנות אישית ביום ראשון 13.5.73 בין השעות 08.00 — 12.00 לפנה״צ, או ביום שני בתאריך 14.5.73 בין השעות 14.00 — 18.00 אחה״צ, לרח׳ אבן גבירול 10 ולפנות לפקיד המודיעין.

נא להצטייד בפנקס מילואים ובמודעה זו.

עירית ירושלים
דרושות
כתבניות
המעוניינות תפנינה ליחידת המנגנון של עירית ירושלים, רחוב יפו מס׳ 22, חדר מס׳ 209 בימים א׳, ב׳, ד׳ בשעות 08.00 עד 14.00.

ירושלים, ט׳ באייר תשל״ג
11 במאי 1973
המנהל העירוני

למטעם
בענף המתכת
דרוש
מנהל חשבונות
בעל נסיון בניהול חשבונות הספקים בתעשיה
לפנות טלפון 984892 בשעות העבודה.

לחברה תעשייתית בת״א
דרוש שליח
בעל רשיון נהיגה לרכב ולקטנוע
לעבודה קבועה
לטלפון: 822383
מ־8.00 עד 4.00

דרושים באופן דחוף!
1) נהגים למערבלי בטון
2) נהגים למערבלי בטון כשותפים
3) בעלי־משאיות
להובלה קבועה של חומרי מחצבה באזור הצפון.
נא לפנות לת. ד. 47 קרית מוצקין, טל. 04—713102 חיפה, בין השעות 17.00—19.30.

לחברה צעירה ודינמית בחיפה
העוסקת ביבוא ושווק מוצרי חשמל ואלקטרוניקה
דרוש כלכלן
צעיר ־תמריץ (או אדם בעל כישורים דומים) לתפקיד עוזר למנהל כללי
תנאים קוסמים לאדם המתאים
לפנות לת. ד. 4353 חיפה עבור מספר 433
(מיקוד 31040)
— סודיות מובטחת —

דרוש
מנהל אחראי
על
אדמיניסטרציה והנה״ח
הכישורים: 1) ידיעה טובה מאד בשפה האנגלית, ידיעה טובה בעברית; 2) ידיעה טובה בהנה״ח; 3) גיל עד 35 — סודיות מובטחת — נא להתקשר לחשב לקביעת ראיון אישי
VARIAN ELECTRONICS L.T.D.
טלפון 03—726181.

ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה
דרושים
פוקדים-מראיינים
דוברי ערבית
לסקר הרגלי נסיעה בנצרת ובנצרת עילית
הדרישות הסף: השכלה שמעל 10 שנות לימוד, ידיעת השפה הערבית (לפקידה בנצרת בלבד) והעברית (דיבור, כתיבה, קריאה) — לגבי פקידה בנצרת ובנצרת עילית.
התפקיד: ביקורים בבתי משפחות בנצרת וקבלת פרטים על נסיעותיהם ביממה האחרונה.
זמני העבודה: בימים ב׳ ג׳ ד׳ ה׳ ו׳ בכל שבוע משעה 16.00 (אחה״צ) עד 21.00 (בערב) לתקופה של כחודשיים.
התשלום: לפי שעות העבודה.
● על המעוניינים לפנות: ביום שני, 14 במאי 1973 בשעה 16.00 (אחה״צ) לגבי המר אדלשטיין, נצרת, רחוב קאזה־נובה 4 (מעל בנק דיסקונט) טלפון 56973.

עירית תל־אביב יפו
אגף החינוך

ההסתדרות הכללית של העובדים בא״י
המחלקה לחינוך מקצועי

לבית־ספר תיכון מקצועי „עמל" ע״ש לוידי דיוויס תל־אביב
דרושים מורים
לשנת הלימודים תשל״ד
במקצועות הבאים:
* מהנדס אלקטרוניקה לריכוז המגמה (בעל נסיון תעשייתי של 3 שנים)
* מהנדס אלקטרוניקה להוראה
* מהנדס חשמל
* מדריך אלקטרוניקה במעבדה (הנדסאי או טכנאי)
פקידה־כתבנית
נא לפנות בכתב־יד להנהלת בית־הספר רח׳ בני אפרים 226 תל־אביב בציון פרטים מלאים.

דרושה
פקידה
להנהלת חשבונות
היודעת להפעיל מכונת נשיגל
לפנות לת.ד. 3147, ת״א

מוסד כלכלי גדול מחפש
בתל־אביב
* פקידה/מזכירה
עם ידיעת אנגלית והסיון כיטוא
* מנהל חשבונות מתחיל
* מחסנאי טכני
בעל רשיון נהיגה
* מחסנאי לציוד משרדי
* פקידה כללית
נא להתקשר בטלפון 39955 קו פנימי 357, תל־אביב

משרד הנדסי מחפש
טכנאי
להכנת כתבי־כמויות, מכרזים וחשבונות עם קבלנים
לפנות לת.ד. 16284 ת״א
עבור „משרד הנדסי"

לחברת שרותים גדולה
דרוש באשדוד
אחראי לתפקידי פיקוח על צוות עובדים ומגע עם קהל
כישורים:
* נסיון בתפקידי משמעת וארגון
* בעל רקע בטחוני
עדיפות תנתן לרס״רים ולאנשי משטרה לשעבר.
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 33149 ת״א 61330 עבור „פיקוח".

דרושים לנו
זוגות צעירים
ללא ילדים
לעבודות נקיון במצפה רמון
תנאים טובים
★
נא לפנות „שרותי בטחון ואבטחה" רח׳ בארי 7 תל־אביב טל. 234246

שרותי השומרים
דרושים
1. **שוער**
יודע קרוא וכתוב עברית למפעל בסביבות תל אביב.
2. **שומרים**
לעבודת לילה בסביבות תל־אביב אפשרות של מגורים במקום וכלכלה זולה.
3. **עוזרת למנהל השבאאת**
אפשרי גם מתחילה.
4. **נערה**
לשליחויות ועבודות משרד.
לפנות רחוב יהודה הלוי 131, תל־אביב
טלפון 227487, 225571.

למשרד מסחרי
דרושה
פקידה כתבנית
למשרה חלקית, שעות העבודה 08.00—14.00.
טלפון: 827295, 448161

דרוש בתל־אביב
מנהל מכירות לתקליטים
למשרה קבועה
בתנאים טובים.
נא לפנות בכתב לת.ד. 22103 ת״א.
סודיות מובטחת.

למפעל אלקטרוניקה עתיר מדע בחיפה
דרוש
סגן חשב
לתפקיד ראש מחלקת הנהלת חשבונות ומשכורות.

הכישורים הדרושים:
1) השכלה גבוהה בחשבונאות.
2) כושר נהול, עצמאות בעבודה ונסיון מעשי בארגון צוות עובדים.
3) נסיון של 5 שנים לפחות בתפקיד דומה בתעשיה.
4) ידיעה אנגלית ועברית על בוריין.
לאדם המתאים — אפשרויות קידום לתפקיד חשב ותנאים טובים.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים מפורטים לת.ד. 1496 חיפה, מחלקת כח אדם.
— סודיות מוחלטת מובטחת —

דרושה
פקידה
רצינית ומסודרת
לשעות 08.00—13.00
הדפסה עברית, ידיעה בסיסית באנגלית או גרמנית נוספת.
לפנות ת. ד. 1334 ת״א למס׳ ר/28117

דרוש
קונדיטור
מנוסה
לעבודה קבועה.
נא לפנות לת.ד. 6422 חיפה.

לבגד עור (1968) בע״מ
דרושות בחורות
לבוטיק החדש בחיפה
בעלות נסיון השולטות באנגלית ו/או צרפתית יפנו בכתב למחלקת כח אדם ת.ד. 6 מגדל־העמק.

לחברה קבלנית ארצית גדולה
דרוש
סגן ראשון למנהל חשבונות ראשי
המועמדים בעלי נסיון כמנהל חשבונות עצמי עם סוג ד׳ לפחות, יפנו לת. ד. 976 תל־אביב עבור מנה״ח לחברה קבלנית.

לסוכנויות ביטוח בתל־אביב
דרושה פקידה
לאחר צבא.
לפנות בכתב לת.ד. 697 תל־אביב עבור

המוסד לביטוח לאומי
משרות פנויות של מנהלי ענפי ביטוח
במשרד הראשי של המוסד לביטוח לאומי בירושלים התפנו שתי משרות בכירות:
מנהל ענף ביטוח נפגעי עבודה
ומנהל(ת) ענף ביטוח אימהות וילדים.
עיסוקיו של מנהל ענף ביטוח הם מגוונים ביותר מבחינה מקצועית. הוא חייב לרכוש לעצמו מעמד של מומחה המוסמך ביותר בכל הקשור בענף עליו הוא ממונה ולהבטיח את טיפוח התקין של הענף ושרותיו לציבור.
בין היתר עסוקיו גם בייזום והכנת שנוי בחוק ובתקנות, במתן הוראות בכתב בתחום המקצועי לעובדים המאשרים גימלאות, בייצוג המוסד בפני רשויות מחוקקות ומוסדות ציבוריים וכד׳.
אנו מצפים שהמועמד יהיה בעל השכלה, רצוי אקדמאית, בעל נסיון במינהל ברמה גבוהה, בעל כושר מעולה בהבעה בכתב בעברית וב ידיעת אנגלית, בעל הבנה משפטית.
אם המשרות הנ״ל או משרות בכירות אחרות בתחום מינהלי וארגוני עשויות לעניין אותך הנכל לקבל מידע נוסף ממחלקת כח אדם המשרד הראשי, ויצמן 13, ירושלים.

אלקטרה
למשרדנו דרושים
* אחראי על שיווק למוסדות — רצוי בעל נסיון מו״מ, בכירות ויחסי ציבור
* מנהל/ת חשבונות — סוג ד׳. רצוי בעל נסיון בחשבונות ספקים.
* עוזר למבקר פנים — רצוי בעל נסיון בביקורת.
* מנהל/ת חשבונות — סוג ג׳. בעל/ת נסיון של שנתיים לפחות.
* טכנאי קרור — לשרות מיזוג אויר
* פקידה — בעלת נסיון.

לפנות אישית או טלפונית לאלקטרה בע״מ בת־אדם, דרך פתח־תקוה 19, טלפון: 614631

למפעלנו בחולון דרושים
* קדם אספקה — תכנון וניהול מלאי על בסיס תוכניות ייצור. בצוע הזמנות אצל ספקים, כולל נהול משא ומתן
* טכנאי ייצור — בעל נסיון בשטח מדידות ובשיפור שיטות
* מסגר אחזקה — לאחזקת מכונות
* מסגרים־רתכים
* מכוון מכבשים — בעל נסיון

לפנות אישית או טלפונית לאלקטרה אזור התעשיה חולון רח׳ האומן 2, טלפון: 844191

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י למלה / יום ו׳: 1.20 למלה

דרוש
חרט מסגר
מעולה
בתנאי עבודה מיוחדים במפעל מתפתח בתל־אביב. טל: 32972 — בעבודה, אחרי הצהריים — 253530

דרוש
בהשקעה של
20.000.- ל״י
סוכן שווק
עצמאי
לקבלת סוכנות לאיזור הצפון למוצרי נוי
רב־מכר עם חוג לקוחות קיים
המעונינים בעלי רכב וסחורי סטר יפנו בדבר פרטים לת. ד. 38 ק. חיים עד 15.5.73

ביה״ס הריאלי העברי בחיפה

לקראת שנת הלימודים תשל״ד

דרוש/ה
מורה לציור

המעונינים מתבקשים לפנות בכתב להנהלת ביה״ס ת.ד. 4920 חיפה

דרוש
נ ע ר
שליח
עם מיזון

בדבר פרטים נא להתקשר טל. 53428 לרחל.

מחפשים
מנהלי עבודה
מעולים
לבנין

ביקון בע״מ
עבודות בנין וקונסטרוקציות

לפנות ת. ד. 6501 — ירושלים
טל׳ 222990
רח׳ הלל 28, ירושלים

דרוש
מנהל עבודה
לעבודות כבישים, עפר ופיתוח
(רצוי מאזור פ״ת)
טל. 903632

דרושות
בחורות
למעבדת צילום
לעבודה במשמרות
בתנאים טובים
(לא דרוש ידע)
טל. 720701 עד 16.00

דרוש/ה
טכנאי(ת) משרטט(ת)
לתכנון/שרטוט קונסטרוקציות
בטון מזוין

לפנות: לת.ד. 16284 ת״א
עבור „טכנאי/ת״

לכימאויר — הרצליה
דרושים
מכונאי גוף מטוסים
יוצאי חיל האויר
תנאים טובים
להתקשר: טל. 7—984095/6

לחברת בנין ארצית גדולה

דרושים

מהנדסי או הנדסאי בנין

בעלי נסיון רב שנתי בהכנת תחשיבים ומכרזים בארץ.

אפשר גם פנסיונרים

נא לפנות בכתב יד, בצירוף תולדות חיים
לת.ד. 3119, תל־אביב 61030
עבור „תחשיבים״

סודיות מובטחת

למזרח
שרות לבטוח
חברה בע״מ
דרוש
פקיד
אחראי
למחלקת רכב ונסיעות לחו״ל. נסיון בביטוח ובמגע עם קהל. שליטה בשפות עברית אנגלית. לפנות שד׳ רוטשילד 27 ת״א, 12.00—14.00 או בכתב ת״ד 29458 תל־אביב.

דרושים

* 2 מזכירות
אינטליגנטיות בעלות הופעה נאה עם נסיון בקבלת קהל, כרטסה, הדפסה ועבודות פקידות שונות.
א. 9.00 — 13.00 ב. 30.00 — 16.00.

* סטודנט או איש אחזקה
אשר יטפל בתיקונים קטנים ושונות
לעבודה בשעות 22.00 — 16.00.
לפנות אישית לגבי דשא, מועדון „לאשה״ רוטשילד 94 ת״א, בשעות 13.00—11.00.

לחברת נפט
דרושה
פקידה

הכישורים הדרושים:
א. ידיעת אנגלית על בוריה
ב. הדפסה באנגלית
ג. ידע בהנהלת חשבונות

לפנות: טלפון 262191 קו 41 תל אביב

דרוש.
פנסיונר
אלקטרוניקאי
אלקטרו מכונאי
לחצי יום עבודה
ת.ד. 35041 ת״א
או טל. בשעות הבוקר 821744,
בערב 265547.

EXCHANGE
NATIONAL BANK OF CHICAGO

Requires
SENIOR BOOKKEEPER
for accounting department.

PLEASE CALL TEL-AVIV 56287
EXT. 55.

דרוש סוכן
או חברת סוכנות

הפעילים בחנויות מכולת בכל הארץ
להפצת מוצר יבוא מארה״ב

אחריות בנקאית דרושה

נא להתקשר לטל׳ 32250 ת״א
בין השעות 16—8, או לפנות בכתב
לת.ד. 2598 ת״א

המפעל תעשייתי
מבוסס באזור
פתח־תקוה
דרוש
מחסנאי
עצמאי
לניהול מחסן
מכבי
לפנות בפרסים מלאים ונסיון קודם לת.ד. 29726 תל־אביב עבור מספר 3446.

לאופנת עור „דנאיה״
דרושה
מוכרת מעולה
לעבודה עם תיירים

רצויה ידיעת שפות

נא לפנות טלפונית 58416

EXCHANGE
NATIONAL BANK OF CHICAGO

Secretary
Required

FOR SECURITIES DEPARTMENT.

FLUENT KNOWLEDGE OF ENGLISH & HEBREW,
TYPING IN BOTH LANGUAGES

Please call Tel-Aviv 56287, ext. 47.

אגפא־גברט
סוכנויות צלום
דרוש
פקיד
לכתיבת
חשבונות
(מוצרים בשפה לועזית)

בעלי נסיון יפנו בכתב בציון גיל, מצב משפחתי, נסיון קודם, מקומות עבודה קודמים
אל ש. גטר
(צרכי צילום) בע״מ
ת.ד. 16301 ת״א

חברה מסחרית ארצית **מחפשת**

באזור תל־אביב
מנהלי חשבונות
נקבניות I.B.M.
לאחר קורס ניקוב
פקיד/ה כללית

מועמדים מתבקשים לפנות בציון נסיונם וגילם לת.ד. 8272, ת״א, עד ליום 25.5.73

למפעלי פיברוטקס בע״מ
פתח־תקוה
דרושה
פקידה
לתפקיד כללי ומגוון
בשטחי הנהלת חשבונות
(עם ידע בהנה״ח סוג ג׳)
ידיעת הדפסה במכונת כתיבה
עברית הכרחית
לפנות טל.׳ 910120 או 913585 פ״ת.

שימו לב!
מסגריה מעונינת לקבל עבודות מסגרות מכנית ומסגרות כלליות, עבודות. היתוך והלחמה מכל הסוגים
אפשרות לקבלני משנה, כמו כן ברשותנו מחלקה מיוחדת לעבודות לימוש (שליף)
טל: 268031 מ־18.00—22.00.

לחברה מסחרית גדולה בת״א
דרושה
פקידה
כתבנית
עברית אנגלית

המעונינות תפנינה טלפונית למספר טלפון 266291 ת״א בין השעות 0900—1600

כיתן דימונה בע״מ
עבור חדר דיגום בתל־אביב (הדר יוסף)
דרושה תופרת
בעלת נסיון של מספר שנים לצורך תפירת דגמים

קיימת אפשרות למשרה חלקית

על המעונינות לפנות לטלפון: 773130
בשעות לפנה״צ לקביעת מועד לראיון.

למכרות נחושת
תמנע בע״מ
תמנע TIMNA
דרושים
מכונאי דיזל וציוד
מכני כבד
מכונאי רכב קל
מסגרים - רתכים
סיכאים
בעלי רשיון נהיגה ג׳

מועמדים מתאימים יפנו לראיון, אישית ביום ה׳ 17.5.73 בין השעות 09.00 — 13.00 בבוקר, 17.00 — 14.00 אחה״צ, למזכירות משרדי החברה בתל־אביב, הקריה, [illegible] (מול קול ישראל).
מועמדים שיבחרו יידרשו להתיישב באילת ובצורה בדיור תנתן.

צלון בע״מ
תעשיית תריסים
ועבודות אלומיניום
דרושים
* מרכיבי תריסים ומסילות
* איש שרות
רצוי עם רישיון ובעל רכב
* עובד אלומיניום
* פועלות

לפנות טלפון 865571, או אזור התעשיה בת־ים היוצקים 9 מנהל כח־אדם.

לאולמי תצוגה
לריהוט רב-לאומי
בתל־אביב
דרושים
* מוכרים בעלי נסיון
וידע בשטח מכירת רהיטים
* מתלמדים בשטח הנ״ל
נא לפנות: „פלמה״ רח׳ בן יהודה 71 א׳
(אולם „צוותא״ לשעבר) ת״א
טל. 236594

לחברת ביטוח בתל אביב
דרושה
פקידה
דינמית ואחראית
היודעת להדפיס היטב בעברית

רצוי גם באנגלית

לפנות: טלפון 614461 לגבי הלינה
בין השעות 7.30—14.30

דרוש
נער
לשליחויות ועבודות משרד קלות
הגר בתל־אביב ומעוניין בעבודה הנ״ל

★ ★ ★

יפנה: ל„כביר״, תעשיות בירה בע״מ
רח׳ החשמונאים 90 ת״א, אל מר פינקלשטיין
בין השעות 09.00—15.00

PHILIPS data systems
i d p מחשבים

משרות פנויות

★ מתכנתים למחשבים
— בעלי נסיון בשפת אסמבלר.
— בוגרי מתימטיקה, סטטיסטיקה

★ מפעילים/ות
למחשבי „פיליפס״, עם נסיון בכתיבה עיוורת במכונת כתיבה.

★ טכנאי אלקטרוניקה
לבעלי נסיון בשרות עדיפות.

★ מזכירה - כתבנית
נסיון בניהול משרד.

★

לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים אי.די.פי. חברה לשיטות ולציוד לעיבוד נתונים בע״מ, קרליבך 14, ת.ד. 9138 תל־אביב

לחברת בנין
ארצית גדולה
דרוש
פקיד
למחלקה משפטית

הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית
* נסיון של כשנתיים בעבודה במשרד עורך־דין

נא לפנות בכתב יד בצירוף תולדות חיים ופירוט מקומות עבודה קודמים לת. ד. 3119, תל־אביב 61030
עבור מס׳ 555.

עירית ירושלים
דרושים
פקחים/פקחיות

במחלקה לשפור פני העיר
אגף הפקוח העירוני

דרגה ח׳ (חית) של הדירוג האחיד עם אפשרות קידום עד דרגה י״א (יוד אלף) של הדירוג האחיד.

מועמדים עד גיל 35, מסיימי שירות סדיר בצה״ל ובעלי השכלה של 8 שנות לימוד לפחות, יפנו למזכיר האגף לפקוח עירוני, רחוב יפו מס׳ 19, חדר מס׳ 6 בשעות העבודה. בשים העינות על הדרישות הנ״ל באות בחשבון כמועמדות לתפקיד.

ירושלים, ט׳ באייר תשל״ג
11 במאי 1973

המנהל הכללי

לחברת
י.ב.מ.
דרושים/ות
1. מנהלי חשבונות
הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית
* ידע בהנהלת חשבונות
(רצוי סוג ד׳)
2. חשב משכורת
הכישורים הדרושים:
* ידע ונסיון קודם בהכנת משכורות ממוכנות
מועמדים למשרות 1,2 יכולים להתקשר טלפונית, לטלפון: 03—36061, קו פנימי 570
3. פקידים
לעבודה במחלקה ארגונית־מנהלית מכירות
הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית לפחות
* ידיעת השפות אנגלית ועברית
כמועמדים מתבקשים לפנות בכתב בדחיפות
לי.ב.מ. ישראל בע״מ, מח׳ כח־אדם
ת.ד. 20210, ת״א, מיקוד 61200

אלביט
מחשבים בע״מ
A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA CORPORATION

דרושים
* הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
(משרה מספר 4/36)
נסיון של שנתיים לפחות בשטח הספרתי
* הנדסאי/טכנאי ייצור
(משרה מספר 3/27)
נסיון של שנתיים לפחות במפעל אלקטרוני בתהליכי ייצור והכנת תיקי ייצור.
* הנדסאי/טכנאי רכיבים
(משרה מספר 4/37)
נסיון ברכיבים הנמצאים בשמוש במוצרים אלקטרוניים
* מהנדס חמרים
(משרה מספר 3/9)
נסיון של שנתיים לפחות בחומרים במפעל אלקטרוני
* מהנדס ביקורת איכות
(משרה מספר 3/8)
נסיון של שנתיים בביקורת במפעל אלקטרוני
* תכנת
(משרה מספר 3/24)
נסיון של שנתיים לפחות בתכנות מחשבים.

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים:
ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח־אדם, סודיות מובטחת.

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה למנגנון

משרה פנויה 43/73

תואר המשרה: **מנהל חבל**
מקום העבודה: צפת.
תיאור העבודה: כפוף למנהל המחלקה וממונה על 150 עובדים. אחראי על הפעולות הכתבצעות בחבל, אחראי להקציב החבל ובפקח על ביצועו. קיום משא ומתן עם גורמים פנימיים וחיצוניים, בקשר לפעולות החבל.
הכישורים הדרושים: בעל ידע ונסיון בפיתוח כפעלי חקלאות והתישבות. הכושר לנהל צוות עובדים גדול, נסיון של 5—7 שנים בעבודה ציבורית בתחומים האמורים. רצוי בעל השכלה אקדמאית במדעי החברה ו/או הרוח.
הדרגה המוצעת: יח׳ של הדרוג האחיד או א+ סכנאים או א— א+ בדרוג מח״ים.
התאריך האחרון להגשת הצעות: 21.5.73

הצעות מועמדות נא להגיש למחלקה למנגנון, ת״ד 92 ירושלים.

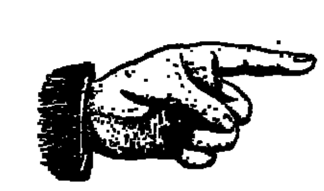
אם את

מזכירה מסודרת ומסורה

בעלת נסיון בניהול משרד
יכולת עבודה עם ציבור עובדים, מדפיסה בעברית ואנגלית
ומוכנה להקלט בחברה צעירה ודינמית

אנא פני אל ת. ד. 4353 חיפה עבור מספר 434 (מיקוד 31040)

אמקור
לאמקור בע״מ
דרושים:

* **מהנדס תכנון בכיר** -
בעל ותק של 7—8 שנים בתכנון מכונות ומתקנים להרכבת חלקי פח, ונסיון בפקוח על צוות עובדים.
* **מהנדס מכונות** -
בעל נסיון בפיתוח מוצרים
* **פקיד טכני** -
לפקוח חומרים ועתוד מלאי
* **פקיד כללי** -
למחלקת כח אדם
* **מבלטנים**
* **חרטים**
* **כרסמים** (פריזרים)
* **משחיזן למבלטים**
* **מסגר אחזקה מכני מעולה**
* **חשמלאי אחזקה**
בוגר בי״ס מקצועי ובעל רשיון חשמלאי
* **פחח מעולה לבניית דגמים**

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף פרטי קורות חיים ונסיון קודם בעבודה לת. ד. 2850, תל־אביב 61000 או להתקשר טלפונית למספר 31411 בשעות העבודה.

סודיות מובטחת

דרושה
מזכירה-
כתבנית
בעלת נסיון (אחר שירות בצבא)
למוסד צבורי־ארצי
לעבודה ליום שלם 8—4

נא לפנות בכתב תוך כתן פרטים מלאים על נסיון וציון דרישות השכר לת.ד. 7065 תל־אביב

דרושים
סוכנים
להפצת מוצרים
בענף אביזרי רכב
בכל הארץ.
רווחים טובים לאנשים המתאימים.
לפרטים לפנות:
ש. י. א. מחלקת הפצה
שדרות רוטשילד 8 תל אביב
טלפון 59251

מכان الأصل

مكان الأصل

הימים הללו

— את ההצגה בעיראק צריך להפסיק!

מכתבים למערכת הארץ

עיתוי תמוה

„הארץ" פרסם (ב־4.5) כי נעצר־תי לחקירה ושוחררתי בערבות. ה־אמת היא שלא נעצרתי אפילו לדקה אחת. המדובר בחקירה, על פי הלו־נתו של פקיד במשרד המסחר וה־תעשיה, הנמשכת מאז 1970. מקורו וסיבתו של ה„אישום" וה„חשדות", בפעולה ציבורית שניהלתי כמזכיר איגוד יצרני הסרטים בישראל, נגד מי שהיה הממונה על עידוד הסרט הישראלי.

מאז הוחלה החקירה, נתבקשתי ב־הסכמתי להפקיד את דרכוני במש־טרה כמקובל. ביום ע־ידי פניתי ל־בית המשפט בתל־אביב כדי לקבל את הדרכון לנסיעה לחו"ל וקיבלתי את הסכמתו של השופט הנדרן לכך כנגד ערבות שהסכמתי לה.

אשר לחשדות עצמם, המוכחשים בתוקף על־ידי, שמקורם בעלילה על רקע סיבה אישית, יחליט על כך בית המשפט בבוא הזמן ואני סומך על שיקול דעתו של השופט אשר בפניו יובא הענין. אשר לעיתוי הפרסום של החקירה וההשהדות בעק־בותיה — יכול כל אזרח לשקול בדעתו מדוע מצא מי שמצא לנכון להביא לפרסום רשמי של „חשדות" כאלה שלוש שנים אחרי הגשת הת־לונה ותחילת החקירה.

אלכס מסיס

תל־אביב

הארץ שייכת לחוק

במכתבו של פרופ' פלסנר למערכת („הארץ" 2.5) נאמר בין היתר: „עד היום אנו מנהלים מדיניות של התנחלות נרחבת בשטחים שהם רק כזוקים ואינם שייכים לנו".

מכל הטיעונים בנושא, זה הנ־עזה ביותר. וכוונתי שפרופ' דנן איננו פוליטיקאי, אני רשאי להגביע כבודו גם קצת הגיון ומחשבה ודיוק כיגאנטי. „שייכים" זה, או „לא שיי־כים", מה פירושו? על פי מה קוב־עים „שייכות"? אני מבין שהפרו־פסור פלסנר שולל את הבסיס ההיס־טורי, שהרי על פיו השטחים הנר־חבים (אבוי!) שהוא מתכוון אליהם שייכים לנו יותר מתל־אביב. אלא מאי? בסיס משפטי בינלאומי?

במהרה שיודע לי הבסיס היחיד מסוג זה הוא עדיין החלטת או"ם מ־1947 (וגם בה לא הכירו הער־בים). על פיו שייך לנו חלק גדול מהשטחים שבתוך הקו הירוק.

על פי מה, אם כן, נקבעת השיי־כות? לא נותרה אלא החלטה הד־דימוקרטית של מדינת ישראל שסיפ־פה את לוד ואת רמלה ואת עכו וגם את ירושלים, שבה גר בעל המכתב. אם כן, מדוע אין ה־פרופ' פלסנר סומך על כוחה הדי־מוקרטי של מדינת ישראל לסייף ל־עצמה באותו כוח את קרית ארבע או את בקעת הירדן?

אלא מאי? הוא מתבסס על כך שממשלת ישראל מכנה איזורים אלה בשם „מוחזקים". כי אם „מוחזקים" אולי באמת לא „שייכים". או הוו־כוח בינינו איננו אלא זה: הוא אינו רוצה להיות „שייך" ואני אינני רוצה להיות „מוחזק". בלשון אח־רת: הארץ היא בחזקת שייכות לחוק. הארץ — דהיינו גם ירושלים.

ישראל אלדד

ירושלים

גילויים ב„חול ורוח"

למאמרו של מר מרדכי נאור ב־גליון יום עצמאות, „גילויים על פר־שת אוגנדה 1903", יורשה לי להעיר שהדברים פורסמו על ידי כותב שורות אלה במחקר „אליעזר בן־יהודה ותכנית אוגנדה", שנדפס בקו־בץ „חול ורוח" (חולון, 1964), עמ' 45—72.

ג. קרסל

חולון

התרגשות

יאמר־נא עתה בעל המור „שחק אותה" מר יעקב רוטבליט (לאחר שינגב את הכשת ההתרגשות לבראה המיצעד): האם באמת לא רצה העם במיצעד?

זיוית סתיו

תל־אביב

ראיתי שמעתי

שעה וחצי במקום 3 דקות

בחזרה הראשונה למצעד יום העצמאות בירושלים ניסה במאי הסרטים מיכה שגריר להגיע מביתו בשכונת אבו־טור למרכז העיר. השוטרים הפנו את מכוניתו לעבר בית־לחם, משם נסע לברכות שלמה והגיע למרכז העיר דרך הכביש צור הדסה ועין־כרם.

כרגיל נמשכת נסיעה מביתו למרכז העיר שלוש דקות; נסיעה זו נמשכה שעה וחצי במסלול של 60 קילומטר.

הציונות אינה תאונה

בוועדת הכספים של הוועד הפועל הציוני עסקו בשאלה כיצד להפיץ את התודעה הציונית בקרב הנוער. תוך כדי דיון הועלתה הצעה להפיק סרטים על הציונות במתכונת הסרטים על תאונות בדרכים המוקרנים בטלוויזיה במישרדי שירות. העיר משה ריבלין: „אבל הציונות אינה תאונת דרכים"...

תרומות במקום מתנות

מסיבת יובל של הצעירון תל־אביבי הפכה בימים אלה למסיבת התרמה ראוייה־לשבח. מר אליעזר ליברוביץ ביקש את המוזמנים למסיבת יום הולדתו להימנע ממתנות ולהביא במקומן המחאות לכנון המחלקה הנפרולוגית של ביה־החולים אסף הרופא. את הערב פתח מנהל המחלקה ד"ר מדרי שהסביר את פעולת המכון וערך הכלייה המלאכותית לנזקקים.

הבונד הצטרף

אירגון הבונד באוסטריה, שהיה ידוע עד כה בהתנגדותו החריפה לציונות, הודיע על הצטרפותו אל התנועה הציונית. ההחלטה נתקבלה ערב יום העצמאות הכ"ה למדינת ישראל.

תנועת הבונד העולמית הוקמה בשנת *1897* כברית של פועלים יהודים והיתה בשעתה לוחמת נמרצת נגד הציונות. כיום נמצא באוסטריה דיכת של אנשי בונד הם מהווים רוב מחולט בוועד הקהילה היהודית של וינה. בשנים האחרונות התקרבו אנשי הבונד אל הציונות ומדינת ישראל ובשנת 1971 הצטרפו כמה מראשי האירגון באופן אישי אל הפדרציה הציונית של אוסטריה במסגרת מיפקד החברים שנערך אז בתנועה הציונית. עתה, בפרוס יום העצמאות, החליטו על הצטרפותו של אירגון הבונד אל הפדרציה הציונית ואף החליטו לשנות את חוקת האירגון בהתאם לכך.

באוסטריה מתגוררים כיום *9,000* יהודים מתוך אוכלוסיה כללית של 7,390,000 נפש. רוב רובם של היהודים מתגוררים בווינה.

רדיק

רעש גדול מדי

פרשת הטרגרייט בפוררת התרג־שות בלתי רגילה בארצות־הברית. גם אצלנו בארץ מרבים כלי הקומוניקציה לתת לה מקום נכבד.

כישראלי הרגיל לאיכות הדמוקר־טיה הישראלית קשה לי לקלוט את מלוא הרציניות מהתרגשות ווטר־גייט. מה ישנו? אני שואל את עצמי. כאן וראו את השחיתות, איסוף לקר־נות פרטיות, מתן שוחד, גניבת צ־יוד, עדות שקר וסתם ביזבוז כס־פים אצלנו, במימסד שלנו (ראה גם דו"ח מבקר המדינה). בכל זאת האווירה רגועה ולא שמעתי על זע־זועים יתרים בממשלה ואפילו בכנ־סת.

אם נוסיף לכך גם את פשיטת־ הרגל של השיטה הפוליטית בארץ, אנו יכולים בהחלט לתהות על ה־רעש העצום שעושים באמריקה בג־לל הטמנת כמה מיקרופונים עלובים. באמת, מה ישנו!

דוד גורדון

תל־אביב

מדינה מוזרה

ידיעה מעניינת שודרה בימים אלה בחדשות הבי.בי.סי.: ראש ממשלת בריטניה, מר אדוארד היט, עורך מסיבה לעובדי ביתו באחוזתו הכפ־רית — צ'קרס. כל הוצאות המסיבה — נאמר בידיעה — חלות על ראש־הממשלה ואינן באות מכספי ציבור.

אכן, מדינה מוזרה.

רות חפץ

חיפה

פס אפור

הנוסע לאורך רחוב ז'בוטינסקי ב־רמת־גן יכול לראות פס „ירקי" אפור באמצע הכביש שוקלים עלובים נטועים לאורכו. בהגיעו לכביש גהה מתברר לו שזה עתה סיים להת־פעל מהמובלה הארוכה ביותר ב־ארץ, וגם המוגנת ביותר. היא שורינה ברשת חלודה ובמגיני פל־דה. מובלה לנצח. מישהו דאג גם ליקפי וצבע בצבעים עליזים מספר עמודים בצידי המדרכות, וכך נגמרה הרמוניה.

דוד גורדון

תל־אביב

מועדון חמשת האותות

לא צדקו חברי „מועדון חמשת האותות" (ראה מאמרו של רן כסלו, „הארץ" 4.5); בכל מדינה היו מתי־רים להם לצעוד במצעד, אבל ספק אם היו מושיבים אותם ביציעים ש־נועדו (לפי קביעה של ועדה ציבו־רית מוסמכת) לגבורי המדינה, לגב־בדיה ולאורחיה, לנציגי מדינות, ע־מים, עדות ודתות, לנכים, לגיבורים ולמשפחות אשר יקיריהם אינם עו־דים עוד.

אם מעט חברי הוועדה ומישהו מו־צא עצמו מקופח — פתוחה לפניו ה־דרך עד למבקר המדינה.

חיים חפץ

חיפה

*

במאמר „המערכה השישית של בעלי חמשת האותות" מאת רן כסלו („הארץ" 4.5) נאמר שנשיא המו־עדון והוגה הרעיון הוא יצחק ליב־ני. אני הוגה רעיון המועדון ונשיא המועדון ושמי ישראל לבבי.

ישראל לבבי
נשיא מועדון
חמשת האותות

תל־אביב

עוד על המימונה

בקשר לפירסומים האחרונים ב„הא־רץ" על חגיגות ה„מימונה" (מאמר של גדעון אלון, „הארץ" 22.4; מכתב של טוביה ארזי, „הארץ" 3.5) ברצוני להסב את תשומת הלב למחקרו המ־קיף של פרופ' ח.ז. הירשברג מאוני־ברסיטת בר־אילן על חגיגה אלה.

במחקרו, הנושא את השם „המימונה וחגיגות איסרו חג של פסח", פורסם ב„זכור לאברהם", קובץ מאמרים לזכר ר' אברהם אלמאליח, שהוצא לאור ע"י ועד עדת המערבים בירושלים ב־שנת 1972.

חוה לצרוס־יפה

ירושלים

הם

לתמהוני מצאתי ב„הארץ" מ־3.5 כותרת: „הם החליטו לשחק את ירושלים" (כתבה מאת עוזי בנזימן).

זה מזכיר לי את נטורי קרתא, ה־נוהגים לדבר על „הם" — הציונים הכ־כופרים, המושחתים. מי הם „הם"? השילטונות הבריטיים? צבא זר?

שבתאי שפירא

ירושלים

מכתבים המתפרסמים ב־מדור זה עשויים להופיע ב־קיצורים המתחייבים מתוכ־נם ומשיקולים של חוסר מקום. יש לשלוח בכתב ברור, רצוי במכונת כתי־בה, ברווחים גדולים בין השורות ועל צדו האחד של הנייר בלבד. עדיפות תינתן למכתבים קצרים. מכתבים בפסבדונים או ב־שם בדוי לא יתפרסמו, ורק במקרים יוצאים מן הכלל יודפסו מכתבים ש־שם כותבם יישמר במערכת. אין „הארץ" מחזיר מכ־תבים, ואין הוא מאשר את קבלתם או דחייתם.

כרטיס לעולם האמנות

26 ימים של חוויה תרבותית מצפים למטיילים שוחרי אמנות, בטיול מיוחד במינו, המאורגן על ידי **דפנה טורס**, בהדרכת מר **מנדל קוחנסקי**, שייצג באחרונה את ישראל בסימפוזיון הבינלאומי של מבקרי־תיאטרון ביוגוסלביה.

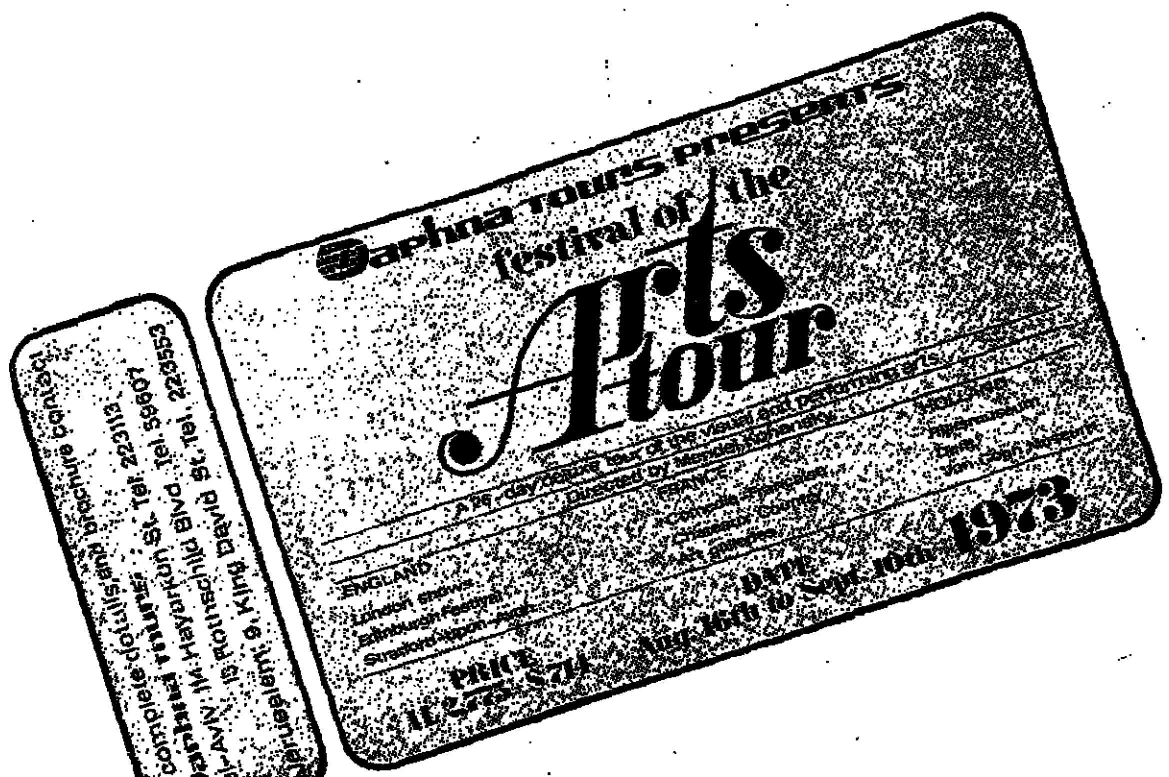

בטיול ישולבו ביקורים בפסטיבל־אדינבורו, בהצגות ובסדנאות תיאטרון בלונדון, בתיאטרון שייקספיר בסטראטפורד, פגישות עם אישי־בימה נודעים, ביקורים במוזיאונים ובגלריות באנגליה, בהולנד ובצרפת — וסיור בטירות המקסימות של עמק־הלואר.

מחיר הטיול כולל, בנוסף לטיסות ולמיסים, הסעות אל נמלי התעופה וממנו, סיורים מודרכים באוטובוסים חדישים, שהייה וחלק ניכר מהכלכלה בבתי־מלון מפוארים והסעות וכרטיסים לכל המופעים.
יציאה בטיסת איר פרנס ביום 16 באוגוסט וחזרה בטיסת אל־על ביום 10 בספטמבר.

לקבלת פרטים נוספים, כולל פרוספקט מפורט, פנה עוד היום לאחד ממשרדינו:

דפנה טורס

תל־אביב: רחוב הירקון 114, טל. 223113
שדרות רוטשילד 15, טל. 59607
ירושלים: רחוב המלך דוד 9, טל. 223553

Newsweek

מודיעה על פתיחת סניף
בירושלים
רחוב הסורג 2 טל: 228367

הננו מודיעים בזה על שינוי שם משפחה

מ־אלחנן ל־אורן

ד"ר יעקב אורן
(מקודם אלחנן)

אטל (לבית טייטלבאום) **אורן**

דניאל אורן

May 1973
הליפקס — קנדה

THIS IS TO INFORM OF THE FOLLOWING
CHANGE IN THE FAMILY NAME

from ELHANAN to OREN

DR. J. OREN (FORMERLY ELHANAN)

ETEL (Of the house of Tajtelbaum) OREN

DANIEL OREN

MAY 1973
HALIFAX, N.S., CANADA

להשכיר בחיפה
חנות מפוארת
במרכז העסקים
בבית רסקו שדרות הנביאים
חנות בשטח של כ־150 מ"ר
(עם אפשרות לגלריה)
כניסה מיידית

דירות עם בע"מ (מיסודה של "רסקו")
קרית מוצקין, רח' השופטים 2, טל. ...

המפלגה הליברלית

תכנית שבועית

יו"ר מוסדות

היום — 11.5.73 בשעה 8.30 בבקר, ישיבת יו"ר המוסדות בבית מרכז המפלגה קומה ד', חדר 401.

הנהלת המפלגה

היום — 11.5.73 בשעה 9.00 בבקר, ישיבת ההנהלה, בבית מרכז המפלגה, קומה ד' באו־לם „מירנבורג".

חוג עולי דרום אמריקה — ראשון לציון

במוצ"ש — 12.5.73 בשעה 8.00 בערב, מסיבה לפעילים, במועדון המפלגה בראשון ל־ציון, בית האכר.

יוצאי מרכז אירופה — מרחב ת"א—יפו

ביום ראשון — 13/5 בשעה 8.15 בערב יערך עתון חי ב־השתתפות אלוף (מיל.) שלמה להט — מועמד גח"ל לרא־שות העירית, ד"ר פ. הופמן — יו"ר הנהלת המרחב, ה. ברס. המנחה: ש. ויצטראוב.

ארגון נשים ליברליות — מרחב ת"א—יפו

ביום שני — 14.5 בשעה 4.30 אחה"צ תתקיים מסיבת חברות בהשתתפות אלוף (מיל) של־מה להט, בבית־ציוני אמריקה בת"א, דניאל פריש 1. המנ־חה: גב' שרה דורון — חברת מועצת עירית ת"א—יפו.

כפר כנא

ביום ראשון — 13.5 בשעה 5.00 אחה"צ, תתקיים פגישת פעילים בכפר כנא בהשתתפ' ד"ר א. רימלט — יו"ר המפ־לגה.

קרית גת

ביום שני — 14.5 בשעה 3.00 אחה"צ, תתקיים ישיבת הנ־הלת הסניף במועדון המפלגה בקרית גת, בהשתתפות מר ז. גרגו.

חוג יוצאי הונגריה מרחב ת"א—יפו

ביום שלישי — 15.5, בשעה 7.30 בערב, מסיבת חברים ו־אוהדים בהשתתפות א[לוף] (מיל.) שלמה להט, בבית מ[ר]כז המפלגה, קומה ד' באו[לם] „בירנבורג". המנחה: י.ג. כ... פסר — חבר מועצת עי[רית] תל־אביב.

עולי דרום אמריקה באר־שבע

ביום שלישי — 15.5 ב[שעה] 7.00 בערב, אסיפת הס[ניף] במועדון המפלגה, הרצל בהשתתפות: מרדכי דיין יו"ר מהלקת הפועלים הא... וא. גרינברג — יו"ר החוג.

מרחב ת"א—יפו

ביום רביעי — 16.5 ב[שעה] 7.30 בערב, ישיבת מכה... הדרות כל המרחב בהשתת[פות] אלוף (מיל.) שלמה להט מועמד גח"ל לראשות העי[רייה] בבית המפלגה בת"א, קומ[ה] באולם „בירנבורג".

ארגון הנשים — נתנ[יה]

ביום רביעי — 16.5 ב[שעה] 8.00 בערב, מסיבת חברות במלון גולדר, אוסישקין 1, בהשתתפות גב' שרה דורון חברת מועצת עירית ו... שתרצה על הנושא: „חמ... בחצי שנת היובל". הפ... — חברת ההנהלה.

מג'אר

ביום חמישי — 17.5 ב[שעה] 4.00 אחה"צ, פגישה פעי... בכפר הדרוזי מג'אר, בהש[תת]פות ז. גרגו; בשעה 6.00 ערב, פגישה נוספת עם נכ... הכפר.

עולי בריה"מ — בת[־ים]

ביום חמישי — 17.5 ב[שעה] 7.00 בערב, חוג בית אצל ... פרידלנדר, רח' כ"ט ב[נובמבר] 132/6 בהשתתפות ... דיין — יו"ר מחלקת ... עולים הארצית, דב ברש... — מזכיר החוג, ... וינשטיין.

יוצאי פולין — מרחב ת"א—יפו

ביום חמישי — 17.5 ב[שעה] 7.00 בערב, אסיפת ה... בהשתתפ' ה"ה צ. צ... בבית מרכז המפלגה ב... קומה ד' באולם היר... המנחה: ד"ר ש. לבנגב.

מרחב תל־אביב—יפ[ו]

ביום חמישי — 17.5 ב[שעה] 7.00 בערב, מסיבה בהש[תת]פות אלוף (מיל') שלמה ... — מועמד גח"ל לראשות עירית, בכפר שלם, דרך 147.

בנק אפותיקאי כללי בערבון מוגבל

הודעה
בהתאם לסעיף 23 של חוק ניירות־ערך
תשכ"ח — 1968

בנק אפותיקאי כללי בערבון מוגבל מודיע בזה כי פירסם היום תשקיף בדבר:—

1. **הנפקה של 10% אגרות־חוב 1977/86 רשומות על־שם, בלתי צמודות, בסכום נקוב כולל של 20,000,000 ל"י (סדרה 80) הניתנות להמרה בשנים 1974/86 במניות רגילות למוכ"ז של הבנק לפי שער המרה של 250% והמונפקות במחיר הנפקה של 100% (פארי) בשמתוכן מוצעות לציבור אגרות־חוב בסכום של 12,000,000 ל"י.**

רשימת החתימות תפתח ביום 20 במאי 1973 ותסגר ביום 21 במאי 1973 בשעה 12.30.

בקשות לאגרות־החוב המוצעות יחד עם הסכום המלא המגיע עבור אגרות־החוב המבוקשות, תוגשנה לבנק על גבי טפסי בקשה, ממולאים וחתומים כהלכה, באמצעות בנק לאומי לישראל בע"מ, הסניף המרכזי, רחוב הרצל 19 תל־אביב, במישרין, או באמצעות בנקים וסוכני ניירות־ערך החברים בבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

2. **הנפקה של 998,342 מניות רגילות למוכ"ז בנות 5.- ל"י המוצעות לבעלי המניות הרגילות לסוגיהן במחיר של 170% מערכן הנקוב**

לפי היחס של מניה רגילה חדשה אחת לכל 4 מניות קיימות הרשומות על־שמם או המוחזקות על ידיהם בתאריך פרסום התשקיף.

היום האחרון לניצול הזכויות הוא 3 ביוני 1973.

את טפסי הבקשה להקצאת מניות, כשהם ממולאים וחתומים כהלכה, בצרוף התמורה המלאה עבור המניות המבוקשות, יש להגיש לבנק, לא יאוחר מהתאריך האמור, באמצעות בנק לאומי לישראל בע"מ, הסניף המרכזי, רחוב הרצל 19, תל־אביב, במישרין או באמצעות בנקים וסוכני ניירות־ערך החברים בבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

מחזיקי מניות למוכ"ז חייבים לצרף לבקשותיהם את התלוש מס. 94 המחובר לתעודות המניה.
המסחר בזכויות לרכישת המניות הרגילות יתקיים בבורסה לניירות־ערך בתל־אביב בימים 30 ו־31 במאי 1973.

3. הנפקה של 100,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 5.— ל"י המוצעות לעובדים הקבועים של הבנק במחיר של 170% משווין הנקוב. בקשות למניות לעובדים הקבועים של הבנק תוגשנה לבנק מיום 27 במאי 1973 עד יום 31 במאי 1973 שעה 12.30 על גבי טפסי בקשה שהבנק יעמיד לרשות העובדים.

הנפקת הזכויות והנפקת אגרות־החוב המוצעות לציבור הובטחו על ידי
בנק לאומי לישראל בע"מ

עותק מהתשקיף והעתק מההיתר לפרסומו הומשו לרשם החברות.
עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בסניפי בנק לאומי לישראל בע"מ, בבנקים אחרים ואצל סוכני ניירות־ערך החברים בבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.
אין לראות בהודעה זו הזמנה לרכוש את ניירות־הערך המוצעים.
11 במאי 1973